

Ramahasamita sindhu amayam.

Copyright. S. Subramanyam

రామరసం ^{మృత} సింధురమయణము.

త్రీ రుక్మిణీ మనోం వార

నిరతువెయిదర సురాని నికరవారప్రలం

బారి సవెయిదర విమలం

భౌరాని గ భీర నిజిలభువనా ధారా.

క. రామరసం మృతమనసంక

రామయణసావనసుకథ రచయింబువి

క్షేమమం జెందుకాటకు శుభ

నామక నీకేను నద్దణంబెనరింతు

ఉ. జేకాని పోవు భక్త జన బ్రతుకకారకహంబు దేవతా

సంకపం క్రింది సాంధ్ర శకమంత్ర మనోంబ విలాస హరుబా

మకర వాస నిరధరమేచక గాత్ర సదాప విత్రునా

లోకదళాక్ష శత్రు ముఖవేష సురక్ష మురారి త్రీహరీ!

క. అక్షయ భూర్భువనం దును

దక్షను దిక్కున రచించె తన సొంధ్రమగా

సంక్షయరణి సుపర్వం

తక్షణ తెలుగునను వచన మయ్యెదరిత్రా

ప్ర. అక్షయ వచనకావ్యమలరార వచయింబె

రామ.

బాల.

చిత్రగుప్త వంశ కేబురుండు
 ధరను బండు వేడ్లి ధామయం మున్నగు
 గురుగుబండు సృష్టికరణవగుడు.

మ. ఘను విఘ్నేశ్వరు నాదిదేవుని బశ
 త్తల్పాణు నితి నాదీదే
 తను బాతుని గజ వస్త్రుకామిత మగు
 ద్ధాత్రీ జలంబువగుని
 సవతాది స్తుతపాత్రు సద్గుణమాలి
 స్వాప్సగ్రహకైకదం
 తుని తరం తాంబూల క్రింది మంచుని.

భక్తిబలార్థియై వడి!

గౌ. సారెకు నెమ్మనంబునను సన్నతి నేలరుదు సాధుబృంద
 కైరతి భారతీయనంబు సత్తబ్ధాసురనీలనీరగా
 కారదయంబు బంసరువం సంభవు మున్నుల గాని వాణియో
 వారిరువొజ్జ . . . . . మంచునర స్పృశనతిన్!

నీ. పూర్వీతవస్తు గామోలును ప్తవి యిందె
 నేమకా ముదమకాద్యష్టరేఖ
 లింహని పాశతుతి దేయరితి యెనునాదు

జన్మవిన్యాసకు సఫల మయ్యెన్

ననఘం మేరం మర సామృతసిం.

..... సుకథ రామాయణంబు

గల దత్తి శ్రుంధంబు గావిండు నామఁ గాన్

బనశీతి నిధుల నెప్పున ములాను

బుడ్డి పుట్టించె శ్రీరామ మూర్తి తనదు

పాద పద్మము నమ్మి నభక్తు బనుని

డైని కేరుణారసం . . . . . బుగార

నుల్ల మందు న నిండుగా నుండుఁ గాడె.

సీ. తలఁచి ముందంశ సీతారామ కథయట

శ్రృష్ట దేవుఁడట యా పృతికిడర్త

సర్వ మంగళ తాడ సర్వం పవారథుఁ

డిబ్బరితంబు వాక్రుచ్చుట యట

రామ . . . . . మనియె డినామ

దేయ మెల పెల్లగు రామాయణ మట

సంతత సజ్జనన ముదయ రక్షణ

ధ్వి మిత్ర మిచ్చరి శ్రముధరితి.

ప్రకటవై నాచెవికి వినం బదియెధర్మ

వర్తి సత్త్వి శ్రీరామ మూర్తి పృపను

హృదయ మున నాడు ధ్వి మహిమనుజ్ఞసి

రామ.

నిలిచి నాచేత పవిత్రంబు తలఁపు నివేది.

క. కందని సెలవీయక న

నాదరమునఁ జూరక పలయు వారి బిచ్చకుల

కృష్ణునయి తుంబగు రామని

పరదంబుబుజుక్రొడ నుచుఁ బండితులారా

క. గిర్బాణాంధ్రము వెలుంగను

సర్వజగ జ్ఞులములను జనని యైనత్ర

పండ్పతిన ద్భరము ననె

సుర్బిణిరాముక థ జెప్ప నూనింబు తిక్కబులి

క. ఏమిచమ క్షృతు వెలుంగను

రామాయను భజనయంతరంగంబునపే

దేవులుఁ జేయుట మాత్రమే

మీమీ బుద్ధంబు సరస మృదు కవులారా !

గ. సకలభువనోద్భవకలుష సంగరార్థ

పావకంబార్చి వినుత కల్పకమురామ

రస సుధాసింధు వాపవృవిన రబంధు

వల్లి కౌవ్య కథారంబు మెట్ల దనిన.

రామ.

కా. తీరా మాయ నమో నమో యనుచు ఈజీవారి కుంటుండ జే
నర్తరణి కౌప్యమహాధురాంబిత మణివర్తనము నందుకొని
నారూఢులగు రామ మంత్రజప మత్సరగ్రీవాపింపని
హరిచ్చక్రవర రాజపుత్రుని తవీరవేళునఁజేయవలయునని
కా. సార్వజనులీరఘురామ ముండ ముపజేత బలిప్రసాదబోధులని
వేమారాత్మలరింపుచుండుదు బగచ్చిబ్రాహ్మి గామీరలా
నా మనోధ్రుముచేయుచేలాదియు నే. గాఢవంబుతో
తామత్రుచ్చిస గామినీహృదయ నంభసాత్రిత వారా యులం.

మ. అనువాద్యంబులు బ్రతగించి యనున
య్యుంజొది తూజుండెగడి
వి నవేతెచ్చివ పశ్యమి లగనుచే
వరయం చుగ గాంధీయనీ
వనితారత్నములు తాన నెట్లు నెఱుబా
స్థిధ్వంశపాత్రుని చం
ద్రునిరామేంద్రు మహాత్మ్యమెన్న ననకర్త
తులీబాలరూపంబుగఁగడి

ని. వైకుంఠమున ద్భారపాలకువై యున్న
విష్ణు సన్నిధి జయవిజయలండు
తూర్ణి సతాపసేంద్రుండు కనిపించె

రామ.

నాల.

క్షమలు నన్నును మహావయోసం
నాగతి చిత్తిని హరితకార్షే పారద్యో

కన్యశ్రీపుష్పగను వరాహ
నరసింహ మూర్తుతై యరవంద నయమంతు

ఘోరాహ వసులగ వాసులమన

గూర్చి వేయంగ రావణ కుంభార్థ
లగుచు బనియించు బృందారకాని మునల

బట్టి యున్న వస్త్రేన యువప్రవంతు
నర్చుదల్లదపడె భువనంబువెల్లి.

క ర్తిసదఁ బదఁ జూలక సూర

దూపంతై భూరావనిత సరూజ భూనితా

దాపవై నిట్టులనిరా

రావులు వదఁజాలఁబ్రు విరా రావణావృత్తి

మ. బ్రది యెట్లున్నను జిత్రగింపుము పరా

సర్వమర్చరాక్షేరికు

ర్మదుఁడై ప్రొలను బుచ్చుబట్టె సుజన వత్తి

వత్తి పంబుల్ దూరుజో

త్రిదశావింశతైస్సప్త సుతం ములసా

భీరత్వ బృందంబు పరా

రామ.

బాల

బాద మర్నా పలు బిట్టు చిట్టె నకటా
నాకర్పకేరా పై ప్రాణా?

గీ. అనుచు నుడివిన దురవస్థ లాలకించి
యిరులుడు భుంజే వితానాద సుకాశి గూది
కొనుచు నదీక్షణమునను నైపుంఠమునకు
నగిరి నారాయణుని బ్రాహ్మణుని నుచింప.

క. శ్రీ నారాయణమూర్తి
మానిచ సద్భక్త వక్త్ర మురుత భావైర
బానన కలహాననసం
తాన మహిమ భాను కాప్త ద్రవి భావైర!

త. శీతస్మతం తిథి నవే
శీతస్మ ప్రభువ మరెప్పనింగన్నుదివే
శీతస్మల మమూ ఖుంజుదగ
దేవస్మల కరుణ నిష్ఠిదేవైవంశ

క. రావణుడను రాక్షసుడై
రావణ కరి నెక్కు వాని రావిది వెట్టు
గంవట్టునా రమిట నీ

తొలి నృప మూనరింప మోలు బహు!

సీ. బెట బెట్లినాడు బేర సుందరాంగుల

రామ.

బాల.

నందనవనము లానందనిరసెను.

పండులు తనవెల్లల చూచింబినాడుగం

నర్మలచేతఁ దండవము లాది

రప్పురస్సరసిరు హాస్యలు దండను

వెల్లులచేతను వెట్టి గానియె

మంబురు నారజా ముఖకంఠ నానా

వేలు నాదవలులు నంపంపంబులని

రమ్మ వాంఛుని నుచ్చేష్ట లక్ష్మణుని

సమ్మ బంబున సేనువిజ్ఞాపనంబు

కెంతనులుఁ జేయె వాఁడసన్నాంతమునఁబ

రామసేలుక రక్షింతు లాడవరద!

త. అని వనజ భవుడు విస్తృత

తెలునకించిన మనవి సెండును నురు శరుణొచ్చె

ద్వీనరు వరుఁడై వానింగను

గానె యూదర మలరఁ గా ము కుండుండునెడ.

మ విను నీచేత వరంబు వాడుగానికర

వింతెడి మహాబంధుడొ

వనికా యుంబుల నాత్మ దిక్కు ములనుడి

వంబించుదురానియెడ

రామ.

బాల.

ప్రసాదే జూర వంతు మంని నంతు నరూనె
 ల్పాదే వంతు నంతు నంతు నంతు
 ననంతు నంతు నంతు నంతు నంతు
 నంతు నంతు నంతు నంతు నంతు

క. రామయ వంతు నంతు నంతు
 జూర వంతు నంతు నంతు నంతు నంతు నంతు
 జూర వంతు నంతు నంతు నంతు నంతు
 జూర వంతు నంతు నంతు నంతు నంతు

క. శ్రీమద్రామాయ నంతు నంతు
 రామయ నంతు నంతు నంతు నంతు నంతు
 జూర వంతు నంతు నంతు నంతు నంతు
 జూర వంతు నంతు నంతు నంతు నంతు

జూర వంతు నంతు నంతు నంతు నంతు —

క. శ్రీ వసుదేవ పురాణం
 రామయ నంతు నంతు నంతు నంతు నంతు
 జూర వంతు నంతు నంతు నంతు నంతు
 జూర వంతు నంతు నంతు నంతు నంతు

రామ.

బాల,

గీ. అవధరింపుము రామ రసామృతార్థ
 పంబునంగను రం మూంబులంబుకడ ము
 పారగిరి రన్నతానాదను కంకరుడు వ
 వన చమత్కారపులు మీల ననియెండ్ల ప్ప.

స. రవికుల ము దబుంధనెది

రాజు కకంకుడ జయోద్ధయలు మం
 తు వరకు మూర్ఖుడై దశరథ

తుండు ప్రతాపశత్రులకు ధాతుని
 గు వలయ నాధుడెల్ల దన
 మడి వర మిల్లన సమస్త రాజ్యమున్
 ప్రతిమలకెత్తి మీరు బరి

పంల నచేసె గురంగలీచనం!

క. అలవంక్తి రథునికి బా

ర్షనైపులు గల్గి యురియ రంయనసంభో
 తిలకము కౌసల్యుడై

విలలితగుణ నికర యగు ము వినుతికెన్నెత్తె

గీ. ఆమె కర్మ ఫలంబున నాడుబుద్ధ

యొక్కటే జనించె మిక్కిలి చక్క దనము
 కారంతు గుణముల జేతల బ్రతుకనాంబ

శాంప.

బాల

దానికిని కంఠ యను నభిధానమిడిరి.

క. పొ ముడుగులకు దశరథుఁడూ
 పతి సు తామసునికి లోమ పాదధరి త్రి
 పతి కంపం నగలేవర
 మతనికి నది రాజు ధాని యుద్ధేన గనుటా!

స. శ్రీ లోమ పాద యుద్ధేన గనుటా

నంబులు ఏ ప్రజ నప్రజాచికి

సంత హ మలరియెల సంగతి మనుచుం

జరియె లం దాక్షు పాదధరి ద'ప్తి

పయస్వి సంగి వదాన ములు గాక మరవి మ

రవి యుక్తు బంబు ను లవిన వేద

రాజు తనికిని దిరస్కార మొనరించి

మోపిండు నృపతి ప్రైక్షా బాహు చక్ర

వృష్టి సురియక శాథ మల్లీక్షామ

దేక్షిమన కగుఁగాక ని తిష్టి మరవి

తయ మగసుఁగాని విను విభాంకత మామ

దేసుదేవిన వర్షింబు నివట ననియె

క. లిప్తుడు ఋక్ష శృంగుని

దేక్షింపు ముంబు మంత్రి చిలకంబుల తా

కామ.

దైష్టి న జరత యనె కెల

రక్షురగంధి కిని పితలు నారవ ముట్టె.

క. నివా యుత్పత్తం ను

దేవలయగు పురము నా న కట్టె రేవమునా

సోపాలు గంట యుని పం

భూవిందురుఁ జేసిరి బుచ్చుచు నేయు బుచ్చు

శ్రీ. సరస వాక్యంబుల జరత యిట్లు నియమ

మహావిపి నంబుల నాతఁడుండు

నదుమ భాగిరథి నది చాఁచు సుకగాన్తి

నావలు కట్టించి తీసి పెరిగియ

బహుచిత్ర ఫలపుష్ప భరితలతాగర్భ

ములను నిరూపించి లలితచిహ్న

మంత్రరంజిత నావయం దునిర్మాణంబు

గొవింది నవరత్న జుబితమైన

దర్శిరములను కవరటముక తనరనిలువు

టద్ధములు మేలునందువా కి వంస తూలి

కెరసు చట్టంబుల మఱియును కావలసిన

వచ్చిన ముగూర్పుమనిన నట్లాచరింప

క. ఎన యుగు జాగ్రహ కశశికా

రామ.

బాల.

గనలూకనూలుగురు నూతగపువోతియియి
తనవెనువెంటను రానో

నెను భూ పాయని కేకేల్మగివివెచ్చుకొనో!

గి. లివతు నుండి వర్షే నానైదు రానిబుల

కల్లు . . . విభా

మై . . . . . కెలకెడుం

దంగ నెండలవుతుంటునందు.

క. నివిపి తననెమ్మనములు

పలక దలచెను గంగకావిభాండకమునిరా

గలుగు జలము రాదుతుకుమ

నలగని దంభాత్ములని మనంబు . . .

5 . . . . . ప్పుడు

కాపంబిడు వంచు వెలువి బరత సఖులతో

దండసుర డేటుంగమందగ

మొపార్చితి కలాన్తి దినములు లుండెదటమునో

త్రులంత విజాంతకంబు మహర్షి తపంబునకేనెనంచు వృ

త్తావపె . . . . . రుచు కామమోహిని

కాంతను మూలిదర్శకవికార మనస్కునిశేయవేమహా

కాంతుని శ్లావ్ సద్గుణనికాంతుని సత్యమిరాజుప్రప్రవి

కామ.

పాల్.

గీ. జరత యను పేరు గలవేల . . . . .

యట్లునుఁ నొకమఱంగి

యెంతవని యది శ్రాంతి నొందింతు నతని

నిమిషము నవేమనం నొప్పురము పేదరగ.

కొలంగులి జలకురంగలావనతరినయ్యిరిదియొస్తంపయిరి

చంచడున్న షణ . . . . . యిటుచ్చేశ్రంగు నట్లంతటి

కాంచెడి దుర్గుణపురిద శంగుని సదా సత్పుంగుని స్తంగుని

పంపా సెన్ద్రశ్చదశాక్షభక్తవ్రతయంబు బృదకంగుడి ఘన

క. ఘనసుందర ఋచ్చేశ్రంగుడు

వల్లభు విటువ

బ్రునవారని పేచి మహా

వినయంబున నిలచి తలదొ పెత్తలపని విడి

క. వార సములువబ్రునమ

స్థారంబు లొనర్చు జూబి చనునాపెత్త

మీరు నను కేలుమెంగుచుట

లారయనని మగుడి

క. ఈ వియ్యుటక మీరిప్పుడు

విచ్చెసినకారణమున విస్తారమున

పెచ్చెరసెలవివృత్తి

రామ.

బాల.

నచ్చితియ అర్జునునిరి యాతని తాతక.

త ముని నాయక, నీసంధ

ర్జునమొనరింపంగఁగెము పనుదేరుటయ

స్వస్థపువిజ్ఞానా . . . .

. . . . . గురుక్షేత్రం తుం దనుబుక

గి. కంద మూల పులాదులు గారవమున

దెబ్బబుడియుంపుఁజన్మనుతొలపఁజన్మ

నచ్చితిగని వారుసెనితెచ్చు మప్పిమైన

పిండివంటలు మొలసంపెట్టి . . . .

గా. . . . . తవియ్యదనము నీమహాస్వ

వహహం యంచును జూలఁ జొరద్యంబుసెంచి

యెక్కడి యాఫలములు ముకెట్లు తారకె

నంసజీయఁడి మునులార, యనుచుఁబలుక.

కా. మూల జ్ఞంబున.

యంచున

వర్జిస్త్రీలు వచింప నబ్రవతి యజ్ఞోజ్ఞాజ్ఞానమున మూలవా

నాజ్ఞానమున వేదిదేవునియనునామమున వాస్తవ్యునికి

వారవోనచ్చిన నాదమునోచినుమవి బ్రహ్మచారియైయున్నా

త. ఇది యేదేద స్మరణము

నదములమునులార తినగ సంతసమయ్యెనే!

తంతు.

నాన

మది నాకెంత దురు ననుచును

ముది తలు కట్టుకెను వస్త్ర వలులుగని మతిదాట

క. పచెట్టు నారలాకా యెంచి

తావక్తగ నున్న వివి గము సెలగగా మి

మి చేలంబులఁజూలది

మూచెంచ నడవుల వేపు మలఁకుల నరాన

9. సాను లంఘునుని బుల్ల కృంగుఁగ నుఁగాని

ముని నాథ మారాజ్యమునకు రమ్మ

యనిన సంతోషించి మునులార మివెంబ

తని వచ్చె తిరిత కన్నను కృతార్థ

త వవింగులె యిచ్చి ధన్యుఁడైన

టన్నును కెపుమే మరుగు తెంచి

విన్నుఁ దొడుకా పోని మున్నును మివలబాసి

యొక్కని మేల మే నాల్గఁజాల

నందనిన నెట్లుంకి విచారించె తిరను

వచ్చెద ము బ్రచ్చుటకిని నవక్రమమున

నన్ను కున్నను మిక్కిలి నన్ను కమున

పెరిచి పొన్నెవో యిట్లు త మున్నులు

క. తమతమ బు సలకుఁజని యుద

రామ.

బాల

యమయిన నచ్చుటకి వచ్చి యలగును మునిస
శ్రమలనకు మనన సాధిగాని

యముల గరపఁగ రాగయుక్తుఁడయ్యెననుకుడి.
చ. జరగ మనంబులఁగావలను.

సంతస మంద విజృంభకాజ్ఞాబుద్ధి
పరవం పదియై మోడుకాని

పెరిటలు మోడును మోవివేసెఁబ
ల్లలు మునికొననిచ్చినభ్ర

మంపడి మిక్కిలి చప్పరించి యెం
తమదురమంబుఁ బల్కుచు న

తుండరు దేరఁగ వచ్చిరం చుట్టి

గీ. వడుదాగావలఁదమఁజూడ వేడుకలర

సంయమింపుని నెక్కిరి సరసతరవి

మోదమెయినరించి మఱియు మమోజకభవ
చించి యాతనికి వలపు పుట్టించి రపుడు

క. సాధుస్థిత చరణ ద్భిత

యూధన్యము ను బలకంఠముండు మునిండు

స్వధన్య సేర్పునఁ దమ సా

న్నిధిమనకుఁ దెచ్చు కథ వినియల సరితా!

శ్రీ వియ్యంకటాచార్యుల వంశము

క. శ్రీ దేవకీకుమారము

హేమ వారసురాంబు శ్రీరాయలవంశ నభిరా
యలవంశకుల విస్తారము

యెందనినాశరీరములన హేమవంశ వీక్షణ !

గ. అనంతరింపువల రామరసావర్ణ తాంబూలము

రాశిరామాయణకథకైలాస గిరిని

శివుడు పార్వతి తాడ వనించు విధము

పావితాబ్జుల రుద్రకృపాసములు !

క. సంకానదియెందలవా

రుద్రపంచవచ్చురవిశిఖరాజులు ఋశ్యశృంగ

శృంగమునిం దొడ్డాని యు

పెద్దంగురునా లూమపాదుపురమునకు సజ్జి.

క. వర్షములు గురిసె ద్వాదశ

వర్షములకు నఖిల మనుజు వారము మదిని

వర్షముల జేంది రిడడు మ

వర్ష విభరదక తనూముల దని నుచియి పడి

చ ఎదురుగ లూమపాదధర

రామ.

దూర

జోక్షరూ దేది నమస్కరించుచు
సందినము మూపు నేడుమిము

జూచుట యంచును నర్జునపాదము
సదముల బ్రక్తి మేలుచును

సంగవి భాండక సూనుఁడెంతయు
మందమునఁజేంది దవనలు

భూపతికిచ్చి మహాదరంబున

ఈక్షేప కెల లాగవపాదనృప కేగరనికు సమస్త భూప్రజా
సోమము నిర్మింపు జ్ఞయెడ జల్యయక నిలురె వర్ణ భర్తముక
నోమది పంఁబుగఁ దనిపి నిర్ణయకర్తముల బరించెద
భూమి సురాళి నీమెయిని పూజలు సంతకమొంది యుండునె.

త. ఏమి కారణవ నిత్యపచే

మూమక భూప్రజకు మూపు మంగళమనిధా

శ్రీమం దల నరవచి సు

తరిముఁడు విన్న ప మొనర్చి యాప సతతి తోడి

ఇ. అంతః బంధి రథా వనంధ్రు కెట్టకె మిరుంపింబె మృతాత
ప్రొంతస్య పాతుఁ డంచు సెక్త త గు మా తోడి మెని యే
తొంతుం బుత యుఁ జొప్పిర వ్రునుమమెం దంబారంబు నొక
కొంతుం బుత యుఁ దొం నలుండులకు నొక సొరమి మెం వచ్చెనె.

క. చారుఁడయోధ్యుఁడనిదేక్షా

వాఁడున్న కృంగ జేసి వచ్చుటమీఁదా
మూఁడుదెలుపును నుటకు

నారాకని విన్నవించి నిరీకరకుఁడు

క. క్షేమంబు లామల పొంద

క్షేమంబుల పులికి నవని కలఁతా పులికి

నారమయ్య పట్టి కుండకు

భీమంతులు మంత్రులకును ద్విజనందతికి

క. పుడవి పెరవారిమఱుం

బడున సమస్తంబు భద్రమనఁగా నపుడె

వది మాంబులు పూర్ణి నపు

తొడి వస్త్రులరథమయ్యెని నరకుఁడొక్కే

మ. సమదేహాక్షకతాంగవిరభుని

స్యాదా వళికాహరి

తమట ద్ధానములు ప్పటిల్లఁగనుము

కా నత్ర ముదాహరణ

అమ వాకేత నపాతితల్ల కడువ

కిది పొందివంకెల్ల మం

ద్రముఁడొపంకి రక్షావనిచ్చుడు

రది వచ్చె నచ్చిట కి

రామ.

బాల.

క. వచ్చు న నృప చికి నెదురుగ

వచ్చిన మ స్త్రులు లామ పండుఁ డొనర్చి
వెంపుకిక విలు నాతని.

(గుచ్చి) కవుగ వింపుకాసులు కు కలంబుడి నేన్.

క. బ్రావుకమ ని యూ తని కిక్కి

వేవేగం డొండు కానుచు వి మల ర విని భుం
తె వావిరి వే విఁగె డు ముని

నావై 'బ్రాంధకుని సరస క రుడెంచి తగన్.

క. దండ ప్రాంతం మ ములు మా

రాంధకు వేండ్లుండె నర్చ నలరుచు మునివే
దండము దివ నవి డి నృప

కుండాలు, స. ముస్సంగ ముల కుభవేసికపన్

గ. అనుచు న మున్ముని మణియుని ట్లనియెనీకు

ద కర డేళ్ళ ర, పు (త్తు) వెంబలు వచింప

వలయు నన్న న తం దన ప త్న విధ ము

విన్న వింపుచు మనమునఁ జిన్న పోయె.

గ. చిన్న పో నేల ద కర డ్ క్షితి కళేట్ర

పు (త్తు) కామె ప్పి నీ జేవ పాలుపు మీలు

నోను జే యెంచు నీకు సంతాన వృద్ధి

రామ.

బాల

యరగు నటంచును వచియించి యాదరించె

క. బెన్ద్రారం గని యెదవుబె

గన్మృతలగు నుతల ననుచు ఘనమునపతియి
ట్టిస్త్ర విని పేదవారికిఁ

బెన్దిది సంపాద్యమైన విత్తమునఁ బొందెన్

క. శ్రీయనుత రామం మృతరా

మరయఁ బామున బాలకాండ యందుఁ దృప్తి
ద్వారము పఠించు జనులకు

శ్రీయము శ్రీరామమూర్తి స్థిరముగ నెసఁగున్!

చతుర్థాధ్యాయము:

క. శ్రీబ్రహ్మక రాజుకు మా

తీర్థమం వ్రాదయ లాల (శ్రీ) త సుర సాలా
యం బ్రీర వంక బాలకృ

పం బావ మవన బావ పంపితదేవం!

గ. అవధ రింపు ము రెండు రసంబు మృతంబు

రెండు రెండు ము కథ రజవ శిల్పి

విమల ముని సోదృ కతి కింవేది మృత

శివుడు వసియించి కివ కిల్లు బెత్తె దాదె

రామ.

బం.

3. వినదే సౌరభమురా

మయినదూర్జిత కథలు వంశ మయి జేయిబి చువ

ముని యగు బుద్ధ శ్రీ శృంగుని

వినుమని చకర ధృతు పక్ష వినయం బలరణి!

4. సంతానకంక్ష బుద్ధ శ్రీ శృంగముని పుంగ

వారి త్రంగింపు భావంబునంబు

జని యెంచి ప్రేమ రాజు నలక న్నకలన

నౌకులకు ను వరి యెంచి నారద.

నంబు బట్టి పుడవ యగు సుగుణవతి కౌ

నల్లకు నుదయించె శాంత యునెది

తుపాత యొలంబు పొందుతు నాకు నత్తొత

జొంతుడు గావు నని పుతి తని యెంచు

జెరుగుచున్నది బుద్ధుని పిన్న నాంబు

నుండి యని విన్నవించిన నుల్లమునను

మున్ను వారాంగ నల సొడ్డి నున్న యుట్టి

బ్రాంతి మేలు శాంత గను తుకే మంక్రిరదుని

5. కాంచి నృపతిలక శాంత స

మంచి త సద్గుణ నిశాంత మోక్షం బుకెదె

ప్రొండు మని యనిన నంతాని

తామ.

240

పించి మమూరికను వేగ చీరంబనిచెడి?

క. అరుదెంచిన నాంతా సుం

తరి చక్కదనంబు గని మ నంబునని దివా

విరివస్మెలకని యని యు

బ్బర మండె చిల్లాండకముని పుత్రు (జుత)

క. నీతన య కారత దశరథ

భూతలద వరింద మాకు ముక్కు బనిచెడి

బాప్తిక గ నెసంక మనినను

బొమ్మలు మొరిగితింబి సాచ్చిపి బిత్తు బనిచెడి

క. అంత విజ్ఞాంతక సుతునకు

చాంతాకాంతా లలామ సద్భక్తి మెయిడి

దొంతకుఁ జని మ్రొక్కినతన

కాంత యనుచుఁ బువుల నంద గళవయన వైచెడి

క. క్రొవొదాక్రమ మున స

మొదటవయ న్నా బెండ్లి వరిని పుంగవుఁడొకడి

భారద యుతుఁడు దశరథుఁడపు

దొదరమున మణి కనకము లరణంబుచ్చెడి

క. గంసానది ప జ్జనం దప

ముండా విరిగి గాని నాన్ని పుంపుల కునులు

రామ:

బాల

శ్రౌంగం న విభ్రాంతశఘుని
 పుంగవుఁ డలసంపకాబ్ధిపురికౌతూర్ణి
 య. అజసుత లామపెంద మను

జాతిపులముని నాథుపెందన
 రజమలకుడి మణియగుతది
 రంబులు ముసనీకగ మ్రొక్కివోమనం
 బుజమన మోదమంది తన

పుత్రునిగాంచి కుమార, వరికా
 త్తజులు జనింప యుండువలు

మంత్రియలతంబుగ వేరొవర్సలై
 గీ. కుండ్లు కాంచును జేయించి కెంద్రేవిమ్మ
 పొపుల కానర్చి పొప్పియింప నంచా
 బువికి తపమునకేరె విభ్రాంత కుండు
 తొగలుత నా లామపెంద భూవల యపచికి.

క. కృమవతిని పుడిసేవల
 క్షితి సురతచి మోడ నతనిచే జేయించే
 సమలు కతవయనకు నూర్చురు
 సుమలు జనించిరి నృపాలు మూడుండలరే
 వ. అంత.

సీ. దశరథరాజు యోధుని పుట భేదనం

బునకు విభ్రాంత కేమలము మారులు

రమ్మని బాల్క బ్రాధనము గావించునది

ప్రీతితో కంఠానమేతల వసుమ

నరుదేర నర్జునపాదము విట్టి పూజించ

నీత వసంత స మంజుముము

సెలకెక్కి వివసంబులకు రంగుల వనము

వైన వసిష్ఠ బిశ్మలమునిది

యోధుడై ముని యాసు మంతనినిబనుప

నమునిని ద్రుండు బసదేర వందనము

యలుగ వసుమతలొచ్చి మోక్షము నురుగవలయు

దీవనలాసంగే బదపది యోధులకు.

క. ధీమనుని వాజి గతిమణి

నామని యేమతుకవిధువ నదనపువలుని

గతిమణి బులక్సక్తంగుని

తొలిమనవి వసుంప నవండు మహితాత్మకుడై.

క. విదువుడని యాజ్ఞుని

దదయక తత్తని విదితిగు వారిని

బడి బాద్యులకు గాజు

ప్రదనంప నడ్డంబునరిపులను జయింప

రామ.

బాల.

మ. సబవ గర్వి హజీతా నృపాంబుడు వసి

శ్చ బాధ వర్జితం భీషం

త చల ద్విత్తురు సన్న్య బ్రహ్మ స ఫలద

తస్మిన్ దు నుయాన త

ద్వేష నా తి క్రమణం బా నర్జక క్రమ

వర్జితం భద్రా వి వ

స్మ చ యం బువీ స మ కుంభ వేయ న సు మం

మం దట్లు గా వింప గాడి

నా. ఏకాంబున కష్టమ క్రమ వంబుం జేతర గాంబున

శీకంబున మారు తేర్ల దార మాకింజెంప వి ప్రవీధి

త్రీకాంబున వణి గంభీ ^{బుద్ధుల} సుంపుర మే తేడి వసి యుండు కాం

తాకాంబుంగని బుంబరిం ప ఫు నల శ్రుతాని ప్పూబాగంబున.

క. మేలుత వం యు మే ధ యు గం

బలరగఁ జేయింపు నునిన నబ్బంగిని భూ

తల ప చి చేఁ గొ సల్పన

నెలఁ తుక తా సార్వ ముల ని ని శ్చ ద విచ్చా

క. చే యింబు యు జ్ఞ చాలమ

రాయం దే తేర సద్భరము స వరానిబువ

పంబుక మం త్ర వేయ స మ

రామ.

బాల

దండుంబుల జొంద గురుఁగు తగఁ జేయించె

క. ల్రింత నలగుచును తాంతా

తాంతా తాంతండు పుత్రు కామెష్టి యగున
త్సంతంబుగఁ జేయించిన

సంతన వెలుంగుచును బాండుసమమౌమమౌమ

క. వెదవి యొకటి వృపురుషుఁడు

తదయక కాను మనుచు బ్రేసింది తళిబా సుసంజ్ఞా

పుదమి దారకు వది నైకా

పదఁడుల కిదలఁచి రెండు పంజ్ఞా నరించె

గా. ల్రిందుఁ సౌసల్లికైకజ్ఞాగమల్లఁకైక

కైకజ్ఞాగంబెంసల్లె సెళు మి త్రాకురంగ

లనిచనకు వారి వంతుల గాన రెండు

పంజ్ఞా యాపంబుఁ దిట్టించె బావమలర.

క. పండ్రి పుఁ ద జ్ఞానాదు సంతా

నాడ్కి లుగుచుఁ గ్రుతువు నర్పు పక్కుత్త యమమౌ

నర్మండు వెళి నుదివెఁజ

తుర్మ ద్దాదిరుంబు వికన తొండురు వత్తా!

రెండు.

250

పంచమం స్థానములు వరుస :

3. శ్రీ జాంబ వత్సాదయం.

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రకరణం

యెం జి జ్జియ స తి స్తే శం న యెం జి చ వ్రా జ యం !

౧. త్రివర్ణం ప్రభుత్వం రామరసాన్ని తాజ్జీ
యనెడు రామాయణము కథలును నవసం
జనూడు విగతా ఫురాళి బంధనూడు తనడు
పాత్రం నవీ యగు నయ్యుమంజ్జుమంజీ తాడ.

౧. ప్రేమ నాలింసు వబి యింతురామ బృథ
 సతి తమరవింశ వేత్ర లగ్నివన నితాంత
 తురిత మొంపన మంజుల సరసవచన
 యని విలసాధి పసుందరి వేనుతవనిత.

3. శర్మ ముల తల్లికింతులు

స్వర్ణవ నాణ్య క్షరణక వారల వివస్వ

తల్లియగుచుఁ దనుకొంటులు

నిర్భయముగ వెల్లువలా నిండునదిలాట!

క. శశువ బెప్పును మధ్యమంబున

వశపద్మంబుల విధమున వధ నమలు లాప్తే (1)

తామ.

వళులు గనంబడకుండెద

రళదోత్రులకు దరమలు భరంబగు కథనా?

క. గళిత కట పటల గుచునుధ

వళ శౌణాధరల గుచును స్ఫటిక తరసల

ధళరవలగుచును దంతం

వళగ మనలు చూచకాధవళరుచులగుచునా?

క. బలు వయ్యోహాషణా వళు

లల సట గళు వయ్యో హౌంజునా మలమై నాం

క్షయ తస్య ను ధుర్మ కళం

బులు దోహ ములందుఁ జుడవెఁ బూఁ జూడులకు

క. పరమం నంపమ తనసుం

దరులంగని చెందు మండె దకర ధధాత

వరచూడా మళి మనవమన

కరమొప్పది సుతులు దనకుఁ గలిగె దరమచునా?

శ్రీరామ చంద్రప్రభుజననమ

సీ. పందనగంధి కౌసల్య మవదోతి

సంధిమ మలరారఁ జేత్రకుద్

నవమి కళంక నందన మరసరమలు నంబు

రామ.

బాల.

కన్యమ సుందరం రామమంద్రం గనన
నైమివచింతు నుతా ముని సంతాప

మధ్యమ కురిపించె నభిశయగను
సంతాన పుష్ప వర్షంబులు రంజితార్థ
కేవలనకా ఘృతాశ్చిలార్థ

మూది నాకని వాస వారంగనా ప్ర
కరము చే నాప్రమోదింబె సరసగతుల
గం నమలు బాలఁ బాడించె ఇంద్రావళి
పరగు గంధర్వరంజని కరము చేత.

క. బారరదవ్యుల బారరకు
మారుండై జనన మేలందె మనలడి మనుషడి
నారామంబుల మూర్తి లునుచు

వారర నుతి యందె వేగ వారము తోడ
క. కౌసల్యంగన సత్కమార తలకుడిగాంచెడి మహారం

- సాకేత పురం ద్రుంబును దరిద్ర బ్రాహ్మణా బ్రాహ్మణే
మో సంతాపము తోవనంప వినుచుడి దాల్చి వారిండ్లకుడి

ధార సుత్రములు వంపె గావులుధనం బువేదాన్తమువే వస్త్రము

గీ. బ్రహ్మ

సూరికం నేవం మునకే (గీ. మూడెం బ్రహ్మ)

రామ.

దాద

పద్మ దళనైత్రు వా స వప్ర స్థరాసి
 తార భా ని భా సాత్రు పూర్ణ శకంఠే వక్త్రు .
 మ. కని మిన్మంచి నృపాలనైగమంతు గం
 గంపార్వనవయవీ సేసి వి

ప్రసి కాయం .

తంబు లక్ష్మీంబులిం
 తని కెక్కివ వకంబు గాని తనదూ
 న్నంబులి మహారత్నవయవ
 సెనుఁజీర్చుంబు ను కాత్మహం బలరసా
 సెంపెంబు పుకీ వెంబుగంకి

గా. కనె దళవి గుర్చవంబు నందు నైక యానెడి
 సంతాప భరితలు గుమా

పొంబి వ సమస్త చురితుని పరమభద్ర
 చరితు సంబిత నేడర్క నిరతు భరతు.

క. పుత్రుల గనె నిత్యజిని సు

మి తల కళ పత్రనైత్ర మిత్రప్ర భులన్

సుతల వంబుల లక్ష్మీంబు

కత్తె ఘృత నల సుపద్మ కత్తె ఘృత నలన్

గీ. సత్వనములు జాత కర్మ ముఖ సవిపిదార్పద

రామ.

బాల.

జాతరమున నింపు మేలుపుల్ని హావం
నవలయ నదివింటి విప్రుగణంబులకున్
నంబులును నూనలు కును నామంబు లేడియె.

క. శ్రీ యుత ఘోష రోశే శురా

మాయ బాహువ్యవయనం బంబ మధ్యాయమెదం
బాయకవి ను సజ్జన సము
తాయ మునకు శ్రీయ మిచ్చు వా కరణినకా.

షష్ఠాధ్యాయము:

క. శ్రీ సత్రజిత్తు నుజా

తా సుందర దృశ్యవయన మధారయ ను కం
పెంసెంగర మధురాశ్శువు
లేసదన శకంక వదన శ్రీశృష్టవారీ!

గా. త్రివళిరింపుము దేవ మహానుభావ
రాఘవ తన సుధా సముద్రంబులంబు
పరగు రామాయణము కన్ద పద్మకావ్య
మలర నోపెర నంకితంబులంబు

గా. పార్వతీని నమయను శర్వదజన్మ

పాల సూను తుతన తసుభావల జ్ఞాన

రామ .

బాల

పరమ సంతోష భరితుడై పరగుముడై
పెరిగిరి పుమారకులు శుక్లవిధువిధమున
స. వత్సరంబునకు నిల్పిం బదిరల్లుకున్

మృతమున నదిబిరివడు నేనిమిది
మూ సంబులకు ను డింబ్రకులకు సప్తవిం
శతి మూస ములకు ను గ్రహణములకు

నవరత్నరమిత తనకే కుండలంబులు
మృత్యుంపఁ జేసిరి జకంఠములను
వారమువ శ్రావణి లుంగు జీలకాయలు

కౌముదు ములుగ కరం గుళములందొ
నునిబిరంబిత పేరమ వస నములుకట
యములు లండునగట్టితి తని ననన్దు
కాయలు మేలుంగుమేలులు వలలలర
గాను వదె వాటు పేయును రానవిన
మూలలగిలిన నరంబు కుమారుకెసఁగ.

ఉ పంప కరద్యమస్థులయి బాలమరెంతయన బ్రౌసంబుగా
వింబిరియంతఁజూనినబిల విధ్విల వారి కసంభ్రమముప్రదే
యంబిత వల సర్వనిగమూలముల వివేరింబు మేలు బ
న్మింబు ను నొల్లు రూపముల నీరజ్జుపత్ర విశాలలగునా!

రఠమ.

బా.

చ. పైడుకుల నాజీ భూవరచ
 కైరరవరతుండు మనంబులనిపలదీ
 వరుగులు నద్దఁ గరావలఁజె
 వత్తురసప్ర కమాయెనంచుజె
 న్నదర వసు

తరమర వర్చుట పోనమంత్రమున
 నుడువ మెకాత్త జరదెము వ
 నుద్వతు లుప్పుగదాచ్చిరత్నమీ?

క. గాధేయంబుననెలసంబుమి మహాకాణ్డీక్షిత్తు లుంబు
 ధోదీశుం గనవచ్చి మోసలను దంశర్థులుగా నిల్చిమ
 రత్నధీశేష్తఁడెఱింగి లుంతనె లుమాత్తత్రేజితాదేవతా
 నంధుం డధ్వర భుక్త మేతుఁడయె యానందంబునఁ బ్రకృష్ట

క. ఎదురుగఁ జనునతి నెదురుగ
 వలుదమునఁ జని యార్జునాభిము మెసఁగి ప్రోక్ష
 గదశరధన్యపరా శుభా మః
 గద నీమను మూనులకును గాంఠలకెల్లదీ

తెచ్చెపము నీయనుగ్రహమునెడ నమస్కయ . నేతునా
 గిమున కెగు దెరువు భగవద్భావదివిష్ణుగుంబు
 నొండుమని నరకువమ్మత్రియ నల్లవలులకులయెదురుమున్న

రెండు

బాలు,

కేమియరుఁ గానినన్ మసల కిచ్చెదనఁ మను రాజు నల్లగది!

నా. ఓ పొలు పంకి రక్షా వనితల సతీయలు నల్లంకు మహాధీరా

జ్ఞే హరారంతులు పత్రిత ధృరని ముడి నేలించు నున్మాద సం

దేహంబేమియు వెకు వప్ప వని నా జెంతులు నడి సత్తన

బల్లీవర రుండువు గాన త్తప్పుల జు పూర్వ సోపానము లట్లేక కా.

క. కాపున నెవచ్చినదని

జ్ఞేవర, వచియించు విను ముత్ర తు వతి నిష్కృ

నా -- యత్న పదినమ

హ వి ఘ్నము లావరిం తు రసురాణ్ణి కువే

ఉ. ముగవ నా ధృతింజర, కుమారుని మారగు నీకుమారుడ

ధృతవ విరులందు నిమి త్థయలై గిత్తి వెలుంగరి జన్మమున్

మరను గా నావ బంపుమను మూనవయ మా నెఱుంగు కొంభరా మున్

జ్ఞానసమనానామము నరి పంకజ సోమియుని రాజు ధీమబ్ధి

క. రా ముని ననువు మనం గా

నెమని వచియించు దక రక్షంబ్రని కంపం

బామిన్య మోడ బత్త

జ్ఞే మురార్థం బదురు వెనె నంతపి లోనన్

క. మెల్ల నె యిట్లు ను సొంపుని

వల్లెల్ల, యిట్లు పలుకె దగునె వల్లెలు తడయె

రామ.

హరి.

ముట్టకంబుల నెల్లను

తల్లద మందించు శైత్యవతి నెటు ప్రాంబుడి.

ఉ. నీసెలదైన వచ్చెనను నెనుర నాత్తి సమస్త సేవతా

నా సుత సంయుతుండనయి నాకనితేతను వెల్లువొందుకా

సైద్ర) స నమలున్ శాత విశిషావళిచే గృహ విఘ్నకృష్ణ హం

ధుం సుర నాద బృందముల నంతకు ~~కై~~ పైకి నంపివై పోడి

క. పలికిన చిక్కామిత్రం

దలుకమెయిది మంచి రాజు మౌనా నీవ

య్యలుగురుతు మంతు నిపుడో

తెవిసె నబద్ధంబు లాది తివి నాచెలరత్తి

చ. ఎదురుగ వచ్చు మోక్షివిపు

దేమియుఁ గెలరిన నిత్తు నంబుఁబ

చ్చిదశరథా యిదోమకెంస

కొరులు కప్పు వడంగ యెంఱూ

దఁ దగున యిట్టుల కృత్రుతఱ

టూలుని గంధి తమూబ్రవంతు కా

పదవం నకలలు ప్పతిలఁ

బంత్రిరథుంగని పల్కనవ్రాజి

సె. పిప్పు సేదక శతాంగార్జితవ్రాని

రామ.

౩౭

క యోగంధ వచి సత్సహాయంధ
 విప్పుడు కిరి నది పైద నని పల్కి
 యింత మోఁ వచ్చిన నేమనంను

రెంకా నీడు జొరత భూరి పతులు వి
 క్షామిప్రక డన ఘన రిప్రక డ సక్రమ నానన్త
 శస్త్ర మంత్రంబులు గాల నే యుం గును
 నీతనూ జవలకుఁ బ్రీతి గరపు

గానఁబ నుపుము రామలక్ష్మణుల నితని
 వెంటనంచు వని ప్త భూవిలు ధమోని
 వర్షం దక్కెకి శప్త బావంబు దెవిలు
 నదన చిచ్చినఁ జిత్త ములూన రాఖు.

క. లింగికరించి త్రీరాం

మయి గాంచి కు మార గాని పు త్త్రుఁడు జన్మం
 యుం గావఁ గొరె న వచ్చుని

పుంగవు వెను వెంట పోయె జే మ్మని వయకడి

క. జన నీ జనకుల కు సు వం

దనములు సద్భక్తి తానె నెన్ది సుఖం పా

తన యుండుఁ తామగ సొకిత

మయి నెంతో జనుల కై ప్ర మోదంబుండె

రామ.

బాల

గీ. పట్టమా? భాస్యమిది రామచంద్రవిభూర
సామ్య తార్థవమనెడు రామాయణంబు
నందు రాఘవునంగాధినందనుడు
త్రేమవు రక్షి పవేడినశభముగాఁ.

సప్తమా భాస్యము:

క. శ్రీ భద్రమహాకవి
భూభృన్మోహక వయోద పుష్కళకుగభి
నర్త్యబిబే పూజితపరదత్త
పరభావసలతతకౌస్తుభమచిగ్రీవా.

గీ. అర్చణము జేతు పుండరీకాక్షయవధ
రింపు శ్రీ నాకరధిరసా మృతసయశ్చ
రనిధి రామాయణంబు నీరధిని పంగా
తంబకాదేవియోద నిట్లనివలె:

గీ. రామచంద్ర విభూతు సంతతితొదలు
రస్త్ర కస్త్ర పంజి యనుచు గాధి
జెముని వెంటఁ జనుచు సరయునదితటం
బునను నిల్చిమెని భూపనుతుల.

క. కని సరయున తటనిజుల

రామ.

మలన సెల్వనమల లాది మొదల మలన రమ్మనన

జని రాజ మే మారులు మ

జ్ఞనమలలు గావించి మునిగి సద్భినయ నయనాదాదా.

౫. ట్రెక్ నాశీర్షదించి లుంబాక్షివోగ

తను అవులకును శిండుమంత్రములు చెల్లి

మీకు దప్పిక యా కవి మేను బదవి

కయ్యుఁ గలుగ వొసుమంత్ర యుక్తము బహిష

౬. శ్రీమోక్షునందు సరయూ

తీరంబున విక్రమించి తెలవారంగన.

(శ్రీరాధువు లా గాంధీకు

మరలకు తొల నావయెక్కి మనమలరాని

౭. తానది పుట్టిన చందము

మొని తిలక, యూనజీయము మా యాని గామ

శ్లోనాథుడు వేడిన విన

వేనవిమోక్షువుడు వయ్య విజ్ఞానీ దగడి.

౮. ప్రమరనగ మందుఁ దనమహాత్మామన సరము.

మూన సంబునఁ బుట్టించెఁ గాననది య

మూన స సమో వరముని నా ముంబుఁ జేసె

నిండు దేవుర యుటఁ (శ్రీ)వ. పొంబు మూడు.

రామ.

బాల

క. ఈనది జావర్జాతాదన

మరనంతై పరగుచుండె మహిళాసరజం

యైనకజంబున నివిసర

యూనది యేర్పడి యున్నచోడ నావార్పరెప్పరా

క. అజ్జలములు మోనసమున

సజ్జలము లటంచుఁ దలచి బట్టుకొనియెరివి

బ్రజ్జన సుతుడు సకలజ

గజ్జలం వనూడు సుగుణ గణూడు శిరవయన్

క. అటనుంది యువనినజి

అటమునకును నావయెక్కిదా బుచుఁ బనిర

బృటవెడవి గొదిలందన

జట పతితాఁ గాన లానజనపతి పు.త్రుత్.

క. ఈవననా . మ మూతా

పావనముని నాథ, తెలియఁ బలుకుమటన్మ

నావుడుఁ బంక్తిరతంగ

కృష్ణ విభునందసుల తోడ సంయమియనియెరి

క. భూపాల, విసవయస్, పూర్వకాలమునం మ

కుచియసు నెరక రక్తసుండు గలఁడు

అమరులతో సమ రమ్యనర్త వారలు

రామ.

బాలు

తన తొడు బాలకచని పురంద
రుని తొడు జెప్పిన నని పేయి కేరణ

క్షుణ్ణి చోర జూల సజ్జరాలు పేసి
కపటంబుచే వాని బుధింప మరీచి వి

(త) మోర వారు తనుచు నూత బలువల

నట్టి పంప శయంబున ననవి యంబ

తపము జేసి వినిర్మల త్తంబు నాండె

గాన యిక్కడ నిర్మలకాననంబ

టంచు విజ్ఞాతి నాండె సమంచి తముగ.

బ. కమల పంచాస్తయంధిప, య

గస్త్రమహా ముని నాధు సత్తాక
విమల మతికి వచింతు విన

వేయి తనిది మది లాగు దలంబుమా
(అ) మున స మస్త్ర పంప నిక

రంబులు బాని సదామహాపతి

(అ) ములు ముకొక్క ప్పితంబులు త

రణి నగుణాంబుచు నుండు రెంతయు

ని వాతాపి నామక శైవేయూ దిది మహా

పాతక మని యెదలూ బలుమక

రామ.

బాం

ననుజు నజంబుగఁ మెనరించి బ్రాహ్మణ

తతిఁ బ్రీతిగాంచి నేడు తమ యింట

నైమిత్తికము జేరఁ జ నమునకు రక్షుని

పిలిచినఁ గపటంబు దేవి యి కేగు

దేరంగ వారికిఁ దృప్తి మీఁదంగ మే

ష పటల యుక్త జేరఁ జ నము పెట్టి

తనర సాపడు వెన్ద సోదరునిఁ జీర

కడుపులును బరిచుకొని వాఁడు పెడవిరాఁగ

నపుడు వారల మే మూంస మను భువింపు

చుండు రిట్లుం గ దేవతారబ్రంధమపుడు.

గ. కమల జునితాడ దను జులకపట వృత్తి

తెట్టిన నగస్త్రినివతి శీఘ్రమునను

చెనటై ట్లెన్ద నా శంబు బేయుమనిన

నలువ యూ నబి నమ్ముని నా యశుండు

బ. అన ప్పుఁడ నస్త్రిఁడ యైనమి

షంవీరతు కంటకొగ నవజ్జగడి

దనమది సంతసించునుచి

నంజిపు డంబును మ్రొక్కనోడు ద

క్షి నవయ మదీయగేహమున

రామ .

బాల

భీషి యుండుము పార్థనంబు పే
 గీ కలాలు నుమన బుద్ధి మృణార్థమన
 కుందగనీవని విన్నవించినది

క. రజనీచరుండు సావరు

నజమయి గావించి కౌంసి నట్టి పలలమా
 ద్విజు నకు వడ్డించిన నది
 భుజి యించి యుతండు జీర్ణమయి గావించెడి.

క. ఇల్లలి, త్రవ్వుని రమ్మని |

పిల్లడి రాదు న్నవ్వు పిల్లలు నెందెడి
 తేల్చి గానక పండు వపసి

కల్లలి డెరవాని జూచి కడు గాపమునడి

మ. అపురా రాక్షస, పంపమునస దినం

బావర మీలగు భూ

వివిజ క్రైష్ణుల జింపి పోసుకొని భూ

దేవర వశి దొరబింపై

తివి యుంచుడి బహుకౌపవశుడయి పం

ది బ్రిడ్జి సమోజాతబం

ధవసంభూతనికాంక్ష భూమికగుగడి

ధాత్రిక మాదా మణి!

రామ.

బాల

న అల ఘట జాత సంయమ మ

హత్వహు జౌష్ఠుడు నింక మంధరా
వల మినుతా విరూధవతి

స ల్పన నాక స మంఠ లుప్తనా
కుల సర నీజ సంభవున

కుంజని తద్భిత్త మెట్ల జేష్ఠగణి?
కలుష విమోహ సుందర

గస్సుని బంధను వారి చెంతకు

క. మందర మ మృని పతిగని

వందన మొన రింబ తుంఠవేఁ దాసుండే

(త్రి)ందు వది లుంఠ నొకెలా

సందేహము మాని చెవు మ కైలాభికిం!

క. నా మంఠ యెరుకెట గదవుడు

శ్రోమంజు యొక రీతి గలఁజు శ్రోయస్వసు నే
మి మంఠకు జవదంబులు

యోమమునివర, యెప్పుడైన నున్నదె యనిన

గ. ఏను దక్షిణ దిగ్భాగ మొగి వచ్చు

దనుక మునుపటి జూనిని నణఁగి యుండు

మనిన నతఁడుండె నప్పటి కతఁడు మృతి

రామ .

బాల

రాకొ పేదెన్నట్లకి రాదుగాని జిలక!

గి. అ యుగస్థిమ హర్షి మ హర్షి మ హర్షి మ హర్షి
రా మ చంద్రుండు వినయశుభ్రులు మొద
భక్తుడు శాంతి తెలిసి గించు బాలకాక
సప్త మాధూర్యము మిది కృష్ణ జలజనయన

—
అష్ట మాధూర్యము:

క. శ్రీమద్రామ సవేందర
దంపతీ సుగుణగణ సుదంబారమణ
కన్యమాలక గాని పాలక
కరవంజనక వినయ సనక గరుడ హయ వాళి

గి. అవధరింపుము దేవ నీహరితైల
జాత కరుణం సమేత బుద్ధిత కులబు
దైన రాముడు కౌకిల తనరిగివ
దేవి గాంధీ సెలవియ పెనువర్తి

క. అనినది వివేక సుగుణస

దన సంపూర్ణుడు నిభవదననత వారియం
దను దశరథుని వరనం

దనుక కృష్ణుని మణియ గాంధీ నం దనుక దశరథుని

రామ.

బాల

క. ఈర వనము లాన నగస్సుండు

బ్రావంబున విష్ణుదేవు పంవన పదరా

జీవములు చలల చపము

గారింపు మనుండ గాం తరలంబునకు.

స. తాటక యనెడు నికాట లాష్ట్ర సహస్ర

మత్తగజంబుల సత్తువగల

యది యరరే యప్పు దరుజెంబి ఘోరభ

యంతరంతై యగస్త్రిముని వేద

గవియి దపావిభం గంతైన నాతడు

సత్రేధమునను తుష్ట మలివగుచు

దక్షుండనెడి యెక రాక్షస మహాబు

గమ్మని శపి యుండె గాన మున్ను

మోచరత్నంబు పదవి నికామోత్త

మూని యుభుట . . . తి తానుదనదు

కెండును మారీమందు మఱొక్క యదవిలాసో

కరుగు దేరును బ్రాపాత్మతైవరించి

గి పరమ ముని సముదాయ ము బాబు రాగ

వధయెనినప్పు బు వారల రుభిరధార

పాన మొనరించి యు మ్మొని పుచ్చి ముంస.

రావ.

బాలు

మంరగింతురు సంతప్తిచేటి నిల్పు
 క. ఎటుగ గత యీ వనవలన మన
 మరు దేనిన వారమున నసురలు బవరు ము
 ప్పరులై యీ తలవనుచ
 తురు రాధువ, నాకిరేమి తాగ (చకమచికి)

క. గాధేలూ, యిటు నోళ్ళ వల్లన మనా

కొనుత్తు వంశ ప్రియ

నాదా శ్రీసరు వెందు వున్నా భూమం

దీ వింటి వే తావరే

సాన్ని తుడి వినునా పశుక్ర విశిష

జ్ఞాని వళం దేవతా

నాథుల దత్తల వజ్ర ముని వంతయుడి

గంవింసు నందంబునడి.

కా రామ క్షేత్రల నాథుడప్పుడు నున్నా నాదమంజయసు

తరిమంది శిశి మహంగన చిత్త తావళ క్షేత్ర

సా మంబులి బవరు కంప మొందె నునునా సా ముడి ఘనశాస్త్రి

రామణి సా త్ర వయసే గాధి క్షేత్రం బి త్రంబా వ్తల ప్రామా

కె త్తప్పుకు సింగరణి గానవయ

చప్పుడు విని తావకా నికరమి క్షేత్రం

రామ.

నాల.

ఋష్టతల వప్పునున్న

మాః ప్రతితులపంధ్రుఁడనియె నాకౌకికుమోక్ష?

క. ఇది నాంతి యనుచును గనికర

మేద నుదితంబయ్యె నిందుకెట్లకా యునమ
ర్కదయ నతిదొరపొకలుష

వృద్ధయంజం షడగునని మునీం ద్రుడు పల్కె.

క. సోమిత్ర యున్నదా వి

భిక్ష్వామిత్ర మునీంధ్రు ధర్మవచనంబులు వృ

త్తం మరనంబున నీకు తెలిసి

వేమర్థించు మని విన్నవించె వినయముడై.

గ. అర్థ పంధ్రుచాణ మరెఁ జూసి ప్రేయస

తొటకా నికాట తరుణి కంఠ

బంధనంబెవర్లె లోకేశుఁడగు రామ

దేవు చాణ మునకుఁ దిరుగునలదె?

క. కౌసరక పుచ్చులు చెకాని

ముసురులు గురిపించి రప్పడు ముదమలరి మరు

ద్భీనరము లప్పడు రామ

యసురవి రామ యని పానగతి యర్థాన్వయముకై.

క. మనుభిష. ప్రవింబు దిల్లిన

రామ

సూరి

ఘన తర కస్త్రాస్త్ర తతులు కౌతుకస్థకులా

థస్సని కిమ్మని వి క్షాపి

త్తునితొ వచి యించి దేవను ల వనిరంతి!

ఉ. భానుకులాభి కంధ్రుడు ప్రభా తము గాంగన పులకాంగం
గానది కేరి సర్వనములు గారవమొప్పు మెక్క యొప్పు
వృణము వెల్లువీర్చి ముని సతము సతము గానిశెల క్షి
యూనతి సున్నవారణన నాతఁడు జీవనవిచ్చి హరికి

స. వి. కస్త్రాస్త్ర స భీదావిధులు చెప్పి

తగు జయ విజయ మంత్రములు నిష్ఠ

మెయి నుప దేశించి తయ వత్సరదేవత

యోజ జ బాణ ప్రయోగ విధము

నుప సంహారత్రయ మెం పృరఁ గరవిన

నజి పుత్ర బుఁడు జయ విజయ నామ

మంత్ర వరములు సంస్కరియింప కస్త్రాస్త్ర

నికరులు లన్ని సన్నిధిని నిచ్చి

యంబర భూవారి త్త్రచయంబు కౌప

మంద నినదం మెనర్చ పురందరుండు

తామ, యింపెనె యింప సంహారమెనర్చ

మనిన నొకొకయని యింబులయికించె.

రామ.

బాలు

3. రామయ్య సామియ్యం వి
 క్షామియ్యం నెలకొని నిత్యం కేరి యువ
 వామన మూర్తి గని యువ
 సామయ్యం నెలకొని రామ నితి సద్భక్తి.

క. కాశ్యప కల్యాణులు స
 ప్రాకాశ్యపయ్యం నెలకొని నిత్యం సుధాంకులు భావనా
 భక్తిరు లాజు కు మారులు
 విక్షామియ్యం నెలకొని మూర్తివేదికగా
 మ. సవనారంభ మొనర్చు శిష్యులు నవి
 క్షామియ్యం యుక్త ప్రశ్న
 ప్రవచనాంగి ప్రత్యేక కుష్ట ప్రత్యేక వనమ
 స్వర్ణ సంతాప కుగా
 సవినిర్ముక్త కరాన్ని కలల ను భా
 స్వంతాను గావించు నా
 చు వివస్వత్కుల కేలుకుండు పతికే
 కుంభార్జు మేపారా గా.

చ. యుగి తలకుండు కౌమార మొన
 రింపును నుండ న నర్హుల మరు
 ప్తములును . . . సంయమి వ

రామ.

శ్రేణుల నిర్మల వేదమంత్రమున
దుషిత మనస్కుడై పడువ

మట్ట నికాట విరావలరావలని
విషరుహ నేత్రు సంతత వ

విత్రుని గన్గెని వెనిబ్బంగనలు
క. వలలిక సుఖంబులు మా
యారంభులు మోచురించి యరువంతు రోనలూ
విరా శ్రీ సర సప్రంబేలు
హంరాత్రుల ముఖము గాని యుండ గలంబు.

సీ. అను నంత మా రిమో దునల సుఖంబులందు

భవరులక్ష . . . . . మోదవచ్చి . .

రులతొడ వచ్చి స రొండు మా నసులయి

కలహంబు గావింప గతగ రక్షు

తాత్కృత కరమున జెక్కు రక్షనులను

నుక్తలగించె సవెయిదరుండు

తాను నంతట మరు ద్భాణంబు జేతవా

తినిది యవ్వలకు మారెను వైచె

నల సుఖంబుని బొదిలె నద్భరంబు

మీయను గ్రహంబు నలబుర్ర మాయెనను

రామ.

బింబ

గొద్ది పు క్రిందు రామలక్ష్మణులబహువి
 భవముల నుతి యింతె దన మొన సమున మెల్ల

క. ౨ - - - యుష్టమూర్ధన్

యము రామ రసామృతాన్ని యందున నత్స
 త్రముఁ దగు గాదే యుని య
 జ్ఞము గాదుట బాలకాంతతద్యయిని పరగుడి

నవమూర్ధన్యము.

క. శ్రీ రాజీవాక్ష లస

హృదయైకతాక్షభీక్షకామివ జనప్రం
 దారతప్రక్షమననివి

పెంరాతి నికర విపక్ష హరి వాయు రక్ష!

గిప్రవధరింపుము పెంబ్బ తమనల యాక్షి

భవుని విక్షింబ మునుక ప్రిణానాథ

గాద్ది సుంనుని యుగంబు - యేమి

యొకరించొను రఘు రామఁ దానబీజ.

క. చెవు లారంగా రామక

దృవినం సౌమహలంబేదంజనియింతె

శివదేవ యునబీయఁగ

రామ

కాల

వదె యని నీవలెగిరి ను నామణి వదిలి
 మ. అని యిట్లుండు వనింప కలగఁ దత్తిభ
 దలరంభుం డా నెరగ నె
 నన రెండావింప వె రామ పత్ర భరణి
 ద్రుశురి మెదండ మ
 జిన కాదే మని యింట నున్నది జగ
 జ్జలం వ నీనా యుకు
 జను మ న్నిరట మంగనం శనవి
 క్షామి క్షుండుం బల్కగడి
 మ. అది యెలంగన నేగు ముండగ నిమా
 ర్థండు న్నెమెందుగు ప
 ల్కదకస్సం దన పుత్ర యలా తండు మహి
 కన్య మజిం జెండ్లి పా
 సెద మా రారి ధనుస్స నందు గుణవయం
 జెన్నారం వా వావసు
 క్రి దవిర్బుడి ఘంట యింనువాని కనిమా
 ల్లంబడి బ్రతి జ్ఞా క్రిగడి
 మ. మునిగణ బుక్కుం డౌవృపతి

రామ.

బాల

పుత్రులు పెంచును రాగ గాధినం
తనుండు ప్రమాణమై చనుచు

నాటిది నంబున గొక్కినదీ
వనమున నర్జునవలక సలిపి

ః పావనమైన ననుష్ఠ కర్మమంక
మనమలరంగం బిర్బుకెని

మంజుల పద్మేఫలంబు లారగం
బినయ గుణాత్మనలబ్ధులు ప

సింహరి యామరు నాట్ర వౌకవడి.

క. బ్రతు నిర్లమించి గంగా

బటమున కేడెంచి కాంబ త . . . మరు

త్తు బినీ మహత్త్వమెన్ని

పటు కల్మష భంగ గంగ భవ్య తరంగదీ.

క. మందాకినీ జలంబులు

బ్రందారక లోకమున బరించి వసుధకే

బంధాన వశై మూకా

బందం బెఱిగింపవ యస్స సంఘ వివరణి.

క. గాఢేయుండు చెప్పఁబెఱుఁగె

భూంధవ నం దనుల తీద పుష్కర నదయె

రామ.

మొదట వచ్చే సానితర

నాథాత్మజ యది గిరివినినం కిరికిరీకళి

సీ. భవదీయ వంశసం భవతుండు పూర్వమునను
సగరసామ వంశవర్తి.

యూతని పాత్రలు లగు వది వేలకు

రంజుగా వింప భావంబు లానా

దలలు యూరంబున వత్తు విదియన

నది గిరిమండని యువవంశిని

కపిలమునందు వెన్నెమ దాడు నందల

తిరిగి రంభాత్మ సంబంధుల సుతుల

గాంధి మిరిప్పుదరిగి తిమ్మమునవెదరి

యజ్ఞాతురగంబులదెచ్చని యను ప్రభులును

వారలుందులు పురషులు వనము లందు

యెదలులగా గిరిగుహలలో వెదకి వెదకి.

శ. యెక్కడ గం నర చని వని

యెక్కడ గిరిలమున వెన్నెమ మున్ను మరంగం

లక్ష్మణు గములు గనుగూని

యెక్కడ మున్ను మున్ను మున్ను మున్ను మున్ను మున్ను

శ. పలు దెలుసుల రాయది ప

రామ.

బాల

జ్ఞేతు పలు గాతులను జూచి డెండవలులా నడి

కడు కరు కౌజుని బిదియ

ప్పుడె వేడిర చూచె వారు పుడమిని మదియన్

గీ. తనదు కుడు కులు దశ్శమై రనినవారూ

సగరుడు వసి ప్పమెని బెప్పుగను బంత

మదిని బది మనమడగు నంతు మంతుఁబ్బు

క. బని నీవు మపుతురంగవయఁ

గిని రమ్మని పనువ నడఁడు గాబ్బునఁగపిలుం

గని సచ్చరిని చత్తత

వనఁబంబుల తెఱిగి నిలువ వానింగరుణన్

క. రాజిల్లు గని యుద్ధర

వారిం గిని పొప్పు మంచి వాడవు పోగన్

నీజనక వితతితై గం

గాజల సంవేల్చి క్షణంబు గావింపు దగన్

క. బీరు ప విత్రులగుదురని

వారువవిచ్చినను సొంపు వచ్చి సగరథా

త్రీరమణుని కేసఁగిన యూ

గారంబుంబూచరించె నమరులు మెచ్చన్

రామ.

గీ. అంశు మంతు నకును దివ్యమంశు...
 భూవరుం శుభ్రవంబులు భూమియెడ
 నతని కిది భాగ రథుఁడనునృపతి లనించె.
 సఖరంజ కిదొ మచి పరఁబుఁడయ్యె

క. ఆరా జైత్రముఁ డాభాగ రథుఁడను

రాధాభక్తులంకితృయో
 ధన్ రాజ్యంబు నృపాక సన్మతమున
 యిది ధర్మ సంఘముక్తుడై
 కుమరవలతముఁడుంబ సజ్జనులఁజే
 కాంనుడిమవలభునివె
 నన్నియొక బాలన చెయ్యుచుండె యకమ
 కాంతులంబులం బుద్ధిఁగార్చె

మృగక నా

మృగక నా
 మృగక నా విత్త సేనఁగా
 రవేలంకంబును వాని నెక్కి ననఁగా నంత
 నంతంబున బిక్కలు
 లకురం గంబు గవంబుదంగఁ దనుగ

లందా నివేద్యముఁజూ
 కను దూరంబునఁ బారి పనివఁగనివె

రామ.

బాల

శ్లో.

గి. వెదకి వెదకి యొక్క చలములూ వృక్షమేఁగి
యందు నటకును యొడయుండువనఁగ
నవట కపిల బీష్మజానల దగ్మవై
పడుచ న ప్రహయము పొరఁజూచు

మ. అదినిం జేంది యిదో . . . యని భరా

భస్మిండు పొనప్పుడా
తురగాయో వంతుఁడొయ సందియముచో
తొ నీరజుండువా

విరి . . . గృహప్రవేశమయి రా
విందెడి మహామంత్రికే

మీరు . . . గని నోడు వింత వినదే
కరుణార . . . బ్రహ్మ

క. బలమునఁ బీనుఁడు పాత్రవుల
నటకలల పోదహింప నామదిఁగనివే
నిలయుంబునకే తెంచితి
దేవియక యువార్థు సుంత్రి విలకమరెప్పమా!

క. అనినో వినువారలుసగ

రునికెడుకులు కపిల మెనిరొంపొన్ని బ్లా

రామ.

లను బ్రహ్మ మైరి యని య

య్యని మిష నది బలము దెచ్చి యుండు (గవలలు)

వ. అనిన విని.

క. ఇ వరలు ముమ్మల రావీ న్నయ

భూంర మణులు గాన మంత పాని మహిమ ముచ్చ

దారిత నదీ జలంబులు

పొరించెద నికమ ధాత్రి పై నని తలఁచెడి

ని. వల నెప్ప (గామాలు వస్త్ర విభూషణు

దాత్రి మరల జలంబు తపి న్నయ

సూర్యము నను నాళిక భవ నిశూర్తి

తపవల (గావిండు) బ్రహ్మ మగును

నేమి గానదె (జెప్పవే మర గతిన్నను

కపిల హే పార్శ్వ చిహ్న నమదలు

ములకె తమా మకకులములు దయింపు

బ్రహ్మ వారలు సో న్న బ్రహ్మ

మొద వాణిక పంసాక్ష మొందు బ్రహ్మ

విధి పి తా మహాణి కేళ విముద్ధ వంధ

పొర ము న్న విరింబ (దు) కొరం యుండు

పొత్తి న్న యెరువర్తి తని భగవంతుడు వర్తి

రం.మ.

బం.ల.

శా. దేవా, గంగ నెలసంశు నాయెడఁగృహం

భృష్టిని విలసింపింపె

నావైశ్వానర కిల లార్జి తగదే

వాదీశ లాని కంఠుల

మూ వృద్ధ ప్ర పి తామహాళి వసియిం

పడివారిపై సాక్షి కదే

గం వింతలో సెలవేయవేయనిననా

కంజెండ్ల వృత్తం ఉట్టునుడి!

బ. వెల యు గజ గ్రహణి వటు

వేషముఁ బార్జి ననాఁడు నాకమం

తల జల దార చేతను మ

సంఘన భక్తి యునిల్లి వానిప

స్థవినము బక్త సోగదిగిడి

నడి గాఢత యెన్ను నీవు ముద్రవా

జిల ప తి యుంచ విష్ణుని భ

గిరధు వేడు ముత్య నాతఁడుడి

చ. మనమున వాసుదేవహరి

మూర్తవ కేష కలూన పద్మ లా

చన వి నతా జపుత్ర ముని

రామ.

బాల.

సన్నతపాత్ర ముకుందపద్మనా
భనగధరాజనాథనత్రై

పానిధి కైటభదాన వాంఛన
యనుచుఁ దపంబు నర్చి హరి

యి యెల్ల సత్తము వాని కయ్యెట్టి
ని. కాశలుంబేమి భాగదాననాగూర్చి

తప మొనర్చుట కనఁ దత్పదార్జు
ములమను సాష్టాంగ ముమోనర్చి దేవనాం

పెద్దలుమున్నకపిలమునందు
చేదశ్శుభైరి నీ శ్రీపాదగంగని

జ్ఞించిన వారు పవిత్రులగుచుఁ
క్రిదివంబునకుఁ బని యెదరన్మనినామి

భరియింప వేరు మత్పాదగంగ
గాన నీవతి భక్తి కంఠరునిఁ గూర్చి

తపము సేసిన నీకు నడఁచు ప్రసన్న
మెసఁగ నగుచును దగభరియింపఁ జూలు
ననుచుఁ జిత్రి యంతర్హితుం డయ్యెనంత.

3. ప్రవిమల రామమృతసి

ధువనెడు సతత భాగదాననాగూర్చి

రామ.

బాల.

దివిజంప నడదొడగడగుట
నవమాధ్వాన్యంబు చేకూరంగదేశ్యవ్యర్థ!

దశమలాధ్వాన్యంబు:

క. శ్రీధర పావిత్రసనకా

రాధా బంధుననాధరశిలయపితర

భూధర మన్మథజనకా

తైలధమనాంధాసురాదిగామిలవారి!

గ. అవధతింఘ్నము శ్రృష్టమలంకారావ

రజ మహాదేవుఁ డాపొమంత్రిజనుగాంచి

వినవె నన్యుభగీరథజనవిభుండు

భూవమంధుజ్జింబి తపంబుచొసె.

గ. ఆతపంబునకొనుబ్రతస్త్వమైతి

నాతనికి మెచ్చు లుభిమతంబుడును మనిన

జేతులు మొగిల్చి మత్సలజాతులకును

తపిలనామకమొనిదన్దంబొనర్చె.

క. లింగజజనకుండు తనపద

గంగ సుసంధిమీరు నన్యుగరుణించి బ్రతిం

చంగొరినాడబడలఱు

తామ.

బాల

జంగ వలయ నదియటఁబడి ధర కనన్దమునాల్లఁ

క. మామక సద్భిష్టప్రతి

తామ మంలను గాంగతొలయ నారలచేతికి

వేమూన్నుము దహన నిజా

సైవంబులు నన్నుఁ గరళంబు జూచి పవిత్రా!

క. గ్రని వేడి నను బిటాబ్బుట

లను గంగం బాబ్బు వితు వలవి నది జని య

య్యని మిష గిత్తైఁ బది యలు

చనకున్ బాగరక్షాబ్బు జనపతి యని యెడి!

క. మందాకిని పదమూ యట

నెందాఁకి జూరి కనిగ మహా పతి పలుకడి

ప్రందారకాద్రి మైఁ బది

విందాట వ శంబుగాను భీరవిచారా!

క. దీని కెక సుంఘ చెప్పె ద వివిజ గజము

దంత ఘోరము చేసినదై వతా(ది)

కృంగ మున నిర్గమిందెదనంగ నాతఁ

డిండునకు వట్లు వృత్తాంత మెఱుంగఁ జేపె.

క. చెప్పిన యప్పుడె పూర్వక

కు పూర్వకముగా యిందులు గాని సామ్రాజంబు

రామ.

హిల.

నప్పుడె నృపు వెను వెంటను

నుచ్చొంగు చు వచ్చి వచ్చి యున్నత్రవయనీ.

సీ. నా పంట పోతుచే నపర్బితశృంగ

మున నుండి వెలువడి పుష్కర నది

నీవెంట వచ్చుట గంపు న నాకును

భార్యయై నా తాఁ బ్రవర్త నంబు

సలుప వలయు నని జనప తియొందనై

రావతాభిధ మంజరంబు పలుక

విని తగ బోపని యనిన యొందపడక

యున్న జింతించి నావె న్ను నడుగు

పాప సరసకుఁ జనఁగఁ దద్యావమెఱిగి

మదముచే నన్నుఁ నైతున మదిఁ దలంచె

నని మహామోషవృద్ధయై యనియెఁదాను

ననుధరించిన నటులగు నను ముఖనియె.

క. గంగా తటని వచించిన,

సంగతి విని యపుడె వచ్చి కైలాసిత మూ

తంశంబు కనక కిమిరి

శృంగము దంతములదేత (సు) క్కంజేసెడి.

క. గంగా నది వెలువడివూ

రామ.

తంగ మునకుఁ తానఁ జరుల తరభారముచే
నంగముఁ మూవి పడియెంచ
రంగావళి కౌర్వ నాతరమె యుని జోతిలి!

గి. అంత నిర్భరతరికి గర్వాపహంబు
నయ్యెనిర్భరదీర్ఘిర యరిగి యలభ
గిరనుని పూర్వకుల జుల కోడు వాపి
నారక సంపత్తి పులును జోసె నాటునుండి
గంగ భాగీరథియని విజ్ఞాతీమెందె.

క. అని మిష నగ భామ్ర వయి
విను మూనవ కౌట కిని ప విత్త వెలునర్చె
ధునుడౌ భాగీరథుడౌ
బ్రున వేంతువుచేత నలరి శ్రీరఘురామా!

క. అని ముని బెప్పినవిని మన
మున నలరుచు నచట స్నానములుసేసి మహా
వినయమున రామలక్ష్మణ
జినప సుతులు వాని తాడఁ జనిచని యొకచోడ.

క. కాంచెడి వికరసు మవనము

వేత్రించితమున గంధనవింత బాలవ వనముడి
వంచవ్వడపుష్పంధము

రామ.

బాల.

సంచలమసద వనవయ రామ హంధ్రుఁడువేళ్ల

క. జన కూర్మింజై యిపుటి

వనమిచ్చుట నున్న పోతు వమునక్కర, చె

ప్పిన సంతోషము జెందును

కననిది యుతి బిత్తము నుచుఁ గానంబడి యెడి

క. గొతము సంయమి వర్సఁగు

జ్ఞాతీగఁ దపమా చరించు నాత్ర మమిదికా

దేతపన వంశ బాలక

జ్ఞాతదేవత్రాంతయ నువినిచెదన్ వినుమా!

ఇరామం, పూర్వము నందు బ్రహ్మ వనితా శత్రులు పుట్టింబి తా

త్రేమడి నామ మహర్షియందు నిడి నాశరత్తు మత్తీతతి

లావయర్రు వీతిలసింబియన్న సూర తొరా యుంబువోయి

యోయో వంశద నెంది యుండి రలచె యోజ్ఞాత బాణానంటి

క. దిక్కలక శ్రవణ్దర

భుక్తాళి వరింపఁదలఁచి పూజొడి పయం

ద్రృష్టంత్రి నిలుపఁ గనుఁగాని

వాక్తవి యిట్లును చుఁ బలికే వాగలఱిదడి

గి. భార్యలతోడల ప్రదక్షిణల యెనరించి

(ప) భవమయన నాదు పజ్జనిండు

రామ.

హరి

అని వచ్చు నిలుచు వాని కై నంగును
పద్మ వదన సంఘట బలికె అహ్లా.

క. త్రిదశులు సమస్త మరిగిరి

చందను మతి వశది ధరాత్రి వశ్శీలామలకై
సదమల మతి శౌభవహర

య్యుదనున శిర్షాబుద్ధేను వలన నాన్మృతం

క. త్రిశూపు బుట్టుట విరిగి మ

హాసుల నికరుండు సౌత సూర్యుడమని పే
వేగ ను వరించె నుకమల

రాగాధర యుగ నహల్య రాగంబులరణి

శ. అంత సౌన్దర్య సంఘట కమరవసులు

మగుడి యే తెంచి సౌతమ హేని యింత

చెట్టు బేట్టుట గని మదిల జిన్నబూని

తంతల సౌన్దర్యుల చను తదనంతరమన

క. సందమనిం గనియె హతా

సంధుం డనువాని సెలకని నరనా యుకభూ

బృందారక ముని వరుల దర

విందజిజి యు వంల్లివలన విదితము గాగన్.

క. త్రికరరామామృత

రామ.

బాల

బద్ధి కర రామం దుంబు నం మన గనుట
 లగ్న కన దశ మా భాస్య ము
 లగ్న కులు బది వి నను నిష్కలు షుల గు మ రిలది.

~~కక~~ ఏకాదశా భాస్య ము:

- క. శ్రీరాధితా భుజంగ
 కరమ భాస్య కరంగ ప్రణవ కంధి నిషంగ
 మేర రజన విరమ పతంగ
 కరంధర మేరకంగ తరస్య మరంగం!
- క. చంద్రామర సామృత
 మంచుడి శ్రీరామ కథ మహాభక్తి కల్ప
 నింపడి వచించి నీక
 త్రించెదఁ జ్జితమున నవధరింపుము కృష్ణ
- క. సొరీ కురంగ లానిన
 శ్రీరఘరా మేశ్వరుని చరిత్ర వలులు వినడి
 గొరి మనః పతికి నమ
 స్తారము గావించి పల్లె సర సాక్షి మేయ
 మ, కరుణా సాసర, నామ సావర జన
 త్తల్పకరి, పాక్షి మంజీ

రామ.

రామ.

నిరమా నాయక బారి, సద్గుణ భుజి

చారణము నీకర్పణ, మో

యరు వరక్షుండగు రాంభు వేళ్ళిగుల వచార

లగ్నదేవి కావలయునట్టి

మౌరజం బంధన జేసి పాప నరు వ

ద్వీత్యం తమయం బెప్పవే

నీ విను మహల్గర్ బశ్చదనము చూచి కనమ

సౌమరుం డెంత అయి మోహం మండి

గౌతమ మేని గంగాస్యానమయనకరు

గంగ, జననాని అయి కార మూని

బసు దేరా జ్ఞాన యో ముని నాధ్య నదీకే

యిథాశె వచ్చి తిరిచి యోమి మోతు

వనఁ గుహ నామయి వి నేపె బంధుగ్న యిలుక

ర్భసి తీర వయనఁ దనవలువ విప్పి

వనములూడంగఁ దదవయ వయలు మూని

మద నూడూర్బంగని యుపన్య మనసం నిలుప

కొక నీతాడ రతి నేయ రాక యనిన

కొక కలు కల కరి గి యుంజీకరించె

క. మోతెలా జుత్రి డలు ఘర

రామ.

బాల

మూలముల తన భ్రాంతి దీర నెనరించు వట్టి
సోతమ పండుమి వల్లం

తేదేరఁగ వల్ల భారీ యెంతయును వట్టి

గి. డేరఁ బట్టి యుప మూని సారలు గంఠ

లూని మూరుచున్న వేని తనము

దివ్య కృష్టి వలన దేవేంద్రుఁడంచు

చింతి కాని కాప మిట్టే నపుడు.

క. ఆకాపంబున నింద్రుఁడు

క్షేకంబునఁ జేంచి యున్న గిరబిలులు వా
లీకునకు విన్నవించిన

నాక తపత్ర భూతు గౌతమాబ్జివముని తోడి

క. దేవేంద్రుం డపరాధము

గొవింద నటంచు వాని శపటం జెడలగా

నొచ్చి దలంప ర కృప సం

బూరింపు ము గౌతమాబ్జి పరమ మునీశ్వర !

గి. వనజి గర్భుఁడనెడి వార్యంబు బెట్టింబ

కాప మోక్ష లంబుకత్తు నకును

నర్మఁజి నెయి సురగ లంబు లూ దివికిని

వేని పతి యువాలస్థై నికెనిది.

రామ.

రామ.

క. రామూంధు రామ వయసు

అలముండు లతాదళకాక వనవెలువకింప

నీమూసస మిట్టతీవిపు

దీమహికిల గవ్వతంబు నీడకాపూలకి

నీ. బోతులు బోయితిని సావనము నీవన

బిడ్డ వంబులకు ప్రాకిసంయమిగాన

పాకకాసనుడుక పలుచునవసృషిసా

పవలు(వాళ్ళి) వచ్చిన విమలనదికి

సర్పి నంబుగా విపజనికేగవచ్చితి

రచియేమి లునిననుద్రి దీకకలంక

వస్త్ర విహీన యై వారి వివరంబు

సవిధి న లువయవములను గాంచి

మనసు నిట్టిక వచ్చితి నెనలయమనిమ

సొంబావుని కేళి యెంకరించె మకపటంబు

జీయబెలుగను వీరిపాద యొలబంబు

లాన యని పల్ల మదగజయూనఁజూచి.

క. కనికరపతి ముని యబులను

నినవంకలుఁడైన రాఘవేశ్వరునిలకు

జను దేయ వాని పదరజ

యమ.

భార.

మమ ను జేరిరి న నీదు కాప మమ వి ముక్తమగుడి

క. తొలిక ముని నాథుడ వా

ల్యకాప కథా విధాన మ బ్ధా ప్ర కులా

భోమని తొలి వసు యుని

త్రేకం బెందె గతి తపసి వేమ యమమి.

మ. వం లకు వి కాం కు కథాజ స

మంచిత లక్ష్మణ పాద పద్మములి

నివిహి న యంత్ర మొక నెక

శ్రీ నితీ హసి యంచ ముఖాంబుజులుగా

తొలకరి మించు తాళ మల

మాగెడు సర్వ మె ను రంగు తొ

నిలచె న వల్లరి మధర.

జీతల నాధుని మెలల నంతబడి

చి. పంచనక్షత్ర న నీరకం

తత్వ పరాగము శ్రీనివాస

దేవ మహానుభావ నత

దేవ మనీయ పురాతనార్జిత

పురావళి బాసి తంబు నుక

రాజు ముఖ్య ముఖ జింబి రామరా

రామ.

బాల

జీవహళంక్షు పాదసర

సేరుహల్యుగ్మమ నాత్మనిబ్బయన్

౧. వరవిమూనవెక్కి తరుణి యవల్సా
తమలన కేది యవల సౌతమమని

మోడ గూడి యంతె పేడుకలరరఫలా
ద్భవమని చరణకమల మమమ వలన

తే నిస్సృగ రాజమూర్తుడన

నేరునె యెన్మ సమస్త లలితమవో

బెన్మగ నుద్ధరింప సర

సేరు హల్యుగ్మమ నంకమంధువి

ద్భస్మత నీవు పవ్య శింతభ

పంకమునన్ జనియింబి తంతువా

సన్మతి జేసె గాధిజూడు

సద్గుణ సాంతుని రామమంతుని

మ| పదమూ, రామ, గుణాభిరామ జగదా

పద్మోత్త సుత్రమ యా

మదనారాచి శరంసమంబు జనక

కైపాల్ సేవరంబునన్

విచిత్రతనది యాద భృచ్చిప్రలయ

రామ.

బాల

బ్రీర్స్ ప్రభావంబుచే
తదర్థక ప్రబల స్థలముంవరథను
ర్థంశంబు ఇందింపు మరా!

క. రామ సుమిత్ర సురనులు
ప్రమణి వేను వెంట నడవ విమల తపస్వి
గ్రామణి తతి యుతుండైవి
శ్వామి క్రుండు చనియె జనక వరపురమునకున్
మృది యే మచ్చురొకొం నభంబునది నా
భీశుండు పూర్వార్థిపై
సుదితం బైనదిగా . . . . . రింపై
నుద్రస్త్రిభారా శిచే
స్మృతవణి నిర్మల భారసుమండలముల
ఘ్నాకొం జగ జ్వలమే
లుదు ముంబున్ జను దెంచు చుండిరని యా
లగాశించి వికలంతువై.

క. గాథే యునిఁ గని జనక
కృష్ణాధ్వర శు నమ స్కరించి జుట
భూధ . . . . . లనదిన
నాధ కువీనులు దశరథ నరపతి పుత్రువ.

రామ.

బాల.

తే వరలు రామలక్ష్మణులు వరమణుల విను మన్నుతు ద్విష
 తన్నర మ దాంధ్ర నిర్భక వి రోధుల నుత్తరసింహయజ్ఞము
 గంధవ వేద పురాణంబు జగజ్జన సమృద్ధి నరాధువ
 క్కర మణులు పొన జల జంబు నరాయణ నే నట్టి నాగిగా
 మ. అనుబాధి రామన్య పాల వీరుని ప్రభావాలా పయితీ గాధినం
 దన మెనీత్రుడు చెప్పగా నచట భూరనాథోత్తముక బ్రహ్మ
 నినికాయంబు విదే మి బ్రతుమని హృన్మరేజిచుక . . . లా
 జినరేంకరత్న జ భూనుగంబి వికసింబడి శైలరాట్లనీకా.

క. శక్తి యుండు టు దిని తన
 తల్లి దళర ధాత్మ జుని ప దము సోకగన
 తగ్గితి వే నుండు స
 త్తల్లి వి త మ న స్మృతై శతా నం దుండు

క. నిజ ముండే పురాణ మదీ
 యజ నని నిర్మూల కాప యగుచు గదిన నా
 ద్విజ సం యమి శా తము నిత
 వ్రజ నవి పిన వీతి వేంకట విశ్వామిత్రుల

క. అందలు దిన నిను మకతా
 నందం యని ప తిరె గాధినం దనుడు దశ
 స్పీందన భూతల పతికిని

రామ.

బాల.

నందనూడై పుట్టి రామ నామము

క. నా యుగము సంరక్షణ

దేయనైతరుల వశముగాదం బెనైనగవే

దేయునుని విన్నవించిన

యొం యునె సోదరుని గూడ యేదెరంగడి

క. బాట నాకచిలుకు చేతను

బాటక యుచ్చగ్రముగనుదానినదాని

గీటకాంగింజె(ను) వేల్పులు

పొంబంపుచూ బులవన పలుమరుగురియన్

క. మారీచ సుబాషములు యా

గారంజం బేను జేయ నటురంసంకన

యొరం దునుమొ సెక్కునికీ

క్లిరని ద్వి వాయువరము బేబడవైచాడి

క. కలమిదిల కరుగు

నాచురగము నందును పలమై మహి సుస్య

చమని నుతిం పుదీరపు

రామరాం(మ) మహిమనుజునికి రమణియనయ్యెడి

క. శ్రీనారాయణుడీతం

దేనిజము చలంప మనుజుడే యెందునవం

రామ.

హరి.

ల్యానందసుఁడు ప్రదక్షిణ

మంసవి నాశ్వున కెనఁజ్చె నమవి తభూక్తి!

గీ. అనుబంధ సేకాదశాధ్యాయ మనఘః జీకుఁ

తార్జ్యమొడ వచించె రామాయణవేద

తొద మలరంగ విన్నటురింపుచున్న

సుజనులకు రామఁ దివంపర నున్న మువి ము.

ద్వాదశాధ్యాయము: -

క. శ్రీద్వారకానిలయ వి

భీద్వారకానిలయ పాత్ర వనమూలికరా

బ్రహ్మేరి రక్త మునిగణ వృద్ధి నజనన

వృద్ధి నజనన సహస్ర కిరణ కృష్ణ ముకుందా!

గీ. అవధరింపుము తుక్కిటి వెలి ననాథ

రామ కథ విరామవద్దిరి రాజకన్య

రామణియనివినవే కాంచనా వ

రథరథ నుర్ధరుం దిట్లని వనియించె.

క. రాముని ప్రభావ మూలి

శ్యామి మ్రుఁగు దేవుపజనక జనపతినాక

నర్మమణికిఁ దగిన విభూతని

రామ.

దారి

యుగమొదలించుచి పక్షి నందలు వినుగొన్
 సే. మూపం శఙ్ఖండు మండ్లు దేవరామండను
 క్షీతి వల్లులుండు సొంబునివుని గూర్చి
 తపము గావింపఁ బ్రోక్షుక్తు యొకకరా
 స నమిచ్చె నది భక్తి ననుదినంబు
 పూజించె నోసు నిప్పుడు పూజయెచ్చి
 బునఁ జేయునుంట నావృణ్మమహిమ
 వలన నయెం ని సూ భవ యయి మక్కినా
 అన వెలువడె నెక్కులనయన
 యెటు నేఁ దెచ్చిపెంచితి నాదనుస్స
 నెక్కువైష్ణవవానికి నిక్రమనను
 ప్రతి న గావిం చి నాదను పరిణయంబు
 జైతు నిక్రమనకు నంబుఁ బ్రీతి మేలు.
 ముది నకర్మ పతి దెప్పఁ గాఁబెరిగె నన్దు
 స్థుల్ల వభారంబురా
 వణ గిర్బాణ విరూధి వంస్త పతిగ
 ర్భిస్తుర్తి మొఖుల్లఁదా
 రణ శుంగి రణ తాల్మయమంగతియో
 రణివచ్చి విక్రీయ మ

రణరాజంబు నఁ జేయఁ గుడెండు మయలు . .

. . కుండ ల జ్జ్వలన్మండై.

క. వావి చల కావినని వన

కేలఁగి వియఁ బట్టుఁ జేరయి క్రిందఁబడియోడి
ఈ యపున నానఁగని మును

తాళవలు లానెడు బివి మృదయై పోవడి

క. అని మిషనాథుండైరా

వలెమెక్కుచు నిశ్చలమిది వచ్చి ననువునడి

గుణము ఘటయింతు నిదియొక

త్రుణగవియని గూర్చు జేరయి జెలఁదలఁచాడె

స. అవనీత సూర్యవప్రవిమల సుగుణస

ముక్తుని శ్రీరామ శ్రీమృతజూత

వివిరి యాఁజె వివి కతల తాళఁగనకసా

ధంబెక్కిలవితవారాయనముల

గుండి విలాసిని నిరతు సందరు దీక్షు

రఁడు సుందర ముఖప్రభు గూఁజూర్చి

కవప్రలాపన కతనవవల్లక

కరుణెంకల విలాసములూరి

సారం సైయంగదగమలలంబు విజిత

రామ

నామ

మె టుల ఘటయించెనో యజ్ఞుని తడు వెలెన
సఖుడు గాకున్త నితి వృథా జన్మమనుచు
జిత్రమంచు ననిన్త్రు భజింపఁజెడఁగె.

మ. నిగమూ దధేన్ ద్విపాఠి మధేన్ ముఖ నం

ప్రేషాం తంప్రే గణే

శగు వరంచో చురి తాగ గంచె మ పింషం

స్వప్నారి శుంభాదితై

ప్రక్షణాం శ్లోధర మారుతే సునకవయ

జ్జిల్ల శ్చర ప్రస్తుత

సుగుణో కెషు ప్త ణిరద్ర కంకణ రివే

క్యై లో శరం త్తెచ్చ వే.

క. నీ తా భూమం మణివన

చోతస్సరసి జ మునందా త్రిరామధరి

త్రో తల పహి బహి ధోయగ

దే మ పి నా ద్రి జ, యటంచు దే వని న్మృణి

మ. తలచెడి భావమంత నందం ల్లాక జనన

దా క్షయణీకాంక్షనా

కల భానా సన బ్రత వారిణి పింమ

క్యై భ్రాతృ మూరిమణి

రామ.

బాల.

మల రేఖం చరణీల సభరణి క
 ల్యాణీ విశాక్షేక్షణీ
 విలసద్భక్త సముహారక్షణీ శ్రవం
 వక్షే కివే పార్థివీ!

త. బా మితర పుష్పంబుల

మొ మూనస పూజ చేసె దుర్గాయ ను మొ
 త్తొమ వతి సేతలయంతట

నామిథి లాభశుభనియె నందలు వినగడి
 ట. ఏను బ్రతిజ్ఞుడేసితిమహాధర జాపతి దివ్యకార్మకం
 బాని గుణంబుల గూర్చి నమ వరములకొని గళంబు నందు,
 న్నానిత ముక్తికాప్రసవ మాతక సద్గుణభూత సూరియో
 జానకి వేయఁ గాఁదలఁచి సభ్యులు మరలు చిత్తునింపరే!

త. అనిన విని జనకదాత్రీ

జనపాలక తలదఁజొరకు సార మున్ననృపం
 బునిగా నోతనిని కమలని

విని పరిచేడి మజ్జియఁ రామ విభు విత్ర మవయ్య

త. వేదంధ తమజ భ్రంజను

రెండంధమునందు గుణంబుల గూర్చి సమర్థు
 తేదంధుడై దెప్పింపువయ

కామ.

కాల.

కావంధ ధరుం దివంధు గుతలపమలంగా

క. బలవంతుల నేకులు కతు

బలువని వెలయు కేనివచ్చి పైచిరి సభవా

రలరుదు జేందడికాత్రవ

కులచంధం బుస్సడియ కావంధంబుడి

క. త్రిమర నుత క్షౌరకాధ్వా

యమం రామమధురరసంబు జంబుద్ధియ నునా

మమంగల రామాయణముప్ర

థమ కాంధవదివినవినన ధన్యుడగునలడి

త్రయైకంధ కాధ్వామయ:

క. శ్రీరామం తరజ సుధం

తారావెలారెంజునత్ర నాశికవిరాతా

కుమర బక ధేను కాది సు

రారెంజుగ త్రైనేత్రయ మారి మణి కాయా!

గ. త్రివధురింపు జగత్పతి హైమవతిమ

నకిపతిపకుప తిరి నమ స్కృతి యెంనర్చి

కివరపుం ప్రవరునిక ధవేపుల పండు

పుగను విని యెడ ననుకరుణ గనిచె పుమ.

రామ.

శుభ.

క. కలె చెలంబు.

నిటలవలువైఁ బల్లకాశుష్టు నెడి వక్త్రగదా

బ్రేట వరు మేలుం గొకి

జట పతిచో నెలపురామయద్రుఁతు గలనుమద!

ఉ. మంపలుకెల్ల జొన్నవెడి మునుమానుండగమెక్తచేతమ

బ్బాసము పుత్ర సామజము పాశసమంబిన భంగిఁగొందుఁడ

ముప్పేతుకెల్ల మూర్ఖులను మొందగ నారి ఘటంబు నడలగా

నెటటుఁదాడ బంబులజనించె నికేమి వసంతు కాంబాచ!

క. లయ బల బృత్తి తాచని

త్రియఁ యెఱచెఁదయ నునువిలువిరిగి యటవి వయ్యె

బయ మొందిరి దిక్కులని

బయ మువడతెను నబ్బంబు క్షేపంబుంబిరులు

సె. బ్రాస్తదస్త్రీయ పయః పాదాభిభ్రాక్షక

రద్రాజ రాజ శిరః కిరీట

రాజి తరత్తు తారణి శరణ్యమ జ్ఞో

మూజి పూజిత సరణాంబుజాత

జాత రూప ప్రభా సద్భుక వసనననన

కసనందనవసుని మూనస సరేంబ

జగదత్త దిక్పారి మాప విలుం రనం

రామ.

బాల

యె నరించు పెంప నీకునిది తలఁప
 దేవ నేదు మ హాత్మ్యంబు దేవి యుకేను
 నిను బలక్ష్మించి నాఁడఁ గావు నను సర్వ
 జగదధీశుఁడవను బు నజ్జనక రాజు
 బవయి విధాంబుల రావయినిఁ బ్రస్తుతించె
 నీ. రాజు స్స యుష్మత్పు రాకృతపుణ్యంబు
 విను తింప వకము గా దనెడు వారు
 నలలి వేణి యలరు న వలపొందు గతినిద్య
 రలరు చుందు రటంచుఁ బలకుపారు
 లలితాంగి రూప విలాస రేఖలకునో
 కెనయ గు నని వని యించువారు
 మించు పజ్జను నీల మేఘము స్పృష్టునో
 కెదసె ప్పువాఁడని నుడువువారి
 బాస నిన్నురతీదేవి గాననార
 విందబాణునిగా రామ విభునిఁ జేసి
 నాఁడు ప్రహరణుఁడు నేర్పు దనంబు మీట
 నని సఖులు దెల్పు జనకజ వార్షమొండె
 నీ. జానకీకాత తనదు సుశార్వరమునల
 తారతనారామ పతిపంధి వంతిగమన

రామ.

బాల.

నెంతయును నన్ను దలచెఁ గాబంతగాక
తలఁపు సిద్ధించు నంచు నందలుఁబడికిరి.

గీ. రాజు బంబము జీజనక రాజు తనయ

రామ భక్తులరామ మోహనరామ విజయ

రామ దత్తరామ నరపతిలంపతివి

నీవే లుని నెన్ను నంచు ననిష్ఠయిందె.

కా. జనక క్షృపతి జితభూసుత మనుజుతాభవస్థితృష్టతై

వనితా యుండును జెచ్చి కత్తిలంపయి వామంబ కంపప్రసూ

ననవీనాంబత వత్తి, బూతిపతి తరినాథా క్షృపంజూడవే

నిను మోరిపోయి తివంగుఁడరవిహమోం దెఁ రామ (బాల) శిష్యుఁడు

క. అంత జనక దశ (జీ)

కొంతలఁడు గాధి సుతుఁజూరి కల్పనామ గా

మింతుమెఱిచారపులు భూ

కాంతాన్వయములకని పవై గడువుదమలరే

క. శ్రీయతు రామమృతరా

మూ యుణికి భూత్ర మోదకాశ్వాసయమసు

శ్రీయమౌసఁగు సజ్జననమ

దామ మనకొఁబడివిరేని దా తరతిక్రమ

రామ.

బాల

చతుర్థాంశం యోగము.

క. శ్రీ లక్ష్మణాంబు పదనా

అగ్రాంబు భీర బాల అనాకృత నుతా
తైలాహిత తన యాహితా

శూలానాక నివింప సాల ఋధ వృత్తే లా
గి. అవధరంపు ముక్కెళ్ళ కేశాశ్రు కస్స
భానకీపరిణయ కథ యానతియక
దేవదేవ యుటంబు బండ్లి పనాల
కింపు సజ్జయించు నవలడు వయంపడుదె
మ. సుమలవారురంబు నరామ చంద్రుని పతి

కెల్లా లో సుతం బెండ్లియా
దుమటంబుదిజ నకుండునది దశరథుండు

దుండానతికున్న చం
దము నా దివనితని వరించుట నిస

ధర్మ స్వభావుండురా
మమమో వల్ల భూదన్య వాస్తవముల కా
త్మ మెల్ల కిట్లందలుడి

రా. దుమని కువెంద్ర దాశరథి

దురాత్మ పుది వ్ర కరా సనాతునది

రామ:

నిమిషములు లాగినప్పటికీ

జీవము వెల్లిను మోర్చిమందొక

దములు నడింతు (తావకద్ద)

తప్రబలంబు నుచింపఁ జాలరా

కమలబుడైన విష్ణుఁడనుచు

కూడా నరాత్మలకుఁ బుష్ప విసేదన

క. బ్రదికరాని మునులు జానవల్లభ

ముని నాథుల లోక శతులఁ జెంగడికి యుమునా

వన ద్రాముడి మదనమభి

ద్ర నవిన సాగి ముడి గుఱొచ్చి రాముడి రాముడి

క. శుభరక్షలు రక్షు పంక

ప్రభుఁడగు దశరథుని కిపుడు పంపనశా

విభు ధనువు విరిచె నీడు వ

సుభ్రుండు గుఱంఘుఁడ నీడు నువగులు దగుము

గి పున కతానందునకుఁ జను మనుచుకె

యెంపఁగి మిధివేషుఁడనువు న.

రామునా నచినెక యుత్తరంబు సంగె

రఘుకు పేర్చు నకిమ్మని లక్ష్మణుండు.

క. ద్రినఘంబును రామంబులు

రామ.

బాలు

మను కావ్యమునం జతుర్థకాండయమున
 జ్ఞానవిద్యలై నఁ బరియం
 బన సర్వకులంబు విచ్చు శ్రీరామయఁడెల్ల.

పంచదశకాండస్యము:

క. శ్రీకర యుక్తరాశ్రిత
 పంకారి నుత ప్రభావ పరమ పురుషనా
 శకపరిపంధిసమృత
 క్రొత్తది నేండు సుతని నమోరక చంద్ర!

గ. బ్రహ్మదరింపు ము కౌరి శకంకదంకి
 గౌరిఁ గని చినవే సుకుమారి యోయె
 యారి యని చీరి వచి యంచెఁ గురకంబు
 కారి న. సూరి దనుజి విదారి కదలు.

క. సాకేత పురనికేతనుఁ
 తొకాకు లీస్థుని గనియ వలార్చి సుమం
 డాకు కలరేఖలంసఁగిన
 చీకెని యెవ సుందె ను పరమానందంబున్

గ. వాని ముఖ వచనంబులు వినులకును
 బండువులు గాఁగనా వింది భద్రరేఖ

రామ.

లంది మిన్నది నొవమ నంబమనకు
మరి మరి బహు కరియ నమన్నదిని

3. మి తలన్వయంఁడను వశరద

గెలె తలవర గాత్రతైరి గానకాని వి తప్పి

మిత్తుండు మున్ను శ్రులకును

పెంతుల గావించె నంబుఁ జరితాక్షుండై.

మ. తుభురెఱువ పరియించె నాదశరద కైక్కి

పైబోడు నంబుండును

త భవారాతి నున్నది అంతనమగుం

ర న్నెరవేపారది

? జ్యోతిషమున భూమి నిరువవలంక విరిచెడి

సర్పం సహ ముడల

ప్ర భుజౌనౌనని మెచ్చునంబును వి

భృత్యం మొదలంఁగెడి

5. జానకి నీ నీ యునాతి

గారిది వరియంప నంబును న రాముఁడనెడి

గారవి వాహము నకుర

మృ నీవని వత్తి సెజ్జనవ మనుజుపతిగ గాడి.

నీ వారరాంకములు తొంద వమలుగా కనలును

రామ

శ్రీ

బాల

హా వాన్వరకా వాచులు వేలు
 వులు తమ రావంబులు తిందిమధ్వమకా
 తంబురా ధర్మారవంబులలర.
 దరముల భంగి మత్తద్విరదములుత
 రంగంబులట్లు తురంగతతులు
 కన్మలంబ్రంబుల చందానరధములు
 తననంబుల శీతల గాల్చుల వులు

యోధ నోవర భరత శత్రుఘ్నులునును
 మంతమంబున చివులుని తాంతనిష్ఠుల
 దగు వనిష్ఠులు విద్వజ్ఞు నాశిరాగ
 తన్మోగ సెడుకులపెండ్లికి దశరథుండు.

క. మిదిలాపురికిని దశరథ
 పృథ్వివీర్జరుడగు దేవనాథురుగజనితా
 మధురయోగ్యుల జేతను సున
 కధరేఖాదు కుచలమదిగి కౌంకి టుజేర్చి

బ. తాడుకుల రామలక్ష్మణుల

కూరిమి తాగని కౌంకింప వా

రదుగులుకుం యోవారాలుప్రి

యంబుల రాశ మెనర్థ నంబులు

కామ

బాల

నిజై దగదీవనక గురుని

కెంతయు భక్తిని మ్రోక్షగానిజే
విడువని హాళి దీవనలు

పెండ్లి కుమారులు గమ్మటంబునీ?

క. బ్రాహ్మణ లకాగి బోలె

దిరుగు తెరవ నుక్కులందె తెరవు ననుమద
భృరవి ఘృంబె నరింపంగ
మరుదస్త్రిం బోసి తూర్పు మరలమనకుడి!

క. రక్షస్థు ముదాల్లు మలులడి

నిక్షిందె ననేకులను నిశిత విశిష్టతల
దక్షణ మునను సుఖంబున
వక్ష్యతూ గాథంగ నోసి వసుధం గూర్చే?

క. నా మధువు గాథల నాడు మ

హామని వరతలు పొగడి మార్గ మెరుదవబి
రామలు సరసాచిత గుణ
దామలు రేవి కుల కలాప దశరథ భూపా!

క. విను ముచ్చుర మిది దశరథ

భువనాల వారిను నీవని దరణరజ ముసా
కిన మాత్రులు నీవలనకి

రామ.

బాల

మమ శిలయై యుతి వివనజ మయి యై నిలిచెన్

క. అని గాఢే యుండు వని

చి న. దిని యు జనందనుండు చిత్ర సరసిం

యు న నభిం తానందం

బు ను వననిది ము ను గుమంతి నచకేంద్ర సుతా!

క. ఇది పంచదశాక్షర్యము

సదమల రాఘవ సుధారస సమద్రమనా

విది తం బగు రామాయణ

మృదు కావ్యకేధా దిధంబు వృజిన వరంబున్.

షణ్డకాక్షర్యము:

క. శ్రీ నంద గావ పు త్త

దానవ వనచీతమొంద్ర ధర్మ పరి తా

భూ ను సుతా తప నిజల

భూ ని భూ లావణ్య గాత్ర పరమ పవిత్ర !

గా. త్రివదరింపు ము త్రిమధురాశ్చక్రాన

పట్టణ వివర రాఘవ ప్రభురసా మృ

తా భూ రామాయణ ముత్య యంబు నిధిని

క్షం నూ దారా కురంగణునను గాంజీ

రామ.

హరి

మ. విను సౌరీమి ధీవేం ద్రుఁడొదకరఁడౌ
 భీమరంకుణి వారి నం
 వనరత్నంబులకుఁ గిట్టఁబడి నమా
 ప్రత్రుణి కిప్పింపె యో
 గ్గని వాసములు వారలందఱు నిహం
 తా నంకుశై రిరుండిరా
 ముని మౌఢ్యిత్రు మా మాతృఁడొ బాగధిరం
 ఘోరప్రస్థాన కల్పవృక్షాని

క. త్రిరుమొదయమగు తదనం

తరమున సౌతమ వలనొద నందనయిటుదం
 క్తిరథ దరి ప్రవృత్తంబు

ధరుఁడొదకరని రమ్మ బంబుఁబనుపనతంబున్

మ. చని మిమ్ము పుట్టి వివేక భూవరదయై

స్వీకృత రుగ్ధ జ్ఞాన
 క్షణికానాదసమస్తరాజితగుణ

వలెతొదకరస్సందనం

స్వినరాజ్ఞానరంజితైవమమన

స్వంపేక్షి భవభ్రష్టా

మనకై వేమమమ తప్తం

రామ.

శాల

స్మృతంబు బీషింపఁగాన్

ప. తనయులు పండితువీతగువు

భానుబసై నృపతుక్ భూకన్యకామత

స్ర సర వరాళి గాల్పివసు

భాత్రులు భాగ్యరసంపయంగమ

ధ్వనులతాతేత సంబులణ

వారణవాజి రథంబువక్రివం

ఋణవరాజు మార్గ మున

వద్దయిల భూర్యరంబు లాప్తగాన్

గ. పండి ముగధజయ బలూధ్వనులతాత

పరధాక్ష మహారాజు తనవార

మునకు వేంపొయ్యగం విధేహ నరవరుడు

భాసురంజనమ హికనకాసనములు.

క. తేజ్వింబి చదురు లాపల

సుప్తగ బేయింబి కేయి యింతనివిహ

నప్తుడు మంబ్రుల తావన

పంఃపతి మల విభూడు చదురు కరదేరంగడి.

ర. కనక నవరత్న ముతా

సనములపై వేళతాద శరధునకునుచ

రామ

బాల.

త్రునయులకును గూర్చును

దని వదిలింపంగ వార.

క. మూ కి నొక్కకు (గట్టిది

వారకుల నీరనిది సుధాకులతోడ

పెరికిమ గుంభుజ్జము

శ్రీకాంతాపతిపయస్కరిత్యులగతి.

క. ప్రసదకరకుంజకౌకిక

మునిపతియంతకును కాదె మూలమునునె

చునుబవరులుగులనొనరి

గునియాదిరియప్పుడు జనకుండిట్లనియె

గి నాడెత్తెనవివాహలగ్నము వసిష్ఠ

మెనివర్సిండు నిర్ణయంపవలయునన

నంతడెకొదకవిధియందానరింప

నర్హము వివాహమునకనియొనటియై.

క. ప్రసాదువనినమరునా

దానందముతోడజనకుడనియెనపుడు

తొనెందునిగొండుమనపుకని

రినిలయమువెల్లులంకరింపింబుతగి.

గి| ప్రసగనిప్రకారలనుమతిదనినవా

రామ.

బాల.

~~అను ముత తేనె నా~~

రలను బుల్బులించి యలుకుడు వృక్ష

మదము కప్పురమున సదవాలగతి వ్రుక్తు

విడుడు త్రాగినయెడల మరలయి తగిన యెడల.

క. పేయదు కుంకుమరసవయలఁ

బూయదు బిత్తి కలయంబుఁ బెలుపలకాంకి

వలెయదు బత్తురువులుదన

వేయదు పండిత్యులంబు నేడుక మీటి!

గ. పట్టుణం బెల్ల కృంగార భరణ మగుచు

నలరు మండను శూచి వాళుకులొన

నూత్న పంబ యొరం మమెయొత్తవపు

భార వ మితని వర్జింబి పలుకవశమె.

గ. శ్రీయమతాకార వాగ్దేవతా భస్మయ.

రామరస మధురామృతార్థవసమంబు

తరను రామంబు బంబిది భద్రమిచ్చు

బదువు సజ్జనులకు రామ చంద్ర విభూడు.

సప్తమ కా భస్మయము.

క. శ్రీమంబు కుంకావ్యయ వసు

రామ

ధామంధరి నాథ వరద దర్శిత గాఢా

రామర్యనా యా కావిత

తామరస ద్భీరన పృష్ట దాసాదరణా.

9. బ్రవధరీంఘవయ గరుడ వంశాన భావన

తూదని ట్లనీ వసుధారథుండు పంకే

వినవే శ్రీజానక రామ మనుజు విభుల

పెండ్లికథ శారదైందవ చించువతున.

5. కరమౌ ప్పంచు మరు నాథుడ

కరథూడు వేంచేసి జనక జనపతి సభాకుడి

గురువసు వసిష్ఠ భరణి

సురసంయమి తూద గాఢి సూనుని తాదా

క. లక్ష్మీలలనా... ఇ

వజ్రై తను జాతరా ఘన వజ్రై పలికి

లక్ష్మణున హండ్లికా శరణ

లక్ష్మణున నిశ్చయదని తలంబుచి మణియిడి

9. వినుము మా శ్రవిత్రుల కీర్తులను విరస

రేంజన యశశుభరవ కత్తిఘ్నలమమె

సంగ నూనించి నారక కుకర్త జూంతు

నానవెయ్యవరు కదని నంకవలు చారు

రామ.

బాల.

క. సాక్షాత్ ద్విష్టం తేహ

మడ్డిచి పతి సేవ కమల మందర యావో

విష్టుప పలయూనీయా

జీక్ష్మి వల్లభుఁడనును పసిష్టంబనఁగా

ప. అనఘుఁడు గాఢి జ్ఞఁడు జన

కాశిప . . . సూత సేవఁ బాల

తానె యెల్ల దెల్లనఁగ నుగ

కుచిష్ట కులాబ్రజి బాచిత్యం

చనినఁ గుచర్చి జూర బనుప

సంపరసింప వంసే (వచ్చి) ని

తైసు కరిరేమియో మరుని

చేదనుపువ్వుల బంబియో యాన?

స. మెఱిసి పోవక నిల్చి మెలుపు అరేయె యది

కాదది యెంత తీగ లానువారు

కలకంఠ మంబుని తవరిది కాదా

నది యెంత పల్లవం బునెడువారు

పులు గదిగిన ముత్యముల పేరు గామోలు

నది యెంత పేరు గాదనెడువారు

చెలుపు చెంగల్పి నెచ్చెరెడ కాదా

గంధర్వ యెంత శోక యెను వారు.

బహు విధంబులఁ దమఁగాని న హ హ యెమి
రహ మహిమ మహిని జిహుకల వదనయలు
యది నివోదెఁ గాని కాదు నే మృదిని దలఁప
తమల సద నఁబులఁగి నుండు కమల యనిరి.
మ. కన నేతలి త్న వ ముం యె సంసునుజన

తృక్నాటి నిడి సద్దీచి

హ నరాభిక్షిరు క న్నకామటి సరెం జూక్షిక్షి
జూక్షిక్షి పా విక్షిస

జ్జినశక్షి దురితాకి నిక్షిను సరెం జూక్షి

జ్జినశక్షి దురితాకి నిక్షిను సరెం జూక్షి

స నశక్షిక్షి సంస వదితకరక్ష

జ్జినశక్షి దురితాకి నిక్షిను సరెం జూక్షి

మ. తను త్రిరాధువ రామ ఇంద్ర నటలు

తృక్నాటి నిడి సద్దీచి

తను బివరి వజ్ర బిగత్తి పూరయసుని

తృక్నాటి నిడి సద్దీచి

న గరా జ్జినశక్షి సంస వదితకరక్ష

జ్జినశక్షి దురితాకి నిక్షిను సరెం జూక్షి

రామ

హరి

దగు రామ క్షేతి నంధ వెరికియని చి
వెలియన్ నుచుడి నేలుగఁది.

గిమరవి . . . . నకు దశరథుఁడనిపె
గఁగఁడు. కుచకుసు బరి యియారంబుమెప్పు
తొనరమెనరింపఁ తులఁగి రత్నజ్వలమున
బిట్టఁబునఁ గుండ్ల రావవయల వెలుగె.
క. సుప్త కళాధన్యము ప

దం. ప్రా. న్య య రామ రససు ధాక్షణ్య మిదిసం
- - - - - తనునుం

దృష్టిం జేందుడుగు కథ పఠించిన సుజనుకి?

అష్టాదశాధ్యాయము:

క. శ్రీకృష్ణం సుందరీనవ
మూఁకుటి విదిగ్ధా సదాన మత్తంబ ముఖా
మేఘ సుమజాతనోత్రమ
హాఘ విపిన ప్రిత వెయ్యత్ర వంశ గణా విధా.
గి. అవధరింపుము వనమూలి యుచలరాజు
బావితర మణి నీర్జ్వలి శూరి వరకి
వేళి కుల వెళి కథవినుతాకిలవర

రామ.

చిమర మంత్రాళి యనుచు వయంపఁదెంచె,
 క. రాముని జలధర శ్వామిని మదగజ

గామిను వెల్లును గములు గూడి
 మనము నిల్చిగలమ మనము వీచని పక్ష
 పనము గని పడు నిజ నములార!

యని వచ్చితై చొని యెనవచ్చు^{నెటు} కను ~~కు~~

మెనుల తా మరు వినుకొనవలయును
 లవయులగైరు కెంద ము^{విలు}ల పొ~~న~~ పక్ష
 పక్షముల బెను రదములు

తొర కెపుల కెదళుల నపహరింపు

మొము సూరలమొ నెన దగ మంతుండు

గువల యో పూను చుక్కల దివికెఁజనిరె

మంతు బహు విధములను వర్జింప రపుడు

క. భరతుండును లక్ష్మణుడును

మరి క్రమములు దురాసు మను జేంపులును

గరివరము వెక్కిరియ పవెద

విరి మూర్ఖుని వేసంగ వలె గలుగె

క. సుర వార యామినులతో

సరి వారము నును నకువము సవిపరిసరము

రా. శు.

బాల.

సరస మృదు గాన ములు వారి -

దిరి గానాలు సరస జనుల దేంద్రము లలరే?

గీ. రాజు విధుల యందు నిరాజునములు

సారిదిఁ బట్టిరి పసిఁది పక్షైర ములందు,

ననిల భూషణ భూషిత లగుచు నుపుర

విప్రు నారి మణులు కడు పేక్షఁ బులు.

గీ. శరణముల నుండి రాజు వాసము కురంగ

లాలిన యువలు బీవనబ్రాలు ముత్తి

యములు బేఁబట్టి బట్టు సద్విమల గమల

పుడమి జేజేలు స్వాధ్యాయములు పఠింప.

ఉ. ప్థామ వశీ చనింప నవాహరమా రఘురామభూధవ

గ్రామ లోపెండ్లి సంప్రమము కాంచనగర్భ సరస్వతీశ్రవీ

భూమి సుపర్వనాథుల వివాహములు మనకెండ్లి మేసము

జామలి వేల్పుల సుశ్ల యననలంకార నాంధ్రుడు బాలదెన్నగా

కా. లు. వీరెంచి వివేసలందు రఘురా

మా భీషుడు దమ్ములు

సంతోషులలరే వసింప జవర

పై భూనిత్రీ భూనరే

కాంతం దూరుకొవచ్చు రామున్నరే

గన్ధాపుత్రదానం యజే.

సం దాక్షా కుప్త ని కంఠురాని కమలం
జేమూర్తి వందంబున.

౧. భరతుని కి మోళ విని సుదు బిరగం బాక్షు
తైన లక్ష్మణునకు నుర్తి కాబ్బి వలు వున
మిత్ర నిరేరఘ్న శత్రు ఘ్న మేన కేత
నాభృతికి నిచ్చె గుం త క్రియ ను నెలతను.

౨. శృంగార వతుల గళవయల

మంగళ సూత్ర ములు వయిరి మృగక్షురియ

ప్యాంగురు నానందాబ్ధివయ

నింగి విదేహ క్షితి పతి నింగియ నంజెడి.

కా. నా క్షణం తిది యేమి భాగ్యమేర మనాథాంక సంభూయః శం

కాప త్కాన్యాయం రామ భద్రః కుజశః శయ్యేః వపం

బీకాలం బునకుడి పవిత్ర ననుమతి వ్రాస్తేరజాతంబులు

నొకా కాన్యాయని యేమి చెప్పుకు విదేవేయాబ్ధికు నానందమయి.

౩. తల బ్రతులు మోయింబిరి

లలనలు క్రిరామ భరత లక్ష్మణ శత్రు

ఘ్నలన వారల కాంతల

తలల పయిడి మయింబు వయలు వక్తయలు వచ్చిడి.

రామ.

బాల

క. పోయితే చలబ్రాత వీణ

నా యకుల శిరంబులందు నవినానలం

రాయని మరలడి సతులకు

సేయించిరి నవ్వుకానుచు నీతామలచేడి!

ఉ. ఉడుగర లల్లురమను వెలి

సెడుగులు సిడెములు శతానకుంజరహారునకు

మెడుగులు రత్నంబులుపు

— త్రివి సస్రపు వలువలుచువల ధనము లానంకెడి?

క. ఇది రామ రసంబుద

ప్రదకా శ్వాసాయంబు రామ చంద్రజునకజా

సందతీకల్పానిము కథ

వదివిన లభియించు భాగ్యసంపదవెపుడు

—
నవదకాశ్వాసము.

క. శ్రీదేవతే నమోఽమ

హరదేవతామృతానామ సంకల్పానామ

శ్రీద మధి తతకేత్ర

వాన్దసురసాత్రితాత్రితాయంబుజునోతి!

అవధరింపు జనార్దనశిష్యనిగారి

రామ.

నగజ జానకి పరిణా యానం తరమున
నటల వడించె నట్టి ముచ్చటలు సెలవై
సంగు పోతున్నా వుని ముని నగవు తోడ.

3. రామజీ మణి తిను సం

ఘోరం గమల వయ జునించి నారు కొదేకచిబి
చముష విల నంచు శారీ

రామయం తుమ తోడ వచన రచన ల ననియెడి

మ. తరుజీ రాత్రి ము వెల్లుం గూడుకొని సే

తం సుందరీ నీ మసో

వారుఁ జీరాచిరిదేమో నీ చెవిని నో

కాంతంబు కేళి సుము

చిరమంబుడి వసియించి పల్కుటకుఁ బా

తొమ్మండు మమ్మిప్పుడం

మెరతీ పోలి విభూతు నెమ్మ నవలూ

ప్రకృత నీ చెంతకుఁ

మ. బ్రాహ్మణి ముద్దుల గుమ్మ లజ్జ మలిలా

నవ్వు పవయిందెది యా

నననీ కేజి ము వంగి యున్న గని యా

నాచిలలా ముందు కే

రామ.

బాల

ల్లను నీవూ యలకమి రాగదేవ క
 ల్లోని యుటంచుడి విదే
 వా నరాధీశుని కన్నో దాడుకుని యు
 త్సానంక మేపారంగ.

క. రామ, కడు ముద్దురా వీ
 రామ మణి యుంచు నంత రంగమున నీ
 వా మాబెఱుగుదు క్రాత్తు గ
 మేమేటికి విన్నవింప మృదు వచనములడి
 క. లాలన చేసి వశీకర
 మీలటనం జేసి కానుమ యేమెఱుగదయో
 సొల యిది వచనరసనల
 నీలువు గరనించి చాల నేలు కానడగుడి.

క. అని పక్షి రాఘవుని ప
 జ్ఞను చెడియి వెల్లి జనకజాత మనినవే
 శ్మను పొంది యుండి రంతం
 తను తను మధ్విగని నెర్చుచు నరంబుకై.
 మనెలతా, నేఁ జెరవఁడఁగాను వినవే

నివఁడ నెవఁడొకఁడు

లలు వక్షుమున నాట నొసె మరుఁడ

రామ

నాని

ల్కక బల్కవే చల్ల ప
 బ్బలు మొమెత్తువె కౌగిలిగదవె కు
 బ్బడిసి బ్బెపుం గబ్బిగు
 బ్బలు తొమ్మక్కన సంఘటించి వృపన
 పట్టి విలసింపవె.

నీ నీరవహస వంద్రితచోదగాతచే

తొజపక్వాస్త్రవయవీమానెట్టు
 నీటొవ్వునకుము నూగారంటకున్ను
 నసదు తెమ్మెర బంతమణగునెట్టు
 గాత్రవేమసుమ మాఘ్రణింపకుంచిన
 మధుపరులంకారంబు(మ)గునెట్టు
 వింతి నీముఖపక్వమక్షింపకుంచిన
 నంగభవ(గ్రీ)ష్మమారునెట్టు

లనిమ్మకుమధుర సరసవచనరచన
 పెంతగూర్చుండి పొబ్బిమబ్బితయెనర్చి
 తిందమందున మోహమొందించి విభూషు
 చగురు మొందిని కౌగిలి(జేరు)కానియె
 క కంఠ(త్రే)కరనివెగా

రామున నవలలితవద్ద రాగాధరతా

రామ

బాల

భీమణి వికర్మనకుల

గఱుమణి శ్రీరామ భద్ర రాజ మణి తగన్.

గి. న వదకాధ్యాయ మిది పద్మ నాభావిన్య
 పరనచేసిన వ్రాసిన పరమభద్ర
 మనవరత మొందు నీకడూ క్షేమృతంబు
 సోఁకి ధాత్రీతలమునందు సుకులగణుడు

వింక భక్త్యాదయము:

క. శ్రీ పద్మ నాభ నిర్భర
 పంపం బూగుల వో మదేభ పంకావంతర
 త్కృప దయ మునావార్జిత
 సోపుష్ప కాసి మలాభ శ్రీకృష్ణమంత్రీ!
 గి. అవధరింపువయకేకవ యూదిదేవు
 దంబ కాదేవి తాద నిట్లనియెదకర
 ధనరసంధుడచ యోధనకుడన తమాప్తు
 భవులు కౌదంధ్రగూడి తెలుపు నరాచ
 మద్విరద వ్రాతలయ తాదమోక్షకపదా
 తి శ్రేణి తాఁగెనెనా
 దిరభ సంతోమము తాదవేణువిలస

రామ.

పాట.

జ్ఞానా నివాదంబు తా
వర మూర్ధద్వీప లద్వ దిగ్గనన భూ
వరాహ లాహాత్రి గళ

వృరవయో నింది చెలంగ నాదకరణ
హైద్రాబాద్ దేవరగారి

త. మున్మిశ్చ దేవత మూలు జ
గన్మతవయగ నృపుల శిలు పా నూనూడు పా
నున్నకు రాజులు పోతడి
మన్మతగాను పువర పరాప్త వంతులైనను

క. నివృత్తి లం గను గానక

మెంపొ కొక నిర్మలమగు నోతెంచిన వా
దివ్యసుధా నాధులమోర

జివ్యులు నోవాని కి క్షేమోదయ దునంచు

కామోపంబుని పరశ్చింతించు సుక పోగలంబు పే సడి విస్మయ

వృత్తి వాస్తవ ప్రయోగ క్షేమ క్షేమ వాస్తవ ముగ్ధాభిరూ
కావేరిలావళి కుచ మంగల యు భావ్య వృత్తి లక్ష్మణ మహా
యోగ్యుడై భ్రానుకుండు రాజుని తెల్ల యుండు వృత్తి న్నీకు

క. భ్రానుకుండు దురదాన

ప్రేమలపతి పుష్ప కరిగి దేహ భ్రానుకుండు

రామ.

బాల.

తేతంచ నేమిచెప్పుదు

మఱచని రొడ్డుంబు లయి మహారు(పు)గఱి!

3. మండుచు నున్నాడు చిలయ

దండ దరుని భంగి నతని దండ నిపుడుమే

ముందఁ జూచు పది యిటని

దండకు వచ్చి తిమి ద కర వక్షి తినానా!

మ. ప్రాసం దల్లద మంచి యో తఁడు మహా

వంకారంబు తుండునా

పనియె బ్లాసుకదం దేరావి పతులఁ

భంజించి నాడు ప్రాణ

మునుగా నిర్బది యొక్క మరలు గజ మం

భౌంజించులం ప్రాంబుల

గున నంబు వర్జిద లుంబులగా దశరథ

తొడలిచ్చియుం దెంత యు

కా విఁజియెల్లరు నున్నాఁడార నరా

దేహం కురా రంబు తా

నాఁడే నిర్బది యొక్క మరలు కరణి

నాథుల్లు ముండ్లు ముక్

తూడంబు వీ ప్రాంబు మదద్దీపంబుగఱి మ

మొదట మే పాఠంగా

వేడిం బూపి వర్షించి వైచిత్రి పు

ద్వితీ నశ్చైవంగం తాతా!

ని. మఱియ నాశేమిల పరకురా మభ్రాగు రామ
యని యానెక స్తుతులు బేయ నప్పుడెను
తంను కరణాని మూరి నదయా వలంబి
మనియ పావ్వుని విడుము మన ససమున.

క. ప్రమథాధి నా యకుని నా

పముంజనపు త్రుంతు విజ్ఞు వైచేనతి పరా

త్రమమున ననుమ ను బవలుగ

ర్షము మదినింజెంతును న్నవాతని కిసుకా

క. వచ్చి నభ్రాగులుని కెదురుగ

వచ్చి మహా భక్తి తాత వందనములు డా

మొప్పు గా జేయ నును మహిమ

యిచ్చర కుల పర పరభక్తా యిద యనుము

మ కర లుక్మంబులు మొత్తి నమ్రంజనుము

నై వారముం జేసి మ

ద్వరపుత్రుని భావ బియ నామ విడి య

ద్వారము బుగారించి ~~చాచాచా~~

కరుణాసార

రామ.

బాల

గా పండి దోర్జీంపు శం

బరబిద్ధంజన విక్రమం పరశురా

మం భక్త కల్ప మ్రమాం!

క. అని వినయంబున విన్నప

మొనరింపుచు నున్నదశరథాంబులనా

ధునితా స క్రిధుడై

కని యూంబుగంజుండు చంద్రాక్షరీనముగఁగో

నీ భుజ బలంబు మెలయు భుజ విభూషణు

విల్లు నీసు తుండు విజృంభనమును

వింత వారం మొకట విని వల్లనారము

వాని బూడు నేల వరాహా యుతఁడు.

క. వంశధర నంద నందన

వింశతస్థానీయమిది ప విశ్రాంతివస్త్ర

ద్వీకపయ శ్చరనిధి మిత్ర

కాంచుని కథ బదివిన వివర గుణ మల్పక.

వికవింశతస్థానీయము:

క. త్రికారి వత్సకకకట

కేరినికొవరవిదారి కిరి తసుంరీ!

రామ.

శ్రీ శరణ పాప వంశం ద

యం శారీ నమితమూ వి నా రి వనమూరీ!

క. దేవ, యువభాగింపుమరం

జీవజసారణి న సుగుణ జీవనధీకృపా

సేవభిని గాంబయినాన

గతి వాద్య పరిస్థి పక్షై గారవమలరణి!

గ. పోలినా యశ రారఘవరామ పరశు

రామ పృత్యంత మెక్కుయ్యోమామహార

రంగమలరంగనిలు ప్రయు రావిమనవి

చిత్తం గింబక రుణ తొడ సలవైనంగు.

క. అన నజ తనూభాపుండర

దన భీషం పరశురామ దంతావళితై

రినిభ పరావ్రమ యుసుసుసు

వినుతియొనర్చు బును బలికె దినయవన సుధై.

గ. మియనుగ్రహ మునను గాంధీయవలన

నభన్ . . . . . యస్త్రికస్త్రాది మంత్ర

ములను మీరయ వెట్టిన మొలక గాంధీ

యనును వేయు విధంబులు వినుతిచేసి.

గ. విష్ణుపం తొనర్చు నున్న సమయమున

రామ.

బాల

రామ విభూతు పరమ రామనకును
 వచ్చి భక్తి బాగా వందనం యొనరించె
 సుల్లమునను బ్రాహ్మణుల ముఠా
 మమనమందచ్చుతుఁడీతఁడంబును గ్రహించి
 పంజాలకాశామయం

శ్రుతిపై కాగిన దంష్ట్రపై పవిత్రదా

సౌమధంబు బింపినా

బిని వున్నప్పుడు వేయి బాహువులు నా
 విచారములందంబుల

వసంత శైవలీ వంద వంచుఁ గరినకా

వ్యాపారమున పట్టుకొని

క. నివహించునది విజయి

వపు నపు నది యొక వసుమత రుద్రాక్షం

దివి విశ్వకర్మచేము

స్మృతలయం చేయించె వధువు లాతంబు

క. మారివారుల కిచ్చివారి

ధరు ననువుల మమిమ మూడ వధుయొకసారి

మారుల తొడి నాడు నవది

విరియి వది విష్ణు ననువు వేల్పుల చేత

రంమ.

క. విను తింపం బడె నాచే

దసరి న దని మా గు ని నిల్లు, దద్దురు, జెడియూ

జి నకు తడ నున్న నీవే

పున విజిలించి ననుచు గర్భవయనఁ జేందెదవో

మ. త్రినినడి శూన్యవయస్సు పల్ల నక్షరి

బా నీవు ఏ ప్రాంతం ను

గు నమ స్కారముఁ జేసి నాడె నయినడి

సుంరన్నీవా యుత్తమ

జిన నా భుక్ జ్జీ జ భక్తి యంబు నెపుడా

సక్తిం బ్రవక్తి యునా

రసభూం చెయ్యు ము నొడు నిత్యమున ను

శ్రుత్యై ల కంకింపఁగదా.

న. త్రినినఁ గు రారి మంమర మహా

హత్ర వరాసన మిపు నక్కువె

జ్జీ న ని ను మేలు మేలు నును

తెదము నండు నమేత్తు నన్నుడె

ప్రూని యది యుం ది నారి సుర

లక్ష్మిత మందిరనంగఁ గుర్తిం

దని నద మప్ర వెల్లె అమవణం

రామ

బాబు

దంక గఢంప్రతియేసె నంకటాకి

౪. జీతఁడు మహాహ్మఁ దాదిమర

మేళ్ళిరు దండు మనంబులొనసం
స్థుతులొనరిం బ యొదకర

ధుం దొనరిర చు తలంబువల్ల, ని
ట్లు తన యుడయ్యె సత్ప్రపను

లాగి కమల లావణ మేష్టి చేతఁ బా
ర్థ మూలంబు కావరాక్షస తత్త్వి

బిడి వధి యంపఁ నలంబు యాత్రియో

౬. తావలుని గాం బి దానవవి

రామ సమస్తం గుణాంబు రామసే
తామహిళా మనంబులుజ ని

దామమ యలొన తాజి వలుబును
తలిమదిగి కేవేలు నిను

రాజులలా నెక రాజు పండు నె
నమహి తప్రసూ వలుబును

నెప్పుది మోదక యెట్టు లాతి ఖిదీ
మక్ష విం యంపం దగు నిన్మృదులుగను సా

కొప్పుం తరికొప్ప నం

రామ

శ్రీమంతుఁ గుట్టి విశం గుణిఁ గుఁడయినదే
సాం తంబులూఁ దాననగం

అమల వాహ్ని సురవైరి నెలకొనె నెలకొనె
అనాథుఁ డాదీయమం

చుమల వాహ్ని త్రవల చేయెను బరమ వాహ్ని
స్వంత్రుఁడైన వాహ్ని

క. దుస్సమలీ మల రాజ మోళి
విమల కమల నేత్ర యెక వింక త్సాక్షి
యము పరియించిన సజ్జన
సముదయముల మేనఁగురామ చంద్రుడు కుంభమున

ద్వీ వింక త్సాక్షియము.

క. త్రి సూరి వింద ముమందమ
వార గుణబృందక . . . వృందబ్ధి మిళితా
వా గీర్ణరేఖర ప్రముఖ
గీర్ణరేఖర సుపర్వనల పద రవింద వారి!

గీ. త్రివధిరింపుము త్రిమట్టి నార్థ నావి
భావనీయర మర్జన భావనీ పార్థ
త్రిమవర దేవి వేదిన రామలలిత

రామ.

బాల.

జేయించును గ్రంథ మొకటి రామాయణముగ.

క. దశరథుడు మరనసంఘన

గంకలము సమ మౌడవగుఁ గౌతుకులఁ దానుడి

విశదయకొని సరము దశ

దిశలం బర్చింగ నేను దెంచెంచుకొని.

చ. విశ్వామిత్రుండు దశర

థేజ్వలం గని యాత్ర మమున కేదెదనినాని

కాశీతమంగఁ గౌతుకుల చిత్ర

వైష్ణవ శుభ్రంబులం దుమని చివించె.

కాదోరీ దిండిను చంబురాప్రణవము

వీణలదొక్కది ఘం

లారం వంబులు కంఠ కావంబులు పి

లావణ్యపు సప్తదం

గారం వంబులు చెల్వై యలరు పే

కన్దనాంబుమున భట్టుకై

వారంబులీ దరణి సుపర్వనికర

సాధ్విద్య య నాదంబులు.

క. సావేత పురీవరమా

నాకవయదొర సమమటంబు నానారాజ్ఞి

రామ

బాల.

కష్టకాంక్షుల ఇన్ సుతీంపఁగ

పాతకముగ నలగుచుండె ఇట్లు యుతంతై.

క. బరితార్క లగుచుఁ దనన

బ్రురు కాడును ల యోధునిగాఁజె యపు మేలుచునుం

దరవి మలా ప్రేసరుఁ దద

కరధుం డున్పు యెద భరత శత్రుఘ్నులమడి.

గ. యోధుమే ని రత్న బంధుఁ బుత్రునినికెన

యాని నాధుండు పనిచిన నాదఁదరును

దేర దశరథరాజునతి గాని వారు

చనిరి కరు కెక్కిమాతామహుని పురికిని.

క. త్సమితి కుల రామ భక్తుని

తిమలగరిత్రంబునంచ్చివింక భక్తిగాన్

యమిది పరింబిత కుభవములు

సమకూర్చును రామశత్రుజనపతిశృపఁగాన్

గద్య:

ఇది త్రిమకలమృత్యు పాదారవిందపుష్పంధులు

పాద్యతీవరప్రసన్న బుత్ర గుప్తముల క్షీరతా

త్వప సగణిత గంధేయ సామనందనాత్ర నరసింహ

రామ.

24

దాసా మాత్ర ~~క~~పుత్ర గురువయి నామధేయప్ర
 లోచంజైన శ్రీరామరసామృతసింధురామాలులం
 ఘనంధు బరలకాంత సంపూర్ణము.

==

రామరసామృత
సింధు రా మా యజుషు

అయోధ్యాకాండ వయ.

క. శ్రీగోపాల యశావికాల కరుణాసింధుజగద్గురువు
నన్యగ సోమిత్రచరిత్ర జ్ఞిష్టుత సుతానారీకకవ్రామవ
నాగారాతి ముదంగబేది దరణీనాథాజ్ఞామూతంగక
ర్వగారాతి సుతాజ్ఞానకవిబృంహాదీనదామోదరా!

గీ. అవధరింపుము దేవభూతానిద్రాని
తీనయమునఁ గంబు శ్రీరఘువీరమౌళి
యనఘు . . . యపుడయోధ్యాప్రవేశ
మయిన తదనంతరవరిత మునతియవే

మలిననీ బార్హతహాతనిష్ఠానయో

ధ్యాపట్టబంబుండు న

త్సనురాగంబునఁ బార్హతీనవిమూఢై

వర్తప్రవేశంబులదీ

కున చంద్రులవేదికాస్థుల కృం

గారంపుఁ బూఁడూఁబూం

జననాథాగ్రహిరామమనోహరము

కామ.

చారణుల గాఢించుచు

క. రంభోరు జనన సుతయో

సంభోగము లాచరించి సరస గతుల పు

ల్లాభోరు మోసే ప్రుంజునీ

లాంభోధర గాత్రుఁ డలరి యట సైక్తత జీడి

మ. మరగా రొం వంశుడై సహృదరునితొ

మార్చిద్దనుక మెరలుఁగాఁ

గర మొప్పారుచు వంది మంగధ తతుక

కై వారముక సేయఁగా

నరిగెం దా మృగ యూ విసౌదమయినతై

నత్సంతకం తారభూం

పరిసంచారము జేయ ఇథ మృగముక

భ్రాల్లకముక వాస్థ్రుముక

క. మప్పులు వేడులు పండులు

గొట్టె వనరాతె. . . . . గొమ్ముల మెకముక

మెప్పులు గట్టుచురెప్పుచు

తప్తక బాణంబు వేసి ధరపైఁమూలడి

క. మెకముల వధియించెదమని

యొకరిమొకరు . . . . . గాఢించుచు

రామ

అయో
నాల

తిక మంత్రై చెదరంగ వం

స కులం గ్రహి యైన రామయం బ్రుందం వడ
కాతా దం యు ఖ్యువు నుడి సు మంజ సుతుడుడి

కౌం వచ్చునై న్నోం బువే

జాదం యాయరె యంచు నప్ప నాకవు

క్షే బ్ధులు రామంబు నిరాత

మూ దార త్తము వాణి దిగ్గి వల రాజు

కౌ పద్మవి త్రుండెనే

రెంతా గల్గెద పుణ్యంబు పద్మజుడని

లీనా భూ దేవతా యంచెద

క. గుహంబు గని దలంప గూర్చుం

డవార వంశి యని యతంతు దగ్గరకైతె

కౌం బి పొతు క్కులం నైవారము

బవరుగ తల సెనల్చి నెట్లై నుడురాట్టె.

శ. సంగి క్రిక్కిరెచి సంగి మరెవ్వరా

తెలియ నాన జీయ వవెనతిప్ప

వేను పుత్రిరతుం నూనూత నాపెరు

రామయంబు భామ భామ కులము.

క. నీవెప్పుడ మమ వేటును

రామ.

అయ్య.

దైవాగ్రుణియైన రామధరణీకుటనన్

నావుండాతం దిట్టను

జేవనిషామద ను నామ ధోయము గుహుఁడన్

క. అని గుహుఁడు తనవల నంబున

ఘనుఁడీతఁ దలంచుఁ బెత్కిగతులను గావిం

చెను భయభక్తులను పునః

పునరణి వంద నములొగిని పూజావిధులన్

గ. అంతః దనస్థైర్యములును బ్రయానుజుండు

సూర్య సూర్యుండు ననుదేశ సంతసమున

రామరంద్రుం డయొక్కపు రంబునగును

వచ్చె బాలార్కరు బమీట వాణి నెత్తి

కా. రామన్ బుల్లగొల్పరామధరణీ

రాజ్నోర్తి పేరంబును

తలవలంబార్చ నిభావనిష్ఠ సుమువదా

రంజన తోవోసుతున్

భూమి కాగ్రుణిఁ జేతు నన్ననపుడం

పెరినిలన్

క్షీరరాం కంబులు వాసరంబు సమకూ

క్షేర రాజు వంక్షింపఁగాన్

రామ.

సీ. మాం ధవ నా మక మా సంబుల నందును

కుద్ధ పంశని తిది సుగను సుదివ
సవయ పు నర్వసు చార స కల యోగకరణ

రా సులు గంధ్ర హంబలయలు
కుభ వక్షైయం స్థి సుము వ నారా మ ప్పూరు
పట్టంబు శ్రీరామ భక్తానికి

గట్టం ప వల యు ద త్కలంబుదప్పిన

బదు నాల్గు వర్షముల వనవిహార
ము సలు పు నటించు వల యంపఁ బుత్రునకును
మొంది తెచ్చును చు ను సుమంతం నీ నని పిన
పరమ సంతోష వృద్ధ యుడై పంక్తిరఘునీ
బెంత కే తెంచి తగు నమస్త్తుతులగనర్చ

శ. సూ నుని బీచించి గుణం

ధానా రామా ఇథాన భ న్నః శైతీ
సూనినెగాఁ బుత్తంబున
నోనెంచు తపంబు పండి నిన్ముంగుంబు?

మ. అనుచుం బుత్రిక యెట్టి వేడుకనయో

ధాన్యాభిమేలదగ నీ

కును బట్టంబు సమస్త భూభవ శరణ

ਰਾਜਾ .

కేరాల సుందరము
 దీని జన్మదినమునకు నమః
 పంకజము నొంది నాం
 తను మహిమము ననునీవుతగుని
 ఘోషితము నుండుమా!

కే. త్రిని దిశరధుఁడు నిమంత్రణ
మొనరుప శుద్ధాంత మునకు నెప్పుగఁజనియూ
జనక సుతా యియ్యుండైని
శ్లో. నురాధువ రాముఁడుండె సుపుంజయకి

3. పట్టమం శ్రీరామలక్ష్మీ
గట్టులు రేపనులు యామికప్రసాదము
నెట్టులా వేడుకలు

గి. పట్టులాములంకరించిరి బహువిభి
గతులఁ నూర్చి నినాదముక గగనమవని
నిండె వారవిలాసినీకర మూట

అం దం దే దే నే ను గం ణం బు వం ది రే నే గ.

క. దేవతలు మనులనతిశు

శ్రీ పుండ్ర జాన్త పరమ రావణవధయం

రామ-

అయ్యో

కేవిధి సెలవచ్చు రాముడు

భూవిభుడై లయన్య ననుచు, ఋతు మాతనితో

గీ. విన్యవించిన గణా మాత లయన్యమొకకు

నరిగి నీవిల మందర వసుచు, కైక

కపట గతిని విఘ్నములుగాన్చి

చేయవే రామ భద్రాబ్ధి హేళననకు.

గీ. వెలుప తిమూట చాచినవేళ భారు

లీ తల మునకు మానిసి నాలి లుగుచు

మందర లుఁబంబు సెక్కునా మంబుడు కాని

తాయఁగా నరుదెంచకైకై యకడకు

గీ. బారు తొక్కువజీకు పెకరి వసుచు

సజ్జతి తనంబు నికిట్లు చను నరీమ్మ

బుదెలుంగవు నిన్య నేమియ ననేకుం

జ్జాయ నేమంనుమిత ముద్ధరావి తనకు.

గీ. విఘ్న సెక కార్య నివారణ విఘ్నాదుపెద్ద కామము

కై మరుడగు రామం నకును రాజ్ఞిమల సమస్తం

మెలు కెమ్మని తనపట్టు మెలమిగాట్టి

నిచ్చి యింప నటంబు నీర జాక్షి

కపట ముఖ పోలవె తివి

రామ.

అమో.

నీమనమున నందలగును మెప్పుడు నిఖిలైక్యమిదా
రామయన నీకామమందు

కన్యసూరత్రయ నందా యై యుండుగదా!

క. ముద్దియ బరగదుగదా

పెద్దజీతము దకరశుండు పెద్దజీతము

బెద్దజీత మిచ్చు నిందుకు

నెద్దియయిన యెకయంబు పాటు మెను వసుంతుని

మ. అనినం నైక యదైతైన గలదే

యంభోధర శ్యామర

మన తాంజీజ్జీలపు ల్లోన యగుణధూ

ముడికెరికా ముడినివి

పనుతుం గాదని నందు పుష్పభరతుం

బుట్టబడి పేకంబుజే

యను నోరంబున వేడుకున్న నగరే

యరంబించి నాంబ్ర పతున

సామ సేవంప దిట్టుల నినద సురలప్పు సరస్వతీ సరిది

నైకమ వంబులగినింప గజ్జిది యై రఘురామ ముంకరా

యేకరణిది బ్రహ్మ మహావలమేల మెవల్లవచ్చునో.

నాకది పట్ట పోసు శుభ నడికొని యెల్లనియో ముదంబునది

రామ.

అయ్యో

3. నాదాతరెండు వరంబులు

పెడి యుమ అచితి వటమ్మ బి వ్రాసినాం

దేదె యాసమయంబున

వేడు వెలక వరంబు రామ చి నంబునకు

క. పనుపుమని యొకవరమునీ

దనయుని నవనీళ్ళరంబు దాల్చిన మనవే

యనిన ముదమంది దానికి

మనమందు న మెచ్చు చు బవలు మాన మొనర్చెడి

క. - - - - - దియెన

యొంద్రాకాంఠంబు నందు నాప్తునాతివింక !

ప్రశ్నయము పరియించిన

సద్భక్తి ప్రతిపంబు రామ పంధ్రుండాసఁగట్టి

చతుర్థి కప్రశ్నయము:

క. శ్రీయందవకుల సారస

యోయజు సజ్జ పూతనాని దుష్టకరట్టై

దేయ గమాన కిజిజిజివెల్ల

దేయాత్రి సమాన భర వీలా మురారా!

A. అవధరింపుము దేవ కంబు వికురుగ

అయో
జ్ఞ

రామ.

పాణి నిక్షిప్తైశ్చైవ కైకైః పంక్తి రథుని
తేజా ను పట్టాభిషేకంబం సూననకును
జేయమను మాట కెట్లు యోచితౌచితౌచితౌ
మ. ప్రానినక సుందరి తాదా నిష్ఠానియే సే

యస్మిన్ శిష్యునోఽపి తాదా ని

విమృశ్యైవ తాదా భూంభరతును

భౌభారమనంగరా

జును భూక్తింబెదగ గాంకనెమ్మచినటు

మృగసంత సంయమంబుం

డన యోనిందలకెల్లఁజింతతాదా

ప్రేంబెట్టుగానవృత్తి

గీ. కన్యవారింబుఁ గన్పెట్టెయ్యె యున్న నాకు

తం త్రుపానికిఁ దాసభాష్ట్రవికివచ్చి

నెరులు నెరిసినముసిన వలునింగనీగని

యూత్తులనవి యెక సక్రమాత్మైశ్చైవ

గీ. నన్నుఁ జూచి నవ్వి నావుగావుననీవు

నింద వెన్నె యైనఁ జెందుచుఁ గాంకని

తాప సుండు గనవికాపవిత్రై

శ్రీ రామ

గీతలు.

క. అది తప్పు నేలకైతను

ముదితా విను గాంధి మూల మునుగ దురగతి

మృదు వనంజేయనం భువనం

గదియం

శంకర గణి నాత్మక మై.

సీ. శ్రీ రామ పట్టు బిషేకాత్మ వలన నమః

నాసల్లి తరము వేర్వేలు నెలగి

యవన సువర్ణ పూర్ణిస్త్రీల తాదన

రాజన తనక పాత్రలు భరించి

సతమల గతిఁ జేస జన్మిగట్టులకును

భవం భవంబు లాసంగి ప్రభు యందు

వారక మార్చి రవంబులు తులనంబు

రజల జేక్షణంబు నరం నమనీయం

బంధ వరంబున జను తెల్లఁ జరమ వర్ష

భరిత మూనసు లగుచు న పరగు చుండు

తరతర వృషంబుఁ దారాత్రి తర్జునే

మృదంబు పంక బూదై కైక యలకరి

సీ. పమనో యస్మాక్ బామనీ యామనీ

యే తురు గంబు మత్త దయగవలు

పన్నీలు తోడను బ్రహ్మకనయ నర్చి

రామ.

అయ్య.

యముత్యం లీయించున సెలవైనాడు.

తైదంత సెలవి కలన్సక దమ నింబిద్ధర

హరిసంస నాంబురు వంబు వేలుగ

దానిచ్చాని యోగి నా తొట్ట వచ్చుట లాతె

వేదంక మం నసిజ గ్రీవలంసు

తనిచి చీరిని నట్టి చితురు వ్రుచ్చుము

మం దుగుమ్మును నవజగ సౌహా నాంగి

నంగళాపు శురంగి నేయతివ యేమి

పెట్టె నా యించు నాత్మను జింత నాంధె.

గి. చోరజాని రామ పట్టాభిషేకమునకు

చి ఘ్న మూస మయమున గావింపదలచి

నట్టులున్న వి వారి యాశ్చర్యము కేమి

నోయలు వాడ నటించునై కేయిగాంబ.

ఉ. కారణమేమి నెల మృదు కాయముఁజేర్చి ముసుంసువెట్టికం

జారి ముఖం వచింపు మహావో యులులు ముటయెన్నిమాదా

మోరలు వే జగంబు నిను మెచ్చునా కానివి పొనివెన్నియని

గూరులు వచ్చి నోచెవిని మూరిచి నాటఁగఁజేపు వింతురే

క. కైక నృపాలుని నుడువులు

కైకాన కిట్లని యె నా దుకైకాను మ మునుట'

రామ.

అంశం

నా కొంఠకు వరయలుగం బిప్ప

తీకున్నను నాదంబు మనెదఁ గట్టకునెన్

4. కానరులఁ బుమ నాలుగు

పానలు రాముఁడం నడింప వరమొక్కటైనా

సూనుండు రాజ్యమేలం

నామె కవరవి ముక్కు తప్పకను రఘుచిలకా.

5. నీతిచ్చేకు కుతీనుఁడ

తైవాత్సవలు తప్పరాకు వారికత్తకుల

శ్చైవలయ వల్లభులవిన

మర వారలు మున్నెనర్చు మఱిత యకంబున్.

6. సత్సవననా చతుర్థిం

కత్తకొనియమిది రామ దండ్రుఁడు శ్రవతా

నిత్యముఁ బఠించు వారికిఁ

(బ్ర)త్వక్షంతై యొసంగుఁ బరమశుభంబున్.

పంచవింశతీశ్వానియము:

7. క్రిమంతవరనందన

కైకీ వల్లభుల్లయొకరి కనవినయా

పాపార్యర్థి వహదవ

రామ.

అయ్యో.

యూరక గొంపింద సంత తానంద వాణి!
 గి. అవధరింపు యశోదాదత్తు జవ సుధాక
 తాంసు చిట్టని బెప్పం నాదంగె నుమ వి
 నుమని కేకయరాజిత నూ? యయిన
 తైక వచియించు కలుషవాక్కినలులు వింబు.

గి. కటకటంబుది నీదు వెలుగంబుచూడ
 వచ్చునా నీవు గాఢావవాదమునకు
 కట్టిచివి వది వడట్టుఁ బట్టి నట్టు
 నాఁడ వాపాప మెంతనో వచ్చు నికను.
 కా సేరా రెట్లా డే నా యశ్శతా సుగుణసాం

ద్రుక్ రామ చంద్రుఁడువలూ
 దారచంబుల్లోవిశారు ఘోరతరకం
 తారప్రదేశంబులకే

దేలితింబు నరంప సెప్పి తివే నీ
 కెట్లజ్ఞానే యెట్టి పా -

పాఠశాలం బగు దుర్బిసారమతడే
 మనస్వియ ముంజేసేనో.

క. అకస్మత్ కన్యకాకన్యసు

గోకత నన్యతాభక్తి నిలుచుంగదే నీ

రామ.

తీరరిన ఋత్తి యెవ్వర

తన కరపిరి యెట్టు వరముల గాగారం దగునె?

క. అనినది నేకయ నృపనం

దన పంకి స్సంధ ననర నాథునితొని

క్షు నును ఋరాజంబులు మలుసు

వినవోకి ఇచ్చిత్రవర్తి వృత్తాంతమిలదీ!

గ. జాతె యొగలు గుప్త జీలా యువరాజులైన

పాణి పోవుచున్నట్లు కాయం

నంచు వెంటఁ దగుల నది భయము నశిలి

చిత్ర వర్తిఁ గాంచి శరణు మొతఁగ..

క. అతఁడు భయ మందకును క

పోతమ, ని న్నాథ రమలనఁ జూపింపుదు వి

శ్లాఘితి మెయిద సురవేన్నఁగ

నొతటి యనఁదెగ నుగని యెట్లని పతికెదీ!

గ. నాదు నెప్పుని పలల విండములు నమల

నికాసంకెద నంచును నృపుడు దక్ష

రాంబు నను గాని యెట్లు మరం సంబు మున్న

గుప్తపిట్టను గాంచి చెకానఁడె కిర్తి.

మ

మున్న నీవల వారి

రమ.

అయ్య

కృష్ణమంబ్రుంతున
 భవముఁ జెలనీయక గాని పుత్రుకాటకై
 నమ్మెడి మహాదేవత
 ద్రుమతిఁ లానిననామ దేయఁ దగు పు
 త్రు గామణికి నీమహా
 బ్రాహ్మకేమంతును బక్తిచప్పితివి య
 ప్రజాన్తిరామంతునె.

బ. వరములు కెను నాఁడెలుఁగ
 వాదరణిధర వైరిఁ గూర్చి కం
 బరుఁడను రాక్షసేంద్రునితా
 భాదన మప్పుడు నపువెప్పునె
 నరదముఁ జక్రగంఁ గదప
 నబ్బుర మంది యెలసంగినట్టివి
 తుఁదినిన్ను వేఁదినకి బలికి వచ్చితి
 తప్పితి వేమనవచ్చు నిన్నిరణి.

గ. పక్షపాతముగదె రామ భరమ లందు
 భేదముండునె యిందైన నీదు గర్భ
 వాస మొకట యె యొకర్చు వాసమొక
 లె యె యొక నడవలంబుచుండు మాదెందమునను

రెండు.

అయ్యో.

- గీ. దశరథుని పట్టాభిషేకంబు నాట
సత్వమింత నేమనండు నిష్కామమన
మనసు నపశిక్తి దెబ్బతి వనునానైక
కర్మశూలంబువైన వాక్యవలులు పలుక.
- గీ. పంక్తిరథ భూవిరుడు మిన్నుపై నిలుచిన
బంధమున వుండి కేమిదొంచుకన నూర
కుండె నంత నటమ సుమంతుండు వచ్చి
మందము మీలంగఁ గరలు గంబులు మొనెట్టి.
- క. దేవా భానుండు దయా
గతివంబున నివచినాడు కడువేడ్కమెయి
రావలలు సభకుఁ గన్పెన
క్రివెలయంగ రావువంబు పోవెనట్టి
- క. ప్రాసం నైకేయినినుం
తినకుల పతిరెండు వరము లుట్టె
మున నవి యిప్పుడు గానిరివి
వన వాసము రావువుండు తదన నాన్వేషి
- గీ. నేయి మెక్కటమఱియు నుక్తితలంబు
భరమదెల్లంగ మెక్కట పంక్తిరథన
రపతి నెట్టియిన్నికైకర మ్మఱియు

రామ.

అయ్యో

పనిచే సచివుని శ్రీరామ భక్తి కడకు.

క. అమరగ రామర సములు

విమలక మలనలున పంచ వింకల్లొక్కొ

యము సజ్జను విది యునవర

తమలు చదివిన రామయ (దిక్కు) దగు భక్తప్రయతి

పట్టింక త్సొక్కొయము.

క. శ్రీపరార్థ వరద ముత్ర

హై భక్త (ప్ర) ముఖ ముర క మలబద్ధిగ

మూడ న వశ్రాద్ధుని

కాపతిని భవదన భక్త సేద న వయమంకా!

గి. అవధరింపుము దేవ శర్మణ శర్మ

వృషభ గంధర్వ గాంచి సద్విశ్వాసమునను

రామభక్తిని కథ చెప్ప వేమనెంక

రార మారాయంచు వేడెగ రములు మొగిలు.

క. మంతరి రాఘవ రామని

బంతకు వినలుము ననేగి పోతు బరెంక

త్సొక్కొయ భక్తి మొగిలు

మంతః కరణ రఘురామ యని నుతియుంబోలి

రామ.

అయో

క. ఉనుతింబి కేశయూత్తజ

యనఘామిమరుదశరథాంజ్ఞయై నదియలుగణ

త్త్రానిరవ్రుని నాతణాఁజె

ప్రేను గావున మీరు వేగ వేసి నొయదగుడి

తా. సీతా వల్లభా నాననంబువల ప్రకా

శివడి ప్రవృత్తి నాశితా

సేతరంగను బాదనారి యులుర

దైప్రొతు మోమెత్తకా

నాతింబడి బహుభిన్నచిత్తవయనమం

దడివల్ల గుర్చిండ్రితం

జాతద్భింభివల్లప చిరునిది నమ

స్థారం బుగావించుబుడి

శివేన సద్భక్తిఁ బిన్నచిత్తికి నమస్త

రించి కరయంగ వయలు ముకుళించి కాంచి

యేమి నావల్లనపరాధ మీమవింపతి

నిన్ను బోయియన్నవేతువు బెట్టవచ్చు.

ఉ. గాజగుమారయితకు వరద్భిలు మాదినియ్యియ్యవరా

దిశిగ ముప్పదయసుతా దేలుండ్లై నిదునానగల్గి ముత్త

నోని నకాంజ్ఞ దప్పకను నీవు వసేడి విచారించువేదితి

తామ

అయో

భ్రాజితకర్మమీల నరపాయని సత్సమని బ్ధమిత్రాణి
మ. త్రినినదీ జన్మని నప్సనైమ్యుగము మా

రాండాంకు సంస్థర్మపుత
ల్లిన వీనాంబురు వంబు బంధమున వే

ద్రిందస్త్రి రౌరా ఇనా
రన ఘనాంతల పుష్కలపురు వది

యాజ్ఞం బ్రవర్తింబు వాఁ
తను గాదో యను మాన మెట్టికి నితాం
తజ్ఞాతి కౌబిల్లు గాది

క. చని యెదఁ గానన మునకును

జినని భరతుఁడనుజుఁడట రసాపాలనజో
యనట మణి యుత కన్యను
ఘనమెయ్యది సంతసంబుకొదట వమ్మా!

గ. నన్యు భరతుని కన్య జినని మహాను

భ్రావు ని ~~యొ~~ నై నర్చి చిది తంత్రి ప్రతి నగదపు
మను య సౌ హౌమరే సశ్రీతార్మ మించ
కన్యను ఘనము గలదో నిగమము లందు

క. త్రినిమరని తంత్రి పరణన

చినములుకు నెఱింగి యటవ వికేదేహాకా

రమ.

- నన భూమి కేరళ కేంద్రం
 యునవచ్చెద నంబు (దావై) మునివేషంబు
 క. అల్లార్ భూలక వినవెలుచి
 వాల్మీకిమంజుల . . . తనలారి మణి
 మల్లార్ భూమి రాముడు కౌ
 సల్వనారీలలామ సరస కు జననగా
 క. అల్లంపంగని యేమకాసుమడు రాజాకారమునాని తా
 తెల్లంబారెడు భూమిలముననియెంతోనీ విహరింపనా
 తల్లిమధురు వాల్మీకి గానలకు (చిత్తవేంట్ల వర్ణింపనా
 యల్లంబుండు ననెల్లొ యుండుటెనుమ యెప్పుడునెల్లొ
 క. క్షమ శక్తి కల్గిన
 యమ పరమమనస్సు సజ్జనా వళి యననం
 తమణి కువేరెద్రుని కృప భ
 ద్రుము లనవరతంబునెంది దనరు మరెలమి

సప్తవింశతీర్థాల్లయము.

- క. త్రిరాజ కులన్త్ర పందర
 సీరి సత్యుదర కకాళ కేగరమిత్ర
 మురు తక్కు భుక్తి శత్రువు

రామ.

అయో

భారంబు విఘ్నా తదంబు లున్నాఁగ కృష్ణా,
 ౧. బ్రవణ రింపుము దేవ నారాయణాప్ర
 మేలు రామాయణంబు కాత్మా యశమే
 రంగ లోచన వార్ధి నిషంగునిఁ గని
 యె టుగఁ జెప్పవే కౌసల్య యేమియునియె.

౩. అనిన విను శ్రీకాత్మా

యనిన విను శ్రీకాత్మా నీకు వచింతు దశరథాత్మజుడగు
 ముని బరితము రథము కులపతి
 మనమలరం దక్షిణాది మఱి యెట్లునియె.

౫. అంబా, నీమదిని విను

రంబానకు తమ్ముఁడా భారముడు మహాభూ
 రంబానుజ్ఞేతు వనవా
 సంబోను మదీయగురుని సత్సంబునకై.

౧. అనినఁ గ్లుప్తత, నినుఁగారుటదవులకును
 బంబి యెరీతి గుండె బరించి యుండు
 కైక నిందల కును మెడిఁ గట్టికొనియె.

నిందుకే మందు నాపుణ్య మిట్టిదయ్యె

౨. సుదతి తనూజు రాజునుజ్ఞేయ వలసిన

ప్రాణే కు నను కులపతి యరాదె.

రామ.

నభిషేక లక్ష్మికి నర్మఁదీభరమౌద
 బంచు నభీశుఁ బ్రార్థించరాదె.

సకలరాజ్యములు వశముచేసికొనుచులు
 విని సుతుచేతనేవింపరాదె.

మన మిచ్చుటను నిల్పిమనమొప్పుకున్నను
 చనదిట నుండఁజెప్పునఁగరాదె

ఏమి సరసంబుబంచుఁ దానెదఁదలచె

రామ నిశ్చిపుదామవారణాభూము

లందును జతుర్థకాంచులు లశ్మటరబ

తిరుగుమనఁజేకకెటు జిహ్వాతిరిగె నాత్మా

క. అర్చమమలధుర్వఁడురథు

వర్వఁడు కౌసల్యఁజూచి వచియించనుము

భార్యోపుత్రునియొక్కను

చర్చవారిత్తంత్రుఁడందె సప్రమునకదా!

క. జినని మలువూటూదక

వినునామనవియని విన్నవించిమహాభ

కి నమస్తారములూనరిం

నినయగులాసముదయూదపుడుసెలవుంఁగానె

ఉ. పల్లవపాణిసేతకరపంకరుహంబులు మోడ్చినామనా

రామ.

అయ్యో

వల్లభ, నీమనెంటు వనవారి సమైనదను వచ్చునన్ను నొం
సల్లవి తాంగి నీవు పరిచర్యలొనర్చుచునుండుభక్తిమా
తల్లలచొంట నీకును ప్రతంబుది యింతకు మిక్కిలున్నదే.

క. వినుమా మత్తు ద్విరదగ

మనమా తంగారి బుద్ధ మదగ జచమరి
ఘన పుండరిక సంయుత
వనవారి భూమిలను దిరుగ వశవే నీకు.

క. కనకాంగి జనక కన్యక

కినుక ననియె మనవిగానక కృప గజనకటర
మృన కంటి రావలదని

యినకుల వర ముండు పొలినిమిప్పుడే నిడుతు.

క. నీత మనంబుం గనినవ

నీత మన స్కృత యి యిట్లు నియో బలి రావే
దేతము వనవారి ముది

మూత మనుచు నిట్లు లంట సుమ సుమగంధ.

ఉ. అనతి యేమి యిచ్చునామవరగుణారత్నమురామమూర్తిసే

మానకవత్తునన్న ననుమన్త్రసేయుమటన్ననంబున

నాల్గవము తొడ వంపు ననిన ద్వియమున ముమేళియి యునుమి

తొలినతి నాన నాత్మ భూతు తొయిగ నిచ్చిన కాని కిట్లును

రామ.

క. రాజానతి వనవాసము

నేజానుగఁజేయుఁబోదు నీవును మేలొ

సాజివలు గలవాడవిటర

సాజిన పరిపాలనంబు సలుపు భరతు తోడ

క. రణరంగంజేరితి మరు

త్తులీ నచ బంతామణితపన వంశగతి

మణి గుణమణి యని నుతిల

క్షుణ్ణుఁడొనగిబి యట్లురామవంశుని కని యోడ

క. త్రినాథ, యానతి యానతి

యన్తా యపరాధ మేమి యనుకంపయు వే

కన్తా మద్రెప్పుదిక్కుల

కన్తా మవిటగునె పలుకగావేనీవులి

క. సామి త్రియు దేవావి

చ్చామి త్రిని మఘము గావడ జనం సమ యమునడి

దేవి దివ్య త్రిపద

తామరసముఁ గాల్చివచ్చి కన్కుఁడనెచి

క. మిత్రవరణంబొజయు

గాత్రిమ రావలవదనుట కన్కుఁడనె యలర

కొన్సిత్రమము నమియుఁ గాల్చియు

తా. మా.

అయ్యో.

విశ్రుత పుణ్యంజన గుడు విమలవిహారా
 గి. అనుచు వేదిన యాసుని తాత్పర్యము
 రాకకు మనఃకులంబు నంగీకరించె
 జనకజాకావింశతిరథుల సారస
 వినుతగుణపాతి కాకుల్లో వీరవేరిజి.
 క. పినతల్లియగు సునితా
 వనితా వినియమంబునఁ గాంచి వనవాసములు
 జ్ఞానకాజ్ఞంబు నియోదనం
 బనిచెప్పి వసిష్ఠుఁగాంచి యతిభక్తిమెయి.
 క. త్రైక్యములని వీడ్కొనిరెడ
 మెక్కిన వేయినదరుఁడు భార్యయేతరఁగఁదా
 గ్రహునఁదమసాతిరము
 పర్యంతికి వచ్చె నుప్పుర జనముల తాతా.
 క. అంబుజదళలావనవిధు
 బింబసదృశవదనసప్త వింతభాస్
 యంబుది బిదివిన సతతకు
 భంబులు సుజనులగురామచంద్రునితనఁగన్.

రామ.

అయో.

అష్టవింశతీశ్లోకము.

క. శ్రీమత్కృష్ణాయ నమః

... ను తతానాం భక్తం పరి పాల గుణ
సామ్రాజ్యమిహ నామ జలద

శ్లోకం దనుజ దయ విరామ సతతశ్చేషం!

శ్రీ. అవధరింపు బతుర్బుజ

రజ భగద్వజ శ్రీరామ రసమ సర్వ

మంగళను గాంచి పక్షే గురంగనాభ

కా. దేవత్రయం రామ మూర్తి తమ సాక్షి రంజు పై జానకే
దేవ లక్ష్మణుల సుమామృతమంత్రేష్టురుగ్గిగా
నావేశంబు తల్లిదండ్రులు మదీయంబు సమంజసంబు
దేవంబులు మమృతంబు తనియూర్చి మతజింతంబురాని
శ్రీ. యొక నిమిషంబు కంటకి గాన రాకయలం

తన నైతయు నుదల్ల దించి పుత్రు
యేమి సేయుదుము ని ప్రౌఢ బాంధవ జాలమం
దంతు నివరిసి రా సంతలనిన
కడు బంత సంపద మెక్కడికేని తొలగించు

పుత్రులెలా వంతున మెనులు చూడ

రామ.

అయ్య.

గాంధ సేపటికి నేఁ జేంచకేతర ప్ర

మోదాంబు రొకిని బ్రుంగునట్టి

తల్లి తండ్రిలు నన్నెంత కలఁచుకాండు

రుగదె యని కన్నుగవల నక్రిబులధార

లుగలుకఁ దలవంచి చింతియె నల్లమునను

భ్రష్టగుణంబెల్లి కాపఁ తన్మ వంక మెళి.

న. తలఁచుగఁ బులి తేర్చుదార

తల్లి నమందును శోకుమార సుం

దర నవమార కత్త మణి

నారద నిల కరిర హేమ భూ

ధర ని భ్రష్టర మష్టమద మ

దానవరాజు నికాయ మార భా

స్తర సులలిత యంచు సుతు

సంరెకు నెత్తుదిలోఁ దలంచునుడి

సీ. ఇప్పుడు రాఘవుం డెచ్చు వసింపా నా

వేదిమూఁద గంవిందు కుడుపు మా

విమలంబు లని మృతాశములు భక్తింబె నా

యొక్కవైనపువ్వుల పరపు వనవి.

వేవళించి నాఁడొదర్చు వృణ తల్పంబువై

రామ.

అమృతం

న నేవంక చందన మృగమదంబు
 లలదక యూతిదేవం వయనధరించెసో
 బంగరు సన్మంపు పటము బుదిరి
 యెవట కటని ద్ధరించెనా ఋషుల కర్మ
 మపు నివి యుటంచుఁ గర్మకంబైన వల్ల
 లంబరంబులు సుతతిలకంబనిదక
 రధధరిత్రీ తవేమృదు వృధను జేంద.

క. కైకం, సంది యు మేటకి

కైకాను రాలబ్బి నివృ కారు త స్థలంబు లా

కైకాభీమృదు నికాట

కైకానకరిగె నటంబు ననిరి జనంబుక.

క. తమసా తిరంబునను

తమసార స విత్ర వంక తారా పతి న్న
 వములొనరించి యను

యీనము తగదీ ముద్దిగ్ధి క్షాంతి నాట చినమున

మ తమతా వచ్చిన పొరులంగనినదాం

తంబొ త్రమం జేందనే

లనివా సంబుల కేగుఁజొ యొకనా

లా మూకు లం సంబులం

రామ.

అయ్యో

కను నీదివ్వు సరే జితుల్ని పక్షయలు
 గుంబీము పండుంగవేళ
 మని వారందఱు పల్లరామ నరసా
 భాగ్యై సరుండాత్మలో.

వ. ఈ రాతిరినిం ద మసాం

తిరంబున నిచ్చురించి తెలవరిన కాం
 తారము నకుం జనియెన మని

త్రురాఘవుండాన జీయి సువివృత సంగెడి

ర. అసుమం తంబ్బ సువివృత

కొసల్సొసు ముడు వృథలు రంజితముతోడి

జేసె స ము లోచనలుం

దం సర్వంబుడిగ్ర పొందెద నుడెందమునడి.

గి. రామచంద్ర విభూతు సుమిత్ర సుమారు

త్రైతి కీభామిని యును సుమంత మంత్రి

పొరులును శమసా నదీ తీరమునను

బువ్వజింగిరి దర్శు తల్పం బులందు.

త. సుమ బాణాజినక సరసక

విమనెంబు జ మధుప యుష్ట వింత త్సాన్

యము రామ రస మనోకా

రామ.

లియో.

ప్రేమయో ధన్యకాంక్ష రామ వనవాసంబున్.

నవవింశతీధన్యాయము:

3. శ్రీ తామరస దళాక్షి

పాతక కిశుపాల కిష్ట మందితరక్షి

శ్రీతరుణి వక్షిపురు

వలూతాది సుపర్వపక్షి యురుకరుణాక్షి!

గి. అవధరింపుము ఘనవనకాది మెరిసి

నందనా నందనంకన యిందు వెరికి

నిగురు యోగి భవానితా (జెష్ఠ) దాదాన

రామరస సుధ యని యెడి రాఘవ కథ!

క రామలుడు తమసంతోషము

ప్రేమరస నయనముఁ జేందు పోలులఁగనిర

మృగ మమృష్ట వృత్తికి సుమం

తామ సలక కృతపవే వనంబునకనినన్

గి. అబులను సుమంతుఁడొత్త బిల్వంబునకును

గతపఁదనవేర్చు మెలయు నాగరులశలలు

యొద్దకిరెనెను విభూతని లుల్లమునను

యెలల నంతనా దలవారెనుల్లమునను

రామ

అయ్య

దొంగ న నం త ను కెలవారె దూర్బ నంబు.

3. పొరులు మేల్లని యేళి

త్రీరాఘవులఁ . . . . .

తారదృపదమంగని యయ్య

భారాజ్ఞింబు నకు మగుదె ననివళిమేల్ల.

3. మనలది రక్షింప నురా

మనరే శ్చక్రింబ్రుం ద యోధ్యకరిగెమగుది యనుమాడ

జ్ఞనములు రథమార్గంబున

జనిరిని జూలయము లకు సుతైలకు మారి!

3. రామ విభుంధప్పరమున

వేమింగని పురజినావళి యు మనముల వా

రామూ యుటంబు నుండిరి

వేమలూ బలవింపుచును నివేకములందు

3. గంగా తటంబుపై నిప

తంగ కులాశ్ర సరుండు తమ్ముడు దేవ

రిం . . . . . గని . . . . .

శ్రాంగి సభపుం దగు సు మంత్రుడరద ముగదపడి

ఈ వారిం జూచి గువలండు వీరలు వివ

ప్రదీపక రాజేంద్రుని

రామ.

లియో

ఘోరం చౌ వని కే ను దొరని తం
 నెల్లొదింబి శ్రీరాముని
 గారు లోన్ మ్మని గాంచి భక్తిని నమ
 స్కారంబు గావించి యె
 వ్యాయో మిమ్మిటు సేసి నట్టి కుజున
 వత్త తంబు ఇంటిపోవడి.

ఉ. కాదు బలంబు సేవయగ సంగదవల్స భవద్విరాధులం
 గాదన కున్న మన్నిత కాంత నయంబుల చేత దబ్బర
 ప్పద నమూనరింతు నతి చిఘ్రమున నెలవిమ్మరాధువా
 నీదయ మాత్ర మిట్టి తఱిని బిగవారల మీద మానుమా!
 ఉ. తోజ దేవేమి . . . . . వశించు చుట యేమి తమ్ముడు
 రాజుని బ్రాహ్మణ సేవనుక రాకకు గారణమేమి నోప్పుమా
 జాతి తక్కిన నేనిజల రాజ్యము వెల్లను నేవేకాక యే
 తోజగ మేలు వాడు గలఁడెకను గానఁడెవ్వఁ డానో!
 మ. అని తానాజ్ఞము పోయి మంచి పడుఁదల
 రాత్రి జ్వలంబొలిపి యలం
 దనితాదేవర వేదిరింపఁ బనిగా
 దప్ప శుభం దిచ్చె నా
 చినికై కేయికి సద్వర భయము ప్ర

రామ.

అయ్య

శ్రీ భార మూనంగ నం
 దన ర త్తంబున కెక్కఁగి మఱియఁ బ
 ద్ధావ్యేంక్షరయోర్విలాస
 న ను సంబార వెలునర్చ నా కెక్కఁగి
 దం సొరె మం తం త్రికిడి

క. ప్రహేతువుకై వచ్చితి

సొహౌ కా ను మఱియొక్క టుల్లము లా నా
 వూహింప కు కాపముని మ

హా వింత భక్తుఁడగు గుహరుని కంతయు జొప్పెడి?

ఉ. దేవరవారి సన్నిధిని దెచ్చెద నే మెకవిస్త్రపంబుచే

హేవల యుఁ వ్రాదబ్బమున ఘోరవనంబుల లాని కేటకిడి

మొరవఁగ శృంగి చేరమ ను పాలిల వసింబుచు మర్దకాబ్బమున

భూవల యేంద్ర మేళి మణి పుచ్చుట నాకది సమ్మతంబుగ

మ. ప్రానినడి రాఘవుఁడెట్టునుఁ గుహరుని వందఁదొడల లూరియును

జ్జినకొజ్జిం బడునా బసేండ్లు వనవం సంచెనుగావింపవ

చ్చిన వాఁడన్నగ రంబులంచునఁ బ్రవేశింపంగన ధర్మమే

యనినడిమ్రొక్కి గుహరుండునర్చుమనె చిత్రాబ్ధును మూలంబుగ

ఉ. ప్రానంబు కావియైన గుహరు

తాదరమౌ పుగ నద్వి నంబునడి

రామ

అయ్య

భూనంకు లావతంసులకు
 పక్షి ఫలంబు లాసంగ గంగలో
 నెత్తనము లాతి నిష్ఠమై
 సంధ్యలు వార్చి ఖుజించిరింపుగా
 నానది గట్టు మీద నిష
 దాది పయంచును నంతరంబునఁ

త. పిలచి రఘురామ భూవర
 తిలపం దిట్లనియెఁజూపు భీషేవదినో
 నిలయ ప్రదేశమునకని
 పలుకగను నుహంతు ముకుళితపాణిద్వయఁడై.

త. దేవభవదీయ పదరా
 జీవద్దీయమంత్రయంచు సేవక జనుని
 తావునకుం జనుమఱిరి
 నొది ప్రపయితల బెకానది వలయు మది

త. నీపద ప్రద్యవయఁబాయగ
 నొంప నమో భూభినిరత యోపద్యక్ష
 యోపురుషా మమ నేతి
 పరిపించె నమస్తమై న పరమ కులంబున
 క మున్నే తప మొనరిచితియె

రామ

అయో

చెన్నలరాశంగ నేఁడు సిద్ధించె భవ

త్తైనాళిత ద్వయముల

లేన్నను మఱి కన్నులకును కన్ను కలదే

క. నా భాగ్యమేమి చెప్పును

నెంబు చలరాంబు యెంమ వేయ దార యన

కెల్లెఱిత పవి రేఖాంబు

జొంబుములగు నీపదంబు లమ్మల గంటి

క. ఆ సౌతమ మోనికముల

రాగాధర పతికపింప రాయ యయిన గా

దేగుణ నిధి నిపాదప

రాగము మోకగనె నిలచె రాజాననమై

గోళాగ్నిరేఖాంక యుత మహా యోగ్యపాంశ

పద్మ యుగ వస్త్ర దవతంస సద్మముగను

కయన మెునరింతు పంకజ నయన కరుణ

గనవె నేసెనరించిన మనవి వినవె

౪. అనుకుంటి ను రామచంద్రుడు నిషా

దా భీష్మము దానజరి

చిన విజ్ఞాపన వార్యసంగములకుడి

చిత్తంబు లా దంతిని

రామ

అంశం

జననిరత్నమునుం కలుచుకాని భా

స్థితికింక వారాకి పూ

ర్ణనిశాభీష్టరు వెంత తల్లితిలియె

నన్నాల్చి వారిధ్యుని

సీ. అటువదివేలవత్సరములు మాతండ్రి

సంతానములు వెళచింత నెంచి

సదమల జ్ఞాని ఋషీశృంగమునినిబా

క్లింబిన నతఁడరు బెంచి పుత్రు

కామేష్టి యను మహాత్రుడు ప్రేనరించి పా

యసము నే కాంచువాడె ను మమ్ము

బుద్ధులగా నందు యా భారము వహింప

మనుచు నాకాజ్ఞ యిచ్చిన మదంప

భ్రష్టాశ్రమి తాడ నిరాజినంబు

పట్టి యెంత బవచ్చు నాపట్టి యనుచు

నెదురుగాఁ జూచుచుండంగ నిట్టివేష

వేయించి నారాశ కేంతైనఁ గుంఠమన్నె

క. ప్రవారంబులు దిగి మది

లనివారము యుటంబు లాల్పత్వమున

నావారవిధానములను

రామ.

అయ్య

మోహంబున నెంతవగలఁ బెగులుదురెగువఁ!

గ. త్రమద వనవయిన వాటకప్రతిమ భంగి

మెఱసి చెవికత్తియల తాడ సరస గతుల

దీరుగు జనకతనూజ చిగురుటడుగులు

శిలలు సోఁకినఁ బొక్కి కృశించె మోక్ష నకట

ని. అతఁడు ములమొంట నతిభక్తిఁ బరిచర్య

లానరించి యుండవేయిన వృక్ష

మునఁ బాసి లతకయలు డునె యట్టులానతఁ

దగునె యటండుఁ జందన సుగంధ

బతులచేర తృప్త సుఖ తపసు వర్ణాంజలి

సౌధవండులపల ప్రేతముల

వివారింప నెట్లుక వేసువెంట నేతెంచె

నిసుకుమారి యాభాసురాంగి

చంద్ర కిరణ స్ఫర్శ శార్దూలననెడు

సరసి జొక్కి ప్రపద భాస్కర మధురము

సంపయ స్ఫర్శ గాత్రయై సదలు చున్న

దనుగురామ విభుండు విశ్రాంత్యుఁడయ్యె

క. అంతఁ నిద్దురఁ జేందిని

కాంత మయన మేలుకొని యరుగు మమమృతి

రామ

అయ్యో

తూం తము తవిదంశ్రులమ పం

మంతా తగ దిశ్చవింపు మాయ ని పల్లె

క. పల్లిన ప్రధాని రఘు పతి

సెలవు గాని యె యోధ్యైకపుడు శోకను భాష్య

త్తుల తిలకుం దిచ్చెట్ల వే

తవి సేతయం సోదయంకు దాయనదవంగి.

గ. చని భరద్వాజ మౌనీంశ్రుంగని మహాత్ముఁ

దీతఁడంచు ను శౌంభరు లా సంగజోయి

నతఁడు తనది వ్రదృష్టిచే నితఁడు జగద

భీష్మరుం దని మదిని శ్రుతింబి యని యె

క. యెయ్యది హేతువుచేమి

రియ్యదవికి వచ్చుటనిన నినకుల పతిమా

యయ్యప్రతిజ్ఞా లా వవయ

వియ్యోధ నదపుడు నటంచుని టురాంక యి న్న

క. నిని సంధసింబి యూవే

శను విందంబు తగను మునిక జానిభివేట్టిం

చిన తృప్తిలగుఁ దీల భూజం

బనివిని రారా విరితని కుభరవయనన్

క. నవ వింక చోద్యోయము

రామ.

లక్ష్మణ

రవి . సంకాశ యది భారద్వాజుని రా
 ఘవులు గనిన సత్కథయుచ
 దివిన జనుల కెసమరామదేవుడు శుభముక

(ప్రకాశాద్వయము)

క. శ్రీకాళీబాణ నిశా

ప్రకాశ విశ్వరూప మృదు సల్లపా

కేశవ మాధవ సత్సద

యా కాళీసుగుణపాతి యనుకులమోళి!

గ. అవధరింపు మిందీవర క్షమకైమ

నామరా మాయకంఠకేధ వామదేవు

దామవదేవి తాదని ధ్వుని వినించె

దాశరథి గుణాని భారద్వాజుని గని

గ. పావన మునీంద్ర బంద్ర ప్రభాత మయ్యె

నాన తిబ్బిన బ్రతుకుంటాది కేరుగు

వాదన న్మను బాల దీవన లాసంగ

నరకె నుసరణి చెప్పిన నెఱిగి యెఱిగి

క. దురభోక నన్మయోధాన్

పురికి రఘుమణి రథము గాని రమ్యమనె

రామ.

అయో

నరుదెంచి తని ప్రధానిక

కరధుని తొలఁదెలుప రామ చంద్ర యనుమడి

గి. మూర్ఖుఁడెందెను కౌసల్యప్రత్య మోహం

జీవనిది మిగులు గురుఁశ్రుతింపు ముందె

నంత నొక కాంతవదికి ధరాది నాథుఁ

డు తెలివైందుచు భార్య తొనుచు తనపవిత్రె.

నీ మూనిని కాందరి ముందారి పోల్చు ధృష్టు

దలరుచు నేవేటలు దఁచుకొని

వనమందు నెక్తమో వనమంటఁగనికొ

ర్పుకమునందమ్మరిఁ బూసి పొంది

యిందితి నంతట చుండాలమంటువుక

గ్రామిన భంగిని గుండ యొక్క

ముని తనూజొడుండు ముందంగ నాచపు

దొరికి వేసి తినఁడు నెల

పరమా రాసంబు వివదెవ యనుచుఁ బదిన

స్థానిత ముండు ననె ముక్కొయింత పంప

మునకు వది నట్లు కాఁదని భూసుపర్వ

పార్థ గావించి తని సందియంబు వదులు

య. తెలియక నెట్లు కాఁదని గజె

రామ.

అయ్యో

దేశలు పంబుల కెల్లినక్కటా

కలభవరంబు వచ్చి యుద

కంబులు దళివ నటించు నామదిం

దలఁచి సి తా(న్) కం యెకట

దాతన ప్రే సి తి నేమిసే యునుడి

కులమున కేమివాని యొన

గూడు సుయంబును దల్ల తింపునది

గ. చెంత కేనేరి యిట్లుటఁ జెప్పవోళ

వత్తులంబున నతోడు భూవరద్విజుతను

గం... వినవయస్ వైశ్వాన్ద్రవంబులు దనరి

తెలి యువరించి నాదు సందియము మాన్చె

క. విపులా గిర్వాణుల దనిభ

యపడుచు నుంటు మది నోతఁ దర్కములుండం

తపటుమోలవం ను కందని

నపలాక్షి తలంపు కాంటం స్వంధము నంబుడి

సో దర తోక నా తల్లి వంతు లంబులు మహా

దా వంబు సెనియన్న త్పరిత గతిని

జలములు గాంపోవంబు ను దెంచి కుండవలం

పురు నుండ నన్ను నీములు కుచిత

రామ.

అయ్యో

నేసితి విచి పురా కృతముల బోసిరినిన్ను

నేమనఁ గల వాడ నృపవరోన్

యెకట త నూజుంఁదోమపై జాగుచోసి

దిప్పుడు నంబు నన్నెమరుమాము

చూచురన్నట దగవెత ముందుగాను

నివరిగి దాహవలుసు సంగి యొ విధంబు

హరికిద వియఁజేడ్చునవలయు నీవుడు

నామేను నంట నారకుఁ గాల.

క. వినయంబున నిజ ముని సుత్రు

దనిన కరము చెరికి వైవ నంతసెమ్మతుఁడ

యైనతఁడు వదయక జన్మములు

గానివృద్ధుల కౌసల్యవంతు కాదుకనితమలూ

గి. బప్పిచేతఁ జూలఁదల్ల దపడుచుంట

మొన్నఁదిం త జూగు కన్న తంతి

చోయి వెదికెను బొప్పివేవెంతువు

అనిన వారికేను నంట నీటుల

క. మీ తన యుడఁ గాను మహా

పాతక వర్తన ముడ నులుడ పంక్తిరథుఁడన

ధూత సంకృతుడను మీరలు

రామ

అయ్య

నాతప్పు క్షమింపఁదగు మనఁబు నఁగృహతాళి!
 మ. అది యెట్లున్నను మీకు మూలములు ఘటం
 బంబు సుల్లలా వయంప నేర
 మృదినిం గానక కుంబు నాదమ నుచు
 బాణంబు నేవేయఁగా
 నెదవై నాట భరిత్రవైఁబడుచున
 స్వేక్తింబి నోవేఁగి భూ
 తి ద యూ మోన సుతైన మధురలక్ష్మక
 వృత్తంబ ముం జేప్పవే!

- గీ. అది యె నని చెప్ప విని నూర్చు మునిఁగి కాంత
 సేపటకి నా కాసంగిరి శాపమవిని
 యుద్ధిప నీవు మృత్యుం దత్తై నపుడు నీవ
 నుజులు నోచెంత వేకయందును రటంచు
 క. ఇటుల నని భారతీపతి
 కృబ భేదంబునకుఁ జనితి పువ్వులతొర
 ప్పుటకిని రాఁగా నెక్కుచుఁ
 గుడి లాలక తన్మిదం త్రికాడు కలరంగడి
 క. స్ఫూరితము లనీ శాపమునకుఁ
 గాంత యు మొందితి తికాడు కులు నల్లుట నా

శివరామ.

అయ్యో.

కింతయో చూలు నటించును

అంతి యూకాప విష్ణు తదురుగవచ్చెన్
క.కౌసల్య నృపతి కిట్లను

నాసు తు నకుఁ బట్టబంధనంబులరంగుఁ

జేసెద నటించు నీవున

యో సల్పనని తైతమాట కాడబడితివిగా.

క. సుప్త స్థపతి దళరథుడని

చెప్పుచును సల్పాస్థలవయలఁ జేఁజేతనునా

కిట్లుత తెలియంబడెనీ

యొప్పులు కైక కదకరుగ నుచితం బేవా.

నీ యే రాజు పెద్ద బేవోని పట్టకఁ బట్ట

మిచ్చెద నన్న సొంపు సెక్క

సల్పరాన గాదుకున కల్గిజేక మనికైక

మందిరంబున కేఁగునందమొక్క

కల్పదైతై కేయి పుట్టంబు తారవచ్చున్

మన్వజ్ఞావసు నానవైతి ప్రక్క

అంబు క్షేత్రిన నని యెదురుగరా మన్న

అంగింబు నంచు నెటుంగ ప్రక్క

నీవు నాని కి మోయు మాటూవి వనుచు

రామ.

అయ్య

స్మృతక నేల మా... మ చిన్నమోయి
నట్లు బంధుబె కాని నీగుట్టు బెలనె
నెమ్మనంబున నిన్మీక నమ్మక వగునె.

క. కాంబె తనంబున నది గాం

చింట ము సుం గి జుగానంగ నేమామెను నో
దంట విడువ గలరా హ

ల్లంబో యుని జాసి యెంత లావింబి లివ్వెం.

క. కాంబె కుం త్రి లాక పూజి తు

కుడు కు ల్లి తు రావి మా బునైకాని యుకటం

యదవుల కనుపు టకుంబయి

పదవై తన కిరికిని కృపారహం హత్తు!

గి. అనుచుఁ నొసల్పి విభునకు నని యె నిట్లు

బహు విధంబుల నిష్కర శాపబంబు

వెలుంగరబలలు మును మరెట్టి మోలు

దెన్ను దింతెన వడు వ్రావ దుంబులందు.

క. కైక ననం బుని యున్నవ

లాగైక విభూతు పద్మ లోచనుడు పృథ

లోకముఁ బ్రవచ ముదమే ని

క్షైకు కులంబందు రామరంద్రం వగునుడి.

రామ

అటం

క. తారాఘవ రామఁడయో

శాన్తరాజ్యంబులు మున్న వామఁడగు నెటు నుది

శ్చారఁడగు రావణాసురు

డైరావలు వామము బులలరుట నెట్లొ.

క. త్రిదశాధన్యమైవోత్తమ

మదన జనక రాఘవరస మధురామృతమి

నదమల రామాయణకథ

హృదయేష్ఠితములు భవించు నిదియఁజదివినన్.

ఏక త్రిదశాధన్యము

క. త్రిక్షీరక్షీరదిజా

వత్సాజావరస నల వనవాహసహ

సత్త్విక్షృప్తవసితథ

రక్షయసుతపాదకరజరామంవరజా.

గీ. అవధరింపు సుధారసాలాపరృక్ష

యాపయ నుమల దీప నిరూఢతరస

రసగుణకలాప త్రిరామ రసము భవఁడు

పార్వతీదేవి తాడఁ జెప్పందాదయె.

రామ.

అయో

3. శిఖి వినవేయ నునుద

రాచధుఁ జిట్లని యె ను దళరధుఁడు మనవలునడి

వరామా, వాపు బ్రా

హారాధువ రా మ యనుచుఁ బ్రాణవలు విడిచెడి

4. కౌ సల్పయు విలపించెడి

వాసర కుల దీప పాత్రాణవల్లిభానృపవ

తానూడ తై తివె నన్నెడ

బాసి(త)ని స్వపము నతిదు వరలు చు నుండున్

5. అనియనెక గతు లనుహా వారనంబు

వెసఁగ దళరధ సత్తు తు వెల్లి, నేడ్చుచుండఁ

గులగురు వసి స్థ వేని వారలకు యొద్ద

చేసి భారత శత్రు ఘృలఁ జీరఁ బనిచె.

6. వారలకు దెంచి పురమకు

భారంభం బగుటకాత్మ నదలుచుఁదట్టి

జీరియని యేమి యెబ్బె

కారావం బునిన ననియె నాత్మబుటాదాడి.

7. రాజైక రెండు వరములు ద

సూజ యెంసఁగెఁ బూర్వము నవినువయికిరగిండ్

రాజానరింప నురాముని

రామ

అయో

మౌజ చెదక య దవిక నువు టాకటవ్వుంట్
మ. అటు నేవేడి విపుత్రక వరములే

రౌదబ్బముక రాఘవుం

తట వ భూమి ని సంపరింపఁదగ రా

జ్ఞం జివు భూ భృజ్జిరః

పటు ముఱిన్ద్రయుతాంఘ్రి పంక సుదౌ

పాతిప సంత్రైవసం

ఘటనా రంభముచే భవద్గురుఁడు స్వ

ర్గపేరిపుంఁడ యోగినిమి ।

గి. అనుచు నై కేలు పల్లవననము లపుడు

గాఢ సంతపృతై లంఘన కర్మరంధ్ర

ములను మోసిన నట్లు య మూర్ఖ పోయి

నిలని భరతుండు హల్లుక నేత్రుఁడ యోగిగుఱు.

ఉ. అక్కట యెంచఁజూచువంతు

వైతివ నీవునునుష్కరింపఁగా

నెక్కడి నాదివే నినున

పొందఁగ వచ్చిన యెల్ల ముఠగా

రక్కసి జూచవే కలుగు నాదివే

జాతివ యించు నేమి పో మవే

రామ.

అయో

నిర్మల మోక్ష వయంగలుగు

నేన న నీమ మొగంబుఁ బూనినది

౪. తవిరుల కన్నునుడి మెవరా తన్ను

తన్నుల కన్నును పక్కకైనకా

మల పదము క కి లో దగిలి

మంనిని రామరసావలాగ్నిరా

క్రిలకునికెంత . . . . .

శుమారు సదావిభాసి తా

జ్వలి నవరత్నవారు(వన)

వాసీ మ యో యె టు పొమ్మటంబో

౫. నికెట్లు దెనె నాయక

నాకన్ను ఇల్లి నిను వి నయపరుఁ దగుచున్

పెత్రికట గ తిఁ గావింబుద

యూకరు వనవాస మోగు మని పల్కుటకున్.

౧. అతి కఠిన వార్తవలులకైక నాదిజనకు

నకును దవానంబొనర్చి పిండంబువెట్టి

ఘన వినిర్మల గంగాదకంబులాది

దురిత వారువైరి భరణక(కు) ఘృణులు

౬- వమని పెద్ద పల్లికదకేగు మనకట దుగ్ధ మున్నె

రామ

లియం

యామే శ్రుతింపు చున్నటుది యింట్రియలగుంబులకే గొట్టెక్కిన
 నామన మొంది నాయన వృథావననంబు లటంబుఁ బుట్టినా
 రాముని కెంతసేసి తపరాన మిట్టెట్లు భరించుకొనె వమా.

క. అని కైకకామరుఁ డింత

తనరాని విషాద మంత్ర నందుచుఁ గొన
 ల్పను జేర నరిగి తప్పుర జనవి నములకె
 నాన విసముల కె అని తుంద నంబు నరింపడి.

మ. కర యుగ్మంబుల నెత్తు నిల్చితి య

కౌసల్యబానిష్ఠునకి

భార తుం దాజ్ఞ ననీ యొకించుకయినడి

బాపంబు నావల్లవే

తురపు నతిమలీ పందభ్రతుఁడను నా

మృతాంబు నేఁజేసినడి

నరకంబెందక యుండు నేకటకట

నవ్వుంగడె నెప్పుడొడి

క. అని చువలు భంబుల నగ్గిబ

నని మన సుకరుంగ సద్దినయ వసనములకె

తనయో తమువ

మునటుల విన్నపముకైక సుంసల నానచ్చెడి

రామ.

అయ్య.

- క. సత్సవన, వికత్రం
 కత్తెన్ద్రునిమినిరామచంద్రవరిత్రం
 ఓత్తం నభక్తి సుజనులు
 నిత్సవయ నదువ నలరుదురు నిర్మలగుచు
 క. వికత్రుదకాన్ద్రుని
 బోక స్థాని తమల నను బతి యుంబంగను సు
 శ్లోకం దుకరుణా లాగుచు
 నోక శుభ్రమ లాసంగు సుజన నికరంబులకు

జ్జిత్రం నత్తెన్ద్రుని.

- క. త్తెన్ద్రుని నత్తెన్ద్రుని మత్తెన్ద్రుని
 మొనవవారి వట్టుకు తారి మార్తెన్ద్రుని
 శ్లోకం నత్తెన్ద్రుని మత్తెన్ద్రుని
 మానవతీజార కల్లి మందర కాలి!
 గ. అవధరింపుము కరుణాకటాక్ష విక
 ప్రణత కర్ప స వంశాక్ష భక్త గాత్ర
 తామర స నేత్ర రామ రసామృత కద
 భక్త్యులు చెప్పందా దంగె న పల్లవాలి
 ని. రాముని సద్గుణ స్తోమల యోధాస్థు

రామ.

అయో

రమునకు రమ్మని పేర్లన్న సంఘ
 చేసి తెండై చ్చి సంవత్సరం నాభిక్షిం
 రయియన్న తత్తువ భక్తియి మనిశము
 భయభక్తి గా వివేద పదు నాయగొంట్లు
 సంఘనదంతి స త్రింబు గదప

కేనురానని యమ్మ వానిను భావం తొన
 తచ్చె నేని జలూ మ వేను దాచ్చి

యన్న కృప వచ్చు పర్యంత మన్నిక నిష్ఠ
 దపమల గావించు గాకని తలఁచు కాంచు
 నలరి యూ భర ముండు ప్రయాణభార
 యెపుడె వేయించు మని యూన తిచ్చెనపుడు

క. తమ్ముడు తమ్ములు నమరం

గమ్ములు మం త్రాలకు దేవ గా వెదవేఁ బతా

తమ్ములు మొరయం భరమూడు

రమ్మని (క్రి) రామ విభూనిఁ బ్రార్థియి పక్షై

క. అల్లం తడి రాగని గువారు

దుల్లముల లాపలను వండ్ల మొంది తనబలం

నెల్ల నడవంగగ న్ములు

పొల్ల కముల భంగి నెల్ల నె తనరాంధ్ర

రామ.

ॐ

చ. ఎదురుగా వచ్చి రాఘవము

పాపములను తీరగల సాక్షాత్తుడగు మహాశుభ

(ప) ద సరసం (క) గల్పన సు

తర్జుమలు నేం ద్రువముల కరబున్నది!

సదముల పుణ్యోదయసర.

సత్త్వవికేవలన మమ్ము) నా తనిడ్

సదనమునందు నుండుటకు

శ్రావక కావల కేగముంబువే.

ಶ್ರೀ ವೈದ್ಯಕುಲಕರ್ಣಿ ವನಿಶ್ಯುನಾಕಾ ನಷ್ಟುನಷ್ಟು ತಪ್ಪುಕಾಡುನಿ

ಗಾನಕೂ ಒಂದಿ ವೆನಿ ವಿವಿಧರನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವಳೆಂಬಾ

జానల కీలలుం బరపి వాంసు వాడులుండు సవోద్యమైననీ

సోనల నెల్ల భాస్కర్ విగ్రహక జేయక పోగిమనె సంకరంబున

మ.చతురంగములతోదనప్రపంచని

సంస్కృత రంగములు

హం త్వం జ్యేష్ఠానుగాకనంతునుపతా

తానుక వెలుంగడి పువ్వుల

శ్రీ చింతామణి ముద్రవాదని

సృష్టించారే కాదు ఇప్పుడు

ಕಿ ತ ಜಂಜಂಜುಲನಾ ಯಸ್ಯ ಮನುಜಿ

సేనా మహా వల్లభా!

- క. సార్వమ్యం దశుఁ దనియెడు మును
సామ్యము నీయందుఁ జెందె సద్గుణపాత్రుఁ
రమ్యచరిత్రుని నీవు న
గమ్యఁట వి గదచి వి జ గన్మిందుఁడవై
గ. అనిన భరతుండు గువలుని వాగ్దేవులకాత్మ
గాఢ జిక్కుండగుచు నుమెలుగంటు వంటి
తనదు పేమరబ్బ వింట్లమైననుచు వగని
యిట్లు లని యెను విను నిషాదేక యనుచు.
ఉ. పాపము పెను నావలన భావము నందున నమ్ము రాముని
భూపతిఁ జేయఁ గాఁదలఁచి పౌ వృథ గా ని మరెంతు గాదునో
నా పురుషాత్మ మంత్రమున భావమిది సద్గుణ సత్త మునీ సదా
శ్రీపద పద్మ ముగ్ధముల సేవ యొనర్చును నుండు నెమ్మనో
చ. అనిన గువలుం డవేదం భరత,

యన్మజుడక పునఁ భూతి బయం దరిం
బెనను జ యుక్తుడై యిటని

చెప్పిన తారు దరించిరి ద్దర

ట్లనె ముని వెను మాతఁడు ప.

లంఘు లనేకము చెల్లి విందుచే

రామ.

అయ్యో.

సిన పతి తృప్తిమీటగల్గు

జొంపుచు నేగిరి రాముఁడాల్లనన్

గి అంత మధనమార్గంబున వతులతోలు
 తగు భార వ్యాజ్యవర్జింబు సుగుణులరుగు
 చేరుచుండిరి త్రిరఫలు వరుఁడుండు

బంబ ముఖి యొడ జత్రుకుంబునందు

క. నెమ్మివి వారింప మృగమాం

సమ్ములు పంప్రితినంబున నమమ వరయో

గ్నమ్ముగఁ దమ్ముఁడానర్చిన

సమ్మ తి సాపడును రవని జొరరా ఘవులున్

క. తన గారులచేఁ గాకం

జన నీకావరుఁడాత్మ నాఁడు కామాంధుడై

జని చిరంగను పృథ్వీ

తనయకుమమపైని రక్తధారలు ప్రోదయెన్

క. లోకాక్షా న్భయమందన్ నీయి

దీక వెంకటవైవననిని శివనారాయంత

జై కాకాత్మధైర్యుని

మై కేసిన వాఁడు గాథ భయమందసూత్రై.

మ. అపరాధిన్యపఁజూడవేరఘువిభరా య ద్దంతధర్మప్రభూ

రామ.

రిపుబ్బంహంబ్ర సకాగతీ గుణతతీ
హృజ్జిత కాటన్సృతీ

తప నీయా బ్రహ్మ తేపురందర మరు
త్రక్షరతీ సన్నతీ

విపులా జాలల నా పతీ కమల ఇంద్ర
ద్వంద్వ తలాః సరి నునీతీ!

క. పిష్పారు మెట్ట వయ్యల
ప్రస్పాది చే జన్మిగట్టు మొదలు దిట్ట
తప్పక గుణై యుండిన
కప్పుర గంధిని యొనర్చి కరంబుం గనవే.

క. నీత్రుదరంబు దివివుడు మ
వత్త్రుక లూక స్ఫుర్చి సమయ కయలు భంగి మన
యం పరిణమ సెన వచ్చె (గ)
పంప్రేక్షణ వేగ ననుగ్రహం జూడగదే.

క. త్రాచి నెండు పురుషులు
తాచి త్సేకు లాభి వంద్రుఁ డావింబి భూయం
యొందను జేంద్ర పదకు ముని
యందర మునఁ గానె వాని నప్పుడు భవనీ!

క. ద్విత్రింశత్సర్వయము

రామ-

అయ్యో

గెండా తిరిగి జొరవెలిలానాడు గుణనిశ్చితశుభ్రం

రిత్రము ఫలింబువారుప ~~చింత~~

విప్రులగుచు శుభ్రమునెంచి వెలయుదురు మహిం.

క. శ్రీధర్మజ పవనజ సుర

నాథ తను జనీలకంఠ నారద శరదం

మౌనధర కేరి విజారద

కేమలరాజ్ఞుద్భవ సరస కావిత వరదా !

గాత్రవధరింపువయ శ్రీనందకాంక్షాధ వారి

తామర సన్నోచన రామర స సు

దాశ్వి రామాయణమతథ యంబునిశ్చి

షంసుఁదగు తర్మిఁ దాసర్పమంగళకును.

వినవే దవళాక్షి యనుచుఁ జెప్పిన విధంబు.

క. భరతుం దతిశుభ్రచరితుఁడు

కేరి తురగ స్సంధనములు కల్పలములు వి

స్మరితనతికేతనాదులు

మొరయఁగ నేతెగఁగని సుమిత్రసుతుఁడు

కే. శ్రీరామంబుమొంతపాదవను

భూరుహములు దపయఁజేసి పోవైన యుద్ధి

రామ.

అయ్యో,

శ్రీరాము కేదనము వివి

పొరానరించునని వచ్చెఁ జొరబరచుండుడి

క. అని దిగ్గున నావ్రక్షం

యను దిగ్గి సుమిత్రపట్టి ముమళితకర్కశై

యనఘం నినుడునిమెదనని

చనుదొరెను కైక పట్టి సైన్యయలుతుండై

మ. అనినడి లక్ష్మణ, బుద్ధిమంతుఁడవైకిం

తైనడివి బారింపవే

మనవచ్చుడి నిను సద్గుణుండమలస

త్వస్సాధితుఁడత్యాశ్చితుం

వనఘుం దాబరచుం దచంకరయ నా

కే త్సంత బ్రతుండు గాఁ

డె నరా భిక్షువు నన్నెనరు ననికా

దేవచ్చు నాచెలాటకీడి

వ. దర వాసి తా ననాళ్లుఁడయ

తమ్ముని. . . రామచంద్రుఁడం

బురు వా బొత్తావైయెంద్రుఁడభు

మొరనుఁడంబు జెలగుఘం తుగ్గం

సంరమ్మను వాకిముకపలుకు

రామ.

అయ్యో.

మొదగ మొదయె సద్దై నంతబం
ధుర మురుంగన్ సై న్నదయల

తొల్లర ముందు మనంబు లావలన

5. అంత తట నరు దేరును

గాంతా యుదుడై నరామడు గనుఁ గానివని యం
దింత కద గాళ్లు జేందెనే (దింత సెడవు జేందెనే)
యంత మహారాజ మొక్క యాహయ నునుడి

3. రా ఘన రామునకు నుఘో

రాఘన జ సామనకు నగారాతిథ మణి
మేఘ క్షామున కకటా

యొ ఘనకు పెంబు వచ్చె నేనావలనడి.

నేర మణియ రత్న వార ములదొ వేరిదేశు

గళ మురు నల్లక్ష తా వళమలు లానె.

గంధ సారాది సుగంధ వస్తువులదొ

బెంబు పెంకు నెవ్వ ను భూతి కావై

జొంబూన దాల్చ వస్త్రములదొ జేన్ద్రును

కటా దరి యందొ వల్లలపటంబు

సరస పదార్థ భూజనముదొ జవు లాండు

రసన

మై సొంతె

రామ.

అయో

న హ హ యే మ న వస్తు నా (మృతాంబు . . .
 మృతాంబు సంఖ్యాగమలు మాన్దిగవన మృతాంబు
 సంవరించంగ నీగతి సంఘ త్తింకె
 రామ పుని కంఠు వగదె ఇరతుంతుచాల.

క. చని రాముని సందర్శన
 తెలు నరించి న మస్కరించి రురుతర సద్భ
 క్రిమి సజ్జ సోక నన్ను
 రణ నవన యుగంబులకు భరత కత్రు ఖిచ్చుకే

క. సేవ మ క్రియ క్రి లక్ష్మణు
 దోత భరతు తాదే క్రియ సి త క్రియ
 తాదే ఇక్రియ నన్ను
 సేవ ములు తెలుగి నోన తాదే నన్ను

క. క్రిరామ లక్ష్మణులు నగ
 భీరులు మున్నగు నయుధ పోషినినము
 స్థారంబులు గావింబిరి
 వారక దోవన లాసంగె వారి క్రియ

క. గారవ మలరాగ గౌ
 వారలు గావించె నుజనకాత్మ సుతవసి
 వారం దుమలకు వార

రామ-

లిమో

సారేకు దీవనలు తన కాసంగన నంత

క. త్రిదివంబునకును వేంజే

సేదక చక్కెరూడనును వసిష్ఠుండు వనిం

పదిన పంకి పులుడు కామూడు

మది విని దుఃఖంబురాశి మగ్నంతునువాడే.

క. వజ్రనకా వచితరథ

రాజ మహా రాజ సకల రాజేంద్ర శిరా

రాజిత రత్నయలు తపదాం

భూజాయని రూదనంబుమోరనజేసేడి

క. త్రిపుడు వసిష్ఠుడు రామా

ద్విపరూదామలీని గంభీర భీరుండవద్దే

దృఢపదంగనుచితమాయాను

మపవిక బొబ్బిలి నీ గవం సూక్ష్మలయోదే.

క. గంగా సర్వనము లాది ప

పంగకులాక్షోసరుండు తవ్యునితాదం

తిగూర్చి తిలొద కములా సంశంకడు

సంశంకడు నిష్ఠ మోద సన్మనువేన్ద్ర

చ. భరతూడు వంశంబునకులు

బ్రాహ్మి వెంబ్బిద యంలవాలసం

రామ.

అయ్య

దర గుణ జాల రామ కుభ

నామయిత్రై నను రాజ్నిమేలర

మృరమర మూని తావరప

దాంబుజ మూన యొకింకై నయో

దురిత విచార మేనెలుగ

మర్మ తిత్రై నయొనర్చెనింతలుగ

ఉ. నీవటురాగబస్మ విసునికెను నవ్వువె నీకుపాదరా

జీవము వెంతఁ బ్రణామ త్నజితేద వేయన నెఱింగింధరి

త్రీ వల ఎఱుది ప త్నవెల నరింపఁగ నెంతటవాఁడనొందని

సేవ యెఱునర్చు భ్రామ్యఁదనుని తమునందున సంగ్రహింపజే

మ. భరతుం డిట్లనినఁ బదేకంత నయం పరిణే కుఁడాపేయ సేవ

దర నీవంటి మహా గుణాధుని కుఁ జందంశౌ నెయ్యింబింగిని

మృరవాక్యంబులు పల్క సత్ప్రవసమందుంధర్మ మార్గండు న

ద్గురుఁడైనాతని కుండఁగెల్లని నను లనిశుక నన్మనింబింపరే!

క. జనకాష్ట్ర మిటనంబు (బ)

తినఁ జేపితి వితఁడు నరప తింజేయఁగఁ బ్ర

ధనజేసె నిన్మనెనెంత

బనఁడు కలంబి తినఁబయి నను గురుఁడిట్లు

మ. భరతునకు పొందుక లాసంగి పంపు మిప్పు

రామ.

అయో

తింపు మేటి న యోధన్ పొలింప నంబు
 ననిన గురు వానతి అయి శిరసెం వజింబి
 యెలనఁగెన్ దేవే శూద్రులకు నంత సమనంబు
~~సంత సమనంబు~~

గ. తల్లులకు మ్రొక్కి ప్రియ సహోదరులు తనకు
 వందనంబు లాన నర్చిన వారలమను
 దివనలా సంగి మలగురుఁడొవసిష్ట
 మొనివల్లుల నమను నమ స్మరింప

ర. శ్రవణంబు కర్చిన నమ
 లాతత భక్తినిం దవగు ముకుందు సుసగలు
 దోర్నావ మలాగ్రణికిడిసం
 ప్రీతిని భారతుండు బల సవేతుం దగుముడి.

త. చనుచుం బురసా మిష్టం
 బువ నంది గామ ముండు ముని యై యుండే
 ఘన భారతుండు . . .
 పనిపె న యోధన్ పురంబు పొలన నేలుడి.

క. అధన్య ములు ఘనతరా
 యోధన్ పొందాం తమునకు నెప్పొరి మరు
 తల్లి దన్ వినుత (అ) తిరుకము.

రామ.

అయ్య

పద్యములొనరినది రామ పద్యములకై.

గద్య: ఈ ఇది ఈ రామకృష్ణ పాదారవింద పుష్పంధయా
 పాదారవింద ప్రసన్న బ్రతుకు ముగియక పోయిన సగాత్ర
 గంధ్రేయ నేనిమ నాథ పాత్ర నరసింహం నామంత్రప్ర
 గురవయ నామధేయ ప్రణీతంబైన రామ రసామృత
 సింధు రామాయణంబునం ద యెంతానాంధ్రసంపుటకు

వల

రామ రాసామృత సింధురామాయణము.

ప్రణామ కాండము

చతుస్త్రింశ త్సహస్రయము:

5. శ్రీమద్భీష్మకరాజ

గ్రామణీ తనయా మమోహరామదత్తైశ్చ
సోమహరాపాతితసు

తలమూంఁ యెఱుఁజిత భవహరా యదువీర!

గీ. లవధరింపుము నరరహనవపి

యంబుదభావి మేనివృథ యంబుజరవి

శ్రీష్టకేకవకౌమోదకధరవారి

శివకుహరః యవయంబురాఘవప్రభురీతము.

మ. లనఘా, పంచముఖ సరౌజసజ్జవం

తాశ్రేయశుంధై నరా

మనియారి శ్రీమః లాలకింఘ్ర మదిస

వైశ్వానరంబునం.

దును కాశీ? శ్రీపనిచ్చితైర్బవసుశం

రామ.

అష్టా

త్రుం యెలవ నుంబింబకా
నన భూమి విహరింబ యేమి యావట్టి
తానావరించెం దనడి

౪. పలుక గదయ్యసాచెవుల

పండువు గా ~~విన్నపమున~~ గాననం
ముల నెటు సంచరించె నలక

మూతన యా మదనాగగారిమినీ
తిలకము తూత రేచగలు

దీన శరణున్ శురామ బంధ్రులూ
వలయవరేణున్ శాకధి

వా కృప నీప్రియురాలి కేర్పడన్.

౫. ఎటు చెప్పఁ దాడగె కర్పూరు

కుటలాలకఁ జూచి బ్రతుకూటమునందున్

జట యై యిల్పబున్నలఁ బ

ర్పబసంబావరించుచుండ నను జూడుగల్గిన్.

౬. తాటకారి బ్రతుకూటా(ది)యందు కా

తాదలిమణియు సజ్జలం దరుండు

మెలువ మునులఁ గాచికాంబును గానల్పకు
విక్రమించెఁ జాలవినుతి కెక్.

రామ.

అయ్య.

మ. ననుఁ బ్రార్థించు నున్నెకపట్ట మరలన్
 రమ్మంచు . . . వెసం
 జనె నచ్చొట్టను నిర్గమించి చమలే
 కార్డుల వారా మం శి
 ధన గాఢ . . . కైరి . . . కురం
 గజ్రాజి తావ్యంప్రీవా
 రణ జేరుం ద తరక్కు రామ లుచదు
 ర్వారాటవీ భూమలన్.

మ. వివ . . . చమాల వటజం

జీరా తనీ తింత్రజీ
 సహకార ద్విరదాకనత్రయక వం
 కేష్టకే భల్లాతకి
 తుమల నారంగ కపిత్థ కుంజుస్పృధు బం
 భూకాచి సర్వసవతి

రుహమయక యాస్మర వంశవారిని శివం
 (మ)ం తిందు శింబాస్పృతాన్

క. త్రిత్ర మునిం శాసల్వ
 పుష్కరం గని భక్తి తాద మ్రాక్తిమనమునన్
 శాస్త్ర మొనరింబ మిరుప

రామ.

అయో

చిత్రం . . . మి ముక్కల గంటల విమల బరి తల!

క. తన దివ్య దృష్టి వల్ల

గని యు త్తత ప స్థి యి యు జ గ త్త వి వారి ను

త్రై ను నరుడ యి సుర ము నుల ను

మనుష్యుడు నని యుంచు నుం వం మ నీ సు నరించె,

క. అంత ధీ తా కాంతని

కాంతంబునకు నన సూర్య సంతాప యుత

స్వాత యు యి తం యు కానియని

యెంత యు నుంగార వింబి యిట్లని ప వికే

క. అమ్మా నీ తెలిగెల్ల జెప్పగద నాకావింప సంతాప

~~తల~~ . . . . నీవును నీ మనంబు వరుడు సందేహంబులు పోనె

కష్ట యురుదురె యుత్తమామలయెతు గంపించెదో బుద్ధి తా

కుమ్మ ముద్దులగుమ్మ చారు జ ఘనాకాశ స్థానం జొనన్.

క. అనినది జనకజయన సూ

యను గని విన లుమున త్రొక్కి యి పు ధిట్లని యె

విన వమ్మ, విన్న పము తు

జ్ఞ నభిన విధం బార రింతు సంబు మి వనితా!

క. కలంబు జనకుడ నురాసు మి

శీల యుండు నా గ్రుతువు నె యుడెంబ ములూ, కా

రామ.

అయో

దలఁచి యొక చెంత నప్పుడ

తుల మతిదై వాలముచేత దుస్త్రియంగడి

క. త్రితుతిత సుందర వీలా

వతియు నగు ఘృతాం గానవచ్చిన జనక

క్షీతినాథుం దితనుప్రే

రితుడై బాలుననఁ దనమరేతస్సుపథే.

క. పతన మయినంతనుదయం

చితి బాంధవ నగుచు నన్నుఁ జేకొని జనక

క్షీతిప్రపతి గృహమున కేతెం

చితనరుచు మనోయజనని చేతికి నిచ్చెడి.

క. సేతంబునం దుధరపై

జూతంబగు కారణంబున జనకుండు ననుడి

సేత యుటంబును లూక

హృతిగ నజ్ఞధానమిడియె ననఘపరితమ !

క. జవరాల నగుచునుండఁగ

నివివాహమెయి నర్చి నలఁచి నిలబాంబునను

శ్రువిధు ధర ప్రదరాసన

మేలువిరుచు వానికి సేనఁ గుడుఁ బుత్రుక ననుచున్.

క. రాజితగుణుడైనజనక

రామ.

అయ్యో

రాజు నిజామ లి స్వయం వరము చాటెంప
రాజుల నేకులు వల్లము

నెం జూరి కరాస నముగ నుంగాని తమలన్

క. భయమే నపడుచు దమ తమని

లయములకు ను మ అవి వేసను డెలగుదురుకు
కలు పించ వంత డురం డరు

దయ తనకెడు రామ బంధు శకునెంచి యున్

క. చెంకం మరనందంబున

గం దర్శారా తి కార్ము కంబు నె తమచే

యదాప్తి విజయ వైచే

బృందారక బృంద ము సుమ వృష్టి గురి యుగ
మీల వంతంక బవలు లక్షతెననుగద

బృంజాల పే తిమ్మవ

బల తుల్క ప్రదరాస నంబు డు వ

సాగ్రంబుచే బట్టి ము

శ్రేణు గావించెన టంబు వెంబురి వంబ

కాంతుక విశేషం క్షమా

వకు చిచ్చెడి నను రామ భద్రుని సం

భాంవింబ వున్నంగనం !

రామ.

లియో.

చ. పతికిఁ బాదక్షిణాదులు త్రు
 భాతమునందున వేచి చేసి యం
 చితగతి నత్తవరామలకుఁ
 జేతులు మోత్తి సమస్త భాంసులఁ
 జతురత భక్తి మీఱ పరిఁ
 చర్య లానర్చుచు నంత వారి యా
 నతిగాని వెల్లెనాంధు చర

బంబుల సన్నిధి నుండు నిత్యము!

క. అని జనకజ యనసూరికుఁ
 దనసంగతి విన్నవింపఁ దద్దయ వాఁడ
 విని యెన్నుండును మయలంక
 టని నివ్వవిత్ర మగుపటం మెకటచ్చెఁ.

క. అది కట్టుకొందు జనకజ
 ముదమునఁ దనవెల్లెనివిభుని మోలనియవనె
 మ్మది నతివిత్ర మొందెను
 పుదసామ జగమ ననుగని మునవ విభూతుఁ.

గీ. అవట నుండి తంపకారణమునకేఁగి
 మోని వర్సలకు నమస్కరించి
 యనఁ ఘులార, బవరు కృతార్థుండవైతిమి

194

ర.
అక్షరము

రామ.

దర్శనంబు వలనఁ దనరి నేడు.

క. అని యిటు వచ్చిన రాముని

ఘన మేనక భావంఁ గని నిగమ వాక్కులచే

తను దీవింపుచుఁ దమ రాం

దుని తాంత క్రమ వచింపఁ దానిఁ గిరి మృగం.

ఉ. ఏమని విన్నవించుము మహావలయాభిషమా యవస్థగా

వెయిమ ద ముష్ట దానపులు వెయిమ ములుంబు ప్రతర్దనంబు

మేమొనరింపును న్నతఁ జేసెనముఖపలలాస్థిరక్రమం

వేమటుఁ జిల్లినెయి నుచు విష్ణుమువెట్లు భరించును

క. అనినది రఘుపతి వారలఁ

గని మేకేమిటకి భయము క్రతువు లానర్పుం

తనఘ మునులార మదై

ప్రసక్తరమయల వధయెను నర్క ననిపల్కుట బాధ.

క. దగరతనుజ యొకాంతం

ఋన నాథుని తాద వంస్థ ములుమొగుడియి

ల్లను విన్నపమొనరించెద

మనవి యొకటి చిత్తం గింపు మా వ్రాసయెంకా!

క. ప్రతిపై కానకు పేంజె

సితితి మహారాజ యిది యిది తమగునేయం

రామ.

అర.

నితుజులఁ దునిమొద నని యా

నతి యిచ్చుట పొంస యిటులానఁగూరె యకటా!

క. అనినన్ మంచస్థితవద

ననలనుడై దశ శతాంగ వరనా యకనం

తనుఁ డిట్లను నృపులకుదు

ధ్వజశిక్షయు సుజన రక్ష చనదేవేయక తరుణి!

క. క్షత్రియ వంశాద్భవలకుఁ

బాత్రంబని శ్రుతులఁ జెప్పఁబడె నిటుమేమా

ప్రేమములం దునుముట శత

పత్రిక్షణ పరమప్రదీపి గాదే. ధర్మ

క. అవనీనందన తనప్రియు

నివచనముల కలరి యుండె నెమ్మదిగానం

తవిరాధుఁ దునిర్జరబృం

దవిరొధుఁడు గాధరానీష తామలమ్మండై

ఉ. సీతను చంకఁబెట్టిరఘుకౌరుప్రింశుమనంబు దా యుజ్జ

ద్యోతకువెచ్చిరుండు పురుషూతుడవింబవివేతఁద్రుఱిన

జ్ఞాతకాతకేంతి తన వంశమునన్ దరియింబదేవతా

తలతముమెచ్చఁ ద్రుంశను విరాధుశిరంబు ధరాస్థ విభవన్.

క. ఓ తండు జ్వల ముంఁగెనెకాని విమనారూఢుడై యొగ్గు

రామ.

అర.

నీతా రామనుజాశ్చరామ. . . . . నేను నిన్నాళ్లుకు

ధూతాఘట్రచయమందైనాతితివిజేంబ్రుంగాల్పిగఁదొయెదన్
నాతప్పుకీక్షమియింనుమంనుఁజినగంధర్వంబుసప్రతితాన్.

క. ఘనుఁదగుసుతీర్థమౌనిం

గనిమందనమూరింపగారవమునచో
వనలాతంబిచ్చినదై

కెనిమోదమయెందెఁదపనకులమణియనబడి.

ని. ఇదిచతుష్ట్రకాధాన్యమెన్నరామ
రససుధార్థమనియెదిరమృతమగున
రల్లకాండపరింబునరప్రచటికి
భక్తసంపదలారామభక్తుఁడొసఁగు

పంచత్రింశాధాన్యము:

క. త్రింశమలాశరణచితిజ

ఘూతసహస్రకరశిరఃకూమలతరనా
శీతకువిశలక్షణకా

వాతమనీయచరణకవికాండాదరణా!

ని. అవధరింపుముగొంపాలయింబితగుణ
జూలవెలివెయ్యెరొడ్డిలవేల

రామ.

అర.

నయి నుఁ గని చెప్పవే తదనంతరమున
 నేమి గావించె శ్రీరఘురామవిభూతు.
 శాదేవ, యెట్టి సుచిత్రవేదా వెవియరా
 దేనీ గుణవ్రాతముక
 వైవారం బులి రాజుడైన వశముఁ జూచి
 కావింప భూవింపఁజ్ఞ
 ద్భవం చెప్పుడు రామదేవుని బరి
 త్రంబాల కించంగ నెలా
 వెలూ వేత్తంబుడు ధన్వంతరాలపు గడే
 యుత్పల్ల పక్షేక్షణా!

౩. అని వేదాక్షుఁడు రామ
 వినవే రామక్షితి తల విభు మెళి మహా
 వనముల లోపలఁ దిరుగుచుఁ
 జని చని యెంతయు నగ స్త్రీ సంయమిగాంచెన్
 మ కని యెన్ మౌని ౩ వందలనంబు వేసగం
 గావింప నా కోర్కెనిం
 బినరా భీకునిఁ జూచి చిత్రమున రా
 జీవాత్ముఁ దిబ్బంగిఁ దు
 చ్చ నిశాట ప్రచయంబులును నిమియం

రామ.

లం

జింబారి ము జాన్సీవీరా
 కనులం యెలవను ముశ్శుకయ్యెననియం
 చత్రుజ్ఞ నరావింశ్రుచుక్
 ప. ఇతఃకు పరావరంబులక

భీక్షురూపవ్యయం దప్రమేయం ద
 మృతుండు పురాణ పూరుషుండు

జుండు మలుం దభవుండు భవ్యుండు
 ప్రతిమం దనం దుం దా భ్యుండు ప

రప్రభుండు దిశుండు విశ్వేశ్వర కా
 కృతుండు యజ్ఞేశ్వరముని

సత్యమం దాత్మను తింసె నెంతయన్

క. రా ఘం వుం దతి భ య నాకుగ

లాఘం వుం దట్టి విం దకులల లామం దువెలవు

త్రోఘం దావయం దు నిలాం

తా ఘం విరామం దు నిలాం నాకుం భుజు లాన్

త. విశ్వమింద్రుండు తెల్ల విం దునిభవ

త్విజ్ఞాన తిలక కట్టు స

ప్రొక్కండు బ్రతు నం బుచె నణగెన

ట్లు పాప సంఘంబుల

రామ.

అర

త్రోవ్ ర్నం యులు నల్ల నెమ్మదిననీ
 యొక్కం బ్రసంగింప వం
 సొత్తజ్ఞానధురణ కుంభజయగన
 స్త్రోగ్గ జగత్పావనా
 ములనుచుడి రామూడనేకలంసులనగ
 స్తోభిష్ట సస్కానినా
 ధుని వేమాలు నుచింపనాతడచిసం
 తావంత్తుడై రాజిపు
 (త్ర) న వాంభోరుహనెత్తనివిటులభా
 ర్హరత్నముడిదమ్ముడుడి
 వెనువెంటంజి నుదేర రాకతెలియుడి
 పృత్యంత వయం జై పృవో
 నీ విన వల్యు మెనిద్రునకలపటదశ
 రథునకేమొకనల్పరముతనల్యుల
 ముదయింప మాతంత్ర ముదమునబట్టంబు
 నన్యుల గట్టదలంబు బిన్నతల్లి
 యగుకైత నపత్యుకబిషేకమొనరింబ
 వనవయనకగ్రజుననుపుమంచు
 వరమువేదినరాజువనసంబుదేవుక

రామ.

అం.

హస్తాక వత్సుడు భార్యయునెమ్మిమీట

పెంట సేతేర జడలును విమల భూట

నారజీరలు దాల్చి చెన్నాక మెని

సేవ గావింపవచ్చుటి చిత్త మిప్పుడు

నినుగ నుంగని ను వరళి యెంతనిమలము

కా. రామా సర్వ గుణాభిరామ నినును

తలమాని బృందారక

సోమం బూత్తు భజంప వరరికెట్టె

సూర్యాస్థాయం మెప్పున

బద్ధి మత్తు ద్విప గామి నీరమలునం

కంబంబు జన్మించినా

వీరయాత్రిం ధరియించి యుండుఁ జుమి లూట

విండుడి మచియూత్తులాడి

మ. గురు వచన ప్రసన్న సమ

కూర్చి దలంచి యునీవు సర్వరా

జరమ యడెంత లుంబు మృద

దూర్జ ములగానఁ దిరస్కరించి ము

ష్టర నికరంబు నుండునిమి

సజ్జ కరక్షణఁ జేయవచ్చు తొ

రామ.

అర.

శరవర వంశజాయనియ

గస్తుండు ప్రస్తుతి చేసి యంతయు

క. అందు విం దానరింగి బాణములు ది

వ్యాస్తాసనం బిట్టినది

సెందులి మెదిలి మ్రొక్కి యచ్చటను వ

త్తొందు మదాంధాసుర

కెలించు స్వామి ర మాంకు జాతవసుధ

కన్సమణి కామి భం

జించెడి వ్యాప్తము పోరు దాసిన శునా

సేరాదులది ముప్పొడి.

క. అంత రామరసామృత

మందు రామాయ బంబి నాన్వయునికధిక

పంచ త్రిం శౌధాన్యము లు ?

కాంచ నపట యది యునగు జగత్పావనము.

షట్ త్రిం శౌధాన్యము.

క. శ్రీమదజాంతోదరసు

తల్లి మన వెలుం దరమ దాంధాదర నిద్వేరి

సోద్ర మా నిలకా కాదర

రామ.

అర

శ్లోమల శ్లోమల శరీర సద్గుణంవహా!

శ్లోమల ధవం యవధరింపు యుమలధవాస్

మృత్యు మృత్యుర సుధానిభ సూక్ష్మయవిన

నలరి శివ తయవా తనె ట్లబరింకె.

పంప వత్తి యందు త్రిరామ భక్తప్రదన

క. పంప వదనుడు గారెం

గారెం వచించం దుదంగె గారెం తస్మంధా

పంప వత్తి నాగుట ల్లాన

రింపు మనుషు నాన త్తె ప్రయ సహజుని తాడి
మమనమబ్బె వని యిం ప యుక్తముగని

రాయణంబు గావించవే

యను జూ, పత్ర కుటిర వెయ్యతుని రా

మా భీష్మయందానతి

జ్ఞిన బిత్తం బని యుక్త యుజ్జ గానుచుడి

జ్ఞెసెడి సుమితల త్తనం

దనుఁ డట్లుంగని జూనకేరమబ్బుఁదా

నందంబునం జెందఁగాడి

కా. పంప వత్తి వ నంబున గృ పామలి రింము దుతాదఁబుట్టులు

జంబులనే త్రు గాల్చుముని నంబులు వత్తువ వెయందగా

రామ.

అర.

శించెను పుష్పదండంబులకు శేకయ బారు పరావరణముల
ప్రసవితరీకా కిల యువ ప్రయగ్ని యువదేవలంగరంగ

3. ~~క్షమ నది పుష్పదండంబులకు శేకయ బారు పరావరణముల
యము యము నరంభ సృష్టయ నది పరావరణముల
నమన సృష్టయ పరావరణముల
విమల కమల పత్రనేత్ర విమల కమల పత్రనేత్ర
సృష్టయ నది పుష్పదండంబులకు శేకయ బారు పరావరణముల~~

ఉ పత్తిరి నట్లు లోన నవమకజ పత్ర వికలనేత్ర లో
బిత్తుము రంజిలంగ నృప శేఖరుడుండు నటాటాపక్షిరా
జిత్రణ నేగుడెని కమలాప మలంబుది నంధ్రుగణంబురా
జౌత్తుమ, రాఘవేశ్వర పయోరుహ నేత్ర యటంబు నిట్లనన్
మ. మిథిలాభీత నుదేక నేను సఖుడొ మృదుత్రిక సూర్యసా
రధి పుత్రుండ జటా యువంతు ననుగారం మార గానీనుస
న్విధి నింగాభైదఁ గింకరుండు నగును కెలద బగజ్జుటచీ
పుదివిడి మి ముల జామసిచ్చట కృపావృష్టిని నుడినిల్చివే
మ అని నడి మంచి బవెరా విహంగవరణ

వస్తుట్లు నేనాత్మలా
నను బంధుత్వంబున వచ్చెదందనుకర

రామ.

అ

బ్రహ్మంబు సుఖారవి
 ప్రాణంబు దగు నును నానతి లస
 ద్బ్రహ్మంబు పద్మేక్షణం
 దు నిలిపె క్షీర రక్షణుం దితనతం
 డుంబు యె నారితినీ

క. లింతి రావలు చెట్టెలు
 జుంతయి దగు సుష్టునాటి చని కని కరుణా
 స్వామిని సుందర నూతన
 కంఠ జగ మ్రోవ నాంగుగ మద భ్రాంకుని
 మ. కనిజై వాత్సుక జాగి బలారి సుతుఁడా
 కంజాత బాణుండా యా
 తని మోముం దవల నందముని మెగదన
 ద్దంబు దుజిరిదు బింబంబుకా
 తన భూతి కర్మ లలాట వయల నూబగుతా
 ని చ్ఛాసన త్రివిశూ
 తన చంద్రుల ప్రతిగా యె కింత నగుమ
 క్షీంబు గ జారాతికొ
 ముల నునుం జేరె గ వచ్చి మార్చి నాని
 యిప్సంత లావర్ణిని

రామ.

అర

ల న రేంద్రుల, క నుఁ గాన్మయంబునె విరా

శం బెత్తె భావంబులు

నను న క్షోణిఁటఁ జేర్చి యెలుకానుమ

స్మృ జూనకదేవి న

కృతి మొమ్మొప్పఁగ నన్వినన్ గనవిప్రుం

గంజూవ సావిత్రియున్.

క. అత్తలుషవృథలు రత్తసి

మంతుఁడెల్లలు గణియ నదియ మెట్టి యనుచున్

గ్రమ్మన బురు మెఱులకరి

ది క్షేచ్ఛరు వేరటంబు దినతనెత్తెన్.

క. ఏమీ చెప్పుగదేవం

దేమిత్రియ టంచు నలుగఁదేమో నన్నున్

బంతుకర గర్భుఁడనను

త్రా ముంజూ ఇన్ముఁడనీదు రమున వధింతున్

క. బెదియవి విశ్రాంత్యతిగన

పలు పట పట గాఢివి మండి పడి యెప్పుడైన

స్మృలు గానఁ మచెపుమా కం

తలు గణియనుచు వారి నమలనామార్తణున్.

క. ప్రితుఁడు రవిమల దశరథ

రామ.

లక.

భూతలపతి నందనుడత పాలఁబియ్య ననుజుం
డే తోరఁ బంచవటలూ

బ్యాతిన నున్నాడతన్మృదుఁడుగ్రముతాన్

క. త్రికిరుని దూషణునింబిలి

చి కరధనుః పంజులగుచు శిశ్రుమునఁ గజా
క్షీకతాంగ పదాతులతో

తనరధ నందనుని మీద చళమొత్తవేదె

క. అని గాబ్బిన బరదైత్తుడు

తనగబ్బి తుటంబుతోఁగదవిదాన్లు

తనసైన్యకుళగని యాదె

మనమీదికి వచ్చెరిపునవరాజుంబనఘా!

క. అంచుడి రాఘవవీరుడు

చంద్రుని పున నికాతకరచయవలుగి

వియ పరిపంథులను ఇం

దింబె ననకులను నింగి నిర్జరుకెజ్జె

క. పేరుగల మంత్ర వీరుల

ధూరాజు యెంపల్లి మనిమె గాత్రములుసునా

సీరుఁడు ప్రయందసి తపవి

ధారలచేఁ బ్రంచుమాధ్విదధ్ధులుఁ గినుకె

రామ.

అర.

3. కంఠీరవంబు కరిని వి

లుంఠన మొనరిం చు మాడ్చి లాగక పతి మహా

మంత్రాశుగముల మామలు

కంఠవల దెగటార్చి మేనకావరపు త్రి! -

క. విను నిను నెడ నీలినను

దును మత పో నీనలుండు మర్మలులు (చి) కిర

స్మృతి నినకుల జనవంబులు

సుని శివ కరమేసి మర్చి సురలును చింపన్

క. బిరకర ముక్తా శుగములు

బిరకర ముక్తా శుగములు చూడె వది నృపకై

బిరుదు వనదంబు వనము

మొఱియంగ విదళించె చిత్త నీరజ వదనం!

క. విరధుండై వంఠవద

కరధుని కౌతుకుపయరాని కాశాస్త్రముచే

తరతనపు యా విధి కవయసల

శిరము భరం బుడవదించె శివాశ్రమము

క. అంతసంరలు సంతానల

తాతంబులు గురిసి రుతుని తాతానంద

స్థాని మలగును జనకసుతా

రామ

అర.

కాంతునైత నపురానికేరము నటంపడి

3. రామ వనిశకతులము

రామ మునియగు వసుంధరానందనజుడ
దామర బిల్వమహిమ

రామ మనితగతుల వాఙ్మయమునందె నాజీ

3. ఇది సుప్రసంగిభాగ్యం

మృతకరణజరస సుధా సముద్ర మమంబున
సదమల తర రామాయణ

కథ చదివిన జనుల కబ్బు కల్పానంబున.

సప్తతింశాభాగ్యంబులు.

3. శ్రీకంబువ్రాతరవారి

తాకన వరకయన సన్న తాగరివారి

శ్రీకర తియ్యనలునకే

పొంకరణి వంసుదేవ పంకజనాభా

3. శ్రీమందరాగధరల

శ్రీమందర వ్రాతాణి వ్రాతయ మసా

మీ మంద వరసయ కలం

తామందర నందగరు తమయ గాణింకల.

రామ.

এস.

నిలివళింపుము కృష్ణావరము, రాంబడి

రం ౩ రం మూయం య కృత్యం సురం ౩

సుజన భవ ఫల ప్రద విజయ వంశ

మీమన దేశము జగత్తెలుగులు

ಹಿ ಟ್ಟುನಿ ವಬಿಂಚೆ ಸುಕ್ಕಿಣಿ ವ್ರಾಕ ಯ ಲಾಣಿ.

మ.పాదియింతుని వినివేయి పర్వరఘునా.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ (೫) ಹಂ ರಾಮ ಭ

(బి) పరిశ్రాంశాలు సంతకంయిస్తున్న

పర్వస్వామి ము బాద్మిమర

(ప్ర)కయ స్వామి తమ లాగు నిర్భయమైన

ಶ್ರೀ ೧೪೦೦೦೦ ತಾಂ ಪಾಠಮಂ

తం న రింబెడి ర స్థువం శ రం ముండు చి ని

యధాతా సురనామిష్యుతై.

గి. కూర్చుంటూ పని రెండు జాతుల మధ్య

ಭೌತದ ಲಿಂಗವು ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿರುಕು ಪಾಡಿತು

విక్రమం మన మువిద్యుల విక్రమం

నేర్చు చెప్పించు డాంగె డాని ఘ్నలనుము

ಕ. ನೌನು ಭವ ವಾಸ್ತವದರಿ ನನ

నా నా సొంతం తమలు గా వింటే ను న

రామ

రా

నర్మనర నంధుడు పంచవత్తి

తీనం మాటవిని నిష్ప్రణయము నకాసాన్

కేరం నుడు దశరథ పుత్రుడు

రామయు సోదరుడు వెంబరాబం పవతున్

తామ సలగున్నారంటే

నోమని వర్జితు నచని వర్మ దయె శ్చక్రిని

క. ఆ శక్తి నై న వదనము

మొందుకల నేలువాడు నారనారతెన్ను

వారా విభవము విందును

మీనిలుకడకు లటంబు మెచ్చుచి నారాన్

క. భాషా జాని సమస్తరత్నములను

సలభ జ్ఞమేపారంగా

జేయూవా రూప వెలునర్చె నేమి తపనీ

యొద్దన్ జ్ఞుల బాగుయిన

కేసుండైనను నాలదెన్న మునులా

మేలా వతిని వల్చిన

మంష యా సవిలాస భాసుర నుభా

జ్ఞుని నంతటి ముచ్చి

క. నవనములు నయనములు

రామ.

రిశ.

నది నమలబి బిమలమయ మనవయన నుడురరా
నెలగని యనుకాంతని వ

స్థలగని శక్తింబెయ్యె నెలఁతలువిప్పి.

గ. లిట్టి భువనమోహనాంగిక ప్రజ్ఞతై
జ్జలజ సంభవుండు సంఘటించె
వరనవంధువలసిని మంగనిగాఁ గారగండు
వనికాలతాంగి దానకేంద్ర!

న. భరతుఁడు దాజ్ఞమియ్యిక పృ
పెంరకిరతుండయిపొవ్వుటన్నద
వృక్షమల న సంఘమూని మెయి
బలాదిద పూసి జితకథరించిపూ
కర కరి పుంధరీక వారిజు
నిధి యుతా ఓవులందు మోని యై
తెరవయిఁ దాదా బుట్టువరు
తెరగ వేసరుమన్న వాఁతగిడి

క. శ్రీచంపల లోచనచే
మోచంప... మూచరించి మోడైమూచ
యూచాతురీ మరయఁగనీ
వేచందంబుననునైన నింకరాచి.

- క. అని చుట్టినా వి యూనం
 వన చక్రద్రవంబు దెలుప ద కముఖుడమ్మా
 నినిపై మోనంతు మనమునఁ
 జెనఁగాన మారణియూ తున్న వి తితికిఁజనియెడి
- క. ఏ తెంబున వృత్తాంతము
 నా తనీ వేగను వూరింతు నంగారి టునడి
 మూతుల చకరధుని తనలా
 నామం దను రాము దొవరత్తఁ దనంబున్
- క. విస్తృష్టత ముంది యు మది
 వ ప్రైలగని యైన జనకవరనందనై
 నున్నది బ్రాహ్మమూ మూనా
 విస్తృత మూరించి తరని వై కుంభాక్షమనన్
 కావూరియం తిదియెమి నోదలపు జం

బ్రచ్చి త్తిరొంభిచినం

గారూధం ఇ సుమంత వేడు పరరా

కావరద్ర బంబా స్పై

మేరా నీకును మునసంబునను గాని

వింసడిరఘు గతిమని

సెట్టిగాదార మవద్రా వావమ లవరా

హామ.

08.

శక్యంబై వర్జిపంగడి

హా రామయఁడు సర్వకామవత్

రాతల నాథ సవయావంగాత్ర సు

తలముఁడు భాను మజ్జుల సు

భాషున పుష్పాదిసాము తారిగ

శ్యామయఁడు సర్వ కర్మమృదు స

సత్కర్మచాసలాధామయఁడు త్సేషు

సర్వమ విరామయఁడు భూభవ

భూభవంబు సన్నతనామయఁడు

మ. అని మారణయఁడు పల్లనల్లగానినా

కారంతి వీరేంద్రకల్ల

జ్ఞానఁగాఁ గ్రామ్యురఁ బల్కితేనికమచీ

యసార్థర కాతానిచే

తను ఇంద్రియమున

చ.

మృది జింబారఘురామయచేత ననుకూం

మడిభైఁది వేడై తగడి

క. క్షేమ సమంత్రంశూర్వా

యమ విమలారాజ్యకాంక్ష నతిచిత్రకురం

రామ

ఆ.

గమ్యగం మా లోమఁడు రా

కమవిత నుకొ జాల మరుకొ వనచేలా!

—
అట్లు తొం పొందసీలు య.

క. త్రివైకుంఠ నోకొతన

దైవ గతిమ బి వయరాజన్ కనవ వంకరణ

కంవన సజ్జన సముదయ

పెంవన గా వేలకృష్ణ సంతోజ నంబా

గి. మిత్ర గింపు నుల తేవ రాజిత మతోధ

రాలంబు దు పక్తై నోవరె నైలరాజ

బాలా గ నూ గాని త్రిరామ భద్రుకథలు

మ. కపట బ్రతివ్వులు (తొయ మామవెనుక)

కామంధుడై పోవుచు

విపులాజా

వారం మొనర్చునని మ

బ్రతికకొనన్ గబ్బ

తిపుఁగొంప వచ్చి సమీప కదళి

శ్రీకృష్ణ లూకానెనం

తపయోజా తద కాక్షి నీ వపువుగా

రామ

అర.

అది సుందరముగ గాని యును.

ఉ. రంగు మెలు వస్త్రములు

రంగముఁ జింఘన దంతుకాంచునీ

తాంగన సేత్రపద్మముల క్రొవ్వి

కేళిముగాఁ గనుపింప వేళమీ

అంగన వెలెఱునా ధూడగు

రామ మహా విభూతిబింబిన

స్యంగరులెరింగి యామృతము

సుంగడు నేర్పునఁ బట్టి యాహ్వాని.

ఉ. రామ నవేదాదతు తజీల

రాజితపుబ్బి గుణిం వ్రతుండు వ్రా

తర్కమర సంఘనంబు నిది

తన వమా యుటంబెఱిగి దా

నిమి మ ద్రు జన్మనమి నేలము

నేలము బట్టి యెసంగుమా యుగ

మేమి కురంగముంగలదె

యా మదిరెఱునల నమ్మవచ్చునె.

క. రామలవకుడి రఘువంశులు

లవమలవకుడి ద్రుక్తి పద్మలక్ష్మణులు దనలగు

రామ.

లి

దీమంయ యునై^{త్ర}రఘునా

రా మం యునైకలదే కనకకు రంగంబలలగా

గీ బిన్న నన్ను నన్ను శ్రీరామ సంక్రమ

మచ్చై కంటి చాలవలు బ్రిట పతి

మృగవలుఁ బట్టి తనకు నిష్కృనిననువేదె

గాన దెతు నను మజిక్కిణము లాన

క. తనరకుగ పంచి యైపున

తన ప కులూ మ మృగవలుఁ బట్టి తె తునకంబు

చన వెను వెంటి ను నదిచె

తను బడి పడ నచ్చె చాలవచ్చిన కరిగె

క. వెనుకను జని చని రాఘవు

తను కౌదె నిది దనుజ మూయి యని తనబిత్తం

మునఁ గంబన సారంగవలు

దనరె ము నా నంబు ప్రేసి తరవైఁ గూర్చె

గీ. లక్ష్మణా, యని మృగముఁ గులంగఁ దక్ష

ణమున కర రా దశీత కర్ణములకును

నోట నిది యేమెయి యందు మనంబునం మ

దల్లి చింపును రామ పాదరుని కనియె

క. త్రిది యేమి లక్ష్మణా యని

రామ.

అర్.

రేండు నా క్ర వణమున బుడియె రూఢి కరిమనా
వ్రాత యెఁకుని కావనిసె

తదా సఁ గు పేరి ప్రింసె నాక దాసోమి త్రి !

మ. వినవే, జానకి రామభూవిభూఁడుని

కృష్ణభూతు యం శీకృతా

జని తణాంతా గ్ర మధంధ్ర శ్రీప లంకునా

సీరా కి వంకేంద్ర యటా

ధు న తార ఘోర జజ కంకర త్రిదశనా

ధృటి నీశ్ర సామంసభూ

జన నా ధృటి వేద సురవర సేయూ కగు సో

స్థాపితంబు లగి నెన్నుకడి

క. సోమి త్రి తణాద జనశ

కృష్ణమండలి పుత్రి పలుకు సైఁపవిప్రదునా

కామరూప వేగను జను

మా మే యన్యక దకనిన మణియొక్క నవఁడుడి.

శ. . . . . లను మరవించిన

మహిమ త కాపిం స నీకు మత మెఱుగు మతే

మహానా పరుండ విఁక ని

వృతర వకాన మ్మంగర యెంబు సు గినుకడి.

దమ

అర్.

వచ్చిన వలుకులు చెవులకు

మొలుకుల త్రిలూ దేహం వనియె భూవందనకు

బలుమటు మ్రొక్కును లక్ష్మణుల

తలరగ తమ్ముయన్లు వనిన యామార్గమున

క. క్షమ నష్టత్రొశూడాన్

యమిదివిహినకాంత రాధువారిక్షరము

త్రొముల తామయమోమమ్మ

గముల మనిమినతధవదివిన గలుగు శుభంబుక.

నన త్రొశూడాన్యయము —

క. శ్రీకృష్ణ యాదవాన్వయ

పెంకారి ప్రాముఖ్య వినుత పెంపన్వయల

క్షేకమలాక్షి వ్రాస్తా

జీవాంత పంచరీక కీలంమదనం!

గ. లివధరింపుము దేవ, కీవాశ్రుజూత

గాంధి యల్లని వనియెల బంధముఖుల

పార్థివీవిను నిశ్చల భూవమలర

సరస గుణసంధు శ్రీరామపంధు కథలు

క. తిలక లక్ష్మణుడెడయ

రామ.

అర

జింతం జనఁ గాంచి సంత నిందితకాస్మం

తంతః కరణంబున వారి

జింతన చేయుచును వచ్చెడి సుతకము

మ. ఒక వృద్ధుడై విధాన వారిటనుకా

సుష్టాకు ముడి నిచ్చి

తకటాక్షంబున వారిఁ గన్గొని పవి

త్ర స్యాంతుఁ దార్పింతు

నిఁ బూజించిన త్రేయ మజ్జుననుచు

దం దాన నూకొంచి వ

చ్చితరాక్షింబులు మొత్తి నిల్వినతఁదా

శిరచ్ఛేద మురజేయుచు

ఉ. ఎవ్వరి తానవపు తర

కేక్షణ వీలుబుధులన మేమి నా

విష్వస భూమి యందుఁ బని

యేక్షుకా యెంతఁ గ నిల్వఁ జెప్పుమా

నిష్కరిలంగ మాతిపుడు

నొక భస్మము నిండు నన్ననా

జిప్సని బెట్టఁ జూరెదన

పందము దాముని పందమంతయు

రామ.

అర.

ని. జి నకరాజిమమారి కను నీత యనువేరఁ

బరనును నుండు నా వెలెణవిభాడు

దకర నరాజిను దనుడు రా మఃజ్ఞుండు

గాధేయి మెరిసి విరాధదర్శ

దనవ బృంద దంతా వశకంఠీర

వము ధూత సంతమర్మమహాశూన

కాపుడు బుంధిత సవనబి న్నాపుడు కేలుకా

కేలుకా నందన పృథు కరాన

లుండ నుండు సమస్త భూంతులచేయ

నుండు కకృపలాశ్లాత నుండు కంఠు

కందుఁ దతి భూజి నేత్రుండు ఫల ననుండు

పావిత మునిద్రుఁడవఁడు తాపస వశేర్షి

ని. జి నకుని (ప్ర) తిజ్ఞుని బివ రా జ్ఞింబువైత

కాడుకున కాసంగి కానకు బిదలుదాల్చి

మెరియె వచ్చె శై కాడు నేను గాల్చి

ననును వసు యంప విని రావజూసురుండు.

క. నావృత్తాంతము వినుచి

లావణిఁ దెలియఁబడితెదఁ బు లస్సిత నుంజు

దోదిత్ర వసుని సుం నుఁద

రామ.

అర

రామ బలుల నను దేరి వాడ లంకా విజ్ఞుడదీ.

రా. సుత్ర ము వి ముతాకనార్జున

కృతినాథ పంక్షిప్త యు

కృత్ర ససం దన మిప్త శూలధర మ

ద్రుప్త్యులం శైలి తి

ద్రుప్త్యులం శైలి తి దన గ

ధర్మని రా ద్వి ముల

యత్రాం నా నా మ త్పురం బుపాగదీ

కృతినాథ పంక్షిప్త యు

రా. అతి సుమ మారి వీ విముల

నక్షత్ర యుద్ధాన వీ కలాలుల

కృతినాథ పంక్షిప్త యు

కృతినాథ పంక్షిప్త యు

కృతినాథ పంక్షిప్త యు

కృతినాథ పంక్షిప్త యు

కృతినాథ పంక్షిప్త యు

కృతినాథ పంక్షిప్త యు

కృతినాథ పంక్షిప్త యు

కృతినాథ పంక్షిప్త యు

రామ.

అర.

దైత్యుడు వదన సంగీతము

లంఘించునగుటాడు ముందు రనికము మెలిరిగి.

మనము జేకావచ్చు ప్రయంబు ముది వికస

నాచీక పతలక్షిణి

కను మానంబు కనెల శతం వింటునా

యంబిచ్చ వేనిల్లు వె

మృనురాగంబునా నౌగిలివచ్చురతిరా

జంజీక వంశువాంశు తే

ల్లను బిచ్చం గదె జాగు సేయ నికన

లా రాముని బుయ్యంబు!

ఉ. మోములు ప్రిప్తివైచి పరి

శ్రుత్తున మోరు వానెత్త్రయట్టున

రాముడు సర్వదా నవ విరాముడు

పావిత దేవయ్యక్ర సం

వల్ల ముందు కేళియంబు గని

తస్మిన్ రుచిని వచ్చినాడవిం

కెమనవచ్చు నిన్ను చెడు

మోతువు నీకును సరిభవించుగో.

క. కారణ వింటు విజయించెను

రామ.

లఱ

వారిజు నర్మములు నిరవధి మనకుల

శ్రీరాము బాణములచే

వేరరావ బి, కులముకు న దేవకి బిష్ణుని.

మ. కుమారిలాత్మా వినరా భవబ్జరములు

హైద్రాబాద్ కలలంగా

పటురహితులను నికర నిష్ఠుల కలి

వేంజూలుముం గాని నం

ఘటనరి బంబులు సంభావం తానరిచె

గాకు బ్జ ముక్తకుగ

భుటలాక్ష్మి వచ్చి తాళఫలము

నందాన బంధింపగ

క. అది గార కాదు పద్ధతి

సదమల గుణతమ వై న సాధులకును కాం

తదయూ నలు శిలంబులు

వదలుట యని జనక తనయవక్కానింప

క. కినుక వాని యింపు దనుజుడు

జనక సుతం బుట్టుకాయు వయస్సిన జని యె

తన రధముపై నినుం గ

గన మూర్ఖంబుల ననుమోరకలు పాత్రులు

రామ.

౯

౧. అత్తబిల్లితాంగ తత్తరంబున రామ

రామ రామ రామ రామ యనుచు

స్మరణ చేయ నరుణ సంభవృత్తై నజ

టా యు వద్ద వడి న జూ యు ధవలుల.

౨. రావణు కరిర కెల్లును శక్త భార

లు బుక జీటి న విం క్కితి యులుగ జూని

సంహరించెను జింధ్ర వర సంబు చేత

సేత మన వలున నచ్చిత పుత సుంద.

౩. అంతే దశ కేంతుం డ

క్రూతా తిలక మునఁ గాంబు గగన పథ మునన్

సంహరింపంబునఁ జనఁగా

నితకు మ వలుఁ దెచ్చి తివె విభేయను గాంబు.

౪. అంత బుద్ధ మూక మం దున సుగ్రీవ

ముఖ్య శ్రవు లఁ గాంచి వేగలతి తనకు

పైట పోలు గాంచి వారల మెల్లల తా

డవులు మంత గట్టి దన ర శైవ.

౫. శ్రీరామ నష్ట ము యమో

కారామ మునందు రావణ రుసురు దునిచెన్

కుమరని కూర నామా

తామ.

లర

వారములను కాపువెట్టి వారల జూడఁ

క. ఓకరెండు నెలలు వ

నిది యొద్ద యెన్నఁచి మీరు నేరుపుమఱి
మకరాంత కేశిలూసఁ

న్మకది యుఁ గావింపుఁడయి నుయవలయుండఁ

క. క్షమ ను నవత్రొకొద్దన్

యమకానన కండయందు నవనీజ నుబం

స్తిమంబుఁడు గెని పొయినకన్

యమ తాకర్పండు పత్తెనెంప కర్కకన్

క. ~~విమలశరీర తాళన~~

శ్రీమన్మదమే మారక

తామస మురదైక్షిపర్షితకతారకలక్ష్మ

క్షేమంనినిమణివర్

తామరస వివరకాస తాక జ్జ్ఞాన

గ. శ్రీష్టదేవ బ్రహ్మసింహుల పార్వతీ

దేవి తాడ ను జగత్తరతుఁడు వ

బంకుకథరఘుమల క్షేరుఁడు కనక

మృగము బ్రహ్మచర ను వర్జితము మనసు.

రామ.

అ

ఉ. దారవమాయ సూపెయని తమ్ముడు శిష్టిన నియ్యకైన నా
 వీనుల నాలకింపక వేలిత్రయరిత్రధరాంబున జయం
 తానను వేడినడి మృగముతా బరవెత్తి తిలక్కులంబు
 నీని నదంబు విందు మది నెంతదలంకిరా యేమి నేయదుడి.

క. . . . . తిలక్కును రా

మకళానిభి యుండి నునకమ బుడై యుండు
 సకల శుభాని కరుడు సుమి
 త్రుకుడును తనకంబులదిన వల్లదప తుమడి

ఉ. తమ్మునిజూచి రంమడుము

దంబున. . నక్కటాయిదే

మమ్మవి జూత నెక్కతె ము

హోట ని లానిది రంక నాదురా

దమ్మనల క్షణంబును.

నందము వీనుల విందు నామెనడి

జూమ్మనె నెన్నియం శులత్రు

జెరాధ యెలనర్చిన. . . పకడి

చ. నను కరిమొంకుం లంబనక

నందనపల్లిన నాలకింపదే

కనియె మువ్వ వచ్చుచును

రామ.

గా విని రా ఘృతదేహి బాహ్యునిగా
వనిత యటంబు గ్రుమ్మనను

పర్ణకు బీరముఁ జేరవచ్చు యెం
తు నగని పింఠమన్యు ధృతి

యూచి మనంబునఁజింత నెందుమున్నో.

క. అందం దుఁ దా ను ననుజుఁడు

సుందరి వెదకు మనుసెక్త బెరితు నువినతా

నందనసూనా ను జటాయువు

నిందగ నిర్జ్వల తనదు నెమ్మది మోనడి

కా. ఈ తం డెవ్వఁడా రక్క సిక్త తనుడై

యెమ్మాయ ను నబ్బడనం

గండ దబ్బి బ్రేమ లాలకింబు పవిత్రే

కా. కుచీ స్థ వం కాగ్రజీ

సేతా వ్రే జాని పాణి రంవలంబుగా

ల్లి

నామెం నాజి యె నర్చి వాడుతుననియెడి

నన్రింట్లు బురితింపుమడి

క. ఈ లూ నె యెమ్మ త్రముఁదని

పెంబుకర ఘన నంబుకుండు ప్రసూతి మునినడి

కాసఁగె నప్పు తలికృపతోడఁగి.

క. శ్రీరామ లక్ష్మణులు ఘోర

దారణ్యములందనొక మర సముద యుములం
దీరంబులందు జానకీ

నారాయణుని నైవేదిక ... నాత్మం దలచున్

క. కదళీపుష్పము, నాళీ

కదళాక్షిని ఇహుడు గనవు గదయూడవు నా
మదనాగమ నావిట మూ

మదనాగమ నయన గుప్తమూ తనల జూడఁ.

మ. పితమూ మంపిత వాణిఁ గన్గెనెడ జం

బీరం బజం బీరము

ల్లికుమంజూడవ వీరమంకనెడలూ

వైటొక్కినిం జూరు చం

పకమూ చంపక నాస కానెడె ద్విరె

భంబా ద్విరెడ ప్రభా

లక, నీక్షిపవె

కనెడ మూ

లావణ్య బింబాదరణి.

1. క పట వరకు కురంగము బట్ట తెమ్మంబు
 విధు ముందర నన్ను వేడవేల!
 స వి మూట చేకొని సోమిత్రివల వస్త్ర
 ధనురస్త్రములు పూని జ నేగవేలు
 కెనక మృగము నేర్పిందింప నదియింక
 లక్ష్మణుండు యను ము బల్లంగవేల?
 జి నక తనూజ యుండ్లని వినికరినవా
 క్రమలూరి యిక్కడ ని ననుపవేల!
 ననుమం దును ను సోదను తదవిలాస
 జెలవల తరువుల మూటు నవేదకి వేదకి
 జొంయ జొనన గొనక వరియింబు
 దపనకుల సొల్లవుండు మునుపదియింక.
2. బంధురమ దంధుండు బులను
 బంధుండైనట్టి యొక బంధుడు కరుణ
 సింధుల దొన వగణపతి
 పంధుల రాఘవుల బట్టి బాధ యెనునర్చి?
3. శ్రీకబంధుని దునిమి బాణికబంధు
 వంశస్థులంతట వాడు పూర్వంపుడనువు
 యొని భూపతి పులకు ప్రెక్కి భూతనూజ
 వారం విని యింబిచనియెను స్పృహమునకు.

౨. కబరి యుగ నేత పస్పిని ర

సెలె పలంబు లానంగి రాఘవ
విభవ నుత ప్రభావ యర

విందక కేక్షణ రామ బ్రహ్మ
తేబల విరాధి రత్న నిభ

శ్రామ యుగంబు నుతింబి క్షేత్ర గా
నుబనం కృపా త్మక తామ ను ఫల
నుంతు వానికి నిచ్చె నాకమ

౩. పంచన మను పంపెచ్చి

రెంవళ ముంజేరి యుని రూ క్షాంబువుల
భూవమలరంగ నుజ్జిన

మైదిగ తక్కిలైతి యా జిత సూక్ష్మ

౪. విమల బరీత తా కాద్య

యా మిది యారణ్యార్షి కాండ వార్ష ము తాద

క్షమ ను బతింబున విప్రుకు

భవలు లని కేవల సంగు రామ బ్రహ్మ పుష్ప

గద్య:- ఇది శ్రీమద్రామ కృష్ణ పాదారవింద మ
రంద పుష్పంధ యా పార్వతీ వరప్రసన్న బ్రతు గుప్త
లకేషర కాక్షప సుంతు గంధ బ సాగమ నాద

తద్వలన స్వయం పవిత్ర నరసింహం తం సామాన్య
 పుత్ర గురవయినామధేయ ప్రణితం బైనరామర
 సామ్యత సింధు రామం అంబు నర దత్తకృత
 సంపూర్ణము

==

రం మ ర సెం మృత సింధు

రం మూ యుణాన

కి. ప్రిందరకాండము.

ప క తా శానీధ్వనియము:

శా. శ్రీ గాన పాఠ కృపాపాఠ సి త రం

జీవాక్ష నభ్యక్ష రం

ప్రేగా గార న గాం సదా ప్రణాద హం

సంజ్ఞాని బద్ధియ్యూజా

నా గా భీకర యాన సద్గుణ నిధా

నావై న తోయ భూభా

యోగి సోమ ప్రపదాంబుజా యురు శుభా

యలుగలంకు కాగితి ప్రభా.

గీ. లివధరింపుము కంస సంహార దేవ,

కీ కుమార యుజోనిధి కృష్ణ దేవ

రం మ పం వప్రభు నివరి తము లుభ్యూహు

వినుత గుణ యు మ గాంబి యుల్లసి ముంబె

మ వి న నా భాన్ద్రయ్యువై నరంభు వవిభూత్

దేవీప్రమోద ప్రభుత్

రామ

కీర్తన

దనరణి వరస్తమయలని వసుభిక్షి శ

స్త్రీవారి తమయన్ గాల్చి యూ
ఘన పంపం తలచిన మిప వనవు

క్షయ్యయి. గుండ్లపాండ వా
రిని వీక్షించి మహాభయం బునసును

(గోవుండు భావంబులనీ)

గి. వానిపంపు నవచ్చిన వారు వీర

లించు పది వలతగా బర్హితామునకు

వెసపలాయనమె నరవిందమిద్ర

పుత్రుగ నుగ్రాని మారుతపుత్రుడపుడు.

ఉ. నెనుకవెషధారినయి

నిర్మలబుద్ధిని చెంతకేరితే

జూనిధు వెళ్ళిరూ యెవరి

సూనులూ యెచ్చటకేగువానిగా

బూనుకు మార, యెచ్చటకి వ

వచ్చు నవేతువు యెట్టి గానువచ్చు

గ్గాన సమిష్ట సర్వము వి

మర్మయెనెల్లిద కంఠమానుమి!

గి. | అనుచు మారుత వందనుం దరిగి వారి

రంఘు.

తేజములగుచోఁ జూచి యెంతోని యరిచి
 యుత్తయందునఁ జేంచి నారాయణాంక
 భువలని యెఱింగి యరిగె సద్భక్తిని
 మ. భీమరాజాభీములట్ల సర్వేశ్వరీ
 పెద్దెప్పుడు నామ మిం
 తెజగల్గె మహేష్వరయ్యగారు
 తిరువల్లి విత్తలకూర్
 భజ యంపడి నరమూలమునై నదనుకం
 పరి నర్పించి మొప్పని జతు
 యుజు సంకంబున నొకటి జననమై
 కలయించు సుమంత్రుని
 మ. కరమున మోర్చి మనముచూడడు జగ
 త్కళానిలలారా భవ
 పురణం జేయరువం దర్శనంబుననే మ
 తార్పించు సంతాపమున
 బరి కుద్ధంబును జేంచి యున్నది ప్రేమ
 భరవంబునది మీర వెళ
 వ్రేకు మీనామము వెచ్చియో తెలియగ
 వాత్సవ్యుని యం పో

రామ.

శ్లో.

శ్రీ. సామిరికి భానుకుల

గ్రామణి యగు నన్ననలవు నైకాని వనికెడి
సామిరి, యూలకింపుము

మామక వృత్తాంతములు సమస్తమటయ్యెడి

క. భామము మామకు న యెంద్రాన్

నామక పుట భేదనము నయకానిగుణ
సామిరియను మజ్జనకుండును

తామ్రనిభుండు పశరధాబ్ధి భానుండతమము

ఉ. భానుమదస్వయంబునిధి.

పర్వతకాథకుండుల్లియెరిసం

తానమువైత యుద్ధరము

నర్మిత్తమీయ కళాప్ర లంకెంగిడి

సూనుల నల్పరంగెయ

కేంనిధి యాగుణధామమురామను

జ్ఞాన నిధానుండౌభరతు

నన్నును శత్రునిశాంధనంబులయ్యెడి

క. శరీరామునికి గాధికు

మారుండు యాగంబుగాదు పది పోదధను
రథిరి యగుచు జనితాంత

తారిత్రీ వూరు లునరింపడి తానిం గూత్తెడి.

సీ. మురేనునమ మను న్మార్గణంబు ప్రయోగ

మొనరించి పడవైచె నువదిలుందు

మొలవరుఁ డైవట్ట సుబావరుఁడొకెంచిన

సితబాణమున వాని శిరము మును

గొధేయు యుగంబు గాబి యుపలాసి

లాజ్ఞంబు పదముచే లవని బాప

జనకాల యంబున శశిధరు నాపంబు

యను కలావర్జి సితను వరించె

రేణులకా సూను గర్భపరివరిరణంబుఁ

జేసెఁ గానాత్మి క్షయెంధన్ లగా బూ సురముగ

నుండే నంత దశస్సంధనంతి తనకి

వేర్క ము అంశరాధు నావింపఁ వలెఁబె

మ. వలఁపడి రెండవ భార్య కైక యితని

దష్టింబి సర్వక్షమ

వలయుం చేల మదీయ ప్రస్తునటచి

తా సంబురం వయసుచే

యలతిశిడి వేఁచిన నీయకాంచు నిజబా

ర్నామియకుడై వెంటనే

కొ అవంశాభను అనిరిగ వలెఁగూర్చెడి కొనాసురుడి

రామ.

కీర్తి.

3. తరప సుల బుద్ధ వేల్గి

బుద్ధులు ఘోరరాటపులను ప్రవరింపు మామె
మామనవణివిడినము

అవల సెకపర్వ శాల అగు నుండంగి!

గీ. కూర్చునివున్న రాముని సుదతి (మి)ంగ

యెలా వరకైనా చెప్పులును ముక్కు గణియి
నాహంవంబెనరించిరి. . . బుర

హంషకా (మి) శిరస్సులు దా దరి రాగ.

3. వారిం దునిమిన వరకు

సరిరంగ మల గదియ రాగ శరణాపదరుం

దైరాముల ము వట్టెద నని

ఘోరరాటవి కేరి మృగము, గూల్చి గ నదియిది

3. వరలక్ష్మణ, యున గాన

తొలగాలాక్షి యును భయ వృధయై యిది యె

యెలలక్ష్మణ, యని పంచెను

తంతుక నను నన్నును పథంబున బనగన్

కా. లింగి బంకి ముఖం దుబ్బాసుతనుమా

యం బ్రహ్మచారి కార్యదే

పంచండానియు నెప్పుకాంబు (జనంబు)

రామ.

శిష్యుఁ

క్షిప్తాక్షి యోగీయపు
సద్భక్తి, యంచ నే చిత్తినగీగనతి వా
తంతంబు నెందించెద

త్తంతావార్తల నూరు సంభవని చే
తదీంచు ను గ్రాటవిని.

క. చంపకగంధిని నన్నే
హింపుచు నెచ్చెట్ల గనక బిత్తంబునఁజిం
తింపుచు విను మేమిప్పడీ,
పంపెంతిరమున నున్నవారవటంచుడి.

త. మావృత్తంతం బిట్టిది
వీవె వృథా వచింప వేయన నతఁడుడి
దేవ, వరనుమ హరిజ్ఞుడను
గ్రీవుని మే నట్లుఁడండు కేసరి సుమాదణి.

కా. సుగ్రీవుం తపలారి సూనునకుడే
మండొచు నామిశ్నము

క గ్రావంబున నుండి యెప్పుడు భయం

త్తంపెత్తుతై యున్నవరా
దుగ్రాంకు ద్రిభువుండు తావక విభా
సానీర్నజ్జిల బర్హున

తామ.

కెప్పుం

ప్రసంగముల పట్టుట, జూరబి తెచ్చినాకొంతా
తిప్పిలి యిచ్చికులకి

క. అని కైలము మీదికిఁ గా
నును మంతులఁ గూది పోగి నుంగూని నేవ
బ్బినదనుక పోవనిల్చిమ
యనుచుకొని సన్నిధికి వచ్చి తనభువనితా!

మ. అమితవైరాగ్యభక్తి యుక్తుఁడగుచుకొని
సంవృత్తం గ దండ్రుజా
మము నుద్వీకృతి సాకజేసెను వరనూ
మంతుండు వారాదరి

చివర నుద్వీకృత భానుసూను నిటకుకొని
శిష్యుంబునం దాని తి

మృ మనోభిష్టము
మంజీతం సిద్ధింపగార్.

నీ. వంతు మంతుఁ జేతెంచి యినతనూజునిఁ గాంచి
వారు మహాబలుక వానిపంపు
వారని భయము భావమునఁ జెందిని వటు
గంభయో భాష్యనగర నిలయులు
తరతరంబు నందములు క్రితముల

క్షుణ్ణం లని రాజులచంద మెల్ల
 వనిపించి నినుఁ దాడుకాని రమ్మటంచును
 నెల విచ్చి రంచును దెలుపనతఁడు.

విని భయంబగు నాకు నామనవిగాను
 వివ్రుపం మొనరిచి రాజువీరులకును
 పర్యవేక్షింపంగవలె నంచుఁ దనరఁ బల్లి
 తొడితె మ్మిట మనసుమంత, దుష్టమంత.

క. మటలఁ జని మ్రొక్కి రవిజుఁడు
 వెలుచే నిటకు రాత కేసుచు వివ్రుప మొనరిం
 పరఘాత్తవంశరు లపు డి
 త్తలు వచ్చిరి యుశ్శమలకథరవరమునకున్.

క. పొరి యొనరించెనునమ

స్థైర్యంబులు రాముపాదకమలంబులకుఁ
 భీరుం డాకిర్యోదము
 గంధమునఁ జేసి యతనిఁ గొనికుఁ జేర్చెన్

క. శ్రీకరంబై నకిష్టిం

ధాకండమునందు నేక తాళంధర్మయం
 జితధ మదివిన వివ్రును
 వెల్లకటముగ రాఘవుఁడు కుభంబు లాసంగున్

రామ.

శ్లో.

జ్ఞాతయ తా శ్లో ధన్యాయము.

క. శ్రీకర యావ వసుల నా,
శీకవి భూ కర సర సల వి త స మ్మణ రత్న
తాకర వాత మన భీకర
నా కాశి పవై కి వార నందకు మారా;

గి. బ్రతు గింపుము దేవ, కిష్కింధ యునెది
కాండ యందున శ్రీ రామ కథలు క్షౌరము
వతి మనః పతి యగుపకు పతికిని రథు
పతి యువంశ్చ వి సు తా గాంబు గతి యుదిగిన.

క. సింధుర కాన వమధనూడు
గంధ జ్ఞాప గమ స్వస్థై న గారికి వినుపు
ష్టంధయ వేణి, యునికి
స్థింధా కాండ యునివేత్త జేపుండా వరైడి

క. ముంపుర దానవ వనశ్చ
బిష్టకున కనఘనవకును నీతాప వికేడి
నిష్టపటా మ్మన కని యెడి
పుష్కర మణి నందమందు ముకుళిత కరాడై.

ఉ. దేవరవార విందునరుశి

దేరుట మామక బాగు మీంచనం

రామ.

కవి.

గావశమం భవచ్చరణ

కంబ యు గం యుల పాత్ర ప్రదోషి తిన్
గావన పాతి బేబడినగాసి యి కేం తని విన్నవించు న
స్య విధి గా చెడెం బ గ ద

భీష్మ ర రామ నరేంద్ర కౌరా.

గీ. లిని న దకరధరంజనం దనుడు తనదు
చందము సమస్తం మెఱియింప సారి యుల
కించి విన్నవించు గుమను కేటవెలొచ్చి
తన విధము విన్నవించి నద యను గాంచి
క. మేము రవికులముల మురు

గృహ తనూ భవచ్చరణ వీవు గావన సఖ్యం
బంధుమందున మెనర్చిం

గామన కర్తృ బనుచు జగత్పతివయి

గీ. ప్రమదమున జేంచి వారెలా తమలు ధరమ
ధరమ సూనుడు రామ సంక్రమండు ప్రప్రభులు
వెలయు కై ఆటలు గురురంధరి వీరివెలొచ్చి
మధురభూతి ప్రజ్ఞలంబాచరింతు
క. ప్రభూతి మిలు తనదు స

రామ.

ఆత్మ.

మూర్ఖులలో కంటులందు నలరగ నున్న

వాళ్ళు స్థలం గ విభుతా

సఖ్యమయ గావించే రామ పండు.

నీ. రావలు రథముపై రాజు బంబానన

సారె కు వర రామ పండు యనుచు

వోడుచు కురుడు వీడు నర గాంధీవు

మనా దేశము మహా పశురాక్ష.

వచ్చి యాచెలు వేగ వదలంప వేయని

కన్నరు మున్నరుగా విలాప

మొనరించు కాయు (దా మె ప్ప).

పైట బెలుగు బింబి.

శుంధన మొనర్చి మూమోల (బాటవైచె

నివి గాయంబును శుంధనంబువుడు దెచ్చి

రాఘవుని చేతి కెచ్చిన నాథు నుండు

వర యునుచు సాక్షి పిలి యిట్లు లనియెనపుడు

ఉ. వరగజ యున, వర బలరు

వర నన, వర పిక వారి వర న జి

విగతి వచ్చు బాసి బారి

యించి వివేక సురెప్ప వెలయులగా

రామ.

కె.పి.సి.

నే గుణధామ రామ మది

నిల్పిగఁ జూచును నేమిసేమని

యెలాగవలె

మందులు గా నిపు డెట్లు లోర్చితాని!

బ. అనుచు ననేకభంగుల మ

వరీగుణధామముడౌ రామంఁ జాత్రుల

నను వగవంగ నా దుస్సమజి

నందన ముఖ్యులు నీవయ్యో, వివే

కేనిదివి యిట్లుబాధ పడ.

గాఁ దనునో యని ముజ్జగింపనం

దనె ధృతిఁ బూని యిట్లునియెఁ

దాపని గన్గొని సత్కృపాత్ముడై

కా వెంకటరాతి తనూభవుండు నిమియ

యొ ప్పట్టంబు నిప్పట్టంబు నడి

నీకుం గట్టుతు నివ్వయ్యంబు వినువా

ని నాధుంఁ దాకానిపువే

క్రికంతుండును వానికడ్డ పడినడి

బుత్తుంబులగా నమ్మ నడివే

లా కాకాత్తుబ్బి యంబు నానతి యుగా

రామ.

అ

కీర్తి

అని నమ్మకా తండనుడి

మ. విను మువ్వారికి పాకనైరి . .

వికుండు నీకంటలు

ఉనతం తొ బలమొనుఁ దంగు నొసఁచెక

దట్టం బుగా మున్ను నొ

మినినిం పొదిపయించు విన్నప మొన

బ్రంజెపు వే మాకుచి

జనన ప్రుత్రిలు నీరజాతమితనం

బాతా సమస్తంబునడి

క. విను మువ్వారి బలము పల్లె

బ్బిన నిది లాగు గుంకులిదియ పావ్విరిది లా

నను మునిగి యుచు తర్చు

మొనరిం పుచు వెస నుపక్రిమోదది లానడి .

క. స్నానము జేసి యు నీగం

భోనిది భోవనము లండు

జామెదరిచి తెలవారం

గాని యు నిరతంబు నాల్గు కడలకు విరుగుడి

క. తిరుగుచు నింకికే నిరికి మొ

గతవైచుచు నదియు మగుడి గ్రహవ-

ర దురా మూర్ఖము పైఁబడి
పరిగ్నా రా ఘోషక్షేపి పోలా!

క వావిప్రభావమవనిపుఁ

తానించి తపనతనూజ యతివిచ్ఛేదం

బోలా సంభవమయ్యెను

మీలా మి కలుగు పొప్పుతినవలయు

ని.వసుధేశ, వినువుక్షేవశూదను వాడొక

కా. . . . . దుర్గా వనమయన

కరుడొర నయ్యెను నావడు స్త్రీరూప

మైలున్న వాసవాబద్ధిప్రభు

మయనఁ దిరుగుచును బిచ్చాకవతినజూప

పంసబాణుని పోటి బాధకార్చి

జాలక యంత్రయి స్థలనష్టయంత్రక

తముచంద్ర వచననిరమయనకంఠ

మయననినుని శుక్లమయ వదంగ జననమైత

మిర్చరము మేమయ మమూగాంచి యెదమలజ్జ

బడి సకానిజ్జిగుర్ని తపముచేర్చి?

రామ.

కీర్తి

ర నలువ త్రు సన్న మై పవిత్రే -

నాడు కపర్జీ యుమా సమేతుడై
వలనుగ నిష్ప్రసంబునను

వారి గుహంబక కేళి మొలచయ్యుట
సలుప . . . నంఁదితియె

శిష్యులు పూను ఘటై వృద్ధులనిం
దుల కరుదెరు నంతటనె

తా య్యుట లయ్యె వరంబునంతునడి
డె ఇంచున నీవునుం దిరాగు

హే తువ నాడు విశ్రేణి వింకన ?
వైందులు మొంట దేహమున

యొప్పుగ నానతి యచ్చె నా కతా
నందుం తా దండకాదుధవ

నంబున నేమె చరియ్యునుండగా
నందను లట్లు

నంబున వేడుక చెందిల్లుతున్నది.

క పునిచెను కిష్కింధాపుర

మొసకుడి మమల కాదుకాంబులయ్యుత్తు
వను సుగ్రవుండునిగళ

నామ-

కవి

మున బుట్టిరి గాన నామమునెట్లెదనన్.

5. వాని యుని పేరునెట్లెదనన్.

గిరిగళిరమందు నతడు పరిదమిన కతనన్.

వారి వారి జంబులు నుద్దుడు

పా: జేయవట్టవలు గజ్జెనీ.

సి. దుందుబి నామనై త్సొందు మహాంధుడై

యని తనతో నానర్చును పొమాత్తి

దెంతకుఁ జని వానిఁ జీరిన నీతాంబు

నోఁజాల విను మల్ల నిర్భరైత్రు,

తనయుడు వాని యెంబను మవరి పరుండు

తలఁడు కిష్కింధ లగివల నతండు

బాబును నీతోను సమరంబు గావించ

ననిన నేవేగ మాయుత్తకడకు

వచ్చి పోరానరించంగ మచ్చరమున

వాని కడకాళ్లుకెండు నల మూని పట్టి

గిరిగిరను ద్రిప్పి వరఁడురు శిరముఁద్రుక్

గజ్జెనాక నూలు మూలులు కుతలమునను

న. తలుచుక రక్తంధారలు మతంగుని

తంగుని యొత్తు ముందుల నుద్దుడు

రామ.

కీర్తన.

ధర పరిపండి నందనాదు

దర్శి మూడై కను శాన కిష్టుతో
కరణి సునర్బి వాని ^{జల} తలశిందమువై పడు నేట నుంది యీ
గిరి పయి నెక్కినోని యని

కిన్దను శాప మొసంగె భూవరా!

౫. అది మొదటి గంతు పయి

నది విరాళి తనూ జులై క్షేత్రం
మది భయ మంకుఁబర్చివస... సూర తాక్త యిష్టుడు
నది ధరణి తలంబునఁగనంగ మనంబు నకళ్ళు వంబుగా
నదిగ పవన కెగిరి, గు

బ్రహ్మ, మఱి చింతనింపవే.

నీ మందు ఇచ్చెన్చుని తొర బుట్టువైనమా

యాని యానోవాఁడు భావమునను
కనిపించి వాని తాని పొరల బుద్ధివేయనర్చిబాలక వాఁడంతఁ జూల భయము
తొరపలా యానకు నవాదినె పరువెత్త

రామ.

కీర్తన

రక్తసుం తాత్కాలింబులొన
దురిన దాసోగి తురవెయికయెడు గం

వింబయు నంత వధించివైవ
తొలితము ప్రవహించంగఁ జూచినోను
వర్తయ మందు నుపద్రవం జేమిపుట్టు
సొంబలాసురవైరి తనూబుఁ జివ్రె

ననుచు దుఃఖించి కరముభయంబు నొంది.

క. అసురుఁ డిటు వచ్చునా యని

వెస నే పాషాణవెయికటి బలము పయ్యవై
చిసదనమున కేతెలితి

రసికాంబిత గుణకలాప, రాఘవభూపం !

వ. అని యనుటయు:

క. ఇది ద్వైతాకాంక్షాయము

సదమలగుణ సాంధ్ర రామసంధ్రవిభుని తా
నుదినప తనూభుఁడను

బ్రీడితంబుగఁ జొప్పి నట్టి ప్రవృత్తంతంబు

రామ.

కీర్తన.

త్రేతా శాంతాద్వయము.

క. త్రివిగరాజు భజితకతి

కేటరముని నిజిల విశ్వస్థుడు భగవత్
వైఖాన్యత పద సరసిజ

యరామడల మణి నిభాభ యంబులునానాం!

గ. అవధరింతు ప్రప్త యానక మందుభ

వరకు మార, కేళవా, భద్రాండు

గిరిజితా వనితా వరలఁ గిష్టింధాక్షి

ధాన కాండ సత్కథా విధంబు

క. ఎట్టి దనిన వినురతనవలు

పట్టి తరణి వంతురామ భక్తి విభునితా

నిట్టులనుడి గిష్టింధా

పట్టణమున కేను వచ్చి పల్లవి దివ్యుడి?

క. సువివులు పుట శైవనమున జన

నిరయంబులు నమ్మ నెమ్మిది రాజుడితో

యూచుగాలు వఁగ నేచావెం

ప్రభు నుంబని యుంధ లాన ప్రభువంశ తబ్బుడన్

క. బంగల్ప విరివకె త్తనుక

స్మృంగవలాన రింబు కాలన నుం గని తారా

రామ.

కీర్తి.

యం నను . . . వారిం

పెంజంట వయగం నికేమి చెప్పుడు భూవం!

ఉ. ఇప్పుడు ముక్తముకమునకేను భయంబున బాణి వచ్చితి
గప్పుర గంధి యేరువసు

నైకానె నాడు మహాక్రియేమి నే
దేవుడు నింత రాజ్నియను
చేతిలుగావ్చి యింట నందు (గద)

కెప్పుల నిశ్చలరాజు వం

తిప్రభు (దేవు) ప్రపంచ సన్నిధి

కా. ఏలా రెండన ముందరించెన వయో

యేని నీ తలంబునుకం

పెంజంటమున (నాంబి సేయించునురా

జ్ఞిస్తామిని నమ్ము మ

కావీడి ముందుక రా ప ముకం వికి

జ్ఞానాన్ని జ్ఞానాన్నిచేచున్న మే

నేలంబులైన ప్రపంచ శీప్ర మున నేం

నీరే మి తెలియజూ!

క. కలమం ముఖదీపంబున

పెందము చేరను కలలులు తివసు వారి

రామ.

కవి.

వేదసమం జాలు నవని

నాకు మనంబునని జవలుగ నమ్మును భాంపా!

క. త్రింశకరించె నుండు

భస్మింగంబునలంబులితి నట పదిలుబ్బడి

నింజికి నెగలుంగదనచర

జాంగుష్ఠము చేతఁజెప్పె నమరులు పొగడన్

క. పురువమా నసంఘాడు చిమ్మెడు

తరినిది నెఱుఁగి తపలలలు తంజై యుండన్

గురు భరము చేతనృప, యపు

తర యుగా. శుష్కమైనది యనుచున్

క. చక్కపడఁగఁ దంజ్జులి నీ

ప్రేక్షలకారిణి బ్రయోగమొనరిచి యపుడే

గ్రుత్తునఁ బ్రంబఁగ నమ్మును

నిక్కంబువ్పాఠిఁ గూర్చి నేర్పువని యున్నది

క. రామజ్ఞుల భక్త యుష్పదేధను

ర్హానాద మంకాకూర్చి

భూమినిం దనలనట్టి పాశతముల్

భూరిప్రహంపాత్మనైక

వేములంబులఁగాఁ బడంగఁ గునిమెన్

రామ.

కీర్తి.

వృతతి ది దాశ్రియ్యగా
కామేక మేక బగదేత వేరుఁది తదే
యంబుఁ నతుక సేయఁగానీ.

మ. తప నా తోర్కభృత (తంబరంగ మనఁజొ
త్రంబుంచి యోరామ, యో
విపదంబులకు సాగమ నీవు కృప ను
ర్వీహారముం బంపని
ఋప యోజా త విరాజితము ప్రభుఁడవై
ఱాకేళ్ళకుం తాత్మనా
రపరేకాంశ ము సందూఢుఁడవై త్రో
రామ క్షేత్రే కాకృతి.

నా తాతాళంబు లనాశ్వవంశబంధుఁడవై
నెల్లంగ నెవ్వరిం దకా
సేతా సింధుర గామి నీప్రియవరా
శిక్షింపఁ గా నేర్చుకం
జాతాక్షుం కు భుజుం దవేంబు విదేహా
స త్సంబు బంధులు
నా తప్పుకీ క్షుంబుల వాక్యములు బాగ
నాశ్రియ, క్షేపణములని నీ!

రామ.

కర్పి.

ఉ. పారి యనెకళంగులను

సన్మతి చేసిన బిత్తగిత్తాదు
ద్వార బలాత్సృతైన సురకా

రాజు మమారుని (బిచ్చ) వేగమున
బెలారెనరింపుమా తెని యు

ముంగళనఁబు పృథునంబుఁ బల్కఁగా
క్రిరఘు నాథు వంత్రిములు
చెకాని వానిని జీరెనాజుకీ

శ్లో. నిరిధియైదు క్రిరఘుమెల

వరవరుఁడు కరమునందు వాఁడిలకారు

స్ఫురదురు నాపము గాని యొక

తరువు మరుక్తనను నిలచెను తమ్ముని తాడె.

క. కీరీ, రాం నాదా

పాఠా నరింప నిలు నిన్నుఁ బుట్టెదశమనుడి
జీరఁగ నంబును వారివం

జారంబున కరిగి బట్టు బట్టు తానర్హ.

మ. విని య వద్దవిలయాగ్నిఁ జూచి కినుక

వేవేగ నేడెంచి తా

పని గాఢ మునరక్త తారలాయక

రామ.

కీర్తి.

బల్కలు దంబోత్తి తా
తను జాతా తన ముష్టి బెల్లూడువ నం
తంబూలకడ బులుభీమూ

కనగా గ్రామన వెప్పట్లు బస నెం
క్రమం మహా భీతి తోడి

క. మమయ నయవములు నె
నెమియ భేదింప జాలకీగతి ననపు
తలవింపు కుంఠం సుమియని
యూమి ప్రకూల గ్రామిన్ (తన తన నమ్రత)

క. పూవుల దండ యెంకల సు
నివ్వి కంఠమున వైచి నృపమణి పవిత్రే.

గలవారిజ, మనుమరుచు
మృగవేగంబును ముసారి మంత్రులలరంగ.

క. ఇది త్రోతాశాస్త్రము
సదమల తగరామ విభుర సము కలాన
(ప)ద మ క్రాంతము సుఖములు
ముదమున నుచి వినను విన్న పుణ్యములన్ని

రంమ.

కీర్తి.

యో తా శంధాన్యలును.

క. త్రివిశ్చింతర కైటభ

దేహ తంత గిరిశ్చి దురప తత పావిత్రస

దృష్టవా మురవి మరత

లంవహా కుం దరదన మధురాపురసదనా

గ. జే కానుమయ ప్రేమ నవప్రపంచ లీక నయన

శం కేరునిఁ బూరితి పార్వతీ పంథ్రవదన

వారి నెటు రా మభిప్రాయ వధ యొనర్చె

సాన జీయివె తత్కథ వేత్తానానాథ

మ. విను సౌఖ్యము ను నుడి వనియ నిటులు

భీ సందనుం దర్శనం

దనునిధి జిత్రకు రమ్మబంధు వెనుకెం

బడి దమ్మ దుర్గరామవర

ధను రస్ర్రం బులు దాక్షి యోగునును గా

తారం బులుం దాక్షి యా

జెనుకృంగార విలాసద్ధుర్గనియ గుకి

క్షింధాపుర క్రైష్ణమయి.

క. ప్రానాకము దీనికికెన

యెకే నా కమలకు నికాంత మైనది యెకా,

రామ.

మూనికముల గని కెచ్చిం

ధానగరమ ను సువిభాఁతు మనంబునవెల్లెల్లె.

క. క్రిక్కినాడుని భాగ్యం

బుక్కిమలలు డ్రైవఁ జూలఁ దహమయిన పా

సెక్కితరువు పాతు న స

మృక్కియ్యకమందు బాణం మరఁజూసి పగడ.

క. ఎప్పరికి గానరాకను

నివ్వటంబుఁ జూచి యుండె వేడు నిజముగా

నవ్వానిఁ మనిమి సాంకి

మచ్చింబుగఁ జేతు రాజు వెలికి నటంబుడ.

క. లింతటి సింహద్వారము

పెంతమా జుని నాదమెక్కట చేసిరి గుహ

భస్మితరములు నిండఁగ జం

బ్రంతకనం దనుఁడు చెవుల నావింపంగడ.

క. ఆరా వం చొరింబును

తారా తారాది పాస్సితద్ధయఁ దనవక్త్ర

దృతిజివలు నంను నపుడువి

బారితుఁ దాదంఁగె బరమ సాక్షిలు నగుచున్

మ—అకటం యెమి యు పడివంబు జూడ

రామ .

కర్పూ

కృష్ణున్ చోడ బలాం
తన సంజాతుఁడు చెంద కారణము నిశ్చ
ప్రతి వచ్చియి వ్విరుచో
తన తగిరం బగు ముష్టి తాడనము బుడి
దరఁ బొంది యావేశ నా

జి కి జీతెడి బలుఁడెవ్వఁడా 3డి
జోపట్టె నిప్పుట్టునడి.

ఉ. ఆ జితి నెవ్వఁ డన్ బహుప

రాత్రువం కితి సవరి యమయ్యెని
తన జునఁ గాక యుండిన స

యెంజు తొడ ప్రభువుఁడు రాంగలం
తన జియ కుతి వానిని ఎ

దుర్మొని పోరనటంచు నాలస
తద్రాజ ము జోలరామ యగు

తొర మనెలా మెరుఁ గాంచి యుట్ల నడి.

కా. డ్రేగ్రుకారుఁ డవ్వెను నేగఁ దగఁదొ

తొల నాధ, వ్రాపె వ్వునిడి

సుగ్రువుం దానరించు కలంచు నిటరా

బుడోయె యు ము బురుక్షము

యమ

త గ్రామంబున కేరీని బోది నానిము

స్నానం బతుం ఉయ్యెనో

య గ్రామిణి నినుఁ గెల్చి నిక్రము మదా

యోక్తువో చుదిని నమ్మవో

క. విను నాకెవ్వం ఉత్తము

వనితా యీ మూట వేల వలన నటంబు

కనుగన నను నిష్ఠులు రా

లనంబు దైని సొరి. . . లన గావింపడి

కాశా, దెబ్బలు నిన్ను చాల బదిమ

తొండుండువై కన్యగా

నవుగా యూజి కీవచ్చునాడ మెదలగా

నడి లజ్జ వేదం యెనగా

పవి తుల్గిం బగు నాదు ముష్టి వాచినో

బంపెంతురా నిన్నునో

య వివస్వ తన యాలయంబు నకేక

ట్లా విక్రమి కేవలం!

క. లని బువలు భంగుల నిర్మల

దెనగ . . . పి ప్రభాఁదంబడి

పిను ముష్టి నో ప ప్రవారిం

కర్పూ

రామ.

అన సొత్తుసిలంగ నక్కజిమ్మబుడెక్కె.
 ము. ఇది యబ్బాని? తదేని జంబనిమిషా

భీకాత్తఱుం తంబురా
 నెవలణ నుంచాయెనర్చి వసుధా
 భీకార్ గల్గింతు షేం
 రద బాణం చెద నాట నేసెనటనూ
 రక్తంబు గంటంబుగా

నదువై శ్రామికి మీద బాల్గనుచు
 తకల్ద తామలకూడై.
 శం. రామంబ్రంబున (సు)క్తి యిట్లనియెనె
 రంచేమి నాళి...

కే మర్చిదని నన్నుఁబ్రుంచితివైతా
 యిక్కొక వంశోద్భవ
 స్వామిన్ పూర్వము నందు నిట్లు కపట
 వ్యాపారము వేచెనికె
 యు మెఱుకె నినుఁ గూర్చి చెందిరినదా
 యు త్సాహ దుష్ట్యుల్.

మలినవీరామరామ వావి కిట్లనియెకా
 ముందుండవై నదుత

రామ.

కీర్తి.

ముని భార్యని నమః బహు బహుకానియం
భౌజాంబకత్రీదంధ.

ప్రియ పంపెన్మనః వింత నీవయబహువో
గ్రీవంగ రాదంబు వెదం

చిని నుం మ్రుంబి ముష్ట . . . దలబడి

.. ప్రియ వ. . మెప్పుకో.

౪. ప్ర భూతవే నీవు ముష్ట బన

భౌజన వయడి సుఖ నావనం బెన

ప్రిభరతుం తెచ్చి చూడంగను

రాజు గుం గాత యంతంబు మెప్పునం

గల్గె లు దబ్బి కట్టె వయబ

ఇట్ల తర క్షుత్తుల స్మృతానకే

పుల్ల సి త వయని వచ్చి యది

త్రెంబునె గుర్తువివో నవద్ద ముత.

౫. భరతుని యానతి గాని ము

ప్రదులు దునుమ వచ్చినాడగా పున నీవు

దురి తంబన క నవలంబరు

సరసిజ మలబి బట్టి తనుచు జం . . .

చె. . . . . సుం . 8 బంబులి వ్రనలు శుం

రామ.

కష్టం.

కాలంబు రామావధ్యులు
 కష్టం భ్రష్టం చేత గూఢబతుడు
 ఇ సేవ్యంతయై యెంతయు
 భీరుండు రవి నందనుండుని కను
 భ్రష్టించె నెవ్వరు దా
 తైరన్ లుంసును జెప్పినా చింతనా
 తరి నేల పం తై చివే.

తో పేల నిందానాథుడైన పంకంజి సుతు, గూర్చి
 యిట్లు దూర లాటక నవని, యెరవి
 తార బ ము విధముల * - -
 భూవరేంద్ర మేళి చెందా వలెనె.

క చొ తాజా దుస్యంబుది
 నీ తో మ కథా రసంబు చిత్ర మలరవి
 జ్ఞాన గర్భ విష్ణు, బుద్ధింబున
 నం తత సం పద లాసంగు - - -

రామ.

శిష్యు.

పంచ తాళం భాగ్యం యతః.

క. త్రిమధ్విపద స్తప తనూ

జూమూనావనమునభ్ర సమ్మావనల

క్షీమందిర ప్రబంధం జ -

స్థానమత వధూరందరామ హయదార వారి!

గ. చోకానుమ కృష్ణ దేవ కిష్కింధ యనేతి

కాండకథ రాధువేం ప్ర : కామదలసుతు

హం తేయ నర్చిన పి వప నేట్టయ్యె చెప్ప

వేయ మచు చంద్రురెక్కొని వేడెగొరి.

క. వనియించె నిట్టుల పొందు వచ

దచలజుతా శంకరుండు వారిహంబులునిక్కి

శూని సంస్కారము లప్పు డాన

రిని దాచరణ్ణి కి నవస్తరించె రవి భూమి.

క. పట్టం బల కిష్కింధా

పట్టంబులు మని శ్రాశ్చ పట్టకి కృపకుచె

పట్టం. . . . . ర

పట్ట రతన మెలమి గట్టె పట్టుగనింపి!

క. తారాస్ర.

జేబరివై ననిలసుతా వారి

రామ.

కృష్ణ.

రస్యరాతి పాత్రవలులు వారి
వీరవరులు దన్ను

క. మొగుడుం జేయ గవతన నాన

నుగది యుగసు మ్రొక్కియినత నార భావుఁ డిటుప

రామభూవిభూతి

నిగని యువల గువలనున్కి నీకునుదగునే!

మ. ననుఁ గి డ్దింధ పరిగ్రహ

రానీకముత

చి నయంచార

రామను జుగ

జ్జిగ్గాఁజొ దిపింపఁ జొక

నిన పృథ్వాన్మూఁత వీపుగాన నటువో

చేయిందగుట వొగనా

మనవా చించి కృపానిధి యనుచున

మృత్యుఁ డివలెఁజ్జింపఁ గాఁ

ఉ. కునన విధులండుఁదిరు

గడిజనకాజ్ఞ వదిలించువల్లున

నినగరంబులొనమము

నిల్చుమటంబు ననె'శబ్దంగుల్

మొనుగ నీధు పల్కిచిది

రామ.

కర్పూర

మౌనము యొప్పును నత్తునె.

భానుతనూజు మాయునికి

పట్టులు పర్వతవంధరంబులొ.

కా. అంతటి పేరుకెవరికి నీరగువంబు

(2) అలపడుచు దంశి పుగి

కొంతా సందయ తుడై వినోదనతులడి

కొ - యి యుండంగ భీ

మంతం తో వా నుమంతం దోగి యున్న

మూ మారఫున్నామినిడి

సంతాపాత్ముని జేసి నా తని పనుల

సొఫల్సవయం జేయవూ!

క. మిత్రుడగు మిత్రుడృతు

(1) మిత్ర కులంబులొ కుమారుని మిత్రుడని కున్నా
రిత్రుని దశరథభూవర

పుత్రుని త్తమి గడులు

క. లీననడి విని సుగ్రీవుం

(3) తను నిరువంతుమంత యాత్మువారి రాజుయెన
ర్చినవెలు మేలుల నొనా

మనము ననని దుండుబిరిపు

రామ.

తన యుదు యుదు వరాజు గుటను తత్క్షణమందు.

అంశదుఁ బల్లించుచు తన

యొ వినుమామక కాసనముపై

గంగాని సర్పవా వరని

కాయము వెల్లను వచ్చునట్లుగా
సంగతులు విజించి తగు

బారులఁ బంపుమనంగ నాతఁడం

తంగపు వేగుదేరఁ గనె

నచ్చె. . . . . వచ్చురతుజే

మ. కపులారా, రఘురామనామకమహా

కాంతుండు నన్నుద్ధరిం

బెపులూరి మారి తనూభవం దునిమి త

(బ్ర) విచ్చి నాశిష్టు న

యస్సపకారం భాకయంతయుడిమి అపురా

మీరలా

విపులా కన్యకనుఁ దమర్థికల న

స్వేషించి తమ్ముల నడి.

గి తరణి తనయునా జ్ఞు శిరసా వశించిపురు
దానిరి వ వగవేరులు నలుగడలకు.

రామ.

కెప్టెన్

కవని జాత నరలను నరితః పురంబున
కరిగి వరిజి నుండె వారి వరుండు.

చ. స సుపులచోఁ బుగడం గగను సావితి

సామి సదా విలసన్నజో సువళ

శ్లో (౨) కంధరము నడి వసియించి వసుంధరానువక్త
బిసరువాపత్రసేత్రను పతి

వి త్రుణిత్రను బారి నిత్ర సా

దపమున సారె సారెకుద

లంచుచునెంతయుఁ బొంతమెందున్

3. శ్రీకరమై తగు కెప్టెన్

ధరకాండము నందుఁ బంచ చాళాధర్మియం

బిశద్ధపరించు ఘనములకు

కాకుత స్థుండెసఁగు నిత్యకల్పాంబువ

ప్రతాపకాధర్మియము:

శ్లో శ్రీకృష్ణ మణి వరర

మంకాంతావృద్ధుల మొర మదనవిలాసం

త్రైకుంఠవాసనిర్మిత

పాకారి విపక్ష వికర పద్మదళాక్ష!

రామ.

కీర్తి.

గీ. చొమ ను ముల దేవ శ్రీదేవ కేకు మూర

మేన కా త ను భావ తాడ జొరిచి నేక

తాం గుండు వారింబు రామ ర సా మృత మను

రవస్స చరిత ము నా నంద ర స భరిత ము.

శ ఘన తర బుల్బ మలక గిరి శి

రేంద రమం ఘన రామ భూవరుం

త ను జుని తా వసింబి మృద

యరాంబురు వారింబున సారె సారెకుడి

జన కథ రాధి నంధ తను శి

జాత ముగ్ధ మృతి నిర జాత నే

త ను కరుణా సమేత ను న

త త్రి ద శ క్షితి జాత చల్లు బయ

మ. ఘన నీలా త్రి కబా కు రంగ నయ నా

గంధేభ కుంభ స్తన

కే న కాంగి కల కంఠ కంఠి విలస

త్ర ల్లాలి వీలా వళి

త ను ముగ్ధా లలి తారు మోమ కదళి

ధూ త్రి ని తంబా న'వాం

భై ని బాంధ్రా ద్వి య. తార కాంబ్జిల నఖా

రామ-

కర్మం.

కష్టజ్ఞా జగన్మోహనా
 ఉ. వరజగదేక సంధితి మ
 వరగుణశాంతి విదేహధానుజీ
 రాజితు . . . . నవ
 శత్రువిరాజిత హరయత్రవ
 క్షుజ సుధారసాధరచ
 కైరవిలాసినన నీలవేణి వర
 రాజివలంబి యటంబు రఘు
 రామవిభుండు విరాళిఁ ములఁగో
 శా. అనాత్రి, నీవు సమస్త సద్గుణుఁడ వాత్సల్య
 శ్రీశ్రీలీ నీవేయ్యుచో
 బిశ్వు స్థానితుఁడ వామనుండిన సురక
 గర్వింప వర్షయ్యువు
 జిహ్వి వానరసేనతాఁ జనియెద నా
 స్మిత్రవదంభో శత్రే
 బెనక్యరంగను మొందితర నజ్ఞను
 నోదీగుణవరాలను
 క. శ్రీరామవిభూత్య సాక్షి
 నక్యరామలంకారాత్రివేదనామయక, యేవేం

రామ.

కవి

కారణం మజ్జన మచని

కేరూపంబు నను వచ్చె నెఱిగింపఁ దగున్.

3. పార్శ్వతి యొకటి వేడిన

కర్పూరు చెప్పం దాతంజ సజ్జివిను మనుషుడ

పర్వత నారదులవేడుసు

పర్వమయ సంక్రమణకనాఁడు పరమ ప్రీతిగి.

3. ఉత్తమ దృశ్యోమృతమ

రుత్తుని పాఠికరుగుదేర రూప వతి యుదై

ప్రతీతి బాహు విదంబున

నతఁజి యూచని తనూజ యుగుపడిన మనున్

ఉ. మంకు భవత్కమారి సుగు

మారి సుమాస్త్రిలకారి నిమిత్త నే

దీకమలాక్షి బారు తరతి

విక్షణ కంబర భంబు నంబుకా

నోకమ లాక్ష్మప్రీతిని

నెప్పుడి నంటి విరాళి యెంత బుద్ధి

దేకాని యుంటి పుంబును వ

బంబున వింబు మరుత్తుఁజిల్ల నున్

ఉ. మీరు మహామునీశ్వరులు

రామ-

శ్లో

మిక్కిల యోగస్సీలు నాకు మారితే
 గాఢితి రిందు లాగిపలఁ జ

హారవి లాపన ని యస్సేరుం నె
 వ్పారి కి రంకు కెప్పు తెల

వారన పూవుల నందపై చినా
 రేకువంగళి యెప్పని వ

రించుసె యాతఁడు చేకానందమన్

గా. అమృతు తుం ని మహిత రమంత్రి జాత
 గంన నారా యుని తన మానసవయన
 భాస మెనరింప నతఁడు ప్రత్యక్షమగును
 నాతి సెని పా యెవై కుంఠ నగరమనకు.

భుజంగ ప్రయాతమః

ప్రభాతంబునడి వేరిని రాజువ శశంక
 ప్రభాస్సడి వరింపడిగ రంజెప్పు మేనడి
 విశ్వాతుకే ప్రకాశింప వేంచేసి భాత
 విభుడిగ స్సని మ్మంకు వేదంగ నందడి

గా. అమృతు తుం తనమని కేళి పాన
 కాన నయ వెలవెల్లనై లుంట్లు లుంఠ
 ముని వరులు వివ్వచ్చు జ్ఞినిగదిలు తండు

రామ.

కీర్తన.

దంభమొనరించె నందుఁ జూత్యవయల నతిని
 కథరలని నజ్జుఁడ వగుచు ని
 జరియింపు ముఁటంచు మునులు శంపంబునఁగన్
 వారిఁ గూర్చి తప మొనర్చుఁగ
 నరవింధాక్షులు తు సన్న మై యిట్లని మోడ
 క. శాపంబేను వహింపుదు.

భూంపాలక యనుచు నతని మోడ వడిబల
 క్షేప తీర్తరా మాకృతి
 యై పరికిని పలుకు వచ్చె నజ్జుండు మోడ
 9. రామ భూవర ముని సుమిత్రా తనూజు
 చూచి చూచి తివే భూను సూను గుణము
 తనకు నిన్నివిధ వయలచొసిన యుపకృతి
 మఱియె యు నబ్రాహ్మణ కవిని ముగ్ధుఁడగుచు.
 మ. అకటా, వాసవ సూనుచోత సతిరా

జ్యోతిష్ ముద్రై బలుశ్రమూ
 క కలభృత్ పీర్ష మునుఁడుం తిననువే
 త్కడ న్మురక్షిం బనం
 తుమ విశ్వాస మొకింబుకైన మనము
 తుని భానం ముత్తం భవం

రామ.

కర్పూరం

తాకి నాఁడైవఁ జలంచఁడు యెను కేదా!

యోవెలు సుమి తల్లి సుతా!

ఉ వింత్ర త నూర్చుఁ దు త్త వయఁడు

మేల నశించెద గార కుంబు నీ

మొత్తి యెను నల్లి వా సవ మె

మా రఘునిది దే న ట్టార్చి కట్టితి

దాత్రాని కొత్త చంబుగను

త మ్ముఁ ద పట్టవయరా స్సవయోద వం

దాత్రా లంబం ప నడి మలదె

తాపని దుర్గుణ మేమి చెప్పుదుడి

3. నీతావి యెలాగము నవే

నాతత జీ న్ముం ద నగుచు నాత్మగృహిపడి

దా తారా సంబులు చూడె

చేయెం భవకౌశి దేవి

ఉ

తట వాఁడు మర్కట గు

వేంత్రిఁడు

బువేలతా

స్వాంతమయం కూ బూనుతన

చందమయ గార తలంబు నేల నా

తెంతలు మె యచేసెనని

రామ.

కష్టం

విగ్రహము లక్ష్యం...

దృష్టింక విరాగి నీ నందను స్వ

భూవమంబు విభుండ పశ్చిమి

క. బ్రది ముట్టె. కాథానలుము

సదమల నులుండెనరామ సంప్ర నృపంబు

దేదనవిగి తయ్యనికిరవి

జుదరికి పంపించుత కలు కెలరావ తన బూ!

సప్తమా కాథానలుము.

క. శ్రీవంశి పతి తల్లి గరుడ వరా

వంశం నైవ కుండవాస వరభవారి భృషన్

ధైర్య జగద్భిల్లినగ

నైవం ను తావం ను దేవ ప్రవృత్తి ముమంధా

గ. బ్రది కుంపు మవరిల్లె, పొనుత్రిసు తను

గని వరి వరిదేవా డిట్లని యెను నయిత్ర

పట్టికి ని నాపయ కు గాను పయ కు మను గు

సంగతు బకాన్ని వా ప్రభురను మనా బంబు.

ర. బ్రదికా మొక్కిల క్షణము, ద

వం కృతి తానా, బని సొరికిట్లను

కాను.

కీర్తి.

కన్నులు కెంపు దేర కను*

గానక రామూ దిరస్రతింబులు
 ట్లున్నను మిన్న కేవిడును

సోమలను వానినిత్రేయకలబో
 తన్నినలకాత్రి లాగపలవ

అంబునకి పకకాని వానకా!

క. నీలగ నన్నెలగవ గం

బొంబు గానాల్లు వార్త పుత్రేర నవం
 తేలక్షణుల యనిన

రాద్విలంపములందినాథ వటుమచ్చున

క. మలుల తిక్కా మవల నీమని

నెలుక యెక్కింతైనపుట్ట దొడ్డెన మవో
 ధరముపయ నపుకావతి

వెరని యెక్కి నడ్డె నింక పేయ ననెలా!

క. కన్నులు గాన మున్నెలు

గాడ్ల ముగంధము గడ్డిలున్న ము
 యన్నయెనన్నమలు వార్త

యంబున నీకని యెట్లు తామున
 మున్నెవ వ్రేల్చువంబు నువ

రామ.

కర్ణం.

అనాదగు యిది ని నుఁజేంద నిత్యంజీ

తస్మై త సాత మాంయో యోగము

గర్భస్థే యోగి కు . రామమా

క. నృస మణి నీతాపల్లవు

ను ప య కు లావింశతి మితున నునెనిక

త్సృజకారము చేసిన నను

కపలంబున సరకు గానని కడువలని యెడెడి

మమెరనం బొంబ్రువ వేగు జంభరిపుట్టి

యోకార్జు మున్నాఁడు

స్ఫుర దస్రం బది విడు ప్రవృత్తుల జు

యోకాళి శ్చ క్షిప్ బం

ధురహం పం బునఁగూర్చి ప్రేసి పడవై

యిది నిన్ము నాచెంత ద

భృరతుల్లక్తి వని యెంచి నంతుతనిర

తద్దేవంబు యి నిట్టకెడి

కాళి రామ క్షితి భూ పల్లమును హా

స్త్రింబులి వినంబులి నా

గారి సేవర పరాక్రమం దమిదము

య్యం భావిత క్షితి భు

రామ

తద్భాసం . . . ధ్రువమతాక్షాం రృతి సుమి

త్రానం దనుం దాలలాం

జ్ఞాతాశాపాద్విభూతి మండివదే వి

గుర్భామయి వణుకాంతాదగర్భి.

న . . . స్థూలస్థావిమి పృథ్వీయకాల నవానాద్వి

చందమయ నగ్రాయామంతనబ్ధిబ్రహ్మవంగు

లతవిగతనకవదాకిరి యదుతుగానామ

నంబుజాప సుతుంతు మూర్త్యంబదియెను

త. మారాచంద్రవదనకర

నీరజిత్రిత సమితితనిబలఫలకయై

క్రిరామా నుజు సభసను

తేరి లుతని లోని యలమంపదానాం గో

కా. శ్రీ సామిత్రి మహా గుణాంబునిది

తస్మై తద్భాసాద్భాసాద్భా

కౌసల్యాత్మజ సోదరం తురితవక్త్ర

(శ్ర)వన్ద్య రాత్మజన

దానం బోమి లుకేను వినవలసి

తుష్ట స్వభావంతుగా

దాసంగ్రహం మిభుంతు కిరుణా

కావలె..

ప్రతిష్ఠి విలసిల్లునూ!

క. పంపించునాడు కృష్ణలను

చంపక గంధియగు జనక సంభవనశ్చే

పింఛ నలుచిత్తులకునా

వింపుము నామనవి యనిపెక్కితె జాకయిటే

క. పునగులుతైన సుమిత్రా

తనూలుడు సంతాప మందె గారా సచిప

క్రిన వి న యి వనన ములుచిన

తన మచి సరసజ్ఞ యొగగా యచియనునా

క. క్రియలు తక్కి పరగెడురా

మాయలు ములలుగిన రమమమవి పరస.

యోయానిది సప్తసంజా

ధన్యమంట దినగువు జనుల కప్పు కుంతంట

అష్ట బరళా ధన్యము:

క. క్రివర వరద రదనత

లం వవం నవ పద్మరాగ రాగవంరవం

గలవ యయెనిదినిదిరా

శ్లో వంద్రిత పంప పాద చినకుటి కృష్ణ !

రామ.

తెల్లం

గి. లివదళింపువల రుక్మిణీచక్రమనాథ
 శిఖరి సుత తాగి వారుండు వయసునకథ
 లక్ష్మణుడు వాతవి నయోక్తులకును మదిని
 అలరు చుండంగ సొంతి యుద్ధావసరమున.

న. కరవయలు వెండ్లి సన్నిధిని

నాటపు బత్రిని నిల్చి లక్ష్మణం

గురు కరుణా లుబ్ధులు క

పెచ్చి కులగి వృథా రామ చంద్ర సోగ

దర వటు శత్రు రాజులు

తంతి వారి యటం బత్రినిం చునె

మరిచుట వేడు నెమ్మది స

మనస్స కపిం ద్రుల బల్లి బంబి త్తి

సీ. ననుల గృహ సుధ కిం బన వారు మిరాన

ద్రీ నలుపు పశ్చిమ గాథ మనవయ నంద

మర తునె వంబి చొ మంగడి దొడె

గతిల్లి డింబిత్ర కుంబ మునస

కాస్త్ర వల్లరము బల్లింత్ర మముల జెంది

వసి యంప నా భాగ్య వశము తీవలన

మంతుకాప స్థునక జీమూల యుండు ముఖ

రామ.

కష్ట

న బ్రాహ్మ వై నట్ల సత్తా భువులు
తగను వేంచేసి నవలలు ఇత్తునయ్యెను నిమి
వని పట్టం బు తలుచుచేసి ప్రబలనన్ను
గర్వితిక్కుల నింక గిష్టింక యేలు

కానుమ యను నాబ్జ తలనిదు కానుమ నుంబి
డే దేవ, మవలను భావనన

భీర, యవామ్మ తిదుర నన్మరు
తచ్చవము తాదవచ్చు యలు

పల్లితి రేనపరాధి నాను నడి
బొలపు పువొం సు వడివెదక

బుత్తు ప్లవం గుల నంబుఁబల్మసు
గ్రీవుని విస్త్రుపం బవధ

రించెను లక్ష్మణుఁడొకరంబున

3. ఇనఁబుం డంతమ యలు గా

ర్చినసింగారము గుమెల్పనితి పల్లకివే
దను దెప్పించు సుమి చాల

తనయని గాంధ్యండు మనన తంతి ప్లనియెడి.

మ బినకా జ్జిది బుధు నా బగేండ్లు వనవా

సం బాచరింపంగరా

రామ.

3 శ్లో०

మ నరేంద్రాగ్రాణి వజ్రాగ్రాణి నామ

మంజులని నేనశ్మవం

అనామక సేవయెలునర్చి వజ్రాగ్రాణి వసునా

పుంజంబులూ పాగలకి

ననుమానింపక నెక్కుటైనననతం

తాళ్ళెర్రలూ వంబుతొడి

క. ఏమకా యాసత్సంబు

వేమరు తపనసుమతాత్మ వినుచి యెనర్చెడి

శ్రీమణి రాజకామర

గ్రామణిని దీలక్ష్యుని జగత్పావనుని

గి. మిత్ర సూనుండు వెక్కిరి మిక్కిలిగను

స్థలగ విరులు తన వెంటబలసికాయవ

రామ చంద్ర సుగుణసంద్ర రక్షిచంద్ర

గంనగా నేనె నపుడు లక్ష్యుని తొడ.

క. రామ యెండు మిత్ర కాదును

వేడి దూర కామరుడు మఱచె విశ్వాస మయం

రేడిలకి శ్రింగుకు దను

ఇంత వింగనెనర్చి తమను బుద్ధిదల చూచి

క. విశ్వాస మొనరుడలను

రామ.

သိပ္ပံ.

ప్రాక్ష్య తే సుం బ్రుభు వాః తతః తవ తవ సుపర్వా
 భిక్షుర సుతు సునరిచి ని
 వైక్షిర్నమ విక్షిసం చు నాత్మ కలః చు నానా
 మ. పుష్పిజా తను దేవున నమ్మవే దక
 (గీ) వాసురాధీశుని
 వధగావింపను జూలు దాతఁడు భయం .
 స్థావరంబు మౌనోద్యోగీ
 రక్షిణా దాని న సంఘట విత్తనకం
 ర్షంబుష్ట గావింతుకాం
 చంద్ర కాశి ర్షిలఁ గూడ నన్మృతదేనా
 సుగ్రీవుఁ డౌరా యునున్ .

3. భావంలు నందు రామ

కష్టపల యా భిక్ష్యుడు తు విహరించు తఱి
గఱువాటా వలి తానసు

గ్రీవుండు తంతురామ స్వపమణిఁగనునుడి

೧. ಅಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವು

మములు పల్లారనోకము లానర్చు

నునది జి ను దెంబి వెల్లిలను మునుకి తవంస్సు.

ఇది నిజమే! తరతరమున వేంపు

రామ .

నందన తాతకా నాను నక్తంబరి

గ్రామ పంక్తంబన గాది నంద

నా భృరావన గొంతమంగ నా పావన

మరత నుల్లంగ నీతాంగ నా వృ

తంబురు వా బ్రంగ పరతురా మోవనీశు ను

పర్వగర్వాపమరణ సద్భక్త సముద

యూ తరణ రామదేవ మహానుభావ

య నుచు రఘు పతి నిశఙ్కాడు నినుతిపెసె.

క. లింబరర త్మకుల పలు

శృంబర నిది చంద్ర రామ చంద్ర ప్రభా మా

రుంబెట్టినచెట్టిలి యే

రింబాపి ననుడి సముద్ధరించి రిక్తాహి!

ఉ. కావము మాను నాయెదను

కామల దివ్యభవత్తు నా బ్ధముక

పాపనా జోరినందునవి

పద్మ చలన్వియలు పానెనెల ని

చిట్టపుడ నన్యమోక్షునివి

భాగ్యములు గిజ మమరద భూమిబ్ధ

బ్రూప తను క్షీణుతనల

రామ.

కీర్తి

స ద్ధిన నాలుక వంశ మండనా

క. జానకి నెదకుం తని యా

లగానడి బంపింబి నాఁడొగి కాత్మకూలం

భూనిది నిర్మల చంద్రును

పానర విరు యన మదివి వచ్చురి వారకి

ఉదేవర వారి బిత్తమున

ది వ్రోపదంబు గువంధి ముండు సం

భావన కర్మద్రుంబు ను కృ

పామతి నూవరి యెనర్మ కర్మయన్

గంభీర మిర విష్ణుకు జ

గజ్జిన శక్తీణ దేయ సేతవా

భూవల యంబు నంది టుల

బుట్టిన వంశ మవరి నలునా వృత్తి

క. పున రామ భూవి భూదృత

ద్దిన యొక్కయ వన మహాదర విందవయలనా

కెంసెన్ కృత ద్రులఁడుగా

పున కౌగి లి వరణి సం భావని జ్యోతిరగ్

క. క్రయంబు విలంబనరా

మంలంబకార్యంబు నందు నలునా కృపా

రామ.

కర్పూర

తెలయనిది యష్టబాహు

ధన్యమిది పఠించువారి కల్లు కుళ్ళుంబుక.

నవచాతూరధన్యము.

క. శ్రీజగదభిశ్చరంసుర

రాజసేవాయందరవిహంగ రాజధన్యబిది

గలిజంర్చితపదపంకజ

తేజోబి తథామధామభీనుతనామః!

గా. అవధరింపుము సత్సభామాధినాథ

యంబుకాదేవిః గనుఁ గాని సాంబశివ్రుతు

వినవె యుండును జేచ్చినవిధమునీకు

నర్మణం యొనరింతురంమంయల నిమిషకథ

మవంనుమంతుం తరుదెంచెరమవిభుపం

తంజోబి యుగ్మంబుపై

తన శౌలంబును సంతాప నుంబితకుజ్జా

తక్ మంబుకిఁగోవేలి భ

క్రిని గావించి సరణి బాంధవకుల

శ్రీరాజ్యసంప్రదానం

తనతాతేంద్ర యుగ్మంబు మంనసమున

రామ.

శ్రీ

కవీ.

పెరిక్కించి తానిట్లునుడి

క. నేతా వేషణ మునకై
 పంచక వార సకల గాత్ర పర్వతనకపి
 వ్రాతం బే తొరచెను బు
 దాన్విత కులం బెఱుది నామె దురిత విరామం
 గి. రాజు సారావతియను నాధురారమన
 కితడు మోట్ల బలంబు లేలుచుండు
 కౌరి నావంబు చే నలరారు వండు
 మాడు రామ నృపాల య శౌచిశాల!

క. మామ రవిజు నశుకు నురమణ
 నామమం గల వాడు వారణాసి. శౌచం
 తై మెంబయి నీడని బల
 సాగివంబు సవంప్ర క్తి బ సూర్య కు వేంకట్రా!
 స. బిత్తరాంబా బుధ శిఖరి నాధుడు పది
 వేలు మోట్ల బలంబు వేలు నీడ
 తంగద మూడులు తవి బలా క్షుండు సుప్ర
 వేలు వీక్షించు కల్గినానామ,
 మునులను విరాసింపఁ జను మంజరమున భం
 జిన మొనరించి కేసరి యు కుంబు

రామ .

శిక్షి

నల్ల తాన వెలుండె మ వల బలం ధన్వంతరి

తస్య జ్ఞానకుఁడు సవంప్రకాశ

వృక్ష చరనాయకుఁడు కేశవేశ్వరమ

విహినవలనకును కర్మయై వెలయుచుండు

చిత్ర గింపుము దశరథక్షితి కేళత్ర

పుత్ర సుచరిత్ర వికసవంశైరబవేత్ర

క. విక్షింపుము రఘు వర్సగ

వారక్షుండును ప్లవగ విభూష యాంశేమూంతు

బక్షయగవ నేలును వే

లక్షలు తను బలసి కపి బలంబులు గాలువని

నో లాకిక సంరక్ష భృగ్ద్రుకంబు లాకేరెండు

కాట్టు తస్యేష్టుతు కావించి యుండు

నితడు పర్వతమున కభిపతి

యగుచు రంజిష్టు ధూమతక్కుఁ బూమ

రమత్తు కులదీప గను దభిమఖనిమ

వలవరుఁ డితఁడు సవంప్రకాశ

సేనలు కాలువంగ చెలువైంది యుక్తాఁడు

తందిగ నల ద్రువించుండు లక్ష

కాట్టి వంశరబలములు గాలువనిన్

రామ.

శీర్షిక.

గాయ వ నేతెంచి యున్నాడు నెయ్యి మెట్టిసి
వంతకనుజు యూధ జానకీవేమలనాథ
రాజీ తాతార త్రిద నరథకుమార.

3. బలవైరి బూడిద నికి మును

నెయ్యి గ సె నేతెంచి నాడు సేనాపతి ను
జ్వల విశ్వీకర్మ సూనుని
నలుక తను మె న గాని మూడు నవ నవ కాక్ష్మి!

4. ద్రుమంబుండు దర్శనమునకు

కామరంభ చు బస సె కండు కల్యాణా వజ్రే
మిమల గాల్య వజ్రే గజుడ
బ్రహ్మ గా సె కపద్మ పంక్తి బలవలనాథి
మనసనుండు శరణుండు నర్థి వినుడొ

భక్తుండు ను గంధమా

దనుడు ది తాముడు జ్ఞాన వంతుడు ను వైం

తకెలద నక్షే ముని

వి నతుండు గుమందుండు గాళిముఖుడు

వీరుండు పా సుండు

కున సాయుడు సుదర్శనుండు సుమహ

జ్ఞాన భక్తుల క రంభువా!

రామ.

౧. వారి:- వెన్నుగ వేయను పది

వేయ పదిలక్షలును కలిపి వేయి కలిపి
లక్షలము నిర్మలములు కేళింబింతైన
కాదలవివేత్తపెట్టు నర్కమల విలక.

క. విన్నపమిచ్చుంగినివంను

మన్నగవరవరుఁడబదామ పులింతుండలరాట్
సన్నిధి నెం నర్చు నలరును

నన్ను శాస్త్రజ్ఞుని తాత నపు డిట్లునియెడి.

క. నలు డిక్కులకు నున్నా

లలనడి వెదక నునుపుము ప్లవగులనంగుడి
బలికిన నావర దలరలు రే

పులలఁడగు వారి తాత నపు డు పత్తెదగని

౧. మార్పు డిక్కు న కలఁబ్రవింతు నకు ను నది

ముఖ పనస కరసేతులఁ జూమ్ముటంబు

మీరు జన క కుమారి క నారసి యెంక

నెలకు రమ్మని వారి తాత పతికె తగను.

క. వచ్చి పడు ముతక దనువా

తాతకాకి మీరు నర యుఁ డును నులు డై

నాళిక మిత్ర సూ నుతు

కామ.

కీర్తి.

కొంజిన పవనకుంద కర్మన కవులన్.

క. ఉష్ణణవయన కౌరీ ధూ

మృక్షుని గవయించి ధుని గవక్షుని నసుతుం
తీక్షింబి చనుం దుత్తర

క క్షీణిపుత్ర నరలు నని పంపించెన్.

క. వంసు ము మృగేణ జాంబవ

దనిమిష పతి తనయ సుతనలా ఖ్మిని, దాగా
క్షుని నీలు గంధమాంధను.

గని దక్షిణదిశకు, జినుడు గమనంబునుగడి

క. తేరవుల లాగపల, నలభూ

ధిరనడులను పట్టణములు తగ నంతుడు
వరవేది విశేష ములుదె

ప్రేరవి తనూ సంభవుడు తెలియ వారల తాన్.

క. అంతర్ రఘురామక్షితి

కొంతుండవని తనూజి కవులను గపట

సర్పింతుల, నా, దల, చుసెయని

మంతనమున నప్పు తు వాసు మంతునోకని యెన్.

మ తన బోయలంగర మున వాణున, గి

తానీమ మునా ధు, తో

రామ.

కీర్తి.

జన నాథాగ్రాణి గాముఁడై నగు త

తల్పిండులుల నమ్మకు

స్వను కాకాసురు నాట వాక్సములు కాం

తారత్వముడి నమ్మగా

వంసుమండా ముయింప వేయని విజుం

వస్త్రుడి ముదం బుందుచుడి

క. రాముని పాతాళములకు

వేమలు పాప్యంగ మేరగి వినయం బలరన్

సామరి ముఖస్వేల్లిన

రాముని వీరత్వముఁ జూచి రలు మనరెవ్.

క. అని గంగాధరుఁ డిటుప

త్రైపురామ రసామృతంబు కిష్కింధాకాం

తను వనమాణిక్యాంబువ

జనుతిని చదివినను వినన సాంబువ లబ్ధున్

మంబుల జన్మ యువ

క. త్రివిక్రం భర ముద్ర

గాలివింధ ముకుంధ పత్రి గాని పరిలవరణి

గ్రావణి జనక జనార్దన

రామ.

శ్లో

కైవల్యప్రద మహాత్మా కమలదళాక్షయ!

గీ. అవధరిం పుము నేవ ది గభిప పూజి

తాండ్రైరాంజీవ రామ రసాం మృత మను

కాక్ష కథ లులమ తాడగం గాధరూపు

దేహి (దాదా ను కపుల నవ తి క్షులకును.

శ. అరి గిరి సు త్రామంకమ

నరిగిన కపు ల తివగానమ నుచు (దిరిగి వ

భృరవి త నూ భృవునకు

నెరిగించిరి తమరు పని న శృత్యంతంబు

క థనదంక కేరెని వచ్చుచి

విల నకుల నల్ల భుని దేచి యెందగు పదహ

మమవచ్చు విస్తృతించి

వనరువరమి త సు తుని తాడ వానర సాధువ

గీ వెదకే నారము తాయభి విభుని దిక్కు

సంధు సెంచున (గాన రా వింతు విదన

యంబు నతు జను స్థవగు పేదెం బు విస్తృ

వింతి కపి (ప్ర) భుండగు రవి భుని తాడ

మహానుమ జ్ఞాంబువ తిండుపుత్ర సు తము

బాసగాటపు వేద క్షిణాకము

కను నమ్రమంబుల బండ్లు బంబులను వృ
 డైత్రేణులడివాంసులడి
 ఘన కైలంబుల కంఠంబులను పెన్నానాళి
 న్నానాళి నికుంబంబులడి
 సున యుడిరాంఘృవేదవినిదేదరి యె
 యెల్లఁగం నకంఠంఠకుడి
 మ. అలఘు నెప్పర బలాఘ్నవై చనును విరి
 త్తన ప్రియంఠ భూమిడి మవ
 లలముం జేరిన నందుఁ జూశుచను బో
 ప్రియ సర్వదిగ్భూతముతో
 వెలిసిం చంగ నిదేవుకాయ ని మవ
 విభూతంఠువై యాదవా
 రల మిరెవ్వు. . . . . జన
 తప్రియంఠ భూమిడి మవ
 య. రాముఁడు భాను మత్కులల
 లాముఁడు భూమి ధర్మాలసద్గుణ
 సామిముఁడు సాంధ్యమృత్యుమున
 సామిముఁడు తండ్రిప్రతిభాఁజూని తా
 భూమి సుతా సమేతుఁడయి
 భూమి వహించి వసంబులు ముని

రామ.

గతివలంబి భజించుచును

రాజితీర్థుల సంచరింపఁగన్

ఉ. సంచర వత్త వనంబునను

పర్వకుఁజీరము వైచి లాగున్నా

చంచల నేత్ర చెంతనుని

కాయకుఁ డాత్మఁడు బిత్త మెప్పఁగా

కంచన శంఖరంబును

గన్నద రామయోధుఁడనిఁ జెకానన్

పొంబు చ సంగ రావణుడు

భూమి సు తఁగి సుని యొకఁడె లంకకున్

ఉ. పంచన మూర్తి రామ నరప్రియఁడు

వారిని సంచరించు సు

గ్రీవుని గావనంతఁడును

కిశ బలంబుల నెల్ల శాసకే

దేవిని పుణ్య కావనలు

తిక్కల బర్హతకాననంబులన్

దేవేంద్రుం డటంచు నని

పెదమము వచ్చిన వారవిత్రిలున్

పల్లవి యటు వచ్చినది విని స్థి

రామ.

కల్పి

యంత్రుల రాముని దూతలంబువే

త్రువుగని వీరవేగుదురు

కన్నులు మురిసి కానుండుటంబునకే
గను పవమంబున నందనములుఇష్టమలంకరి నారకరియవం
తన తమమెల్లఁ బాయుచు ము

నంబున నప్పురమగది రందలు

క. ఈవత్తికి వచ్చిరాంపువు

దేవిననంబుదదికెమి తెరగని యుంబుడి

గతివసరా బ్రతులు తమ

శ్రవంబులలుగా వికారపడి యుండంగ

మ. కపులనుగాంచి పావని జ

గత్తిది యేరపురాములెవని

ప్రపటను పంపనాత్మను జ

గజ్జిననిగద వైతిమింకన

నెపముననెఁగువారమచ

నెపతి చెంతకు నిష్కచేయునా

తపనలుఁ జేసినట్టి నమి

తంబును మింకనెడంబు నెండు

రామ.

3వైం.

మ. అనినది వారి కు మాగుండిట్టనియెన
 యస్బ్బిత్తు సుంసుడు మ
 జ్జినక ద్భేషముఁ బరాని నన్య బహు పిం
 సంజేయ నూతింబుగా
 వున నచ్చెట్టికి నేగఁజాలనిట బా
 వుడిమెలఁబుంబుడిగుళి
 బువిత్తై నల్ప మొనర్చియున్నగని యా
 భూభృచ్చర గతి మయివే

క. అందలు వారి తనూ జుని
 చందంబున నుండి రుచికుశలము ను లగునా
 తేందంబున రాముపదర
 విందభజనజేలయును పవిత్రాత్మకుశై.

గ. అంత సంతాపి వారి యులంపమాల
 కించ మెల్లనై తానున్నగిరివరంబు
 తిగ్గి యుచ్చటకని నరుదేరి యట్టుల
 లనియెఁబనియేమి యనఁబఁబర్చినమనిన.

జీవిన వయ్యే, రాము గీవని రావలూకుచెర
 గాంపనీవ ముము వెదకుం దటంబు
 ననిపి న వల్ల యెంబున గానకేము బం

రామ .

కిష్కిం

తాంతరంగుల మయ యవని విభూని

తేజు చెప్పునుమని యిచ్చుట వేరియోంప

... గా నుంఁదిమోరి శకుంత

గారధ, యుంచును పవనసూతుఁడు వనియింప

సంపాఁతి మనమున సంతసపతి

మనం బిటాయుని తనవిధమువనియింప

పర్వములు వచ్చి జనునెప్పుట విధమున

ప్రబవతనతని కుమారు సుపార్శ్వవలన

తేవి వృత్తాంతమెల్లను దెలియ వినుచు

క. మనము త్రోవలుఖలు దమ తమ

మనముల లోమోదపతిరి మమిసు తవిధమె

ల్లను వనివల్లసుందె

సెనని కదలి యెట నుదయించి యప్రకాశుడై

రామ.

శ్లో

౧౧. ఇతి యుఁ బం బాజ్ఞ దధ్యాయ మినకులంబు
 సంప్రదయ రాఘవేంద్రుని సద్విమలవ
 రితవయ తిష్ఠింధై యును కాండ ప్రతివి యాంను
 పరన చేసిన విశ్వా చు బం ఘవేనయలు.

౧౨. ఇతి శ్రీమ ద్రామ కృష్ణపాదారవింద మరంద
 పుష్పంధయ పార్వతీవర ప్ర సన్న బ్రతుగుప్ర కుల
 కైశుర కా క్షప స గణాత్ర గంధ్రోజ సామనాథ పేత్ర
 నరసింహాదరామా వ్రాహ్మత్ర గురవయల నామగై
 యు ప్రతిరీచంతైన రామ రసంమృతపింధురామ
 యు యంబునందు తిష్ఠింధై కాండసంప్రదయ

శ్రీ

రామ రసామృత సింధు

రామా యానామ

సుందరకాండ వల్యు =

ఉ. శ్రీవరాహ మణీలత

శృక్కుముద ద్విజ రాజ పూజిత
గ్రావ' ఇదా ది వహ్నియమ

రాజ్యోకపాత్మ జగీ శరదప్రపా
తేవ మరుత్మచోర శివ

తేవనమునోద్ర సమాజపాదసం
సేవక కల్ల) భూంజ సరశ్శి

సీరుహ బాంధవ తేజ కేశవా!

ఉ. సుందరకాండః జేష్ఠుడు వ

సుందర సజ్జను లాత్మసంతసం
బంధను రామదైవతర

సామృత మణి ఘన కావ్యమౌనునా
కందముగా నెసర్చుదు స

మర్మణి సద్గుణ బృంద సంతతా
నంద ముఖంధ నారద స

నందన వందన నందనందనా ।

రామ.

సుఖ.

3. దేవ యవధరింపు మహా

దేవుఁ దబలతన్సోహాదఁ దెచ్చెడు రామ

వైష్ణవిభు రసాం మృతంబు కే

భావిత మంభోధి గాంబి తరుచర వర్షవ.

ఉ-వీచు లనేతరంబులను

వేష్టుట దీనియన్త వేల్చెల్లన

స్వరక వేణ్మొవ భ్రమ ని

మేషము పంయఁగ వేకనెప్పుడు

బూరినఁ నాఁగి వింపఁజను

చంద్రి మదిఁ జొక్కుచు నుండె నిచ్చుఁగ

దంచదలన్ సముద్రుఁడని

తద్దయరూఁ జిత్రము సుంది రాకపుక

ఉ-జాంబవ దంజనా తనయ

జంభరి పు ప్రభ వంత్య బాతుల

యస్సంబుది లంఘనంబునకు

చక గంధ బింత భా

వంబునఁ జొంది యచ్చీకర

వారి జ లో వసుధై నరామకాక్ష

ద్యంబునఁ గూర్చి వచ్చుపేట

రామ.

శివసూత్రం,

తామె యుండును. తలఁచి యుండును.

గీ. జంబు వంతుడు తనిల సంభవు నీక్షించు
 బుద్ధి యొకటి మదిని పొడ . . .
 వినుము బుద్ధి వంత వంతు మంత, యావార్తి
 తరఁగి పోత నర యుడు తగు మ వనును

గీ. రామ శూనానాథ, కంక్ష నిర్భావకంబు
 నీవలన నిశ్చయించు గారి గా వలయును
 తలఁచి చూడ జగత్ప్రకార తనయందు . . .

అంత వంతుమంత సుగుణవంత.

గీ. వాయు సుతుడు జంబు వంతుడు తనకు వా
 రినిది కా టు మను వ చనములకును
 బాల నలకి యు తని చరణంబులకు ప్రేమికి
 జనకజా . . . కునిఁ దలంచి.

చ. జనక సుతా మమోహర ని

కాచర సంహార యంచు నాత్మలో
 నను భయ భక్తి మీలముభుజి

నంచు నరింపుచు విప్రమింబు లు
 యునిల తసుంభవుం తెగసె

నశ్చివలు తాంకంగ వార్ధి లంఘనం

రామ.

సుంద

నీతఁ గాంతునని

యసుజ్జ్వల్యుడై తనువేల్పు వెన్నుగడి
క. భూతనర్సన్భీషణమున

వై కంతుచ్చుండు వనంప ననిలబుఁదిర

తర్కతరము దాటు ననిజై

నాకుఁద తని శ్రమ నివారణము గావింపడి.

గివచ్చి యుద్ధంబు గానిచ్చి)

వరుణుఁడంపింపెను శ్రమ నివారణంబు

నర్పు)కొత్తయ్య నతోడు మనమునసంత

సింబ గిరి విదనాక కాంతనెపు నితిబి.

మ. వానుమందుం తటసుంది మియికెగలుడి

తర్కతరము దాటు ననిజై

తను శ్రీరాము . లంక కరుగుడి

త్రైలోకవక్త్రంబెల్లఁ జూడ

బసెం కాకున్నను జి శ్రుమోయనునానా

లనిబించి వాతాకనాం

లను ప్దేరాంరాక్రతిఁ బుని యేఁగుమనునుడి

క. పరద నది వచ్చి యొరికి,

రామ.

సంఖ్య

కంపిండు క నన్ను నెల్లఁ గల వాయన వే

క్రింప గనురుగ జనని శం

కింప మహాకాయ మూనె గిరి పరుఁడంతఁ

క. చనుచున్ దంపిన సింహం క

యను తానవిఁ ద్రొచె నతి బలాధ్విఁడు రఘువి

రుని సత్ శృపచే కఠయె

జన జల నిధి దాటఁ లంక పరసను నిలిచేన్

కా. లంకాపట్టణమై భ్రవంబు గనియె

లా యొ దకా న్నసురున్

పంక సార్థింతుని గాఁగ నక్కట శరణ

భాంషం మ . . . . .

సంకల్పించె నితం తవయొ సుగుణుడై

నడివయందు లాఠికంబు వే

మరణి వని దిటు కెత్త నెటునని య

వృత్తాత్మ భుం తే నుత్తరాన్

వ. లింఁ.

మ. ఫలమంచున్ వంసుమ త్స్వప్నండు గమ

నల పక్షాభ్యున్నతఁ డిష్టు తున్ మరణి య

రామ.

సుంద

'ట్టా నే వెలు యం బాత్తు ల్
 నల ఘట జ్జిట్ట) క్కం' బు మాని బనే నెం
 యం బెంబి కన్యట్టు లా
 జలజా తాత్తు గు (గుం) కై దిక్కుల ను కేం
 జూలూకీ ప్రకాశింపఁగన్

క. సంజు వ్రేడమె మావిడి . . .
 ట్టం జువురు విధానఁ జీకటలు పరభ్రాతమంబే
 గేంజి గురుల కెగసినగతి
 కంఠం త భవాండ మెట్టఁ గ్రమ్మె బహుళమై.
 గి. అట్ట చీకట యం దని లాత్తుజుండు
 ధారు లోసు త నుత్తర ద్వారమునను
 వెడలి లంకాప్రరంబులగా వెయక నపుడు
 లంక యను పేరుగల పేగులని యొకరు.

చ. . . . . సరకు
 సల్పక నల్పక పే పోతం
 జునం గాలవంగు బుత్తునినుఁ
 జూడు ముటంచును వసుంధరింబు దా
 సినగని యన్ని వయస్థివారి
 చేతను మూర్ఖును జేంబు జోయనం

౩౦౬

రామ.

సుంధ.

తన తెలివైంది పవ

న ప్రభువా జయమొందుమనన్

క. (అనియది నా కంఠునకున్)

జనియది పవనసృత మద

జనుచునది మరుత్తు

తే తార్జులవలుగల

దనము చరిత్రుండు పొదు వనుచున్ పెచ్చెన్

గీ నాట్ల కాలలయందు చందన మృగమద

విమల తరళున సార సంకుమ దమయ్య

వాసన త్రవ్వ బారుజవన ములందు

చిత పేట సదనములందు.

గీ వంస తుంకికొత్తల్ గృహంబులందు

సోధముల యందు పునఃపంక్తి కాలందు

లలిత దారు వినిశ్చితాలయములందు

విత్తంస దనంబు లెరును వెదకి మఱియె.

క. బేదియ నరయలుఁ జూడ తగు

వాదలఁగా బ్రతుకు ధృపాంకితలంఁగన్

గూడల కుల యుండున్

జూడల గట్టుచును ప్రపల భావల యుండున్

రామ.

సుందరము

ముఖ యశోకస్థలంబుల మంచయిన
 నారలయుచుఁ జూచి మందాదరరమరిని
 రాజితంబు గు నంతః పురంబునందు
 సుప్త రావణుకొని టనుస్కదాని
 మ. కని వంశం తుఁడు జూనకీరమణియేఁ
 గాఁబూని నంబుఁడమనది
 యున నూంపింపును నిట్పులుం మనె జగ
 త్పూజాత్మ సద్గర్భక
 లని తాంతా పువినాశలుతమగుణం
 లంకారయూపస్సుబ్బం
 దనివింప క్షితి జూతసాన్నిరఘునా
 భస్మోత్త్రాత్మ దక్షిణవత్స.

క. ఉండు పతివ్రత.

కాండజ లోచనసుతన్య గానక మత్తాం
 ముందనయి యుఘ సుకృతవలులు
 రెండెఱుఁగక నంట పంప వ్రాదలలుడనగును
 వి. వికపంబాశ దభాసలు మకభ్రా
 భంజన సుధతుండు జనకభూపతి సుతార
 వింద ముఖి లంకలూన నన్వేషణంబు

రామ.

సుంద,

నర్మ) అది సుంద రాక్షసకాండమున వ్రాసె

ద్వితీయం పంచాశదధ్యాయము.

క. శ్రీముఖ పద్మ (బ్ర)మరా

శ్లోమ శిరొద్ధి బలవైరి సస్యతసమరా

శ్రీమత్ప్రతనమన . . .

కామిత మందార చారుకౌస్తుభవరార!

క. దేవా, శ్రీరాఘవ వసు

ధావలయే శ్చర త సామృతంబిదినీల

గ్రంథం తలచును తువిన

గ్రంథం తలచు (జైప్ర) చామగుకథ చిత్రామమ!

గి. పవన సూనుండు గనెనమొకవనమందు

దానవో సముత హ మృదుధను వసియు

సిత ను ధర్మ త కల్ప ప వ్రుత భువన

పూత కల్పాన సునులన మేత నప్రతు

క. దృగ సూచరుడై మారుతి

జగ తిరుమ పత్ర బయలు గాటు న నరదే

తగదన కదవలు యును సే

తగచియు . . . నరుదేంబి తాళక పక్క

రామ.

సంగ

క. మొగ మొట్టికి వంశోద విటు

తగు నా నీవాత గాన తాళంగలనా

చిగురువిలు కాని ధూతి

మగు వామ నసిచ్చి యొలు మం నను ప్రాగ్

క. చొసి మనకిద్ద ఱికి వన

జూస నుండి టు సంఘటన మవరి పతి కలుదా

నిసం దరదర రూప వి

లం సములకు తగిన వాంఛ లవి తొండుముఖి

క. సిగ్గెట్టికిఁ జొందును విఠ

దిగ్గ నరాఁగదవె కాన్కెచ్చి నునెలరా

నిగ్గుటరుగు మించికిన్

దిగ్గజములకెల్ల నభత తపింప సజ్జి

క. ఎంతని నిను బతి మాయదు

బంతింప ప్రేకింప యైన ను తంజు నొనై

నెంతయూ బాంబులఁ జొందుట

పంతం బుటు సేయఁ దగున పద్మ సుగంధి

క. ముంబాదఁగదవె బిలుకలు

సంఘ యెయను నీసర సవవనము లలరనా

మూల నర మర విశేషికి

దమ.

సుంధ.

పొడుల గంధోయిక బంలు పంతు మేలు తగునా!

క. అని యిటు పక్కెడు దశవ

క్రొనిఁజూడక మోచుచున్న మోయి బిదళుని
చన పల్లని న్నుననన

మినిమితు మునెరవచ్చె మృత్యువునిమిది

క. తలపగఁజేడుతొడుర్చు

ధృలనెకం బుద్ధుచిట్లుఁ బిగలఁగింబంగ
నలవి యునిగాదు వినుక

స్మృతి గానక సంకరించు నుపు దమి యుండు.

క. పొపొమ్మల లాగుల బవలు

పొపొమ్మల తవిపు రామ బ్రతుఁడు నిన్ను
వెళ్ళికొన్న క పొడఁడు

మోపించి యుండు పట్టు కుడు ప కలుకె

క. మా వంట పతిప్రతిలను

కావరమున బెరలుపట్టు కలుషముచేరు

ర్థి వ త దవ్రంధికెదెదు

వాతైస్థితి పురంబునందు వసింప

క. నిన్నును వకే ననఁబనియె

మున్నుని ననుదు బ వ్రాసి యున్నది యిదియె

రామ.

సుఖ.

మున్నగు నిదర్శనంబై

కన్నులకు గా నుపింప నీ నుదువృత్తులు

3. కందని చెప్పిన నీకది

పాదము ను ము నీదు తలను పుట్టిన వూరయ్య

నూదం బుంబయ్య

నాదను కను క్షితిని రావణాంబు నిశాటా!

అనిపక వృత్తము:

అనినది దశకంఠుఁ దహంకృతితో

జనకక్షితి రాటంబు జాతను గ

స్థైని బుద్ధము జోతను కుతుంకను

తును ముగ గమ కంఠ గ దుష్టు నిజాన్.

అనిపక వృత్తము:

వల దిట్లు తివడి వగు వాక్యములది

పాట పారంగఁ జేయుదు పాంథిక యో

బలబు ద్రిపు లింబును బుద్ధి వేన

అల సద్గుణయో బ్రహ్మ బుద్ధి న యుగ్.

అనిపక వృత్తము:

స నె నాత్మ నిర్లక నం తని కావరరా

జని లాభిబుఁ దాత్మను వాఁడులులా

తామ.

సుంధ.

యెను జానకి సంగతి యూహణి ద

భృగవేనానరీ తని రామునెడ.

3. తల వ్రాసు తకర్త ధనుకుసు

త్రుయ పుట్టుట గాని తనయను సంతనమునితో జనియగం

బలరణి గానుట కంభుని

విలు తునుముట జనక సుతాను బొడ్డియ గుటయు

క. రాముడు వంత్రిమాటకయి

రాజ్యము మాని సునిత్ర పట్టుటయి

రామయ్యుఁ గాల్చి కాననవయ

నడి వివరించుట చుట్ట నాతని

తామస మెట్ట లక్ష్మణుడు

తాళక వీనులు ముక్కుగఱయసం

గఱిమమనర్చి వచ్చిన బు

రత్రివకారిని సంహరించుట

మమకారిని;

క్రింత గతై యమరాదియొక్కవచ్చున

కాంతలు బుర్ర మూత నాంద మృగంబు బట్టెనయంబు

కాంతుడుం జన లక్ష్మణాయనగడ్ సవేదాదరు తదగఱ

స్వామిదో దకకం ర్దేమృతు జానకి గాని వెనావుట.

రామ.

సుంక

మంత్ర శాసన :

వావి విత్రమ కావిధ్రుంబి

పాకరాత్మజుల మెలియబడి

గంధపట్టని నన్ను వేజన

కక్షమం వల యాంధ్రరాడ్

బల నారసి రమ్మటంచును

బంపనెను సముద్రమున్

కలవట్టనె డాటు'బడి బ్రట,

గంట నీతనటంచనడి

కవిని జనకతన'యూ తనమన

మున రాముచరిత్ర మును పూర్వీకముగ విం

టని యతఁ డెప్పరెం యాపు

కొన్ని వలన నటంచు మోద మొందుచు నుండెడి

కల్పది యధార్థాయుంబగు నే

బది కెం డవ దవనిజ విన పొందని తనకె

మృదిల్లి రంఘువుపరిత

విది తముగ నుతింబు కన్క వివేకనిధానం!

రామ.

సుధ.

త్రాకుంబా శదధ్ధాన్యము:

క. త్రాకుంబా వాత సుజననుత

వైకుంఠా కంఠుకంఠ వాసవపక్షా

లానీకాక్ష కళధరాక్షా

కాకాదర వర కలూన బుగపతి యానా

శి. అవధరింపు దేవ, య వనీధరాత్మజ

మూఠ వారుడు చెప్పఁ బాడఁగినకథ

పుదమి పట్టి కర్ణములకు వినంబుత

మఱియు నిట్లుల వాను మంతుఁడనియె.

సోపమకా నాభాన్స వీరవళి లక్ష్మీసం

తర్జనంబుచే నిన్నాక్షకేసు

ధన్వంత నయిచిని తనము కెల్లను ప్పని

యించె రాఘవధరా భీశమౌళి

సెలవిప్పు లక్ష్మణంబులు తిలకింపన

ప్లుస్తవి యాలస చుజ్జ్వలంగి

గాఢ పీఠుండును

ధన్యును గతలయ నూగురురారు

హములు భుజములు మేను కంఠమునుగంఠ

భాగమట్లుల వీనులు పైల తపము

రామ.

సుంద.

పయవరు సమోవి నాసయ లలితవదన
మలకలను వేణి యుంచని యాత్మనెల్లి.
గీవుక్షకాశి తిగ్గి వెలచి సన్నిధి నిల్చి
మ్రోక్కి వస్త్ర యుగ్మముల మొగిల్చి
చాతసుతుడు పక్షే నూతన్ల నేరంప
విభూని భూతుఁడ నలరవిభూని సఖుఁడ .

క. వంను మంతుఁడంబు నేనొల్ప
జననీ, విన వచ్చు రామ నంద్ర విభూడు వా
చిని అమ్మచేతునివిదరా
తని పట్ట మొసంగె తపన తను తాతు నకున్

ఇంత వల్ల:

— శ్రీరామ భూంపంబుని యంజు గాంధున్
ధీరుండు సుత్రీవుఁడు దిక్కులందున్
సారీలలామన్దీ సుగుణన్ తుభాంగిన్
భూంరి ప్రభావస్థవప్రంగవారీన్.

క. పంపించి నాఁడు నమ్మని
వింప వరుని మనుమనిన్ నవినజులుని మచి
క్షీప రథలు కుల తిలకు నను
కంపవలన నిరతు నేడు గాంబి తిజ్జుననీ!

రామ.

సుంద.

భాదకవృత్తము:

అన విని జానకి వలెయిది యేమో
 తను జూలదంబు విధులులు గాజెనా
 యను నిజమయిది లాననను నమ్మె
 జనతని కౌంట విచారము నర్పి
 మ. జననీ, నమ్మె గదవృత్తాఘవపదా
 బ్ధవద్దయిం బ్రాప్త్యః పద
 బనునో నీవిటు లానతిచ్చుట మమో
 జాహరి బంపంబుద్రుం
 చిన రాజేంద్రుఁ డాసంగె సుంగరమిదే
 పే కామ్మ బిత్తంబులన్
 నను నిత్తంబుని యుంహ జేసి కృపతా
 నని మోవవే జానకి.

ప్రబోధివృత్తము:

మును తాప తన్వః డంబా యటంబప్పడిం
 పంరేనా సుంగరం బానవా విజ్ఞానీ
 తారంజీ పుత్ర బిత్తంబులన్ జబ్బం
 దారకా రాజులని నమ్మ గా రావనెడి,
 క. అమ్మారు తసుం నుడువర

రామ.

సంభ.

సగములు ముకుళించి యను నెఱి నమ్మవె మా
యవల్లా, రామని వుద్ధుల
గుమ్మా, నామ మనవిగై కామ్మా నెమ్మిలి
~~కామ్మా~~

గీ. అనతిదై రామ భూనాథ వరేళి యె
కాత వలు నను నన్ను ననువు తఱిసి
నీతని న్నుఁ దనదు చిత్తంబులుగ నమ్మ
కుండ నేని తెల్పు మొకజీంద్రీ!

ఉ. నాండల చిత్ర ముంబ విహితా

నంబున నుండగ నీవు తానిబలగా
వేడుకై సంవరింప నవి

వేకుఁడు కాక నీకావరుండుని
పొందిమి మంచి మోవంమునఁ

బొంది మువంబులపై నన్నిక్షతం
బొందక బోయు నట్టి విధ

మునమ్మగఁ తెల్పు మంచనడి

తరళవృత్తము:

జనని నమ్మవె నాదుపల్లులు

స్వామి తాని నపు తెగినె

రామ.

సంధ.

మనవి బెట్టు (గ) సర్వేశోకస

మాజవయన్ నమ గాల్చు (గ)

శ్రీ నమ వచ్చు దశంసరవలభునీల

గుండ్లి నిన్ను నయోధ్యనీకుడి

గాని చనుడి సుమ వర్ష విండు (డు)

కుర్చీ సంతసమెంపు (గాండ్)

క. సార్వో తమలన వచ్చి సీతా

కంఠా రత్నంబు పల్లె గపి వరు గని వా

రంతా శ్రీమంజు వం ను

మంతా సద్బుద్ధి మంత మహి తస్మాంతా!

క. శ్రీమంబు తల్లి సుగుణ

సోమలకుడి రాధలవులకు సుగ్రీవతప

గ్రామణి కని వారధిగిరి

క్షేమమే నీకు నిత్యనంబు సీతాదేవి!

ఇంద్ర వంశ వృత్తము:

లింబా, విహరింపకు మాత్మ అమంబు కా

లంబయ్యెఁ బొలస్సే కులంబు భాతినా

కంఠాపకుడి సత్సమనుచె

ప్రేమోమోతు నీరతి నృపాలు సన్నిధి.

రామ.

సుంద.

మ.చ ను మా మారుతపుత్ర కీర్తు మున నా

చందంబు మే తప్రిణానాథ

ధుని తా విన్న ప మాహరింపుమ మహం

ధునికా వణాజ్ఞా సరశే

ధుని కేరంబులు హార సంకరములు

మోక్షక్రియేపారమ

స్మితసుధి తాదృశాని పామృతంబు ననుమా

మితలస్థయి గతిమజిగి

క. తామకాని కపి బలములుతా

వేడుక వీరి అంగ నీవు వేగనురమ్మా

గాడుపు పట్టియనిపుడవి

తేతియ గారాపు పట్టి చెష్టినవినుము

మ. నినునా వీపున మ్రోలుకాయునుచగడి

నీనాథుడొరంమహం

త్రనకేంద్రాత్మము సన్నిధినిలుపుము

దారశేఖరింబుననా

జనని, నీసెల్లవైన అపంతకయన

సంప్రీతినిగిజేందియూ

జినక కర్మవలయేంద్రనందననభ

స్వేచ్ఛుత్రు తా నిల్లనుడి

- క. త్రింతతి వాఁ తవపుడువు ని
తొంత ముదాంతరినికర వంతమహాద్వి
మంత వాను మంతసుగుణని
కాంతో యుంబుంబు నాదు చందంబెల్లెడి
గీ. అన్యపురుషదేహ మంట నద్వయపతి
ప్రతకు గాను నాడు రావలుండు
పరవశాత్మనయిన తణి నంటి ననుగాన
వేగఁ జూరయి రామ విభునిదెమ్మ!
గీ. జినక సుతనుగాంబు సామిరి రామవి
భునిని దాగితితెమ్మ ననియెడికథ
పరగు నిల ప్రతియి పంచాశవధాన్యయ
మిది పఠింబు మనుజుఁడెనయు శుభ్రము.

దశమ స్కంధ పంచాశవధాన్యయము:

- క. శ్రీమంజీ కేశధరణి
మరామహిళాభీత నిగమ మంజీర ఘన
కన్యమల శరీరమధురా
నామకపురవర వివర నందమహారా!

రామ.

సుంశ.

క. పొంరా పొంర తరది గుణ
 వారిది యగు సాశితూడ వక్కాణించెన్
 నేరుపు మంటలలరగను
 శ్రీ రామర సకల యవధ రింపు ముదోహం!
 విరాజి విరాజి తవృత్తవయ:

తవృత్తవయ
 స్థాంతము నంశుఁ దలంచె నిటన్
 దనదు ప్రజ్ఞావము గాటవయగాఁ బ్రక
 టంచు నరింపుదు గావను చున్
 పంన సహకార ఫలంబుత కాబలు
 జ్జితముపై భర. . . . .

కావవివార
 నంగది యందె గటార్చె వెసన్.

క. జగజ్జీవా తంబులు పె
 ల్లగిలన్ ద్రోయి యను తత్పుల ములు దినుచు మెం
 తుగ గావవియుండి న్నదె
 తగలంబు కెరు.

క. సత్ప్రభుఁడు తనరథా
 పత్నీడు తద్ధివ్వనరణ పంకజ యుగళి

రామ.

మొద.

భృత్యుడ నే నయి యా యో
 క్షత్వాసుర వధ యడెంతె తన కనియలరెడి.

... త్మవై వల్లు విభావరసరుగి!
 వియ భృతా రివన వృక్ష పంక్తులకి
 న్నియం చెకచ్చె రజన సరాళి దుస్కలము
 న్నియంఁదె నాక్రమ సుమీ వనా టుఁడై

క.

భృతా రావంతు మోద నిట్లు చెప్పిన కతుతా
 మసమున ననుబది వేట్రక్రమ
 క్రమల ననఁపఁడెందు కట్టి కపి నిందనుబడి
 న.ప నిబిన వారర తెంతయను

పంచము

తన లోన నవ్వుకాని

కాలము మీకు ను హయ వచ్చెనా

యను నమ యంబునఁగిదిసి

యస్త్రమువెలుగు గళింప క్రష్ణుడా

యనిల తనూ భవంజుటికి

యాక్లి వంతం

రామ.

రలితయల నంతకాక తద్వే
తర్లంతము సురపతి విని వాను
మంతు నిపట్టు మని జంబు మారిని బనిపెడి
క. రథమెక్కి తరవ కాదా
యలద వలులు . . . . . గాల్చి
ప్రథనమున మర్తలూ దము
వది యింపక పట్ట తెచ్చు వాఁడ నటంగుడి
ఉ వానర, యెందువ్రాయె దవ
వత్సము నేడు దకాసు సన్మతి
నేను ప్రతిజ్ఞ పక్తిని శి
నిస్మృత తాత్ర

ముల్లచో వా త మోధువేలా!
మానర కాఁతి బుద్ధులిక
మంవను తెంబును రారనావుడు.
చ. భ్రమ పతి వచ్చి తెంపైనను
కాక

రామ.

సుంద.

జ్ఞ) మరెద నిన్మఱుచుని
 వైష్ణవులన్ బడతాడనబులన్
 జము పురి చెరగా ననిని
 శాత శరం బులు జంబు మారి యె
 క్రిమినిని ప్రేయః గాంచివి.

ఈ ప్రాంత ప్రాంతం

గి. జంబు మారిని చాటు కరములు దనకు
 హస్తములఁ బట్టి గిరగిర యునుచు (ప్రిష్ఠ)
 నేలపైఁ గాట్టి వదిలియింపె పలుపులు ప్ర
 భుగ నుతింప.

క. శత భృతి యో పశు పతి యో
 మతి వలఁచగ నచట జంబు మారిని సమర
 క్షితి యందుఁ దునిమి నంచును
 హత శిషులు వచ్చి బెప్పి రాశావణులొ

క. అక్షి సురునిం గనిని
 విక్షిణ మునఁ బావల్లు బలము తెల్లఁ గలియవఁగా
 వృక్ష పరుఁ బట్టి నంచునఁ
 దక్షిణమున వంజి గజ రథ వదాతులతో
 మ. తరవే దంత్ర శిసాని మృత్తి తమకా

రామ.

సూర్య.

ధృష్టాది శంఖ స్థానుక
 కరణి ధర్మిన సమానమై మొరలును
 తస్మాదంబు తానన్ముఁడా
 కైరవం బెక్కి యుల శంఖు నంనునమణి
 వార ప్రభా భాలమలుకే.

మెట్టి యిది వంతులు సన్మతింప వని (స).
 మ్రోడి మూక నక దిక్కు లిది

గీ- తొలిర లి సుంభ ము నను స మిగలంబులు వ
 సింహి పటు తర్దసై న్నీ విక్తింబి నరకు
 గానకనె పరాకలగా నుండె తులలమ (మృ)న
 వచ్చి తనుఁదాడ నచ్చి

క. తిమల భారుం బదమున
 భూమి పలుంజ మరి నట్లు పూర్వప్రదక
 సోమము లంకు మురుగ సం

గ్రామ క్షితి ననిల సు తుఁడు గావించె వెనడి
 క. పేరుగల సైన్య నాథులు

మారు విత్తై నిశితకర సమాజము పేర్లు
 డ్దారల గతిఁ గురియింపక
 రోకము నాటన త్త్రోకి కరింపుచు నుండెడి

రామ.

సూర.

౩. దేవారామలు తమ తమ
 వావిరోచే కలుసుకైదు పులచో నలుకరో
 గావాలయం పుత్రు గాత్ర
 గతివయ్యై నయ్యో మోక్ష గానె మంభవయలు
 మోష మనస్కు తోనూచితి
 గుడ్డల చేతను గాందజ్జీ గతున్
 తావుల చేత గాందజ్జీపు
 నంబు గు వాలవయ నం దుఁ యిట్టి గా
 త్తొ పల ఘట్టునం బులు మ
 వేయొ గ్రతచే నానరింప కాందజ్జీ
 బా ప నిశాట సంఘమలం
 బంప ను గాటుని పేర్చిలు చూడగన్.
 శా. లిక్కుం తమ్మల ని వ్వులు గురియ ది
 వాస్త్ర ప్రయోగంబులా
 వృక్క టా గ్రణ్ణిపై నానర్చి నతఁడు
 ర్భూత వయంబు నుచుడి
 సొంకై తల్లి ముతంక నా. జ్ఞూదయ భూం
 చక్రాలు కంపింపగన్
 వక్కు బంటగ నేరయ మూర్చ వతియోన్

రామ.

సుధ.

వాఁడింఁద్రుఁ దుష్టాంగ నాఁడి.

లయ సప్రసాదః

సారథి యుఁ దేరుఁ గాని దూరవల నకేరసుత

వైరిజుఁ దుష్టాంగ నటవైరి తరువాత్

మూరగతిఁబూని యల మారుతతనూజుపయ

వారసిల నా తేడును వారణమునాగం

రీరవవిభుంతు కేఁద్రుఁ బురుగుతి నిద్దురునుజు

మూరి ^{దనుజేంద్రకపి} ~~మూరి మూరి~~ విరుఁడు సుధాంధా

వార మొద సారఁగలు వారమొనరింపసర

సీరు వంపి వాత్మజుని జేరఁగను బంపెడి

మృత్యుశాపిలు రాక్షసుత

నక్షితి నవాఁద్రుండు పక్షి నాథుని తరణి

చిక్షిం బవసించెను కపి

నక్షత్రమందు మూరణస్సంభవముపై

5. శ్రీయుత యోబదినాల్గి

ధాన్యంబు విరామరస సుధాక్షవమనురా

మా యుజు సుందరకాండము

వారిలు తనూ జూతుఁ డక్క వధియుంబటయిడి.

రామ.

పంచ పంచాశ దధ్ధాన్యము.

క. శ్రీ మౌ లిల్లవ శకునా

భీకార్దన తేన భార బీషణా భీ

కాకా నాథ సుపర్శవ

యొకరదీ ధారుణీ ధరా వింత గురుభీ!

గ. అవధరింపు మువై సారసాంకవైరె

సంశుమ త్రన్యకామణి మోను భాను

మత్తులాగ్రణి కళవి ను మంజువాణి

తొలురు నువం పాణియునికప్పఁగాడనెట్లు.

గ. అక్షుఁ డానావమన నల్ల టాలకెంచి

పంకి కంధరుఁడు తంల పాటుచెంచి

మేళు నాడుని నొక్కించి మేదినిక

రరబునిఁ బట్టి తమ్ము న్ననతడుచెలగి.

మహాస్రీశ్వర.

అరదంబువ సింధు రవల తమర్కగసముదా

యంబు కాక పంజు వింజ్జు

కరమువ నేజూయ తాల్మత్తులు దగజముదాక

సంధనా చన్ద్రయధంబువ

కరమొప్పొ రంగ మాణి నైరని సదలం

రామ.

సుంహ.

కారముక మేనియందు
 వెంటయిది శక్తావల లభ్యం తవయమెరయి
 మేఘునా తుండు వర్షా
 న. నర కుడు మెంతు దాదె ను వ
 నంబుల లోదల సంచరించువా
 నరమున నిష్ఠు దిచ్చుట గ
 నంబుతినడి మొక నెల్లు చేత బం
 ధుర నిడి తంసి ఇం సుర వి
 నూత్నపుణు చ్చట లాప్ప మూర్తమి
 శ్రు ను బుడంగ వ ద్రుతిర
 ధారపి కావము లంననంచు నుడి
 క. పలుకుచు దనులులు వెనుకన
 నిలఱుండు తటను మోష నికరము లా జె
 బ్బువ్విగతి బది బంపెన
 పలములఁ జూచినక కాళ్లఁ బమరి యసురులడి
 క. నక్రలు. . . మెతడులు
 మెక్కి మహామోద ముండు మేదినియందు
 రక్తసులంరా, మిమ్మున
 దిక్పాతుకు రండు రండు సంగరముననుడి.

మ. అనుచున్ దోమ్రు నిజాక్షుడై ప్రోళయల్లి
మంకార మొప్పారి బేళ

పునకన్యం బగు రక్తేశ్వరలటదం

బారింబె నెగుల్లిదా

ననివింపాచి ములన్ వేళింబి విరివా

నక వేద సంఘంబుల సాం

త్తిన వాక్యంబులఁ బ్రస్తుం . . రియన్

వారాత్మ జుం దుద్ధతిన్

జలధారార మంలరవృత్తము.

జీవాత్మల పంబున నని కుం తామక ముచ్చన్
వీరమై దశ వ దనంగతి పత్నం వేషారంగా

వేషారంగా కవి పయి నేయన్ గుంఠంజై

వేషానిగానూ ముళుకు వేల్పుక చెడన్

3. తైచి నయం బనె నానా

రాచముచేపట్టు వదగ రయము నగు నిమిషా

నెలవర పతి దరి కిచ్చెచు

వేదనిరి మరు త్న మనకు విధులఱుగన్

ఉ. కాండలు వీడె మామగల

గూడైన టంచును చిట్టువారయన్

కెందలు దాని నందనుల

రామ.

సుంద.

ఘోమరి బిడ్డల జంపె నంచెదన్
 గుండును దండవయి గానంబుఁ
 గాబ్రెడు వారు నునైరి యమ్మను
 స్త్రుందనుఁ దప్పురిదనుజు
 నందుల చేత ననేక భంజులన్.

క. బాధి తొడై తామునుచిన
 నాథుని మోక్షంప నేగు నాదల తాపం
 బిధర బిడ్డల తుంచె
 కాదె యిప్పుడు బిడ్డలనుచు కపిమదిఁ దలఁచెన్
 త. సూత్రముల చేత భాష్ప
 త్పత్ర నిబంధించి ఘోరమహావృత లుతవర్త
 ద్రాక్షత్రుంగర సంఘంబులు
 పృథ్వి రాక్షస పరిమళి యెనుట నిలుపఁగన్
 డ. కామల తామ్ర మాటలున ము

గుండడు పల్లవ మును గావునన్
 పంచక వర్తి వేడు తనుఁ

బంపిన వాఁడవఁడెవ్వఁడగా మవఁ
 బ్బాచిని బెంచి బిడ్డగది
 పంకని నెచ్చి పు

రామ.

సుంద.

దంబెఱఁగెల్ల దెట్టుమను

మాయ న నాదాదు వాని కిట్లునాన్
కాళ్ళిం జేందక నింతచొసి వివని

పేరేమి రాపంపె ని

నాతం దెచ్చి దా చెప్పరా యితఁడుది

కృత్తిది నా దీక్షిరం

బొందంఁదంతుల నెచ్చి జ్ఞానీగ జులు

సంభాంబు పోయిందెన్

బాతించురబువి చెప్పఁకున్నయనినన్

పత్తెన్ దిర స్కారతన్

క. వినరావంతుమనామం

బునఁ బరగిన వారదవారయ పుత్రుఁడనున్

పుని సచివుఁడ నేనిటువ

బ్బినకారణమెల్ల నీకుఁ జెప్పుదుఁడవియన్

క. వాలమునఁ గట్టి రావణు

నాలుగు వారిధుల నుండు నగరిపు సుతుఁడె

వారి యొక వచ్చెనట్లిన

తాళక వల్లియంచె దళరథప్రియ సుతుఁడన్

తారావలుఁడు కిక్కిరావలుఁడెన్

రామ.

సుంద

రాజవిరాముడు సర్వసర్వం
 సోమముడు సద్గుణికుల
 మోయితి సోమముడు సుగ్రహమును
 తొలుత నరాజు పట్టము
 రంజుగఁ దాపని కిచ్చి జూనకి
 సామజగమునిగి వెదక
 కెల చరాళిని బంపె చిక్కుల
 క. నీ. సుషేణుని

వావి తనరాజువుని జూరబునండుని నన్ను
 వేంకి సుతుం దంపెను సే
 తాలల నగి వెదకుఁ దనును దక్షిణ దిశకు
 గి. పంప సంపాదివలన ని వింపరాజు
 తొరి పురమున జనత కుమారి యున్న
 జూదని జముగఁ దెవియిసే సాగరంబు
 చిట్టముగ తాంబూన బ్రితిబట్టెరిగి
 మ. బహుమతి తొమ్మిది రావణాసురుఁడు
 తొమ్మిది జగ త్పావనగి
 మహాజాతగి సుగుణాంబుగి స దనుకం
 పడి తంతు

రామ-

సుంద

య హహా తాఁ జెర దెచ్చి యుంచె నిది యు
 న్నాయుంబ నారణి మహా
 గహనం బుండున నెంటి నుండఁగ లస
 త్కృతుడే స్థ వంశాంగనణి

క. త్రిని రావణుఁ గ నుఁగ్గాని పేం
 దనుశా భమ నీవు దాం గ త న మున జనియ
 వ్వి నమన దా కర ఘులు కై
 తుని కింగని సీతఁడెచ్చు బుని తవె నీకున్.

క. - త్రిరామలక్ష్మణులు కడు
 దూరంబున నుంటఁ జూచి వా య జనెత్తొన్
 మోరుఁడవై గాంపాగియితి
 వోరా కురుండ . . . మనవచ్చున్!

ఉ. బెండుదురేణువాఁడి యగు

చేయ దినంబులచేత నీదుష్ట
 స్కంధలు నేల కాల యెమిక్కు
 కేవల నరా పటు భండనంబులు
 పిండి యెునరుంచెవెయిరిపు
 భీకరు తోను

రామ.

సుంద.

తప్రదరంబుల చేత రాఘవుక.

వ. లిసిన విని.

క. త్రిత్తపి కన్యం గానత

పెక్కులు నా సమ్మగ్నమునఁ బ్రేరేతు విసిడి

రక్తసులారం శ్రీకృష్ణ

నాశ్చమృతిఁ బట్టికొట్టుదురు దండవంబులడి

క. తిష్ఠని లవిలంబరికా.

నమ్ములు ముం. . . . నూనె నానించి బువ్వు

గమ్మున గట్టి శిఖిణు గా

తమ్ముగ నిపుడే తగిలింప జాయనవారక

క. తపిపు బ్ధంబున పలుచో

నపంబులు మూది నూనె నానించి మువ్వెల

గృహవన సగ్న విషముల్లం

బిహరు గువెట్టుంచి రతంబు బిత్తములనినడి

క. అనలునకుడి బవి నెట్టుదు

దను జేంఘ్రని పురము నాదు తంత్రి సగ్న కుగా

పున నింతకన్న మేతెం

దునఁ గలదే యెన్నఁ గానను నుఁ దలఁచెదగదే

క. ఇది రామ రసము ఘననా

రామ.

సుంద.

దదమయి చేపట్టువది సదాగతి సుంనుం
దుదనానను గాంచుటయే
బదయియోయధాన్యము మతి శుభప్రద క్రేష్టా!

షట్ప్రసాదదధాన్యము.

క. శ్రీ జాంబూనద వాసా
రాజితనవమంతవన రక్షితకాసా
రాజీవశరవిలాసా
గాజిన మందార నందగాపకుమారా!

క. దేవర్షిచోకెనుము మహా
దేవుడచలకన్సతాదదైనిటులదు
దృఢపుతగును రావణుడా
పావన . . . . . పులుపవికినవినుచున్?

క. దహనము గావింపగా
కహరి వాయురాతి పురిస కలదా నలుత
శ్మశానములును భాస్వరసులు.
మహిత మజోగృహములను ముందులనునపుడున్

చ. డేరికి సమస్తసౌధ సమలదు
జ్వలకాంచన చంద్రకాలలున్

రామ-

సూర్య.

కరి హలూగే హమకీ విశిఖ

కార్మక పట్టున కుంతశక్తి యు
ధ్వర ఘనబింతి వాలములు

గన్ధిన తావులు రత్నభూషణం
బరలుత వేటకాలవిత

మంత్రిరవ్యుత్తసిగా తపోంపురు

ఉ. పట్టణామందు వృద్ధులును

బాలురు స్త్రీపురుషుల విజ్ఞానమై
పట్టున నుండఁ జాలక ను

పత్రవ మిగతఁ జేసితి విధి
రెంట్టుల నూరు ముండు మది

శాంతయలు ధూమసెంది మంటలు
నెట్టుల సర్వ విధులను

నిందిన .. మనఁ గూలు వారలు

ఉ. పాపపురావణుండు సెడి

బట్టి మహిమను బాతఁడెచ్చె మా
కి పయపొట్టు వచ్చె నిక

నెచ్చట మునిన నశ్రిపొచ్చె నా
వొడవనాత్మ భుండు తమ

రామ

సంధ్య

నంద్యులతో మన యొద్దు చెప్పెలం
 కాపురి ~~కామి~~ నంద్యులకు
 కామి నువ్వెత్తి ర నెత్తెం గుల్క
 మ. అదయ్యుండె పురి గాల్చి వేయియచును నీ
 తా బ్బొక్కి యేమ యెసన
 కద ము ముదను పంప బిచ్చుండ నుజగ
 త్తలనె పంపాల్చు ము
 తోద నో నిల్వక యెట్లునర్చి తనినీ
 తోకొద్ది భృత్యుండు పం
 న్నక బిచ్చుండు మనయు లాపలమనం
 తంజెందె గంటంబుగా.

క. అమె జగ వచ్చివని కా
 తోమారుత స బ్బుండ గాలతెలిసిన వాండ
 భూమి జ దరికొగడ నుచు
 తంపన మున ముంది సమ్మదంబున జెందెడి
 కాసేతా సారస పత్ర వేత్ర దలచెడి
 బిత్తంబు జాతంబు లా
 వా చూలప్ర భు ~~కామి~~ వ్రండు నేదకట గ
 ర్దానారి నే బిక్కి నా

రామ.

వర తానెంతలు బుధచెనెనాకదా
 యంచుడి విహరించి సా
 కేతాద్రికుని డైవ్వి నాకకుని సు
 గ్రీవావనుడి బావనుడి

గి. పవన పవమన సఖి లార రవికులంబు
 చంద్రుడగు రామ చంద్రుని సద్భుతుండు
 సకలగుణావంతు వంతుమంతునకు సహాయు
 డు. . . తరి మీరు గావలయుఁ బుండి

క. అని జనకజలబువోడుత
 రిని సద్భుతకాస్యసుతు త్రిజుటాభిధమం
 తనమున దోషి, వినుపా
 వనికొ జలముగును నమ్మ స్థాంతమునందొక
 క దర్శితుడగునక్షుని బరి
 మార్పుట యివ్వెఁడు నామఁ దనిల తనూజుడి
 నేర్పున గట్టుఁ దితుడు దవార
 నార్జిత మాలంకర జేయుటంబుదెలుపునుడి
 మ. ఎలమిడి నమ్మఁ గదో మహాగుణామత
 స్తోత్రులులులులు
 పల నాపల్కులు రాముఁడల్లగాని బా

తామ.

సుంద.

పజ్జానీ నాదంబు తి

శ్రీల నిండంగ నెనర్ని రావలుకిరః

కాతీర పంతువ ధ గా

శ్రీవై. తయరాల చిన్ననిశితా

శ్రీ జ్వాల జో: గుచ్చైడి

సీ. వరం మారవలు విశ్రవస్సుడు మూతంత్రి

యగు విజ్ఞప్తణుని జాగితగవచిందె.

రావణు సురు: మున్నుత్తై యుజిలని

ర్జుమలను బాధించు సమయమునను

శతపత్రజుడు రమాపతి సన్నిధిని విస్త్ర

వింబన నతఃకర విందమిత్ర

కులమున కశరథ కువలయపతికిరా

మూక్త తిజో నుదయం బగుచును

తంత్రి సత్సంబు చెప్పింపఁ నపసి యగుచు

భార్య తోడను కానలొపలఁ జరింప

సజిని చెరగాని పొవుడు శ్మతమునకును

మనుము తఘుపతి తక కంధరుని నటంచు.

మ. గామ రాష్ట్ర మును నీవు లక్ష్మీవయ్యవై

కృంఠంబులా

ప్రకం

రామ

సుందర

లమునందున్ భయచితువై త్రిదశువై
 ల్లన్ నీడు పం బాల్చి యు
 గ్గములన్ సన్నిధి రావలుండు తమకున్
 గంవింబు నాథున్ వచిం
 పమముం గూర్చి యు నేచేటించుదునున్
 ప్రియమై చెల్లించి తం

క. గడిపెద సుర లారా, చెలు
 బుదియైన నీ నోసు వీచి పద్మకలనుబున్
 విడువక చెల్లించు
 పతేతుక యని నాడు విక్రవస్సుడు చెప్పెన్

క. త్రి బటాక్షులు వరదశ గా
 త్రి బటాయుర్ముక్తి పులదు దేవి నిని మృదం
 బుబమున సంతాపము జేం
 ది బగవత్తు తి యైన రామునిన్ భజయింబెన్

గ. గంధ... సుతుడు లం కౌపురంబు
 పంప్ర వంవయని తర్పణంబునరించి
 మంగుడి యేతెంచి జనక క్షమాతలాది
 తంత్రు జి కానరై భక్తి సాష్టాంగవిధులు
 క. సుందర కంఠ ములచినన్

రామ.

సూంధ.

నందం ధైర్య యోగి హ యో ధ్యాయం
 ఋం తగును గంధ వావంన
 నందనంః తాలంక గంధ్రినకథ మహాత్మా!

సప్త పంచాశదధ్యాయము:

5. శ్రీశ్రీర్యజ పవన సుత

కృష్ణధర రిపు తనయ నకుల సహదేవను తా
 భూధర జాభీకవి తా
 ముధవ నవమందహాస మదన విలాసం.

6. సారంగధరుడు మంతుడు తు

సారంగధర తనయమౌడ చతురసరస వా
 స్థూరణి మేరయ వచించెను
 శ్రీరామప్రభావమవధరింపుముదేశం!

7. భూమి తనయ రఘువంశకి

రౌమణి కృష్ణగుమని తనకిరామణి యౌసంగ
 సారమిరి యెలమి తానా

జ్ఞాము . . . భక్తిని సరసావహుః తగుముడి.

8. ద్రౌపదిపెలవు గాంధు భూమిజవీర్యుని

వా యు నందనుండు తానియరాకి

రామ.

సుంధ.

బావంబు కక్కి చాట బాల్లక పతి దావి
 సుత ముఖ స్థలంగ పతులఁ గాంచి
 కన్దీక్షించితి జనక తనయ
 నక్క సుతునిండునిమి దవంసు నకు వేనా
 రాక్షస పురమర్చించితి
 నక్షయ గతి వచ్చునాఁడనని వారల తాగ్
 క తెలుపుచు సంతోషించున
 నల నీల సుషేణ నాక నా యుక సుతభూ
 బలవత్పూర్ణక నాథా
 మలతా నేతెంచుచునుమ ధువనములొనడి
 గియెచ్చి ఫలకాక్ష. విరిచి జూర జూర
 యనును పండిన మడులు దినును మన్న
 తరిని తనపాలవేతెంచి తగడు తొట
 దరికి వచ్చుట పొమ్మని సరకు గానక
 గిఫలము తెల్లను దిని వనిపాలరసును
 బావవేరాదినవంతు సుగ్రీవుక తగు
 జని యెవరులొనర్చి యంజనకాడుకున
 యందు తార కామ రుతు నీలండు మఱియ
 గి. స్థవగ వర్సండు నీచుమ ధువన మెల్ల

రామ :

సుంద.

వావిరిగఁ బూరఁ జేయఁ సుగ్రీవు నాజ్ఞ
మీరు మరె యుండు వారింప మీ జీవంత
పంకిఁ దాలిగ కాట్టి చెప్పఁ జనుఁ దనిరి
కాఁగి సుగ్రీవుఁడు మేలు వారందఱు నా

కౌముది బ్రహ్మదండు తా
నా సౌమిత్రి ప్రభంజ నం తృణాదు నే
దుర్బిజ వీక్షించుచే
యొసఁద్యం జిది చాలరించుకలఁబ్ర
వృథుత్ మదా రామ ధా
త్రీసామిప్రమయ నందు నిల్చిన టుగా
జానుత్-చెరద.

౩. నాథరత్న నిల్వంగల

రేధరజీవాల తనయ పృథి వజ్రాతా
రాధీశ ముఖి గతకకసి

యొధలు నావనము చెరగ సొర్వించరమే.
మ. అని సోకువం మిత్రప్రభు సుమి
తలిప స్సనిం గూడి యిం
ననపం కేలు వు లాప్త రాఘవమణి
నా నా నృప గతిమణి

రామ.

సుంధ.

ఘనమూర్త్యురచిత రత్నసక్తహతణుడి
 ఇన్సోతవంశప్రభుడి
 జనకక్షాపతి కన్యకావిభాని సం
 దర్శింప నేతెరంగడి

క. తమ్యుఁడును చెవిమిఁకాఁడు ము
 తమ్యున నోతొరఁ బూచి ధరణిజన్మత్రం
 తమ్యుఁడెవని కాఁబోలును
 సమ్యక్మమనవచ్చి రనుచు సంతసపడుచుడి.
 గ. సమ్యక్మమనకు వచ్చి వంశములు మొల్లి
 దేవ పవనజి ముఖస్స వేతెంచి మధువ
 నంబులొక జొల్చి చూరయెం నర్చి రనుచు
 మోఁటకాపరు విప్రుడు నా తాత ననిరి.

క. కావున నిజమగు సీతా
 దేవిం గనరాక యనుచు దినకర సుతుఁడె
 తో వేడ్క విన్నవించెను
 భూం వలయుం దిప్రుని తొలిక భూధరపుత్రీ!
 క. త్రేయోత యెరుది యెడన్

ధన్వంతరి మధువనంబు నవనిజఁగనియ
 వ్యాయు భూమిమెచ్చి నడుచును.

రామ.

సుంద.

మోలుల బుజ్జిత సుతుఁడు రావలు మోఁదెల్పుటయ్య

అప్త పంబాక దధాన్యములు :

క. త్రీవం ద్వి కుంఠ

రామ జనక భక్త వరద కౌస్తుభ హరం!

క్షేమ ప్రద ప్రభుషాంత్రమ

తామరస భవాండ భాండ తతి జరరవారి!

గి. శ్రష్ట దేవ చిత్రంగింపు రామరసావృ

తతథ సౌరియోద ప్రకటనంబ

చల కరాస నుండు చతురసద్వ చనర

చనలు మెలుగు జేయు చందమెల్లు.

క. చెన్నులర జొంబవద్దను

మన్మలాంగదులు భాను మత్ర నయోమర

మృన్మజ్జి ముదలఁ జేకొని

విన్యాసులు వచ్చి కెరి మిహిర సెల విభుక.

స. సకల స. . . . . శిరఃకాచర

నవరత్న యుత చరణ వనజాత

ముల మిఁద తమ పాలములు చెలాఁక జొనరి

జొనరి తెలమిఁగా వింటి చేతులమెల్ల

రామ

సుంద.

ద తరత రాజు నందన మౌని గణావారి

చందన సౌతమ సతయమృంద)కి

వనితౌ మణికౌవ వనదప్రభంజన

సజ్జనరంజన జనకరాజు

జ్ఞామణికౌమి రఘుకుల స్వామి యసురు

వినుతు లానరించి గంధుపవనసుతుతు

జానకిని లంగూరి గంట భాసుకులుల

కనట క్షేమము యసురు నన్నుడిగెదెలియ.

క. అన రామయందు చూచితివా

జనక తనూజాతను సర సగుణ సమేత

మను కులపురాణిని త

తాను మంతా బుద్ధి మంత యుభవృక్షంతా!

క. నిన్న చనిన విధ మెట్లును

భావంబుల రాక దెలియఁ బలుకు మటన్న

తేవా భావదా జిత్తు కిర

సావకయఁ త నగుచు మ వాని జాతాకులత

గా తరవి దక్షిణా విశ్వన కారుణి

రగు... వెదకి యారాజ వచన

సెందుఁ గా... తు నాదెందమునను

రామ.

సుంక.

తావ కాంచిత పాద పద్మములు నలఁచి

గి. అంబు నిధి దాట లంకాపురంబు జూర్చి

బసకదనము నమోకొల్పి వనములొన

దా సముదాయ మధ్విను వసింబ

హృదయమున రామయ నాచు స్మరింపఁ గంట

క. ఏమని దేవర వారిజా

భామరామలి యార్చి విస్తృ పము సేయుచునడి

నా మలసాటున

రామేశ్వర పాంచి యుండ రావలూఁదంతి.

క. బనుదెంచి పతికేఁ దున్నవ

బనము లనొకవల్పులామె క్రవణంబులచే

కానకన విరేద్రి గా

ప్రసరావలనీవు రాఘవుని బాణాశ్వి

గి. భస్మ మగుటకు వేంతు వశేప్రమయ్యె

ననుచుఁ బుల్కిన రామసంబునను వాఁడు

వారిజ తన పొది లొన బరాలు ననుచె

రకి నతుకుదు నుంబును రకగఁ ద్రావట.

క. - యోగింపును దశవలు క్షుం

బి యునమరవిం ప వాఁడు బసే వీటికి నే

రామ.

సూర.

నయ్యెడఁ బాద పముం దిది

తొయ్యెఁగిర తనంబు పొద మొయ జములకుఁ

క. ప్రేమిమిల్లుచు రథుల వంశం

(గ్రహి భృ) త్సృఁ ద నమ్ము మంత రంగంబున వం

రణంబున రామ భూపర

మచి సరసంబిత గుణమచి మనివి వినగదే

మ. అనినఁ నన్నెద నమ్మ పున్నవినవ

మర్క రామచంద్రుండు వా

విని భంజించి తదీయ పట్టమలనా

కీకాన్య సూ నుండువేం

భృనఁ జెందఁగృప నిభృషేఁగెఁ త్రునక

సేనీమంబు మెచ్చంగ నం

తనె నిన్నారయ నంపె దిక్కలకు భూ

నాథుండు కైలాసములకి

క. అని మీరు సెలవై సంగువ

ననములు వే విన్నవించ జనకజితనయా

త్సను భవచీలుల పద భటుఁ

ద నను ను నిచ్చెయ ముగాను నమ్మినది నృపా.

క. మంత్రక గాని యెలు సంగ జుగ

శ్రుప్రంతై పరగు రామ భద్ర విభూనకు
భద్రమె యటంచు భువసూ
పశ్రవ వార యదిగె పుడవి పట్టి ముడవయన్.

క. బొకాన వల్కున్ శిరామబి

కృష్ణకన్యామణి యెయిసంగె ప్రయ్యర యనుకొ
పెంతర కమతస్థ సులర
త్రావర రాకావిమలసు దాకరసుకరా!

క. కాంత శిరామబి గాని యూ

దంతిగమన వెన్నలయన్ దాటవడి వానూ
మంతాయని రామమఖం
కాంతూడు సంతస ముసెందె కంజాతముఖి!

క. అని శంభూడు పార్వతి తా

ననికం బి నకులవరుని మహాకథాదయపక
విని యూదేవి యూగమవే
త్తను జెందెను లాకరక్ష కమల దళాక్షు!

క. కరుణా సంగరగితిధర

మతితవం రా యెబడెనిమి దా యుభాస్యం
మురు రమజీ యూ బగురా
మరసా మృత కంక్ష మిదిన్ మాన్ద విసలయా

న ద్వి:

బ్రది త్రిరామ కృష్ణ పాదారవింద మకరంద పుష్ప
 ధయ పార్శ్వజీవర ప్రసన్న బ్రతు గుప్త
 కుల కైరవ కాశ్యప స గాత్ర

గంధ్రోటి నోమ నాథా

స్థయ పవిత్ర స రసింహ

దాసామాత్మ పుత్ర గుర

వయ నామధేయ ప్ర

జీతంబైన రామరసా

మృతసింధు రామా బుద్ధియు నందల సుందరకాంధ

సంపూర్ణము.

రామ రసావృత సింధు

రామభూషణము

యుక్త కావ్యము -

క. త్రీమ చక్రమ కథాసు

అలమ ప్రమ మస్త్యదంత రంగంగణం మన్
సే మనభిరామ మయ్యేని

తేమప్రమం నీదుకృపగదోదాకరభో!

ఉ. త్రీధర వల్లవాంధర హం

రస్యవంశీ కరుణా నిభో సుభో

భూంధర కంఠుకంధర స్పీ

భూంభువన ప్రభు తార్జ్యహేంద్రవాం
సాంధు సమూహా బాంధవ ని

త్రాపర భంజన భక్తరంజనా
నాథ సమస్త సద్గుణిస

నాథ సురావన లోకపావనా!

గా. నీపదంబులపై భక్తినిలువ గణాతి

యవని రామ రసావృత మృత ముఖము

నామ మితి యుక్త రామభూషణం బూనరము

రామ.

యౌధ.

ఫలద మరామకజన్మసఫలముకాల్గుతు.

క. గురుబుధ కవి గతు లాష్ట్రిన

గురుబుధ కవులారత్త నన్మృత గుకవి యనకున
కరుణ గద మూల మంతకు

విరచింపుడు రామకథ పవిత్ర బరితల్లి !

క. తను వెత్తి వ్రేల్చి హక్సము

లను చినములు పుచ్చు బ్రేమి లాభమనుబుధు
చిన యట్లు రామకథ జే

తును గాక యటంచు జెప్ప గాతరీతి గ్రహ్యం!

ఉ. రామ పురాణ రాజము చి

రస్థితి కాతం కవిత్వపంబు లా

నామ ను జుండు బోయ నత

తే గును నొంట ననే. టక

సాగోమములు బుద్ధు విజ్ఞు బును

దుష్టత పంకము లావలసింగి లు

క్షేమము మోడవ తరణి

కింఘన మంచు దలంబుకుండున

మొదలి త్రీరామ కథామృతంబు పని యే

మీ తప్పు పట్టంగ మ

రామ -

ర్మకుఁడే కుచ్చిమఁడే యుటుంవలయు న

మృగ్మృగ్మి ముంతుండు ప

ట్టద మంజుల జ మరందపాన మొనరిం

పడి వచ్చు చందానన

మృతి నా నందము నుంచి విక్రీతి పతిం

పడి గారూ నెల్లప్పుడు

మ. మ కవి యొడంబడుతు తన

కుచ్చి తభావముఁ జెల్లి యొక్కెడ

ప్రకటన స త్తవక్తరుఁడ

నర్మఁగఁడనిన వింబుమెప్పువ

జైక త్తయటంబుఁ గుండును ప్ర

సిద్ధ కవి ప్రవక్షి బ్రకంసన

స కలవి కంబులన్ మదిని

సల్పము గాక మది ప్పసిద్ధి

క. వారసం నా సిర మణి

బారు ప్రభు యంబు జనక జనసులఁగనియిం

పారె తు భద్ర రంభుని

వారంబుని జ్జుజన జేతు వచ్చవలయునన

క. మ్రతం సిరి మును వారి విధి

కావ్య

మృగ

అతం కుండు ముద్దు ముదిరి అతం భవంతుఁ

తత్తది తెల్లని పిట్టను

మతంబు గొర్రెవాని మన్నింపు ననుకొ

సి. దేవదేవుడు మహాదేవతాఁడెల్లరా

మదనా మృతాబ్ధి రామలయ లంఘ

కథ గయ కాను కర్మర కాపుర జేలన

సజ్జన పాలన జనక సుతను

లంకాపుర ము లాపలను గనుఁగొని వంతు

మన్నామ కపి పతి విన్నవించ

విని దాక రథి దిన విజృంభ మంగు నితాద

వర్ణించు బలవయలఁ దడయక పుడు

గమన మెంపరింప నేడు యోగ్యంబు యనని

నంబుఁబంచును బయక త్తంబుఁబంచు

నడఁడు తగు సైన్య నాథుల కందఱుకును

నదిపుఁదా నతి యల్లిన విభక్తుల దేలున.

క. విభుధ ను మ రామలయ సజ్జన

ప్రబల కపుట విపులవృక్ష పర్వత పాపం

లంబవయళ గదా లయధుల గును

స్వబలంబులు . . . . . యన ములలరణి

రామ.

యంభ.

5. శ్రీరామం పండు నామ మ
 వారి రాజాగ్రాని సమీరణం పత్సనిపై
 తారే యునిపై లక్ష్మణు
 తారా వింబరి సురాళి వరీం జెందడి

తొడిక్కులు పిత్తటల్లుగను

భీర రవంబు లానర్పు వారునై
 యుక్త పి వీర బృందము లహంకృతి
 వంకృతి తిగై కాని పంకి కేంద్రున్
 తొక్కులు మే సముద్రమున.

తొల్రాయుదు మే మతి జింబుకాదులున్
 విక్రీవి తృప్తిఁ జొంద జలు
 మేదము నితుమె యులూర బల్లుచున్

6. తమ రా డక్కా శుభా

తమ వారి నినదములు మొరయ భృత్తుల కపిసం
 పుంములు తను గాల్పివెడ వెను
 ద్ద్యమతి తనూ సంభావుండు తార్చుల మెసంగడి

7. అలరి కేకుచీష్ట పద్మలసు

తలం కూడు గంబెను వానరాళి తొలి
 కలుష విహారముల్ గిరిత

రామ.

యెన్

గంధ సమీరము మంజునాదకృ

శ్రుతవచత్రవాక కళల స

కంఠమేరాక మయూర కిరణుని

ఫలితరసాలమున్ను తగు

వారము బారు సముద్రి తిరముని

క. రెండవ మున్నీరుం బవె

మొండుగ నలవారి జూత మిత్ర సుతబలం

ఋండం దద్దర యెల్లను

నిండు కాను గు వేడ్ల రామ నృపమణి బెందని

క. బారులు గని బని రావణు

తారాజులు కపి బలంబు తాని పుడుతగడి

వారిది వేలం దినియు

నర్మకనుచును వార్త దేచ్చినది విని బుర్రుని

చరాక్ష స వీరులంజని సు

రప్త బుకత్తుడు వజ్రేవేడు లా

కాక్ష కులప్రభుండు వరు

బొలయ తిరమునది వసించె నా

పుక్త చరాకితాదనని

వేగులవారు వబించి రంపనని.

రామ

అష్ట

నీక్షణమందా నీవు నల

విభ్రానఁ జంపుదు మేఁది వారలన్

క. మానసు లట వంశలకున్

వానరులట తాను పాటు వచ్చిన వారున్

దానవుల నెల్ల మని యుం

జ్ఞానికి హతువు రెడెట్లు పూర్వసంకటం!

క. ఫలభుక్తుల నెలచెదమని

చలమున నరులు చరులు జనుదం చుటయో

జ్ఞులన జ్ఞులయ కనుగాని

కలభాస ముదయంబు వచ్చు చంక ముగాదే

మరినైదె మ్మల్లయకన్ విభీషణుఁడు మే

తెనట్టి పోటర్లటం

మను విముక్తి బహు భాసులన్ బొగడవ

చ్చున్ వాయు సూనుండు మేలు

ప్రనులంకాపురి గాచ్చివెయు పరి నా

నా తిండ్లగిమిరలున్

దిన ప్రాని య్నక సంత కెంతయిన వా

నిం జేయు వారొకడా!

ఉ. లజ్జ యెక్కిత మాని జాహు

రామా.

అయ్య

కంబుగంపూరం పూమని మరల
రజ్జులు వల్లనేమిట

రాక్షస వంశవరానతంసుని
బుజ్జను రాము దేవుని నృ

పాటాడు వేనిది చూచితే బైతా
నజ్జిది యంచు మాయగాని

వలియటులుప్పునే యెన్నిచూడగలి

త వినుఁ దిశూరయోపాయం

ఋషి రిగేతువాఁడు వృద్ధిఁ బొందఁడు నరకం

ఋషిమం యోపుట నిశ్చయం

మని వారలతాడఁ బల్కియన్న సరసమి

మచని గాథం బగు భక్తి తాదను నమ

స్థారంబు గావించి యెం

దను జాభిక్షిర, నీవిదేహింకి నిం

దంబుందఁ గా విశ్రవ

స్సనకుడి ఋత్రుఁడవై సమస్తగతులది

శూభిల్ల జన్మించినా

మనవిం జేకాని సేత నిమ్మమరలది

కృష్ణపాల పద్మానికి

రామ

యంత్ర.

- గి. జనకజతనయ రామజనపతి కిమ్మని
 మనవి వొన్నచిం వినకనవడు
 మందిరమున కరుగ మరలి యా మరునాఁడు
 నవ్విభోషణుండు నన్నయన్ను.
 మ. సభకుడి వచ్చి నమస్తతంబి పవిత్రే
 సాంక్షాత్ర ము నాయకాం
 తల్లవం డర్కమలాగ్ర నల్పాఁడతని
 సా మున్న సర్వంసవతి
 ప్రభు నల్లూ త్తఁ దలంబఁ యోకు వినునా
 పట్టుక విదోహ క్షమా
 ఇల్లు కన్నీటి గాని రామ దేవునకుని
 వోణకు మెల యొడిడి.
 క. సీతని రాముని కిమ్మని
 నాటాగమ్మని విభోషణా తాతసుమ
 చాతాకాత్మకులఁ బురు
 మూతాదుల నెరిసి నాడ నుగల నిలఁగి
 త. వాఁడెమియు బుడు తని రెవి
 కౌఁదగా యిల్లింపఁ తిండికాఁడా జోజో
 రేదా జమునసైదాదా

రామ

అలంకారము

తొలుత మొదటి మంగుడను నూజెప్పవచ్చెవవవువే
 క. ఇది రామ రసామృతమున
 సదమల తరయున్ద కాండనత్ర త్తతనలనె
 బదితొమ్మిదెయ ద్దాన్యము
 ముదమునఁ జేకాము భువన పానిష సుభాషా.

పట్టినదాన్యము.

క. శ్రీమ జ్ఞానార్థనానర
 కామరూపరాతి మర్థనాశ్రమధురా
 నామ క పురీనికేతన
 క్షేమప్రదని లాక నారి కేతన శ్రీష్టా!
 క. నికర్షితం పునర్జైత
 శ్రీకరమగు రామరసము చిత్తాబ్జమున
 జేకాను పార్వతి తనీ దను
 శ్రీమతుఁడు చెప్పఁ దా దనె చెయవం బట్టరే
 గ. దక ముఖాసురపతి సవేందరుని గాంబ
 వలదు సుముఖ విభీషణా పలుమరుపరి
 పంధి పక్షేతనములు పలుకుటనిన
 నతఁడు విడువక మఱియు నిట్లనియె (దేవియ).

దామ.

లయశ్శ

మ. కరయ్యుగ్రంబు మొన్నిది యిట్లనియెంలం

కానాయకా యెప్పుడు

పరభూమన్ జెరవట్టి తెచ్చితిని ని

వ్వాపన్ జగత్సావనన్

నరనాథాంగన తావకీదురుమలముడి

నాకెంబు గాకుండువే

భరముఖన్ తమనవారి బావెలుంగవే

గర్భాంధమున్ మూనవే.

కా. మా కీబుద్ధులు చెప్పరాననివింప

ద్యేషిమెథాత్ముఁడై

తాకన్చే ప్రవారింబి వాల్క గానివే

తాల్కం బ్రహ్మస్తుండువే

వాకాపండు నుటంబు నడ్డపతసు

సర్వతంబునం బానకీ

స్త్రీకాంతం గన నన్ని జీషణులువే

చెం గాల్చి ముటంబునడి

చ. అచలధృతి జగత్పతి న

మాస్మతి వంశలలా ము రామున్

సువరి తుమోచసంభరితు

~~ముద్రా~~ము.

యథా

సూరి ను తుడి నయ సద్వ్రతుడి చతు
స్సచివ సవేతుడై వెడలె

సద్గుణ కావి విజ్ఞాపణును దు
ర్వీచను దకాస్సు బాసి సుర

వర్త్య పథంబున నిర్మలాత్ముడై.

గ. జనని కై కేకి తా దకాననుడు చేయు
తుష్టచోష్టలు వసులుచో మృమణి కులబు
గతియుఁ బెరి వ్రను నంచు ముద్గరముల రుచు
లు నెరి గదలను వెలుఁగంగఁ జని యెనంత.

గ. తోష రశింతుఁడొ విజ్ఞాపణుఁడప్రమా
ర్గమున వచ్చు చుండకపులు గంబు
మనల మొద కదనమొనరించనడె నభి
భాగము నను నై త్న పంపకంబు

క. వచ్చెదరనుకొనుచును భూ
భృచ్చరవరులు ఫలములు ధరిత్రీ జంబువ
చచ్చెరఁ గరములఁ దరించి
యచ్చెరు వకరిని నిలువ నతఁ డిట్లు నెఱిగి

తై నొనపరాధిఁ గాను ఘనుజ్ఞి

నిదిరఘు వీరునిఁ గాల్చివచ్చితి.

రామ.

యథా.

గాని తురాత్కృతైవ దశే

కంఠుని వమ్యుడ నెన్మి భంగులన్
జొనకి రామదేవుని కాసంగు మటుం చును దెల్పక న్మృతం
గరనకనన్మృతం కర

షిధమయిన నలుకంగ వచ్చినన్.

క. లింతకే బ్రహ్మసంఘాతయెడి

మంతరి యథా మయి వాని మళ్ళించెను భూ

కాంతుని సన్నిధి నావు

తొందము దేవియొడి వలంప రయ్యి మునియొక.

క. గ్రంథున రఘువతి సన్నిధి

కత్తెపిసుల విరవల్స లరుడెంచ తగన్

త్రొక్కలరంకాలము కడవి

మత్తలమొరయ మగులకును జొరవల మునుడి

గివిన్నవించిరి దేవ విభోషణండు

రావణ సవేయ దరాఁడు భవదలి జితంధ్రు

దనజ మయి గాల్చి తల్చు నవత్రమనవి

పెట్టు మని పత్తె నింక నీ బిత్త వలనఘ.

మ. పంను మందుండట నల్ల నాఁతకటనుబ్ర

రామం.

అయ్య.

హృద్రంబు సేద బట్టు వ
 త్తను నన్నువేతిపించ నాడు మను శేం

దారి, చూడగా వీరిన.

ప్రసం వేదించు కల్యై న దంభ మని ప

ల్కై రామచంద్రప్రభుం

దనముం దాదని తాచి తెచ్చున వం

తాపత్యం నా నందుడై.

క. చని తాచి తేర నా తడు

తన లుంబున రామచంద్ర విభు నిల సత్తా

దనని నలుగురు లులై

తనదు లలాటం బు మోక దండము విడుచు

క. వదినంతరంబు నడిచె

చది న ప కుటు మోల నిలిచి బేమో యు మోగి

చ్చిద నుజ పంక్తజ నంద్రం

సదమల నుం సేం ద్రం ను ను సన్నుతి సేసె

చ. మఱియు ననేక భాగంబుల ను

మారుతి బాప విష్ణుదనాది వం

కర కలం మందజా విమల

నొదమ సంఘమిరా జ్జీవన ము లో

రామ.

యలద

గురు తర కాప భూజన క

కుత స్థ నృపాలక రంజనా యుటం

మ రథు కువేకునిది ఘనలు

కుని నుతి యంచె విజృంభణుండుగిరి.

ఉ ధన్వదన్వతి ముచరణ

తామర సంఘుల పరిపుజేరిన

ప్రసన్ననిఁగాఁ దలంపక ని

నాత్మజు నట్లు సమృద్ధికింపురా

జన్మితి ఖామలీనను ని

శౌర నాథు మగాలదాచె భూ

కన్య సెం సంగు మాన్మ పకి

జామలీ కంచు ను పశ్చింతనే.

బ. వర వకు మోవిజ్జీషణ స

విప్రుత నూజుని యట్ల మౌళు ము

ష్టర దశ కంఠరాత్రిచర

కంఠముల వెల్ల నకుంఠ ముంగుమో

ష్టరముల నెత యు జ్ఞమున

ఇందణ మే సునరింతుని నమ్మవే

మర సరసి రుహప్రభువు

రామా.

యశ్శ

లద్ధము వచ్చినఁ గాని మా నకే.

5. ఇది షష్ట్యశ్లోకములు వరుస

మొదలవర జదివినను విన్నవారవరకులుసం
పదలు సతతం బెసఁగని

శ్లోకములుగని కారకరథియకొనికృతపదా

వికషష్ట్యశ్లోకములు

క. (క) నిగమార్థ విహారా,

యొనక దుండంబు కుమారయదం వర సుధాం

భూనిధి కలూన ఫునవిన

తొనందన యొన గుణనిధానముకుందం!

క. రామరసావృత సింధువు

తొవరసాక్షిగ యి కలూన సుధాకరధరుఁడొ

భూమామ తల్లి సద్గుణ

కావయ క జవకల్ప వల్లి గొరింగనగ్రుణ

క. వినవే చెకొర లవీచన

ఫున గుణుడు విజ్ఞానంబు కౌకుతస్థునకుడి

వినయమన కరణు దూతన

కని కరమునఁ బూరిని జము గామకుని న్నృణ

రామ

అపభ్రంశ

౧. అనివిభజిషణునకు నభయంఁజెసంగి ?
 యంఁబురాశిని అల్పవ యిష్టుని భజింప
 నతఁడు వింశ్యుందియున్న రావూ వనీత
 లాత్తి నాద... మనమున కిల్పింతుమంది.

౨. రావణుని పొందుశువాఁడితఁ
 తై వేడిన సరకు సేయఁ దనంజూపేయి
 మృత విలుఁగాలలు దిసికి
 కావరక్షణఁగింతు నేఁడు కాండశిఖికిఁబడి!

మ. అని కాండప్రదరా సముత్థానిలయె
 గల్గి క్షిప్తరూపంబుఁజే
 త్తినితాంత ప్రతి ఘాతముఁజే విశిష్యకౌ
 బిష్టక శీలాభ్యుత్పత్
 తనరంశంఁ బరపడి మహారయముఁజే
 బంబందునం జెందియె
 జననాథాగ్రీణి యంబు వారినిదివ
 స్సంభ్రంభిషుకమోక్షునుడి!

కా. దేవా, దేవనుతప్రభావ కరుణా
 తృప్తిఁ విలసింపించున
 మౌల్యవందన సుపర్యపాదప మహం

రామ.

యశ

ఘోర గతి సురాంబు ద్విపా
 నీవా వా సవ ముఖ్య దిక్ష చుల వ
 స్త్రింపడి సమో జాలయం
 దేవరం శుంబున రామ మూర్తి వయకా
 తేపుట్టి చి దర్శింబు
 కా. సా క్షా ద్విష్టుఁడ విశ్ర మంబున జగ
 త్సంరక్షణార్థంబు పా
 లాక్షే బ్రహ్మల పేరి రక్షనంబు గాని
 యూ యర్హాన్తయం జెప్ప నా
 జి క్షాణి పతి నందనుడవయ యూ
 జి క్షాణి ఘోరంఘృ
 త్ర క్షాణి బృందము సంహరిపుడువు త్రి
 రావం పృథంబేనానిధి!
 గి. నయఁడు సేతు బంధ నంజెనరించును
 పంయ మెఱుఁగు వంశరాజచేత
 పర్వతములు తేరఁబంపించు పోగరు
 గ్రామ కుల లలామ కద నభిమ.
 క. సేతువు కట్టంపుమునలు
 చేత భవభక్తి మహిళ చేనారి మారి

రామ.

బాప.

ద్రోత మతోసాధ ములలా

సేతర లాడంగ రావ పాపవిరానా!

క. త్రిని రత్న నిధిలు నీవిధ

మన విన్నప మాచరింప ముద మంది శృపా

వనది యగు జాకేరది నలుఁ

దనుకవి సైన్య పతిఁగంబు యాచర మొప్పున్

క. సింధువు తీర్థ తనూభావ

బుద్ధింపుము వెన భావదు పంబు మలరనం

బుం దరణి పతి పలుకె

బుంధుర బల కపు బుదెచ్చు పర్వత తతులన్

క. లిందుకాని కట్టఁ దాడఁగెఁబు

రందరజు ముఖ్యుని నరకులాధిపు తె

ల్లఁదెచ్చునిరులు దకరథ

నందనుఁ బాదుచును దనమ నంబలరాంక.

క. వెదలుపు దకయెంజనములు

నిరు పాక కతయెంజనములు నీరనిధి కడున్

కదిమిదనర బుద్ధింబరి

తడయకైలములు దెచ్చువరు పరవరంక.

౪. కరములు మోడ్చి భానులుఁడు

రామ.

యశ్చ.

కంజువీతాన్వయి వాగ్మీ పంథౌ చ
 వైరి చరు లప్ర కల్లపేశజ్జి

వింశి సమద్ర మూ గట్టి నాకు కం
 కెరుడు వుర క్షేపంచర ని

కెరుమయి ప్రొంబన భంగి ప్రొంబన
 క్షేర జలమొప్ప లంకె గల
 రాత్రి చరస్ర తదిన్ మవజులన్

త. రామ వసుంధరాధిప ల

లామయిడు సంగరరంగ శత్రురా
 భీమయిడు కుండ బండనప
 తీర తుషార సుధాంకు భాయుశః

కామయిడు బారురూప నవ
 కామయిడు వాగ్మి గట్టి రా? కష్ట
 గ్రామయిలులంబు నాత్మమ మో
గతం యోనై వనే క జ్ఞాంగులన్

క. కాకుతోష్ట కుల సమయిని

కాకరు చరితమిది యే కష్ట ప్రిధాన్యం
 చకితబుది విన విశ్రును

పెరాకట సంపద లా సంగు రఘురామయితిన్

రామ.

యలుక్క

ద్వితీయ పక్షస్థానం.

క. త్రికర నారా యుజా స ?

తద్వితీయ నిగమ ప్రతి పరాయణం పునః
మకర పరిశ్రావ సుధా

నీకాని నుతాని నాన నీరజ న యుజా!

గీ. అవధి కింపుము దేవరామం యుజా కే
మహి న పర్వత తే నుజా త తాత నది తి
నందన ధన్ విటంబు జేష్ఠం నాతం
నిట్లు లని కపులంబు ఇ గట్టు తిటిని.

క. తే ర త య సుకసు బారతి ని

ర్భర భక్తిని వెన్ను గట్టు పైఁ జూరికింపడి

తరువరులు తాంబి చెందిరి

పరువడి మోద్యంబులు తమ భావములదండ

క. త్రికర వరా వరా వరా

మహా ముఁదు నుర వసారే కట గావింపడి

బారు దర వరి స వదనం

తే ర మ్మనః శ్రు ముల తువ్వే నట్ర ము ప తునాడి

క. శ్రు ప సద్భక్తుల మోగ

ల్ల ప రం భామని కి గారు మోర్తే లు సంగుట

రామ.

లయభక్తి

అపని తరు ముం దీకమునకు

నపునర్భవ ఫలమెనునంగె నం దరమెన్ను

ఉ. వితతి జంసుచేత దను

జేంబ్రని (బ్రుచేదమయి సేతువుం

దరి లు సమస్త కేశ స వు

తం యము తూడను లంకయాన్నవే
క్లిబ కురంగటణినిడుద

విష్ణు ను గల్గి ఫల ప్రబుక్తమే

తొంటల లూ వసింబి రరి

తొయ రువే భులు రాధువప్రభువే

గిలింగమని (జీరి రథులకుల పుంగవుండు

పంక్తి కంఠుని తూడ నం పట్టు గును

పట్టుమా తని చెవులకు ములుకులగలి

నం టు కాన నీవు నిపు డేగి నగ చరెంట్రి !

ఉ. సంగర భూమి లూపలను

జంకక నిల్చు పరాక్రమంబునో

మంగల దేవతీమ్మని

మం రిమనస్కుడవైనవేగనీ

తొంగన నాష్ట్ర గింబ యెట

రామ.

యశ్శ్

తై నను బామ్మ విభీషణుండువే
లంగలవారు నీవయిన

లంక యటంచును జెప్పు మంగనా!

ఉ. పూజితమో పులస్త్యకులఁ

వయం జితేశు బుట్టెటి వెన్మిరం దనా

వైజయు గాత్రమైనవృణ

నంబులకెల్ల ని కేతనంబు ని

అగ్నిజ మనసుపక్షిని చ

యం బుల కార్తి యునర్చి తీవు ని

సేజుఁడవై తరిత్రు ని వ

సింబుట ని క్షయమొనకాననా!

మ. అని నాపల్కల గా వచింపుమని ప

తర్క ప్రాప్త్యయం దాన టి

బ్బిన జ్ఞానోర్లెనరించి యప్పుతెతునా

సకరి ని జేరఁగాఁ

జని వావిప్ర భవండు పల్కని టుని

శ్వామిత్ర మెన్నఁదేరా

రినిలింపారి విరంబులెవని ను త

క్రీరాము వాన్మరి యుగాండ్

(గీ)కంచరువాయి యొకకన్యక 375 వపుట ఆరంభమనకలయ అతిథి.

రామ.

యి

(4) మ.మ . . . . . మను పల్ల నావసనముక్ .
 ముదీయోరు బం
 ధురణా మోసన ముక్తం శాతశరవం
 తూలప్రియ జ్ఞానియన్
 ? ద రమా . . . . . గాంధీ నల పా
 తంజంబు లు దురినన్
 కరణం మొచ్చిన నిస్కం బు విడువనన్
 కానా ము వేతెంచినన్
 శా. క్షాణీ మంథల నాథ సంపయ కిరం
 కంజర రత్న ప్రభా
 క్రీణి సంయత పాద పద్మంబు జిత
 రిసానిముఁ దబ్దావగా
 వాణి విశ్వస్య దర్శిభా యశుఁడు భా
 స్వభావంక రా ముండుక
 జ్ఞాన క్షుధర భీరుండు నతిదశా
 సాన్తి యిచ్చె నావింపుమా!
 ఉ సావంస ముం బరాధు మువ
 కౌర్వవలు కల్గిన మోహరించి ర
 వల్లూ మంవ ముంచరింవ భావ

రామ

యశ

కాత్మ ను పందతనంబు పుట్టినది
యెలహము చేసి నాడ బహు

మర్కతి నంబుల బలమునంబున
మర్కతి పంతుఁడొ విభీషణున

మూర్ఖునిఁడు తప్పక లంత కాధ్వఁజ్ఞుఁడొ
చ. ఎఱుంగవు మర్కదాంధమున

నింబుక యైనను ధర్మపద్ధతుక
సురల జయించినాడ పటం

శూరిత నంబులు విర్రవఁగూర్చి
గరువపు మాట లాడెదవు కష్టము

కన్యలు గానక నిన్మనెడు కా
వరమణఁగించు దేవముని

వారము సంతస మంది చూడంగి

క. క్షితి పతి యనుమను మడువులు

తతమన్సని మన్మథనద కముఖ పలలలు

క్షితి విని ఘృతంబువ్రేరిన

వరుదభుక్త నిలంని నెంత యుడి మంచివడె

క. మంది పది కల్పదముననె

వ్రేందవురా నిన్మననాపు వాఁడెత్తెను

రామ.

యశ్శ.

దండ నిబవ దగు దువే మద

కుండాల వసు మెల్లల నిలులు కునక ముఖంశి.

క. విను నిను మునుకారా గృహ

మునఁ బెట్టిన యర్జున కేరము తుపేయును ప్రం

బిన పరకు రాముల హృద

మును విజిలన రామ భూవిభూని భటుఁడనురా!

కు ల్లివళిలడి నిను నాల్గు వార్షులలావం

లాగ్రంఘనం గట్టిన

వవమునంబునఁ జొంద వుంబున భయ

స్థాతితుండవై వేగగా

వవయంబుడి బతిమాలినడిమనుపున

వ్యాతిక్షమంబుచ్చునో

శవరా పత్సఃదనంగదుం దనిదశా

స్థాన్యూది వేగయెనెలా.

క. భువనాభీశ్చరఁడగురా

భువునాజ్ఞంగాంశరా కేగావున గణామం

యివు నీవునేనుకంఠి

రవమున నెటు సమామగు శువురానా తాతడి

క. తామ యెటులగును యేనుఁగు

రామ.

యశ్చ

తామసిని యతః సుగుణ భుక్తిం రఘు

గ్రామణి నీచేన యగుమతే

నీమదినిం దలంచు కొనుము నీమత వసురా

5. ప్రాననాగ్రామి పాతాళం

ఋషిదేవతా జగత్తామస మును ముఖం బురా

యన నెత్తెఱిగి విలువకు వే

బినగని యంగదుడు వాని శిరముం దన్ను

6. జలజల యని భావ్యసయం

దలలంగల మణులు రక్తం భారల తాళి

లవి మూర్తికి ఇటు దండ

జెలగును నీతెంచె రామయజ్ఞేర నతండు

7. శ్రీయత ద్వితియ పక్ష

భాగ్యం బుది రోమరస సుధాజలనిఖరా

మూయబామ సద్గుణత

బామల యంగదుని రామ బారవలభ్యతయ

ద్వితియ పక్ష భాగ్యం:

8. శ్రీకాంతమం బుచేల న

తాతా పాతలమం బుజుల యబ్బ నయనవం

రామరా.

యిత్య

తా కన నా యు కే క యు న ద

యూ కరణి యు కౌనిభి ఘనా వశగు రు భ !

క. దేవా శాశితా నీల

శ్రీపుండు వచియించె నవదరింపుమలదశ

శ్రీపురితా నంగదండ రఘు

దేవు దను మస్తరితి దెచ్చి మతి యునుడి

క. గర్భ పరిహారము వియసు

పర్వత నుతి యింపఁ జేసి ప్రబలుచు రఘురా

మూర్ఖుని సన్నిధికి సు

పర్వత మనమడువచ్చి భక్తి డ్రెక్కి

క. డ్రెక్కిన దీవన విడి విడు

దక్షిణ సంగతులు దెచ్చి మూ మూమూద

నిర్మలగు ననిన జెప్పెను

రక్త సు వంచిండు దనపరాక్రమ మేల్లడి

క. విని యూ దశరథ దనయుండు

సున్నయుం డెంతకుమసావూ సుందవోదువున

ప్రసన్నుని తి హృద

యని యంగదుఁ డుగత నాతఁడనందింపడి

త. రావణుం డెంత యుంధిదశ

రాజు కు మార తనూ శాసో పరి

భావము సొంది యున్న తఱి

భాను కు వీనులు వాణ్ణిదాఁడె ను

గ్రీవుడు కీ నీలుఁడొకట

కేతులు గాల్చి సువేల చెంత ని

చ్చు విధి నున్న వారనుచు

చారులు చెప్పుఁగ నబ్రమంతులు

క. కుక సారణులను గని వీ

కుక పిరుషములు పూని పాన్త ద త నము మీ

రకపుల బలాబలంబులు

ప్రేతకుంబు గఁ గాంచి వేగ రమ్మని పనుషడి.

గి. వంశ రాకారములు దాల్చి వాన్సరాళి

లూన జరి యింపు చుండంగ. . . నలవి

భీషణుఁ డెఱంగి రంమ భూంజుల్లలామ

బిత్త మెంకట్ల గాంచి తి చిత్త గింపు.

క. త్రిపుడు దశమంబు దనుజురా

జు పసుప నే తొంచి నారు కుక సారణులు

గపటపు వనరులవై మన

కపి బలమునఁ దిరుగుచున్న గాంచి తిదోవ !

క. నెలవైనం భవ వీయో

రామ.

అయ్యో

జ్వలవరణం స రేఖలు హామలు సన్మృత్తికి నీ వాం

తొలఁదెతుం ననినఁదెమ్మని

ప టకగఁదెట్టిందె నక్కట వాసులఁదె.

ఉ. రావణుడొకట దొంగలు క

రులును మందుల వశించి మరళ

భూవలయంబు నందు బహు

పుంజ్వల సాధుల భంగపెట్టుచున్

కావర మొప్పగా సకల కల్మషముల్

బడి గట్టుకొందు కా

దేవి వారింపుచుండు రల

దేవ విరాధి ముదంబునెందఁగఁదె!

మ. కరము మోర్చి భయము త్తువై పవిత్రే రా

క్రవాసలు లగాదె వ వు

పురుఁదొరావణుఁడొకట గావనహరాకారం

కారంబులుంబూని (పు)

మృదు మృత్యురము నిన్మృత నెల్లను వశం

బామ్రమ్మరు కలదిది

నీరసంబుంబులకి కై న నీపుబులునుం

కై కారదు వత్సంబవయన్

రామ

యల్ల

5. అనినన్ విని నశరథ నం

వనుఁతా రాక్షసులఁ గాంచి తదయకమీరవ
చని మత్తుండగు నశవద

నుని తొడ్గన్ బల్కుతిల్లును మనాపయ్యవ్.

91. బాంగమాయలఁ బొంకమో తాడి యల్ల

రంగ మొనరింపరా చగ్గరతునువచ్చు

యొన్నవారము మన్నాని వారచాచుగర్చు

లందు దశంబగుట నిశ్చయ మనియనుట

8. అనినం జని తమ రేరకునా

వినయంబు నప్రెక్కియూస విసేరమెల్లన్

విని పించిన యెటులగునో

యనుచుం జించింబి యంప్రవర్తుని తొడన్.

ఉ. బాచరథువ మవేయదనియ

దాట సువేలను గట్టు జెంతనున్

కేకులు గాల్చిఁగా పట నిధి

కైతన వయికి ఘట యింబి యింబి తా

రేక సమోదరుండు వసు

ధీకుని యొత్తి వహించి వచ్చునో

బాతుక సారలు తదేవియ

రామా.

బాధ.

నెంతయుఁ జెప్పిరి నాకు సన్నిధి

గి. మారువున నీవు వక్షిణ ద్వారమునను
 వేయవరుఁడు పడు మఱి మేఘ నాదుఁడేను
 నుత్తర ద్వారమునఁ గాని యుండవలయు
 ననుచు దశ కంధరుం డిట్లు లానఁచియె.

గి. అంత నక్కడ రాముని బూజ్యుఁ యూని
 మార్పు సుగ్రీవుఁ డనిల సుతుండు దక్షి
 నంపు ననిపి పడమర నివింపరాజు
 మనమఁ తుత్తరదిశకు లక్ష్మణుఁడు చనఁగ.

క. నిశ్చయ మొనర్చి దేవత

లాక్ష్యర్షియు లాంఛననిపయనము లగుతఱి
 దుత్పరి మఁడురావణుఁడు మన

శ్రుతి మం దగుచు నజ్ఞనక సుత చెంచడి

మ. మరమందుఁ దాతమ యైనెడనుచువి

ద్వైజ్ఞ వ్యావింక్ష వక్త్రులు

కిరముడిమూ యనుసంఘ లుంనుకానుబుడి

నోతాంబుజాతాన్స-

పురఃప్రకాశం సుని వారం నీవు వచి యిం

పం బెమ్ముబాతుర్నమక

రామ.

యశ.

మెరియన్ రాముని వీరిప్రేమ యెదన

మృనాక్షికిం బాప్రమా!

క. అతడు మా యంబలమున

సీతాలల నా వర్ణబిడు కిరమున్ కరమున్

బ్రాహ్మి యగు విల్లుగాని బని

కామోదరి యెదుట నిడ వ'నముఖుండులన్.

క. వనమది చింతింపదెడం

గెను విద్యుజ్జి వర్షాదిపుడు శ్రీమరఘునం

దను కిరము గెని బనెను విడు

జునెం సతి పేరిణిమని బ్రతు జు నిపేది తుడై.

క. మనసు నిలుపఁజాలకనె

మనంశాయని సీత చెంత కేరుకేరి దళం

ననుఁ దను సజి నీకతనికి

గన నాథే చెల్లె పేరిష్టకాలము వినవే.

ఉ. షోడముఁ జెంద నిరజము

షోడని యెమి యాటంచు రావణుం

జాదర మొప్పుఁ గాను లను నెం

నాదిన పల్కులు ముల్లలట్టి కం

మోదరి కయ్యె వీనులకు

రామ.

యశ్శ.

నుల్లము నందున నామె వరకా
 డాదరిగా వున్నది కృతియు
 నూని నన్నది కపటం బుట్టునునుక

క. లగ్నయ పట్టణ వరణము

దగ్గర కేదెంచి రేపుడు దళవదనకపుక
 దిగ్గన గచ్చునఁగానతఁ

దగ్గిం ద్రాక్కిన విభానవై యుటకేనేరె

గీ ఇతితృతీయ పర్వ శ్లోకము మినకులప్ర

భుభు వనజనైత్ర వన పారిణ విభుశిరంబు

గాను శ్రుతి మశిరము దేసాంచి కపట

మని దలఁచు కథ రామర సామృతమున

చతుష్ట ప్తశ్లోకములు.

క. శ్రీ నాశిత వలుఖి సుమ

సూనాశితకాశి సరస నుత గుణాపారశీ

తంనవతువార వోశీ

— అనత దుందుబుమార యుక్తులవిరం!

క. చమను ము శ్రీశ్రీ దేవ

శ్రీకంఠు దేవ తణావ బంపఁ దేవదే

రామ.

నోకర్తింబెద రామ ధ

రాకంతుని కథ సదంసురక్షిత విఘ్నా !

ఉ. మాయల రావణుండు తను

మధ్యవిధేవం నృపాలకన్యక

కాయ భవాత్రి తోర్వీకను

నైకాన దంభా శిరంబుఁ దెచ్చినో

నరరుణిపుడి వధించి విది

నిక్తవలు చూడు మటన్త సంతోష

తీయుల శ్రీమంబని సు

దీనిది జానకి తీర చిత్రయ్య.

క. ఉన్నత రావణుండు వంశు

మన్మథులంగదముఖక్షే మారువం చరువె

ల్లన్తగరంబు మెరగఁ జని

యెన్నిలువకుపద్రవంబుదేవో యానందున్.

గీ. రావణ నిశాట పతి యుత్తరంపు గవో

కూట కేమ్యున కెక్కి బుట్టెఁబ యైన

రవి సుతుని బలములఁ గరంబ రక్షేనులను

పురి కాయపు ముండె కౌముల పాడు ముఁబంబు.

ఉ పట్టె స ముత ముద్గరకృ

రామ.

యభ్య.

పాణ కరాసన బాణ సంఘమున
 దిట్టతనంబులది వెంటబయ
 తికాని తాఁకిరి వైతన్ పాళిచే
 పట్ట మువొట్ట వాసవటు
 భాషణ వయక తిశవెల్లు నింతఁగాఁ
 జెట్టులు గట్టులు చెరికి జేసిరి
 చేసిరి బిష్ట వనాటులతోడి

క. ఏమని చెప్పుదు నానం
 గలమ మమిమ యెన్నవశము గాదుకవులును
 తలమరిపులు గావించుట
 వ్రామవత్ యుభయలకు సవరావంవమయ్యెనీ?
 మదక కంఠండు విమానమక్రీతగుభ
 త్రంబుకీధరాకాశముల
 జితలంబుల దెలిసఁబుట్టనటయె
 తొంపదీధరాభీశమోశి
 జికరాస సంఘన నారిగూర్చిదునివెల
 వేజాళి మెచ్చంగది
 వ్యకరం బొక్కట ప్రేసి ముత్తములొడి
 వ్రాలంగ నెల్లుల్లవక.

రామ.

యశ్శ

కు. ముత్యములు గూర్చు సేతుగుల

ముత్యములు విభుంతు డ్రంప పురమునకరిగె

వి తో శుని మోముట్టువు

పుత్రుడి తేరుగాని బిన్న పోవుచునంత

క. రాముడు సంతోషించెను

వేవారు విజ్ఞానబాడుర విజ్ఞాననిలబాడు

భీమబి(మ)హింస సుతుడు సో

త్రావాణి(బి) సుండువుగడదనబడుమునక.

క. ఉత్తరంగ సోద మెక్కిమ

రుడు నుజ్జాత ప్రముఖ తరుచురాత్ములక.

మత్తుత్రైగనేతు రావణు

నతారి తరణిబాడు సూరి యతికు పితృత.

చ. వది తల తెత్తు కెంబు నిటు

వారలు బాంపుచు నున్నవార నక

మది నెలుక గండాతన్నమును

నాలుగు వార్షిలైనముపుబ్బి

మదమణిగిలిన వాసవకు

మారు నితమృతనందునపుక

ల్పదమ నుభంగి మంది పది

రామ

యశస్వి

భాను బుఁ దద్ధ శకంఠు చెం

చ. వడిఁ జ ని యెఱుఱి నన్యెలుఁగ

వరుదురితాత్మద కాన్సనినిజుతు
ర్జదధుల ముంపనివుపెలుచుడిబతిమూవిన గాబి నట్లు మెక
వడిగలవయ నం బరగువారికి తమ్ముడ నంచు నిప్పునా
యరుదుగులచేత నశిరముమ. అ సఁ జొలఁసున్ద్రుడు భానుమతం నున్నావు
లన్బయి నెలఁబడంగఁ గాదెదన్

తన్ను యుమ్మాటకుడి

దన మొం పట్టిన నన్వి శత్రుజునకుడి

దమ్ముండ వేరాముచే

తనం జంపించి తి వెండు నెఱం యిపుడుదెం

దంచుండు నడిసి గువే

కనునంచేత నుపెద్ద మూట విటబు

ల్కడి రాకు కికాధమాం!

మ ని ను జంపించి తి భీషణుండు వినరా

నీలంత నిశ్చంకనే

రామ.

లనరాభీక్షర మేళిరత్నయతక

ల్యాణాంకరేఖాపదా

బ్జునితాంతాఘృనికాంతవనజా

బ్జునిగాప్తయనాదవదీ

తనరాభీక్షలలామనిసమరవి

బ్జునితాంతరావనిని

ఉ. నీవనిలాత్తుజుండునల

నలసుషేణులువావిజుండును

గ్రీవమునుష్కరారథువ

రేఖానిగాప్తయనాదవదీ

రావణవాహనాదులప

రాత్రుమమొప్పజయించినాదరా

వేదసమయనసెలువ

ప్రీతినివీకాసమున్నరించెదీ

మ. ఇనసంజాతుడునన్వీయిల్లనియెసా

రేఖానిగాప్తయనాదవదీ

స్మృనుబ్రాహ్మణులనేయవాడుగునిసిం

ధుండాదకస్సంకనా

వనిపాలాప్రణీనందనుండుఘనభూ

రామ.

యశ

స్వర్ణంక విసుంధనం

గను జెల్పారెడు రామ భూవిభూడుగా
కొ కళ్ళపె యెరిగి

క. రావణుని తా వర ము సు

గ్రంధుగ్రంబుగ నెనరిచి తొనె వశక్ర
గ్రంధు సుర వలూర్ధ్వకిరి

ఘోర భరణం బడంగ నతి భీకరుడై

క. సుగ్రవుఁ దంత నుభవద

ను గ్రహమున నేడు రావణుడు మూర్ఖులవో

నుగతి వంతులు భానుకు

లాగ్రణి యెనరించి వచ్చు తని వచ్చునునీ

క. శ్రవించి రామ భరణో

పెంబుడు సంతాప మంది భానుజ దనుజు

నెలం గూలనెనర్పము

శ్రీలము విరులగు వాసరావళితాదే

గ్రానిన రాఘవుపెలవుచోకాని రవిసుతుఁ

డరాహ వము రాక్షసుల తాడ నాచరింప

పురికె బపుమందె కపి బలములను బ్రదియ

తగు బతు ష్టష్టి యునెను దుష్టాయ మనఘ.

రామ.

యశ్శ్రీ

పం చమ షష్ఠ్యశ్చిన్యము

కే. త్రీర్థ రుక్మిణీక నూతన

సారస మిత్ర ప్రకాశ సత్సందితవ్యం

స్మరణ నివేక మర్కట

ఘోరం సుర నాక కృష్ణ గణివింశ వంశీ!

గో లవధరింపు ము వారి పర్వభువనజనని

యయినకివనుగనంగాని యవలభవనాఁ

ఉనియె నిట్టుల రామర సామృతంబు

వినవేయించును వరనరచనలు మొరయ.

ఉ. వారి జమిత్రులుండు రఘు

వంశపవిత్రుని యాజ్ఞఁ గొందు ను

రభీర బలాధ్వనితా స్థవన

వర్సల నెల్లను నిచ్చినోడు మీ

చరము . . . తైత్తిరపుట

భేదనమెల్లను లగ్నఁ బట్టత

ద్భీర క వాటములే విరగ

దారి నీకా టులగూల్చిఁ తంబనడి

ఉ. అప్పుడు వారరౌతముల

వార్షి తి వంశధరంధరుం జొవ

రామ.

యశ్శ్రీ

రైపు గఁ జేసి దానవ స

మూవం ములది వధి యించి పేను గుక
పెప్పలు శ్రేతుమంబును క

కుప్పుర మార్గను వొళి నిండఁగా
బప్పుడు లావరించి రది

సాహ స విత్ర మముతీదనర్పఁగఁ.

ఉ. వేచి నిజ ప్రభావములు

వేషయంబులు సన్మతింపఁగా
వేచె దె దాన వాదమ స

వి త్రుఁడు మంబు వారింబ నట్లు నిది
గాంచుట ముని సంపుడుము

గాక యిటు చును తత్తవాటవకు
దాచిరి వానర ప్రభులు

దార వ రా త్ర మ సింహ సన్నిభువే.

ఉ. లగ్నలు పట్టిరక్కెపులు అ

లంత భయంకరులైన శాటులది
తగ్గరి కాళ్లు చెరులు నాచి

తవ విరుగదీద్రు ధమైన కౌశ్లతా
మృగ్గఁగఁదన్యులు గిరము

రామ.

యశ.

మంటలు పక్షియలు నిండ్లు గాల గా
నగులు వెట్టుచుడి పటుత

రాజి యొనర్చిరి కేంప మారగడి!

ఉ. భీమర మొప్పురామ్రవర ౩

బ్రూయ ము లాజి యొనర్చితైదువక
నై కాని తాని వారనరని

కాయము కాయములందు పట్టున
పట్టితట కుంత వామరవృ

పొంపంపర వేసి యూర్ప నా
మీరర శైల తుల్లిలయ మితెరువృక్ష
నరేంద్రు వెంతయరున్.

శా. చూత వృక్షవపిల్ల వాళ బుదిరా

శైలవేద్రు భల్లా తవే

వారి తంబులు పెనుమండ్లి మలనులు కుభ్ర

తప్పాంబులము కేరుష్టబ

దాన్య తాంతు భట నంబు మంబు నువెసడి

దూవింబు చందంబు నడి

తైతేయ ప్రతతిడి వర్ణింబు రనిదూ

ధృష్టంబు వేపారగడి!

రామ.

యజ్ఞ

క. సురలప్పుడు గని వమలీ

కరి బ్రుదం బనెడి వైత్సగణములు మదకొ

సరులను కపివారముచొ

ధరఁ బడి రనిహాళఁ జెంది యగఁ జొగడిరెదని

క. తాతరత్తి సారి కను మన

కిక బలము లంకఁ జూచ్చి కిచ్చిషులగునా

కేకారులఁడు నుముచు స

ర్హికా తటుకెల్లనిండు నార్హికితంబే.

మ. కపు వింధులరుల నెల్లిరంచును మహా

కాంచుండు పల్లెగనా

తపనా ప త్స్యః కు రామ పంథ్రవిభుని

దండ ప్రణా మంబుఁ జే

సి ప యోజా ర దకంక్ష నీడు ప దరా

జీహాత్రి తాండం భవ

త్రైప యుండంగ నిశేత యోపలభు

భృందంబులం నెల్లిటక

ఉ. రావణుఁ డంతరంగమున

రాజులు మం నవులు భూపావశుక

గ్రావచరుకీ గదా యని తి

రామ.

అయ్య

రశ్మతిఁ జేలయచునుంటఁ గాని యుం
కావలయుం దిపుకే నెయవఁ

జాలరు వీరిని నేవఁదెచ్చుదు
దృఢుఁడనైతి నిందుకున

పండు మిశేమని చల్లఁతింపుచున్!
గి యిమి తోఁచ కప్పు తిండ్రి జిత్తుని బిల్బి
బుని పక్కె మనము బవరమునకు
జని నరేంద్ర కపులఁ జింపి రావల యుం జూ
తించి బలము బదర విండు మనిన.

క. అతిశయ మవలకాయులు
చతురంగ బలములు గాల్చి స్సంధన తతువె
క్కితమి నెఱువర నాయకు
లతిరభనము మిట్లఁ దర్లి తంతయఁ బెలుపన్.

క. అమరారి పంక్తివదనుఁడు
దన్వమణి కువేంఁత్రుని జియింప హోషంబులతా
సమరమునకుఁ దర్లుట పం
చమ షష్టశ్శాన్తియ మిది నికార్యవైలి

రామ

యశ.

షష్ఠ షష్ఠ్యధాన్యము

క శ్రీపరమేశ్వరి జనక కరు

ణాపర విశ్వంభర వారి నారాయణుల

శ్రీపతి ముఖకుందవరద

పంప వారమురారి నంద బాలకులకుందా!

శ్రీమదధరింపుము శ్రీపరమాత్మరామ

రస సుధాంబుధి కన్ద బాల రాజ ధరుడు

దిన పాప కార్యంబు నడిచి గణని

పార్థివ సమంబుల జేష్ఠుండాడంగె

చపలు జవ ఘోటక శ్రుతతి

బన్విన భాసుర హేమరత్న సం

పుట పత కతాగమెక్కి ఘన

కామాశుబుధి దమరాది ఘోరికా

స్థుట ని నదంబులు మొరలయ

భూషణము క మెయి వెల్లుచుండ న

ద్భుట తతి గాల్చిరావలుడు

బాసిల వచ్చె పతాకరాజి తాగి

మఘన నాదుండు నరాంతకుండును మహా

కాయాది కాలాక యకం

రామ.

అంబ

ప న ధరావాలి క్షుల మంబ్రవంతుడు నిశం

భక్తైశ్చైతన్యంబు దు

ర్జన మిప్రంబు మహాబలంబు కుటల

స్వంతుండు తేర్పు మదే

భనికాయంబులు వాఙ్మతేశ్వరని నె

పుణి యుత్త సన్మత్తై

ఉ. రామ విభుండు రావణుని

రాకగ నుంగని నేడు వీడు స

గ్రామ మొనర్చు దేరులును

శౌరులు మాపులు తోడరాక్షస

సోమము గాల్చి వచ్చె నిటు

చూడ గ కెండు వాళ్ళియొంద

గా మహనీయ కేమవులు

గలిగ గ నంచు సుమిత్ర వట్టి తో

క. ఇట్లును సోదర మనదా

పోట్లు ది రావణుండు పూర్వ సుపర్వ

కాట్ల కాయని యొక్క

పట్ల బల సికాయ వచ్చె బతుకొనరు

మజన నాధాగ్రహి లక్షణ భను

రామా

యశ్చ

ష ధ్యం కార ~~వేదాంత~~ సంభూత భూత
రి ని నాదంబు వి కేషి చెడ్డుదును మూ

ర్హి వై ణి హరి ధ్నం త నా

గ ని కాయ శ్ర వణాను రంధ్రముల బూ

కం గో స మ స్త్రుక్ష మా

ధరము క పెల్ల ని కే ణి త రి త్ర వ క రే ణి

తా శ్చా రి వం చెందల బడి.

శా. సీతే హ వర బాంతు కా పృథ్వీ యూ

జి క్షేణి పౌలస్త్య ను

దర్శితై కాత మ బాంధుః జేతు నని నా

ధ్వం క మిం బ మేచ్ఛ ణి మ క్ష

హ తా శ్రు త్ర త తు క ప్ర యో గ మే న రిం

బడి గాఢి పారే ణి గ తు ణి

వై తే యూ శ్ర ణి మే న నం త డె రే ణి

తా ర క గ తి ణి ర కే వ య క.

శా. మో ణాం భూరుహ సన్న్విజ్ఞాన్ముః తగురుణి

సంత్ర మ జ్ఞ త్కం మ గి

ర్హి జేం ద ర్హి తు డై న రా ఘ వు ని పై

రా గాం బి వా డే యు నా

రామ.

అయ్య

దబ్బిలా శ్రీనిలులు నాట కుండగ నుదా
 దప్పింపు చుడి ప్రసాది
 సేత్రులుండై ముఖి వెలుగ్గి తిల్లి వదనా
 బండాస్త్ర వవర్షిర్చులది

- క. కాకు వేన్మం దతి కాయమ
 వరీకాయా కంపనా మరాతి తులదలు
 గా కలికు బమ్ము వేసెను
 నాకారులు తల్లడంబునది బరహగడి
- క. రక్షేస్స ముదాయ ముపై
 పుక్ష బరహాత్త ములు వదమి విపుల శిలలతో
 పుక్షం బులతొవైచిరి
 తక్షిణాదిక్షునిఁ గాల్చిఁ దారసిలంగడి
- క. కుంభుని వంసమందును
 కుంభర జని చరంబు తార కుర్రుఁడు కథిమిడి.
 క్షుంభించి మూర్చు వదనా
 రంభించిది మోరసంగరంబు ముగాడి.
- క. నల నీల జూంబవంతా
 ములుబులురక్త . . . . . బుదురము నయమరా
 జ్జీలలు ద్వాంబునకా

202

రామ.

యశ.

పులు వెట్టిరి రావువుడు ప్రవరాదమునెందడి

క. శ్రుతిత్వసుతుడు మకరా

కైది మహాదనుజు వితతి నాహవకేళి

పందప సిలహతులచే

పోతిరవే భయముననుద మపురమున చెరగడి. ?

తే రావణరాక్షసాది పుడు.

రామసహోదరు చేత ముర్ఖుడు

తైవేస పోయె యెందలును

నాదని కూరతకాత్మ మెల్లప్పు

భావము తోడ లక్ష్మణుని

పై వివిజుత్ భయమంద కక్రిహ

తైవ వసుంధరణిబడి యువరా

వానరు వెల్లును వల్లదిల్లగడి

క. దక కంతునిపై నప్పుడు

దకరదనందనుడు వైచ తాళకలయపు

ప్రకరాతి గతి గనవిది

ప్రకరంబులు వాడుచీలి బరువెత్తుంగడి

క. లింత సుషేణుడు లక్ష్మణు

యెంత నోతెంచి గని సజ్జీవుడు జేసెడి

రామ.

యన్మ

సంతోషముల రఘువతిను

స్నానములనఁ జేందఁబటు తరెష నములతో

గి. రావణురసురుఁడత సుమి త్రాసు తుఁడు

దిశ నసురుఁ జూరు లవలనఁ దెలిసి యిది

పతి యె నెంతయఁ జచ్చినవాఁడు మగుది

ప్రదితెనా యుంచుఁ దద్దయఁ భయం వయ వడుచు.

గి. మేళు నాదుని గాంచి సుమి త్ర వట్టి

నాదుకత్తిని జచ్చి పౌరాణముల మగుది

వచ్చి ప్రబలించునస్తయ వ్యర్థ వింట

విను మతడు మన్నెనేని జ్ఞ వింప వేమ.

ఉ. ఏమి వచించునా తని మ

హంతు యువయౌతము మహత్త్వమిష్టుతో
 పొరెను దిలకొపలం దలఁచి

యుండిన గుండెలు నిల్చికుండు సు
 త్రాముని వజ్రమున శమను

దండము రాము సహౌదరాశుగ్గ
స్నానముల చెంతనుడి దృఢము

సూర్య యగుడి బరికించి చూడఁగా
 సీ. రామ సహౌదరాశ్రమములు నుతియంగ

రామ.

యజ్ఞ.

తతకావే చితకావేల్లు సమవయసాపు

పరికించి చూడంగ (ని) శయనకామమునాటి

పిడుగుల కన్నును తెదిదనునును

చూచితి సంగర కైర్లు జరియందాతని

భీమా కృతి విలయ భీముకంబె

చంద సవంశ్రాంతు దండలృద్ధ వీహ

మనుల కంబెను సవంశ్రాంకవయలది

కంబులగు గాన యతఁడు నాకెల్లకి పుడు

గార నఁ బడుచున్నవారకు నామూనసంబు

తల్లితిందె నటంచును తతమయభుంధి

బుల ననడివిని యంద్రజిత్తుండు పవిత్ర

కా. ఏలా నీసువివారమిం . . నురే

పెవ్వకై నీరఘు

కౌక్కులగాకాది పవంక జాతుల నల్ల

స్థేయంబువుని జాంబవత్

పెంపే యూతి తనూజ భవాంగ దులప

ర్వకృష్ణకరాబావళి

కాయంబూడంగ బుత్తు నాపయమిని

శ్రీ బాహ్య లాగి నమృతే

రామ.

యశ

- క. ముండూదరి చనుదెంచి వి
 భుండగు వైశ్రవణుఁ గాంచి పొడిచి చెడ మం
 ర్భుండకుల సతని దెబ్బతి
 వంధజ వంధులఁ దాతఁదాజ్ఞబో దబ్బ సవనయిన్.
- క. నా మూట నమ్మి పనుపుము
 భూమి తనూ భవను రామ భూపతి కడకున్
 క్షేవంబగు నని పయకగ
 నా మూటలు వినక నిరతి కనిచెఁదనసలిన్.
- క. శ్రీయల తయగు వతి బూకెం
 భాన్యించి విరావణుండు ననరితగాల తగా
 తాయుధ్ధంబున కసురని
 కాయంబుల మోడవచ్చు కవహరి శ్రీమణి!

సప్తమ స్త్యక్తాన్యము.

- క. శ్రీమత్ప్రభూం చరది జూ
 భూమి నీలాం గనావి భూని బిలసుర
 సాన్నిమ ప్రభుత్రజగజ్జమ
 నామానస సద్భివార సంభకు మూరా !
- జీ. త్రివధరింపుము రామ రసామృతంబు

రామ

యశ్శ

భూతపతి తనకురిమి పుష్పజ్ఞుని
 యగుమహాదేవి తాత నల్లనివలించె
 కథ యశ్శుదాంగనాపుత్ర కమలనేత్ర !

కె. మరునాడు కత్తి జిత్తుడు

శురు బలముల తాత వచ్చి యుగల వంశము
 తురు చరువీరుల తాతను

నరిచి తనదు మా యులుండనర దివికెగనె
 క-త్రావారి జిత్తుండప్పుడు

లావంకమధనమున వేల్చిలా యని తనుజ
 పూర్వ వాంఛు మెచ్చునుండి మ

వరిపిం శరము ప్రసనగ చరావళి చెదర
 కా. త్ర సర్పంబులు భూరిభూరిరవిషస

ప్రార్థన ప్రకాశింపగా
 రాసంఘంబుల భంగి వచ్చి గదిచేరి
 రామా వనికుడి సమము

త్రా సంజాతు సమస్త వానర తాత

ధాత్రీ ధరా రా దిది ?

గర్వాసు ల దేవతతెల్ల తల్లిదండ్రు

క్రవచ్చుదు బహుంగనా

రామ.

యదృశ

గిలివనిపైఁ నాళ్లు చేతులల్లార్చి వేక
 పడిరి కేమని చెప్పుదు స్తవగ కాంతి
 భానువంశబు విదియె యుపక్ర వంశు
 యనుచు భుజిగాళి చేతమనార్కిఁ బడిరి
 క. నాపగదొనిను రవిమల

భూపాలురు కపిత తిమ్మ ఐఁ చెందిరటంచున్
 పొంపొత్తుఁ తిందు జీ తుం
 డా పంక్తి వదనుని తాత నంతయు జోషెన్
 క. విని సంతసించి పంక్తివ

దనుఁ డు మహా తనయు కడకుఁ దడ్చి త్రాంతం
 యునెలుక పడఁగాఁ బంపిం

చెను జనకజి నోదమయంబె జ్జితములొనర్చి.

త. (అ) జటయు ఘనపుష్ప ముప
 యజనక రాజేంద్ర కన్య నీతుకలంబును నా
 ను జనుచు భూపిందెను శం

రిజి వంతకుల దిపమలను వృక్షచరులను.

క. చంపక గంధిరా, మదిఁజిం

తింపకు పచిరవంతల యన నెలతుకలంకె
 తింపక పుష్పక వెంటుచరి

రమ

యశ్శ

యింపదు నామూట నమ్మవో నిశ్చయంగానీ

క. అంత (అ) జట పుష్పకవు

తొంతము దెల్లినను చింబు ధరణి సుత ని
శ్చింతాంత రంగ యై చని

యెంతరు వుం జెంతకప్పు తెప్పట రతి

క. బారు శీరోభ శర

నాగరదుఃఖను నారదుండు నాకచరనదో

తీరమున నుండివెలువది

శ్రీరాము వసుంధరే (ప్ర) చెంతను నివసెడి

క. నివిచి నుతియింపఁ దాదెను

జల జాజ్ఞా పుకులంబు బంధ్ర సద్గణసాంద్ర,

కలుషమనః శ్రవ్యానా

దలకువి శౌకుంధ బంధ్ర సవృశకు భయకా

క. నోవేమి భూమి శాశివే

తానిరి భూవనములు బ్రావ వనజ భవ్రుడుని

శ్రవారము సేయ రమం

దేహాంకమునందుఁ బుట్టి తివి రథుల ప తిశై

క. అందలదుల రక్షింపవి

నేంద్ర రథుంకులవిలస వ మృత నిధిరాకా

రామ.

యశ.

చంద్రుండవగుచు పద్మలు

సాంధ్ర ప్రకాశించి తివిడి కలలు శవే ప్పడి

క. నీలమందనిలం బుండును

పొందుక ముజ్జిగ మలకును ప్రభుడవు నీవే

సాయుజ్సప్రభుడవు నా

రామబుండుడవు నీవే నీవే రఘుకులరామా!

క. విశ్వాం భరుండ వనుచును

కౌశ్యమండవబండు నిన్ము సర్వమను సుధా

తేజ్విరముఖులు ను తింతుర

లోక్చర, యెన్ముగ సవతువేళ నీకు

క. తులు మినుకులు మీనమపై

పలుకుల . . . తిమగనిపై పత్మవలూ

నివిపి తనర సెంపంగ తెమును

బిలుండనుసోవంకు వధించి కమలదళాక్షి!

క. బిసగవె యనుకంపామా

నసలండ వయ తరిమలదెన్మునంబురాని సుధా

రసము తివౌకసులకునిం

పెసగడి గమరాత్మచినివవించి మహా త్మా

క. అతి మహిమండని వరాహ

రామ.

యజ్ఞ.

ప్రతి వ గురు మరణస్వేత్త్రః శీటణచిదయా
మతివై కాశితః జేర్చవే

క్షీణి భావం కు బృహ్మలామ సీతారామా !

క. కనక కశి పు నక్షత్రం

మున విరమ కమల వ్రుచ్చి పోవియించి తివో

మనుజు వారి వసుధుఁ బ్రవర్ణి

దుని గామకౌటికును రామ దురి తవిరామా !

గ. బ్రది తి కశ్యపులు మహా తపం జెనరించి

నినుల్ జింప వారికిని సుతుండ .

వసుధు బుని నణంచి వారి హయాఁ గానిన

వారముం దవ్విపు రామ బంధ్ర !

క. నపు కు రారముఁ దాల్చి క్షే

మావర తది నిరు వదిత మారు దును మువే

పావన బ్రహ్మ రాముఁడేవే

దేవార్చిత పరణి జలబుదిన కరకులబా

క. రామూ కృతః జేకాని సు

త్రముని రక్షింబుకాదు తరకంతునిసం

గ్రామంబున వది యింతువు

క్రిమ పాతగుణంబు రామ సీతారామా !

రామ.

అయ్య

3. రామతవై యిప్పుడు సు

అలమునిరల్లిరి చుకారకు దశకుండుని సు

గ్రామంబున వది యింతువు

శ్రీమహితగుణాబ్జరామసీతారామా!

3 నా గంబులచే నేటికి

నొనరి బాధపడదలపవే నీమరణం

శౌగంధుడుని కిని నెమ్మది

వేగనడడు వచ్చునిండు విమలవరి అమ్మ!

3. అని నారయఁ దిటువిన్నప

మొనరుప నా వింబి దశరథుండ్లీశ్వరనం

దనుఁదొ గా కాయనిదలఁ

చెను మది వినతానుపుత్రు దివ్యానకత్రయ

3. పక్షజ వ వసుం ధర్మచా

ద్భ్రష్ట కు భ్రష్టనిర్మలయందు గురు సేతెంచెనురా

మక్షితిపతి సన్నిధికి

తక్షణమున తార్జ్యుఁడగుచి తతః యమలంగఁ.

91. అంత సామిత్రివే వివ్రేంది యన్నపాద

పత్నమలమను క్షౌక్తిను స్థవగ వరు

లట్లు నిద్రింబి మేల్కాను నట్లు వేచి

రామ.

యన్త.

సెంగి క్రొక్కిరి రాఘ వు చరణములకు.

క. సంతాపించెను రఘు పతి

యెంత యు సెలవతిని గరుడు తేనెను మరలన్
సార్పిరి తము న గ పులు రావణు

ద్రుంతు మిపుడె యని తలఁచి డొర్చుల మెసంగె

క. సభ్యః ఫలితంబగు సుర

సౌధానిర్నిత రామం నికడ క్షేమ సప్త మష

ప్రభాస్యం బిది సుజనులు

తథావల చదివినను విన్న కాశరభిక్రపణ్

అష్టమ పాద్యైశ్చాయము

క. శ్రీ బృందావన పావన

గణా బృందావన ముకుంద గావించ ధరి

శ్రీ బృందారవినుతస్వ

భూం బుధజన వృద్ధిహార పుణ్య విహారం

గా. బితు గింపుము దేవ రాజీవ గర్భ

సారథి సమ స్త సద్గుణ వీరధియగు

శిషిరి కస్తక కిట్టని బెప్పు దాదరె

మమిత తరమ రస సాంభి కా మాయణకథ

రామ.

యశ్శ

మ. రవి వంశోద్భవు యశ్శిజాబవులుగ

రార్ద్రాంధిరాంధ్రి త్తంబే

పవనాశంకుగ బాధక జెంది మరలడి

పెరిలంబులుడివచ్చులు

స్త్రవిధా బంతయు రావణుడు విని బ

స్త్రంబెగాలు య మ్రేళునా

దువిలాకింపును నిన్మృతగాంధకపటం

త్తుడి నమ్మగావచ్చునె.

ఉ. పాంక ముఖంబి చిడినపుల

భూమిధరాకుల నంబు నాదుబా

బాంబుల వచ్చినాడవడె

భూరివ రాత్రుమ మెప్పుని ప్పనా

లాంకను జూచ్చి రాక్షస బంధ

లంబులఁ బంపును నున్మృతాంబు

క్షృతవహింబి పోబరివి

బాంబును బాంబును నీదుచిరమున

మ. కవులను త్రుప్తంబు జూచ్చునియ

కంపను బంపరథార్థసంఘమున

ద్విపద ములుడి బదంబులును

రామ

యజ్ఞ

వెంటను గాల్పిగ భిండివాలకుం
తపఁబుగ ద క వహింపుచుపతాక

తతువీవెలుగంగ రాగ పా
దప శిలలూ ప్పుఁ జొకానునుఁ

దా. 38 దైత్యుల వానరౌత్రమున

మ. వాను మంచుం దూక కాంతసేప తనితా

న తానీహం వంబూరరిం

జినితాం తద్రుమ మూర్తి సూత్రమణి రా

జిడిజాలఁ జెన్నారకం

పను మూర్తం బిలవైఁచిదయఁబ్రహరిం

పం దేవతాబ్రందమువ

గనివచ్చిడివిరి వానలప్పు గురి యంగ

గాఁజూని రెప్పారుచుడి

3. ధూం ములక్ష్మ వజ్ర దంత్రుల

నద్రు . . . 3 గాని యుంజనాత్మజుఁదాజిడి

హిమలక్ష్మింజేత్రుంపుచు

నమ్రుండై రామ సంప్రవశుఁదగమ్రుక్తే

3. తెంతంబందు నభిష్ట

న్యందనుచే నపుడతంప నప్రభృతులచి

రామ

యశ

వృందే గతూరుట వినియరా

త్రుందించెకీద కాస్సడి నడమె రవి సురలలరణ్
మ. జన నాథ ప్రముఖ స్థ వంగ తమలదీ

జింపింతు నక్కం భావ

ర్జుని మేల్కాల్పుడ తమమ నెట్టుకానరు

త్రుండై నఁజాలం తటం

మనుబల్లంగను సోదరాది దనుజు

సామంతు లయ్యెట్లకే

గిని నాదంబు లానర్చు మేల్కానమికిన్

గోర్భాణవైరువోమరికి

మ. తమతా దువీ మొరయియనంతను ప్రయో

ధంబెంది నన్నెనినం

దమె మేల్కాల్పుట తన్ను నన్ను సలవ

త్తుడి కాండలట్టున్ను

వ్వవంబు లా వార మొనర్చి రక్త మునుము

భ్రంశం తయుం ద్రువి నా

దము గావింపుచు విడిచెంబడి నిరా

భాత్రుఁడొక్కొక్కమిన్

మ. ఇది మేమట్లురమో విభిషణమిదిన్

రామ.

యుక్త.

వక్షింప గా నీ జగం
 ఋదిగడి మ్రొంగను వచ్చునట్టిది మవ
 భూతంబు గా బాగులం
 కదె సంజోప్పుమ నిర్గమించె నతి శం
 కం యెందలనుడి బారుచుడి
 నది ధైర్యం బును మంతవేక కపిపై
 స్సం బాని ద్రంబంతయుడి
 మ. అన వాస్త్రంబులు మోడ్చి యట్లుని యెదె
 వా యా వడదాపంకి కం
 రుని తమ్ముండు మదగ్రజుం దతిబలం
 స్సం దున్నవం బాచుసం
 ధుని కా యంబుల మ్రొంగుచున్న గని వే
 ధుండల్ల సాపించె నో
 వనికంబు న్నిదారించు మంబు ఘటక
 ర్ణాల్లిల్లున్ దట్టుండగడ
 తం. ఈ కుంభకర్మపై తోషం
 వాకరులంపుమ నిపంకి కంఠాదనిన నా
 శకె బూ దాదెదిన పేటెను
 పికాను తెలివగును నాద జేయరాదండగ

రామ

యశ

చ. కావున నేడు నిద్రఘట

కర్ముని కౌయెను బంబభంగమున్
దేవర వారిచేఁ బడు ననిన్

నీనిజవిపలు కంచునల్కథా
ప్రవరకొరువక సకల భ
విక్కులు పిత్తలంగ సద్గుణా
రవధులు లావరించి ప

రాత్రుమ మొప్పు కరాస నంబులన్.
క. అంతన్ బండ్రివ్రాని

బెంతకుఁజని త్రొక్కివేన్ నెలవి మర్మా నా
కేంతయు నిట జరిగినవృ

త్రాంతమనునుఁ గుంభకర్ముఁ దదిననవత్తున్
క. బలవట్టి పట్టణముకొ

ల్లులు పట్టిరి కేమనంబు ప్లవసులు నశ్రుససూ
సులు బవిమిని గానిరిచేవి

యవి ముక్కుఁజేవులు గావై ననిల బూతుపురిన్

క. వారు తన స్సంధునికు

మారు లడవి మసలు బుస్త్ర మవా వసుజాఁబడి
సేరుపునం దెచ్చితి కపి

#

రామ.

యబడ్డ

వీరుల తా నతఁడు వార్తి వినులంఘించెన్.
 మ. అనుచుం బంకి వలుఖుండొచ్చెననతఁ
 తావించి సే బాస నే
 మనవచ్చుకొనిను చేటబడెచ్చుతివియో
 వలంకకుం గానవా
 తని యెప్పుడనుకొంటున్నా మనమునన్
 దశ్శార్క లావించితిన్
 మును నే నారద సంఘవిప్రప్రవలనన్
 బూర్జులునన్ దేవతక
 కా. నచే ప్రస్థి బలారి యుక్తులయివా
 తీనాధునిన్ జేరి నే
 వా చేటాం దితి మూదకాననునిచే
 వాఁడంతకున్ గర్యయై
 వరాచే వెట్టు తిదోమ చెప్పుడుముదు
 ర్కర్ణం దం చేయించేమే
 మే చందాన భరించు వారమువృషన్
 వీక్షించి రక్షింపవో.
 గా. అనిన బ్రహ్మ విష్ణు నారాధనమొనర్చ
 నాతఁడతఁడ్రసశ్చమై గ్రహించి

రామ.

యంశ్చ

నేను రా ఘృంధనై నివింపారిని
సంవారింతు నంచుఁ జిత్తుఁ జనియె.

ఉ-తిప్పుడు రాముఁడొహ నుద

యించె గతుత స్థతులంబునందునా

కప్పుర గంధిఁ దొబ్బితివి గావున

నావి యుచోత నీకిఁకన్

దక్షుడు చావు నాపలుకు త

తత్త్వ మటంచు వచింపఁగన్ములన్

నిష్టులు రాల రావణుఁడు

నీవిటు పల్లఁ బనేల నా యెడన్.

మరివుచో వింటిమి బాలుఁజూలుభవదా

లాపంబ సహస్రంబు మా

కవుచున్ నున్నది తెమ్ము పాత్రికబునీ

వాలంబు గావించి హ

తావ సంఘంబులఁ క్రుంబి యాతఁడనిమ

త్కార్యంబులున్ బాగుచో

జువె నిన్నేగతి నమ్మవచ్చు నకేటా

తొలుట్టువే నాకింకన్.

గి. అను బితుంబు సుచ్చెనటంచు గుంభ

రామ

యథా

కర్ణుడు కరద్యయము మోగి కడగి కదన
రంగమున నృపకపులను మ్రొంగి వతుం
నాన తిమ్మన్న జనుమంబు నాజ్ఞ యిచ్చె.

క. లిప్తమ పశ్యధాన్యయము

దుష్టుండగు కుంభకర్ణుడు రమునకును త
జ్ఞేష్టుండనిచిన కథ యిది
శిష్టజన ప్రకర వ్రాద్ధ శిశర సుకరా!

—
నవమష ధ్యేధాన్యయము—

క. శ్రీసంసర కన్యాకుచ

భూసుర తర కుంకుమ యుత వక్షసి తారా
త్యాసర కళరాక్ష సద్గుణ
జంసామర వృక్ష పాండు తను భవ పక్షి!

క. బేతాను ధానరథి రససు

ధానమలది సత్తథావిధాన మచలజా
తాకాంత తోడ నూ త్రుని

తాకాంత ధరుండు వక్త్రే సఖి విను మనుమన్.

మగధ బేతాను గుంభకర్ణుడు మవరి

గతి వంబు పందానమ

రామ.

యశ్శ.

ర్మవైతేయ బలంబు పెంటనరుదే
 రణివేడు యుక్తంబునక
 తు దినోకాన్తయి రాజులం గపులనొ
 యొద్దర్చి వింపారప్రిం
 గుదు నంచుట బుడతచొసె నపుడా
 గెరాతొలబపువ బొతిలక.

చ. పసరపు నుండ లానపుతి
 పడ్డ విధంబున శివరాత్రితి
 మసలక వచ్చి వానరస
 మంజము లోడలఁ జొచ్చి మ్రొంగుచున్
 వసుధను మగ్గు మగ్గుగను
 వారక కెళ్లను మట్టుచున్ దివనా
 పసము దయంబు వల్లడప
 తడి బహుభంగుల బాధసేయకన్.

మ. మా ను మంతుండును జాంబవంతుడును గా
 త్రా రాతి పొత్తుండునీ
 లనలా బిష్ణు సప్తేంద్రముల్లసపువె
 ల్లొకైలముకొకబ్బిత్రే
 యునచంకొని చలింపకుండ నవిగం

రామ.

యృక్.

తద్యోగి శరీరంబుశ్శవ
 (జ)ని భ్రాంతౌ తతనడి సుపర్వలతిచి
 త్రాంబంది వీక్షింపఁగన్
 బ. మతి యును గంధశైలములు
 మృత్రును లనౌతము వెల్లిగించియి
 త్తురువర వీరు వేయఁగ న
 తందవి లక్ష్య మొనర్చుతున్నకే
 సరి సుతుఁ దతుండి గఁగఁగని
 కాచరు మొత్త గ నశ్చిప్రసితే
 మిర యొక యింధనంబుగగాని
 మేని పయిది వానుమంతయంచనన్
 మ. కడు పోగంబున మైత్రిచందగవవే
 నై కాంబు మత్తారంధ్రనీ
 నతు నెత్తిది బగులంగ మొత్తుందనఁ గుం
 త్తంబయ్యెడిది ప్రేయసా
 తఁడువేల న్ననువైవవా దనిన నం
 దంభైన సుగ్రీవనిది
 వది వాదస్పది రిత్త యయ్యెగిగరా
 నా వారల నీవార్తగడి

రాను.

యలవ్వు

క. బింబుంబ్బిజి ముం గాంబు వ
 భించెద నిన్ముంబు తరిసి దినప సుతుఁడున
క్రందర వర్షునిత్రయమ

దింబు గజము బెటుకు గతిన దియువెనఁబ్రాంత
 గి. గిరగిరను గదద్రిష్టి సుశ్రీవు యిద
తైవ సాము సిలదీవైత్ర వణుఁడువాని
 బాలునిం బట్టు భంగిని బట్టుకాంబు
 జనుచు నుండ ను లంక కు సంతసమున
 ఉ నేవి తిహింపఁబెరియ నను

నెమ్మదిలిన నన్ని మునకాని ను
 గ్రీవుడు నన్యు నేమను నెంక
 కేరికి తక్కువ వచ్చు నంచు నా
 రావణ సోదరుం డతి ప

రాత్రువం వంతుఁడు వీని గాంబు వే.
 బెరివుచు నుండె నంచనిల

పు త్రుడు బంతయైనట్లు ముందఁగి
 గి. మంబుకర్ణు సురేంద్ర ముంక్తుంబైవులును
 తనదు కాటల గోరుల తునిమివైబ
 గి. తిపయిని నుండి వార్చి క్ష యులుకుభంగి

రామ.

యశ్శ

నుజ్జితే వాని యురంబుపై నుండి ధరకు.

క. వచ్చిన సుగ్రవుండు

వెచ్చరిక ను కప్పులు జెందిరెంతయు నాత్మని

రిచ్చపడి కుంభకర్ణుని

యచ్చర కి పుంహత్మణుని నతిలజ్జితముడై

క. కెందురి మూర్ఖులు చెల్లెలి

నానయనుచు నన్ను లాన నానంగుండే

వాని చెడి యుక్తువేకే

ప్రసాద కే నేగు వాడ ననుచు నివసుడే

త. ఏ శ్రుకంఠుండు గురుద

శశ్రీవ సవయోదరుండు శని గతిని స్థవం

గాత్ర సరులపయి బడన్

పెంగ్రిణి బీర్జింబ యిచ్చు లని యె నతని తోడ

క. మూతూ పంగర ముచరింపని టుర

మూతూ కుంభకర్ణ యన

నేత్రుద్ధయనకుంజరిహనుమ

స్థిలాంగ వాని స్థు

వ్రాతంబు తరువాత వచ్చినను

ర్భార వంశ కృష్ణుని

శామ

యౌత్న

నీతాబంబువు లక్ష్మణావర్షాయనమః
నిత్యప్రసంగమోరంభం వా !

క. అనవిని వీరదత్తహంతకుఁ

దని మనమున నూహించెని యుతువితని తబా

ణనికరములు ప్రేసె నివిం

పనుతుం దక్కల్లకర్ణు పజ్జినిలునుబుట్

నీ ఒక కెంఠ వాని తొయ్యుద్ధంబుగావించి

కేనవి రంధ్రు వచ్చిరిఁ దనిల జూబాణ

మనకరయుగములు మునివింపదంపతి

నరణయగం బర్హి నంద్రబాణ

మెని జుండించి మవేంద్రకాండంబున

రాక్షసాధికావరజుని శిరము

తెగటార్చి తనవీరదత్తజుల నందసం

భరితాంతరంగువై ప్రసవవృష్టి

గురి యుచును నుతియించిరి కుంభకర్ణు

వారమునర్చి మదీయ భూయంబువేల్లఁ

బాపి రక్షిం బతివి పరమపురుష

రమ్యసకలగుణ సముద్రరామభద్ర !

క. అనఘయఁడు నీతావల్లభు

రామ.

యశ.

తనివిండు సేవలు చయమొనర్చినన్ని నాని ను తులుంజే

తుని గంగా సుస్తానం

యెనరించి సువేలకరిని యొప్పునునుండెడి

మహావశేషుల్లని కుంభకర్ణుడునా

సాగినేడు శ్రీరామ యు

పతిచే తడితదనంబు లానమడిసెడి

పాకారివ బ్రంబుచే

పాతియొగగాథ ధరాధరంబుగవివు

క్ష్మదుశేనువానందమొ

దవమిసెం పరకాట బోతిలనట

స్త్రీవిరచు మూర్ఖుబడెడి

గి. కాదితనెపు సవయోదను గూర్చిరెంద

నంబొనర్చి పదపడిమనంబునందు

ధైర్యమును బెర్చి కవులను దంశరథుల

కడఁగి దెజబాల్చి మనియతికాదువనదె.

మ. ప్రకట స్సందన నెమిషూషలు మహా

ర్షవారిత పేషక సుమ

తంకరింపొత్తర బ్రంబు తంబులు నికా

ట సామ వీరవీక్రూలా

రామ.

న క జేళ తమ రాది వాద్యముల సం

ద జ్ఞం బ్ర పూర్ణింసె స

ర్షికా పుర్ణత కం ద రం బుల ను తా

రామం ర్గ భూమధనము

క. బ్ర తఁడ వ్దం డు విజ్ఞాపణ

వి త తాంగము వెలుగ వచ్చు వేరుండనఁగా

నితఁడు ద త ముని సూసుం

ద తికా యుండు నెడు వండు వంసకుపేదెదె!

గ. ధాన్యమొని యెనెదిగంబుర్షి తికి

సంబ్రవించిన వండు వజ్రకవచంబు

తనువున ద్దరించి నాఁడు గంపున నితనికి

కదనమున మేన నేయిమ్ము గాఁడ దిద్ది.

క. బ్రంబడి బ్ర కిర స్కంధున

రాంతకి దేవాంతకులు మహాపాశ్వుండ

త్వంత బలండు మవెలూ దరుఁ

క. తేందయు రూపంబు వెసఁగ నయ్యెడుగురు

క. వారణా వాయు రథ ముల్లభె

నారావం ణావంబరించి యని జేయఁడు

ర్పారలయిన దానినడి జం

రామ.

మొదట్

శూరిమహారాచను జూతుడ తత్సంగంతై.
 గిచలని దైత్యబలముల ముష్టి ప్రహలు
 మంచరింపురు త్రింప దేవంతమండ
 కలది యంగదుపై పరిఘంబు ప్రేయ
 నవలడు మూర్తి వై గాంచి మారు తనకుతుండు
 మ. అతివేగంబున భూంధరంబాకట వా

సంగ్రంబు నడి బట్టి త

చ్చి తమిసోనక యొక్క ణంబున యముడి
సేవింప నడి బుత్తు నం

చు తొల్లంబుదవైచి వానికిరవయం ~~మ~~

శూరంబు గావించె నం

భీతమక మేల్చి మాను తియనిమహా

సేర్త వ్రంబు గావంపఁగార్

గి. అంగదుడు మూర్తి దేవియంగ నంజి లులమ

మోందరుండతని తో జేయ నుటకచూని

నిలు దతి కౌపమున మవలైలమొకట

వెరికి కేని వచ్చి యుట్లను పిచ్చి వాని

క. నీకిర మోవి మవలందర

నాకన వుకొండచే సెన్చైద నిప్పుడు.

రామ

యశ్శ

కేతులు మెచ్చుగ నికని

ల్లాకవదలు మనుచు నసుర వంతులైనరించె

క. అంతే త్రికిరస్కుడు వాను

మంచునై కక్కివైవ మదినని యదిదా

నెంతయు నెప్పున చేకూరి

యంతకుని గాల్చిన సురు నంపుడు నంగు

క. నడుతలలు మూడుండెని

శ. మేదినిపైఁ బడ నానక్కు మేదిపాలు సువిశా

చుదులు చని యుబ్బుగ నని

జ్జేదనమొనరించెనని త్రికిరుని కిరంబుత్.

గ. అంగచుని తానరాంతకుఁ డని యొనర్చు

వాని కిరవయవత్తిందెఁ బర్చితవయ వైచి

యనిలలుని పై మహాపార్శ్వఁ డని గుదియ

ప్రేయ సరకుం గానక నది వేగ గానుచు

క. గద నిరనిరఁ త్రిప్పుచు వాను

మదబ్బిమ్మిం దసురు వైవ మహితలమందు

మెదడును రక్తంబులు కన

గుడి దాబ్బు వజీరు చెంతకుని గాల్చి జనె

క. పవన సుతాంగదని

రామ.

యశ్చ

శ్లోవులు మహాపాశ్చవయస్సలనుప్రసంగంబును
 భువి యుంచున నధ్వానియము
 వివియరువది తొమ్మిదిగుచు ననగెడి బోలునడి

సప్త త్తద్ధాన్య యము:

క. త్రివంల ద్ధ రానుజ గరుడ

వాహన చూలూరవారణ వనమంత్రిజగ

స్యాహం న తై శుంఠచతు

ర్భామంసవంసాక్షపక్ష రాజీవాక్షా!

గీ. బ్రహ్మకరింపు తేవ యూర్ధ్వమహాదేవి

తేనాద సంఖ్య రాని తూలూఁడెసఁగ

రామ రస సుధాంబు రామం యుణముకథ

తే య విను ముంబుఁ దెల్పఁ దాడెనె.

క. సారథిఁ గని యతి కాయుఁడు

సారథముం మోలఁ బోమ నగచర తత్తై

వారథములు సూర్యకుల

క్షీరాదధిచం ద్రుఁడున్న చెంతకుఁబడుమా!

గీ. బ్రహ్మ సారథి కేల బు పద్మాప్త సద్భక్తుల

తే ప్రకాశించి యున్నరామావనీవ

రామ.

యశ.

లయ విభుని సముఖమునకు వాయయ తమను
రథము వర పగ ననియె నారములు (గాంబి)

చ. దశరథ రాజు నందన వృ

తా విశిఖరులు ట్రోయఁ జొనుచు
స్మరణిపైని పంపవత

నూ భువపైని విరాధుపైని ప్రే
యశరము వేర్చి నా యెడ ప్ర

యోగమున ర్చువు బిష్ణులొనన
స్మరము వింతుకైన మెయి

నాటవు మేటల గెల్చు విరుదడి
మ మును గాది ప్రసవంతునర్చు సవనం

బుం గావ మారచు తా
దను సంగతి మమ సేయ నప్పటి ప్ర బా

తంబైన కాండులు లక్రి
మను కుంతంబులు గాని వైన బహుమ

య్యం తం సుబంధవత్సనైదే
య్యనై ప్రసిన యముకైన (గాని నా

తాఁ జేయుమా యుక్త వయస్
మ. ప్ర భుచూడం మతి మోదని ట్లని వారి

రామ.

యముద్

పడివిండు మోనాబ్బి స
 న్నిభ సేత్రుండు లక్షణుండు భనువుడి
 తిహస్ర ముకితాచ్చి క
 ల్లభుండు గాధిప కంకణుంగడిని
 బ్బడి బంకి కంకాసుర
 ప్రభువుండా తని గాంబి పద్మనతికా
 పసుబ్బతి దీపింపగడి
 బలివు నవు మేలుబంటవుమ
 హారణ కావిదు నన్యునెయనం
 బువిలు లకారు లానుకానుమడి
 బటరకానుము తోడవచ్చినా
 డప్పె సమరం మెనల్లనుది
 టంబుగ నీవిటవండు భాతికా
 ర్జవశమే నీకుమడిదిగది
 రాజులనెచ్చి నవారం నాభులడి
 తాపానీపానీయల్పంబు వంచుగాంబి తినిమడి
 భూరి ప్రతాపుడి మహా
 బాపుడి ఖానాంకళం ప్రసన్న ననునీ
 కర్ణంబె తాంకంగనా భా

రామ.

యజ్ఞ.

తొంపారం ఇయ మొందుచుండురగ శ
 మృంశన్మి వై వస్వతం
 తా పూర్వోమరుఁ తంబుభిషుఁడు జగ
 బ్రహ్మణం ది దిక్పాలురుని.

క. నద్విసుమి తలపు మ్రం
 తవర్షసవ్వైరి సుతుని కనియె నిలులకిక్కిన
 కల్పపుకొలుది నామో వం
 క్రువ్విరిగా రామని గుగనకదురాంతా.

క. పోటరి ననుకొనుటది పలు
 ముంటలనే తెలియఁబడు విమర్శయొనర్చి
 పొట చెడి పలుకుటేకం
 గాంధంబున నబిచు పుక్తకరచునె చెపుమాం!

చ. నినుఁదెగ ప్రేతుఁ యొందుమని
 నేటగు వాఁది లకాగి గ్రుక్కన్
 భనువునఁగూర్చి పొలమున
 దాఁకగ వైచిన నంటి వాఁడు మూ

ర్చును బది యంతఁదెప్పిరివి
 రామసకలంబు ను నాత్మమెల్లి య
 యైను నినుఁ బొల మెల్లొదమ

రామ.

అయ్య.

తరితదనల మెనరించు నత్రుణ్ణి
 కా. అంచున్ రా వల సూనుడైన యతికా
 యా ఖనిండు వరాప్రభుని
 చంచ బృహ వరంబు నంబు గుణమున్
 సుధిరచి ఘోరాస్త్రముక
 కెరెంచావారన్ విరాధి సన్నిభు సుమి
 తలపు (స్ర)పై వీణి వ
 క్షింబెన్ దేవముల కాఁది పరిట నటను
 శ్రీప్రభులు నా నా జిల్లాన్?

క. ఏమని చెప్పుదుఁ దత్తుర
 గతి మ మ శామ వేయు సొల్లు గల మారు తల్లు
 గ్గతి మణికి నైన నువతము
 గామిని జంచెన్ మంద గామిని విను మా.

క. అతి కాయుఁడె యు మార్గణ
 త తినాటన దొర గురు ధీర ధారలు చేసె
 బ తమ గు లక్ష్మణు మేడిలు
 ద్వితకింతుక తను విధమున పలుచ వెలింగెన్.

క. సిత బాణ వలులు సుమిత్ర
 సుమంతు ప్రయోగింప మేన జ్ఞాన కళలుండెన్

రావర.

యశ్శ

దితి జేం ద్రోత నూం జుఁడు వ

బ్రత ను తలఁబుఁగెను తన సంగతి మువ్వన్న.

ప. విను పవరాత్రులుండు శఘు

వీరుని తవ్వఁడు భాన్సమూరి నో

తన యున్నెడ నివిప్సని కి

తప్రదగంబులు ప్రయ నాతనిం

దనువున నొట తున్ననుడి

తామతా మంగళం మన్న పందవయత

మనవయన నిచ్చి తొనరచ

లంబులు పెచ్చుగ వైచెనాగ్రతడి

ఉ. వైచిన నమ్మ వాకరము

వారిత భూరి తరార్చి యశ్శవం

పై చని కంఠంబుం దన ముదొప్ప

మరువోవెరగందన తమిశం

సామర రాజ సుం నూడు త

రాష్ట్ర విప్ర బళి జేయ వ్రాలచో

జేవరు కెల్ల లక్ష్మణుని

కీర్తన సేయియవ వృష్టి గుర్తిగడి

ఉ. లిన్ను కు వచ్చి భక్తి దనక

రామ.

యశ

రంగేన వందన మంజరింబితా
సన్మతి నిర్భయ నాంజితను

సుతస మొంది ప్రకంస చేసి చొ
చ్చెడి స్మితి వేళ్ళరాను బుని
చొనతి కా యుడు బిష్ట నిష్ట నం
బున్నక భేదివైరి విని

కెలకవయ నెందె ననేక భంగుల
ఉ. మంబ ని మంబుల లార నృప మం
కుంజరుల వదియించి రమ్మనన్
మంబి కతాంగ వరజుట
కొట్టుల తొడిమల పొరసంగరా
రంజువి జృంభుల లోచునుచు
రప్రభావనిమక రాక్షు తావి యు
మంబుని బిక్కటల్లంగను
ఫలకరాసి గదాది హస్తకై.

క. వచ్చుదను బులను గని యా
భృచ్చర నితరము కిలా ధరి త్రువంమయ
చాచ్చర శరణి నివిచరి
మచ్చరముల తొడిమ విత్రమము లలరాకడి.

రామ

యశ్శ

క. కుంభకర్ణుడైత్యకాదుకు విజృంభించి
 బాప ముక్తే విశిష్యసముదయంత్రలు
 శ్రేయచరుల నెల్ల దూరమొనరవల
 ననుల జేయి రమనరవిభుండు

క. కాంచి గుణధ్యానముగా
 వింబి శరాసనవలనందు విశిష్యములు సం
 భించి మహామద్యలన

క్రొంచు గాత్రంబు నందుఁ క్రుంధగప్రేసెన్

క. వాఁడెంతయుఁ దామసమున
 వేడిదూరకాలంబుపాలువెల్లి నెలపయ్యె
 వాఁడెలకాలులు ప్రేయగ

రేఁదా శరములు పసం వంరింపుచుఁ గినుకన్

క. కుంభుని శిరము వత్తిరించెన్
 కుంభునిపై పడఁగ విభుఁడు కుంతశరముచే
 దంభోజవైచిశిఖరీ
 జుంభాశి వధించు మూర్తి బయళ్లయ్యె

క. అంతని కుంభుని తొన
 త్రొం తావం వమనరించి యులముఁ గాని మ
 స్త్రోమని వధచేసెను వంను

రామ.

య్యజ్ఞః

మంతుఁడు క్రొవ్విరుల జుడిలు మయం గుఱియిడి.

క. మకరాక్షుఁడు త్రీరఘునా

యమ సరసకు రథముఁజొని యాహవవయనమా

మకజనకుఁడ్రుంబు పగద

ర్భుకెనె ద. నాకలుని తామ సుండ్లె లుంటిడి

శా. రామం మజ్జనకుఁ వధింబు పగద

ర్భుకెనెఁడు నీతొడ సు

గ్రామం జొనెనరించి వచ్చి తికనె

గాపాడ నీనెర పం

హేమ క్షుద్ర రథ్యుఁడంబు జ భువుం

తొలెంబనం గానినీ

నామం బిడ్డిలి లానలంతు ననిచా

లావల తముక త్రొని నడి

క. రాముఁ డాకర ముచే శ్చర

నామక నత్తం బరొద్ద్ర నంబను తలసు

తలముఁడు పుట్ట నిగతి సు

గ్రామొర్జిడి తితిలు తెన్నుఁగను శ్చుం తింబెడి

క. క్షితి సప్త భీదానయం

బతికాయు శ్చరాత్మజుల ను హతము సుమి తల

రామ.

యశ

సుతజినకనృపమహారో
పతులూనరిమకథమృతము పురియంపనను

• ఏకసప్తస్తోత్రము.

క. త్రివిజయసారదీపరు

బాహుధిపద్మనాభ నాకారిచవయ
జీవనజైభనతందర

రైవతజానాధసాగరజగదుదరా!

గీ. అవధతింపు జగద్రక్షువంతవిపక్ష

రామవిభూచరితంబు పార్వతీనిగంబు
యూలకించు మహాదేవి యంచువేడ్డ
బాలబింమకరధరుడుచెప్పం నాదంబె.

తె. సై యోధ్ధ పల్లుమడయింప

కాదకమలబయలామినీచరాధిపుండ్రాత్మణి

జ్ఞానింబయగ్రసుతుఘన

నామలబిబవలబనిచిపతికె సరవానరులన్.

క. సంగరమునఁద్రుంచుమనక

తాంగమతంగజతురగపదరతిబలవయగా

ల్లరిగవితే నింద్రజిత్తుడు

రామ

యశ్చ

ప్రరఘు కులా (గ) . . . . . ని

శిరాజు శరణ్ శిరశాననా (గ) ప్త

ప్రరతితుషార సం తతిని

మంపరిగింబు గ తి వ శింబెనడి

కరుణను నానతిమ్మనిన

గన్మని యాతని తాత నిట్లనడి

త. మాయల వాండు రావణకు

మారుడు వాని నెదుర్చుగా వరం

బాంబు బారి కైన సుకు

మారుడవారయ నుగ్ర సంగరం

పాంబుము శి

గుడువె

బాంబుడవంబును రాఘవేశ్వరం

తంబును జాతు లాననిన

నన్మకొవెంచి యా దమ్ముడిట్లనడి

త. ఎంతటి వాడు వాండు భవ

భీటు కళాక్షమగుగల్గి యున్నదు

స్సాంబుని మేఘ నాచునిని

కావకరంబులచేత నాజును

శ్చింబును విన్నపంబవధ

రామ.

యన్మ

కింపు మహాత్మా యుటంచువేదినన్
సంతన మంది యాప్తు సహం

బిమ్మసికిన్ నెలవిచ్చె నంతఃకున్
మన రమా నా ముఁడు జాంబవంతుఁడున భా

స్వల్పంబులుండుం గడుకొ
దరవిండాప్రజ మున్న వానరనికా

యంబుత్ వసుం గాల్పసిం
ధుర భిద్ధిత్రమమొప్ప నెగె ధుననా

ధుండెంత యుడినిష్కం
సురు వెలూ మంబు నరింపుచున్నయెడక

త్సగ్రాజు గావింపఁగన్
చా న్రితగా నాజి యొనర్చి వచ్చితినికేన్
నివంబురా కిన్ న భూ

పాం తాళంబునఁ జూచ్చునన్ గిరికుఁడున్
భూషేకుఁడున్ మొచ్చున్

కాత స్థూర కిన్ ముఖానిల సువర్ణజ్జా
లావణి భస్మమన్

జేతున్ పారక నిల్చి విచ్చుటనునా
కిరంపా తా మర్కటి!

రామ.

యశ్శ్రీ.

మ. అని రామం ను బుల దామవంత్రియులు దా
నం . . చిశం

తన నేకం సుర వరులుం సెవిచి యలం

తడి వారలం బులని నెరి

రని లోనీ వాని వచ్చించి రుదని నయ

గరికా గుత్తె మంద బ

త్తని కా యలం బుల చేతులం దు మెల్లయం

తాయంగ నే తేరగడ.

క. అం జన బిత్తం తేనె ది (ప్ర)

యం జన ము నితా పరా బ్రా పంత్రిం గలనడ.

భంజన మెంనరించె దబలి

భంజన ము బాన్ది తి సుత వంజి ను తింపడి

క. కప్పుల పుడు నృపులు మెచ్చు (ధ)

లత తి బవర ము నద ను బులంబులను మవరి

విపి న మునం గాల్చిరి తమ

- ప యు ప వన సేష కిజ్జా స్థరూపము లలరడ

క. తన దుచ మరంగ బలములు

మున జొంబ వదనిల సుతము బుష్ట వగులనె

ననిలనినడి హత మగుటకు

రంమ

బుద్ధ

ఘన నాదంతుపి నతంత్రీ గని కాలవమునఁ
 గి. అక్రమ కేమాని ~~అమల~~ నక్రమం బూత్తుఁబూని
 యున్న నెడఁ బాసి మనుజుల నాశ్రయించి
 యిప్పు డి చాటికి ననువదియింప నితని
 తొంది తొచ్చితి తెలిసె నీదుర్గణములు
 మ. ఇతఁడం నన్ను జయించు వాడెట్లుఁగవా
 యింద్రుండు జయించంగను

భూతి నావంబున కేగి వాని నవి బా
 ధం బెట్టఁ గాబూర తీ
 పతి యెంఁ తొలి వహారతించి విడిపిం
 పడివచ్చినన్ నాదు వో

తితి యుండ్లంబు నరింప నిమ్మనుజుడి ?

త్రేయెన్ము మా నీమదిక.

చ. ఎట్లుఁగక వీనిఁ మోడుకాని

ఏటికి వచ్చితి మోవిభీషణం

శరనిధు వేడు సెక్రపరి

జన్మి యెం నయ్య నె కర్త మంబుగఁ

గిరులు పెకల్తు నె దహనకే.

కీలల గంధ తరప్ర తాపమున్

రామ

యలద్ద

పరణమలండునం జమరి

చల్లఁదనంఁజెనరించి వతుండె

క. మిది యట్లు వింత జతుండె

తన విక్రమ మెల్ల నుపిన తండ్రి తా పలుకటి

విని యుచ్చి భోష యుండెనో

కునదోపకిగల్గు మంచి గుణములు నెప్పు మా!

స. ఏమని నీతండ్రి రామ క్షమా భరం

దేవిని పరమ సాధిని సమస్తం

పుణ్యగుణవ్రత భువనప్రసూత సం

తతపవిత్రసంజననుతచరిత్ర

జనత తనూజ సజ్జన శల్పభూజుడు

మృతన కులదీప ధూతపావ

పద్మలయం శసం భవశృపా భావజ

గజ్జనయత్రి విత్ప్రజ్జనననత.

పంక్తిరథ నామధోయనృపాలతిలక

కుంభి కౌండలిరెచ్చె నధర్మమనక

కులవినాశంబు చేజేత గూరకెనియె

క. ఎవ్వఁడు తప్పింపంగలదు

రామ

యశ్శ

తి వ్యసంధను పూర్వతర్క మేరానునిక
 బువ్వారుఁ బూది యివ్వన
 త్రెల్లవ్వి ననుఁద నైవదిత కాపముచేతన్.

౧. ఆట్టి మర్కతి తదాపునఁ బుట్టినట్టి
 జూల్ములుడ వేపు నొకేల సంభవించు
 సద్గుణంబులు నిను నవచ్చోబునెడు
 తదన మున నశిరంబు లక్ష్మణుఁడు (ప్ర)ంబు
 జీ మేధునాదుని నంత సుమిత్ర కాదుకు
 బూనియెంరాక్షసేంద్రునోమెం టకేను
 బుద్ధిగావింప వచ్చితి జీప్రమునను
 రమ్మువకుఁడైనజాలవిక్రకేట!

౨. ఆతండువయం లక్ష్మణం
 నొకరమా నన్నుఁ గెల్వ నొకరు వంబు
 వంతు సునెత్తువైనను
 నాతండుం జాలరనియె నశ్వను వినుమా!

౩. పోవోకాబితి వినునా
 తాపోకాననిం పఁజుయకు పో నొక నజం
 బూపుతి తా సమమగునా
 నొకరెయింఁగ నొకరు మోపునాదుం డనుమాన్

రామ .

కా. నన్బుడినవ్వరి మత్త మూనదనుజేం
 (ప్ర)వలత చూడం మంబుక
 బస్త్ర యిమ్మనుజుని పొదముని తోం
 సంగరి మమి విట్లన
 ద్దన్ద్రీకంచును మత్త భావమునకు
 రాకుండు నేమూన మం
 మన్మత్తంగరుఁ డాడు పల్లవిని తు
 బ్బుం డంచు చిత్తంబునడి.

గ. కత్త జిత్తుని సోమిత్రి సంగరమున
 హతము గావించు వత్త త్తాం తమా లకించి
 మూర్ఖులు ది రోద న యద న వలు యిఁ దానర్చి
 కెంఁ దావడికి నిదె విచ్చెరి ది కెంపమునను
 మ. బహు మత్త ద్దీపమువ శతాంగములు బా
 బాకాల్పలంబు వీరి స
 న్మహితో య్జన్మిల ఇత్త బాపశరకుం
 తపెరి స శూలాదులా
 ని వారి ద్దీపలుడైన పంక్తిముఖుడె
 న్ద్రేఁటన్ మరుత్తద్ద్రము
 ఇన్వారి వత్త మంబు మంబుఁజునిర

రామ.

యశశ్చ.

ఇలటా వొతుల్గుతువై

2. ఇలదొడ్డి పంకి ముఖండు కంఠన శతాం

గంఠాశుడై బివ్వకున్

బల యలుక్కుండయి వచ్చెరాపువమవో

ప నా మణి యుండు జో

ముయి జొరదించి విజ్ఞానమందు పలుకన్

మోక్షుట్టువుండు ను ను

జ్ఞుల బాపంబులు దాల్చి నిచ్చిరి ధను

రక్షి నా దేశులకి బోయి యున్

3. చోరంగ వచ్చి రావలు

తాకివి జ్ఞానకాన్తవతి సమోదయ జేతన్

వీరుడగు నింపు జీతుండు

దారుణిజంపించితివిగదా కుటలు డక్షై

మ. నిను జ్ఞాన్ముఖు మదీయ క్తి వికి యం

శ్రీజ్యోతిలం జేతునం

యనువై వంగ విజ్ఞానం వెరువకం

మది లక్ష్మణుం డడ్డమై

ననికా బేతుని నిల్పినోకుడరమా

నా మెలవ పాగవోక్షువే!

రామ.

గను వీడెంతలయఁ గుల్చితాల్కు

దిపుడొ ఖండింతు నిక్కరితొడి

మ. అన సోమిత్ర దళాననం, యతఁడురా

మంద్రీకు పంచాష్టమిన్

గని వేడెడి కణలంబు నొత్తి తతటి

గావంగ నిరంజనం

జ్ఞేను ముదేతను గంకణంబు వేను మా

జిన్మిన్మ ఖండిననీ

ఘనపట్టులు భవత్ప్రసంగం వరుసకున్

గట్టుడి జుగత్కృతి గండ్

మ. అను చున్మతనె కల్గి నొటమెనెక

ల్పం తొల్ల జాతాకు

ద్వీని దిగ్బల మజాతద భాం దమంబు నిం

తడివచ్చి సోమిత్ర మే

నను జీవం నలమంది మూర్త యతఁడొ

తొరం మదేవుండు మా

చిని తొ తత్తమ సిందెద వయ్యు దనునట్

భతంబులగు సుండునట్

మ. అనుజా, యంతకు దెచ్చెనా విధి నితం.

రామ.

గను వీడెంతలయఁ గుల్చితాల్కు

దిపుడొ ఖండింతు నిక్కరితొడి

మ. అన సోమిత్ర దళాననం, యతఁడురా

మాధీశు పాదాబ్జమున

గని వేడిది కణలంబు నొత్తి తతటి

గావంగ నీరంబు నొ

జ్ఞేను ముదేతను గంకలంబు వేను మా

జిన్మిన్మ ఖండిననీ

ఘనపట్టులు భవత్ప్రసంగం దరునకు

గట్టుది జుగత్కృతి గా

మ. అను చున్న తన కలి నొట్టమెనెక

ల్లం తొల్ల జాతాకు

ద్దని దిగ్బల మజాతద భాం దమంబు నిం

దడివచ్చి సోమిత్ర మే

నను జీవం నలమని మూర్త యతఁడొ

క్షీరామదేవుండు నూ

చని తొ తత్ర ము సొందెద వయ్యు దనునట్

భతంబులగు సుండునట్

మ. అనుజా, యంతకు దెచ్చెనొ విధి నితం.

రమ.

యభ్య

చా యూసముం జెందితే
 యని యుజిం పుచునున్న నతఁటి సుషే
 యొక్క స్థవం గేండుఁ జూ
 జన నందా గ్రహి, చితం గింపు విటలు కా
 ప్రం బందు నివృత్తాదే
 రను వి వోసాధ మున్న దిందుకు విచా
 రక్షేకముకొ వలనుమా!

క. కడు నెను బది యూర్జిత
 మద యటకుం దప్పుగంధ మాదననిరి యే
 స్థిత మృత సంజీవని యది
 వదిగను దేవలయుఁ దెల్లవారక మున్నే !

క. అజిన కై మరుం దామృత
 సంజీవని . . . లందు సావం సుదల
 స్తంజవనది . . . స్తప
 కుంజరయిని చిన్నవింవ క్షౌణిపతి యున్.

క. అజితే . . . ప్ర
 భంజననం దనుఁడు నేప్ర భాతమనగువా
 మ్మంజని శిప్రాజునమృత
 సంజీవనిఁ దెలుసెలవు సంగుమటన్నున్.

౧. మాట దక్కించు మెప్పు వంశ్శ్రవణయోగ
 ధాగవల సమీప మునకు పేదోగిణామ్మ
 మంచు చిటు దెమ్మ నోమేలు మరువఁబ్బమ్మ
 తగతుచోటకు తమ్ముని వేరిణివిమ్మ!

క. భీమణి కనుకన్యవంశ
 గణిమణి దానవచమలావి రామపదాబ్ధి
 బామారం తిమది వలపుబల

వైష్ణవంబునకెగది చనుచు నుండఁగనంతే.

క. పాలస్రీమృత రఘువీరుని
 కాలిలకుడివేలులంక కుంబరచి యువా
 తులజా భంగ పటచుమని
 పాలసంఘముకాలనేటి పంపిన నతుడయే

౧. గండగీనది చెంతను కపటమోని
 యై తపమొనర్చి యుండంగననిలసూను
 తివటను స్వామిపూజింతుమితని కనుచు,
 జనియెఁగిన మోని జీవనలాసంగి

క. మాదివృద్ధ్యష్టవలన
 నిద్రగు సంగతులు తెలిసె నిజముగనోకా
 భూంధయ తుండగు రాముని
 సోదరు పయి విక్రవస్సుసూనుడు కక్కి

రామ.

అయ్య.

క. వైవ న తఁడు మూర్ఖం బుడ

గావఁగ నూనించి నీవు కడు వది మృత సం
జీవని తోఁ బోయె నవటం

పావనివక మాభవ త్రుభావం బెన్నఁగి
మ. ఇతఁడత్సత్తమ తాప సేచ్చీరుఁడు మ

ద్వితీ తాంత ముద్దం త మ
మృత మే సేంద వచించి నాడని మరు

త్తుఁడ్రుండు భూకీనమ
స్త్రీతి గావింప న తండు పోయె కపివరా

యేలా మ వరదూర పక్షి
ద్విత ముండుంగల మండుదెత్తునని వేం
వడి నీకు నేనిచ్చెదడి

క. పట్టె న యోష ధంబులు

పట్టు కె వెళ్లుదువు గాని పరి తృప్తిగ మా
పట్టు న భుజియించు మనుచు

నెట్టె ణ త్రియ మంచరించె నొప్పుచి నమ్మి.

కా. శోగా వని యను గ్రహంబు ననునో

సంధానఁ జూరనేటికి

బాగుం జేయుతపస్సియించు నుజగత్

రామ

యల్ల

పెరిణాత్మ జుండుందిన
జొంగెకేట 3 నోస రెండు వరములు

స్వానంబు గావింపి వే
వేగ రమ్మ యులుంబులు బల్ల జనియెడి
వేళ్ళ వడి వలున్గడి.

గ. జలములు లాము నుంగ వెలుసవి సమీర
తనయలు మ్రొంగ న తండు తతంను ప్రవేదవి
వచ్చి నం తన యుది యొక ముచ్చెకంబు
యగుచు నిలచిన నల్లు రమంత్రుమెంది

గ. ఏ వికార లంఘన నోస రెండు వరమున
మకరి వైతి విపుడు మగుది నోవు
వనిత యగుచు నిలచి తన స్వతనము పూర్వ
కొప విధమరచె శ్లోచంద్ర వచన.

సె. విను ధాన్య మానిని యనియెడు...

భామను నోతెతనెం మహాత్మా
కాపమోచన మయ్యె పొంపొమ్మ టీసికా
చరుడు టీసిని నమ్మ జనము సుచ్చే
యంబు నునెదిది వి యుచ్చరాంగనవిమాం
సంబెక్కిచని యెదివంబునకును

రాను.

యౌత్త

నం తయ్యం విని మాను మం జుండు రక్తసు

చెంత కే తెంచి ని చాంత మోప

మూన సుం డయి నీవిట్టి మంలువాఁత

వని యెఱింగితి నంచు ను డ ను జు శిరము

నొల ను పడంగ ప్రవరించి నింగి కెగది

గండ గ తి నెనె ముండులకొండదరితి

మ. బని యెఱింగితి నాథ రామ విభునా

జ్జిది వచ్చితిని నేడుల క్షే

క్షే యుఁదా రావలు కత్తి చేత నిలవూ

ర్థంజెంచి యుండవిభి

షణ్మసై నూను ని మర్కము వదెలుపును

జింపించి నాఁడంచుదు

ర్థులుడై చంపఁదలంచి ప్రేయినది

రుం దానె నావేరె తువడి

మ. మృత సంజోవని నీ యెడంగలదు మా

కిప్పింపవే రావువ

క్షీచి నాథుండు సమస్త లోకములు ర

క్షీపణి మణుంధాసుర

ప్రతాపిం ప్రపంప రమేక్షరంకమున మా

రామ.

యాత్ర

రాండా న్నయం బంధురా
జితరా మాతృతిః యోగిరివతీ
క్షేమంబు నీక యోగిణి.

క. మా నామాంధాం దిశు పక్షిణ

చిని యాగిరి యా యోగిణి కౌగలి తిమ్మ

కనాగం న కౌను శ్రమం లభు

గనా న వశమగు న్న ఫలమే కౌ యోగిణి

క. కైలంబు మదమబంగళ

వాలంబునఁ బెరికి కౌను చువడిఁ జన నప్పరా

గంవిశేషుకృపై గంధర్వా

ర్వావి తలుపు నె విచే వారి నాలములానన్

క. రామ భటుఁడంత నంది

గతిమ సమీ పమున నూడి రాగని యాత్మ

రామం గతి వరజుండిది

యోమకూ యని కాంత సంత యింపును నతనిన్.

క. ధౌంధ విలుచేతఁ గాని మం

రాండా న్నయం వీరుఁడగు భారతుఁడల్లమోయి

గుంధి యవి యవై చను సె

క్కుంధన్ సొమ్మ సివి వేని యుల్లము లానన్.

రామ-

అయ్య.

గి రామ రామం య ను చు స మర ప్రభువులు

భజన యెరునరింప విని రామభక్తుల బేద

తెచ్చితా యని చనిచెప్ప వేదవచ్చ

విస్తారంబున వినవయ్య విన్నవించు

స. రామ దేవులు దశ రథ రాజ సత్సక్తి

చేతని యను బులు పోత గాల్చి

మోని యై జడలుని కాననమున కెది

విరహంబు బాధి రాక్షసులఁ జున్చి

కపటా మృతై దశ కంఠంబు జనకజ

గాని పావ వనిని దేవిని దేదకును

ఘన తర ఋక్షమూలకంబు న కేరుదెంచి

పంకాగి సు మ ద్రుంచి పద్మ వింత

సంజువుని కృపఁ జేపట్టి కరణిగట్టి

కుంభ కర్ణా వికారములఁ గూల్చికత్తె

జిత్తుని మను మ వట కక్తి చిత మూర్ఖుల

జెందెలక్ష్మణుల దమ్మ త సంజీవనికిని

క. ననుల బనిచిన సౌషధముల

గనుల గానల జూలక సౌషధముల కెంతపెరికితె

జ్ఞున వంద వం దులు పు త్రింబు

రామ.

అయ్యశ్శ.

చేసి యెఱింగి తగ నమ స్త్రీతి యొనర్చి
భక్తి పంపని శ్రీరామ భద్రునకును.

క. విరుని కా మును మకరాక్షుం
మెరణ్ణుల ననృపులకపులఁ ద్రుతమనసులు బం
తుర బల యుముడై దశకం
ధరునా జ్ఞు శి తాద్రు త్తన దరుడై కదవెన్

క. వచ్చి న రఘువరుఁ గనుగాని
యెట్లుఁ బిరి మొదలం తు వింకను నాచె
బచ్చెద వివేక సురత్
మెచ్చం గావించెదను ను మీ యాహవమున్

క. జాంబవ దనిల ప్రభవన
లంబర చర రాజ పోత్రులొత్తులఁబుకా
పంబాని బహుం కిలావు
క్షీరబులలానసుర బలముఁ జంపిరి పెలునన్

క. మకరాక్షుం దంత కర
ప్రకరము వర్షించెరామ భద్రుని మోదన్
ప్రకట గుణాధునిఁ దురఘ్ననా
యక మణి యొకకిగన్మితూపుల సురుని మోదన్
కవైచి దనుజుఁ దేసిననా

రామ.

గను వీడెంతలయఁ గుల్చితాల్కు

దిపుడొ యిదింత నిత్యతా

మ. అన సోమిత్ర దళాననం, యతఁడురా

మందీకు పందాబ్దుమున

గని వేడెడి కణలంబు నొకతతత

గావంగ నిరంబుదం

జైన ముదేతను గంకలంబు వేను మా

జిన్మిన్మ యిది

ఘనపట్టులు ఇవత్తవేలొ వరునకు

గట్టుడి జుగత్తుగిరి గం

మ. అను చున్నతన కలి నొటమెనెక

ల్లం తొలొ జొతాకు

ద్దొది దిగ్దల మజొదబాం దమంబునిం

దడివచ్చి సోమిత్రమే

నను జీవంనలమంది మూర్త యతఁడొ

తొరామదేవుండు మా

బిని తొ తత్రమ సిందెదవయ్య దనునట్

బిత్తంబులొ గుండునట్

మ. అనుజొ, యంతకు దేచ్చెనొ విధి నితం.

రామ

యశ్శ

మ. త న తై పు ష్టు సు వృష్టి వేషి లలి మో
 ఉం బం ర వర్షిం ప (శం
 ద ని నా తాల బి కే మేర్చి చా వ ము న సం
 శూ నం యు గా విం బి ర
 త్త ని కం యుం బి త త ప్త కాం బ న కి రీ
 టం బె ష్టు న మ్మూర్త్యై
 మ్మనో మూర్త్యై చి ల్పై (బ ద్ధ ము భ ను త
 సాని త్రై శ పా త్రుం ద ని ణి

క. వం త కై ష్టు లు మ క రా ష్ట్రం శు
 వృ త్తం (ద య్సో సు నే శు రా ష్ట్ర సే న ద్ర రా ము
 క్షి తి ప తి క ర ము ల చీ నా
 జి త లం బు న నం బు (జ ని వ బం బి రి న తు క్షే.

మ. అ య యో య త్త వ మ వి ష్టు ల య్సో ని క నే
 నా రా ము నె బ్బం గీ నే
 త్త య వ మ ణి వా స భూ వై ర్భ తి ణి వ రు ణు చీ
 తో జూ రి మి త్ర ణి మ రు ణి త
 త్త యు ని ణి గం ద వ వం ణి జ యం బి తి జ గ
 క్షి జ్ఞాన్ తి (జే న్మం ద నే నే
 త్త య పా యాం బ కా యం బు కు త్రు శ ని య

రామ

అంశ

శ్లోకాంతి సద్భక్తిచింతా

క. జ్ఞానావరణం లగ్న వింపుచు

మోక్షమో యాదాన్వపంకజోద్భవచుల్లా
యూ పొంబ వయస్ నిన్నం

దేవంబగు కృష్ణమొకటి భరవిహారం

క. నికల నుపేయముల చెప్పవ

నాకర్మింపుమున శముఖ రహస్యము న నడపా

మోకంబు వెలూ మమోనరుపు

పొత్తకటముగ కెరి కలుప ఫలమె యెప్పుడ

క. మోల మమనకు తనువస్తుం

సానోమం బులు గూర్చుమనలచు కుక్కురదనినసు

తామరి గూర్చుకాని యివి

నో మంబునఁ జేయు చుండె నిర్మలబుద్ధి

క. నిగమోక్తం మంత్రములచే

తగవోమంబు చాచరించు తేజి భూమముఖం

గగనం బెల్లను నిండగ

నగచరు వేతెంచిధరణి నాధుని మోక్ష

ఁ ద్రొక్కితచించి రిట్లునును

పూర్వ సుపర్యుక్తు ధూమ మిప్పు నత్

రామ.

యశ.

చిత్తలు సర్వ మోమ మైనవి

రింపఁగ దంగుచు నున్నవాఁడు నా
నెక్కడఁ కాని వాఁడు వసియించిన జాడయె యుంగ రాదనఁ
గ్రాహ్య న వేఁగి లరూ విధవ

గన్నెనుఁ దంచువి భుండు పల్లఁగఁ

క. రావలయుఁ దెందు న్నాఁడని

పెం వని ముఖ్య స్థవంగ వార మఱిగి లం

కా వా సుల నడు గుచు సర

మూ వని తం గాంచి వినయ మొన సులగుచుఁ

కానాత్తి చెప్పవె రావలుండెనట ను

నాఁడనియినఁ సన్నులఁ

జా తాళంబు నమో నభంబునెయి

న్మం భావమూహించి య

వర్ధితా ప త్నఁ డ మోరశపుక పడుడిగి

ర్ధాణారి యెం దెల్లవారునిఁ

జ్ఞు తామతనిఁ జూడ గానఁబడె నం

మఁ బూతు గర్హిస్తుచిఁ

మ. చని యుష్మం దానరించు పొలామ దహన

రామ

యశ

జ్ఞానానికి మాన్ద్యం గతం
 సిని తారితంబుగ నీళ్లు పోయినను గా
 సిం చెట్టు బట్టి చిట్టు బట్టి
 గినుకడి గెట్టు బుర్ర గాల్గ్లై క్కూలును తి
 (గ్లి)వంబుపై నెక్కు బట్టి
 ఘన భూంజాత కిలాళి ప్రేసిరి ప్త)సం
 ఘాతంబులం ప్రాంబుమడి
 డై. ఇంత యి నడి బి వింపక తం
 తేరమ నంబున కంభవే నిశా
 కాంబ భరాంబు కల్ప పని ~~కాంబ~~
 కాంబ వారంబు వారంబు మావినే
 కంతు వారంబు సద్గుణి
 కాంబ కివారంబు నమోనమో ఉమో
 కాంబ లంబంబు సంస్కృతంబు
 గాంభృ భక్తి నెం నర్మ) చుండినడి
 క. స్థాని భువ్రాంగి నికదలండు
 పోలింబులపై నియంక బదతు భజన మా
 స్థాని నెం నర్మ) చు నంబును
 వాన్మరులు తమ లాగా నవలు కు కె నంబు నాడి.

రామ.

యశ్శ.

క. వావిసుమఁడు ముందొందరి

మెల్లలకు చనుదెంచి యామె పుత్రుల రఘుభూ

పంబు సేవ విడిచి కి విడిచి

పొత్తెరి యటంచు మఃపాపదునుండంగడి

క. కేకములు వట్టి యూర్షల

నాకొవలయంబువెల్ల నల్లాడఁగ న

క్రీశుల రిది పడగ నడై

జ్ఞోమిది సరసకునుదెచ్చి నీడుచు కాంచుక

మ. బ్రబ్ధ మానంబు సుమంతవేళ ననునా

యంతః పురస్త్రిని స్మరి

(ప) భూ పౌత్రుండగు నంగ ముండకేటచే

రడివచ్చు మందార పు

ష్ట) భూ వా మోద యుతొంద్రునిల నిభృతౌ

శవలత ముల వట్టియూ

త్తి) భూ వ పున్మిది నిల్ప నింకఁ దపముం

జ్ఞేయంగ నికర్షామే

కా. ఈ మోవరు యెనరించి కౌరి కలునా

వెప్పారితై కాశకతో

ఈ వా మనవు గానురాక భవనో

రామ

లయశ్చ

యా తోర్కశ్చ వ్రాత బాంధవ
వ్రాన్తవంబుక ర ఘంరావంబు బాణములచే

సుర్భిస్తమి గుంకిరిం

కావం సా స్వయ విశునైః ననిలం

కానాన్త యూహించువ్రాం!

సే. నన్ను వీర బిడ్డలు చుండుననించుకైనను

కరుగవు నీకు మగత నమెది

నీత గుణవంత చెరదెట్టునట్టహాం

షము నీకు చేరజేత సంభవించె

సౌఖ్యంబువురే తిగ వలకుండు విప్పుకుజీ

నీమది సిగ్గు జనింప దకట

అదియూ సజ్జడనెల లులుతుగు మరులత్తంబు

రామంని నెల్లఁదరంబుగాదు

కానవా నిన్ను జేరి బుట్టకార్య వర్షు

బావలువు బదేయుఁ ద్రుణునపరమరాము

పరిభ్రమించిన రామభూపతి మహాత్ము

భూవ మూర్త్యను మూమక వెలెనెనరథ.

క. ఇటు కుటలాలక పశ్చిన్

పలుకుతల్ల ప్రహరణముల పంక్తివలుషుఁడవి

రామ.

బావశ్శ

సృష్ట తో ప జ్జలన శిఖా

భృత లలరయ మూర్ఖ పటచైత్రలాట తవడి

క. అంతటి గాంతామణితా

నంతః పురి కరిసి మా యో వ్రత మయో

యెంతయె నని స్వాంతంబున

చింతింపఁ గ నిమ లువనలు బత్తె శుని తోడి

క. అటుల నను వినుము కే ~~పట~~

పటమున సితమ వారింబు పాపమునకునో

ఘటనంబులు హేతువనల

మటచెందను వలసె నేల మాంటలు వేయింక.

కాళ రాముం బటుభీమ రాక్షస సము

వోవార్చి సుతల మునిడి

సంరంజన గుణాంబు రాముని మహా

సంగతి మునిడి లస

స్త్రీరేజాప, మలాంబు సోము నత మే

ని సోము నిరీ నీవుని

స్త్రీరంబు త్కవలంబు తేడగు నే యూ

జొతడి జగత్పూవనుడి

మ. అవుగా నీవతి దొర్చిలంబుదర నిం

రామ.

౬

యలది.

కాలిన్ద్రస్థ విక్సలరత్
 అవశలన్ద సమరస్థ విన్ద విచి య
 ద్విద్యోజిత జెన్మొనినా
 దవిదేమో రక్షురామ కింకరులతా
 దన్ద మోరవేషేతివా
 పవనాపత్నః శు లంకః శాన్తుతతోన
 క్షృణోతా తన్దీ క్షృణోతే.

క. క్రిరామ భూవిభూందవ
 తారపురుషుః పతనిసుబరి తంబుయగిరికం
 భూరువంభువై నన్బుకై
 వారము గావింద పేరు వల్లభువి నుమా!

క. మునుమ త్స్వకారముఁ బూ
 నినవిన సంభుని కిచ్చె నరభిలాషా
 గిన సామక నామతపూ

ద్దని వింపుని సంవారింబి వరసగమములన్

క. అసురలు సుర లమృతములకొర
 కంసముత్రిముఁ దలుచుచుండఁ గార్యంకైర
 క్షేసుల కిదర క్షేపను సుధా
 రసమ మతుల కి బ్బి నాడు రావణ, యుతదే

కామ.

యశశ్చ

క లగ్నోర పానోత్సాహతీనిను
 ర ధ్నుతనం కల్పరాంబుకా మశ్నోర్గీ
 విధ్నోసం యో నరిచి యరల
 ప్పుశ్చివో భృగి యంతో నేతః డోసంవిం నాన్దా !
 మ. ఇతః డో వయస్య క్షరణ్యోకేత్యేషు నిశా
 బంధ్రుండు దు ర్భావుడై
 మతి మంతాన్ తన బుద్ధి చతుర్భుజు నుతి
 పడి బూచి యా సుంబావం
 దతనిం జూపుమటన్య సుగ్ర నరసిం
 వరి కెరుడై గణాశ్చ తా
 చి తి సంజా తు నురంబు (ప్రచే) వినుమా
 చిప్రప్ర భుక వే తు బుక.
 మ. బుతి పూర్వోద్భవో భుగ్భయం దతరి తా
 పాకెవింతుం దూరి ని
 ప్పైల బుద్ధి మంబుమం నరింప వటువో
 షంబూని దానంబు భూం
 తల మంఘ్రి ప్రయం మిమ్మటంబు తని పా
 తాళంబు నంద్రుక్కియ
 జ్జోబుడై యెట్లైన వాడై తంతె వృథయే

కారామం నో దేష్టరేం

- గి. ఇచ్చి వాత మారం మర్మణి నరవరుణు
 పరశు బేద్రుంచి యాకశ్శపప్రజాప
 తి కి ~~హి నామ నామ~~ సు సా కాన వ్యర్థియించి నవకులభు
 దేకదం జామ దస్యైతై పేత్రికకుమం
 క. ఆది త్యాన్వయము నని పు
 తిది త్యాన్వయము ననువం నెదను నలలు యే
 కాదా శరత్తి కలుసుఁ తిత్
 తేదా శరత్తియందు ప్రబవే దిచ్ఛలఁ మొలవడి
 క. క్తాబోడి బాబుండే వరా
 లిలు మద మణు సుబావల వృజిన స్సాంతుడి
 పు.

అసంప్రద్యమే.

